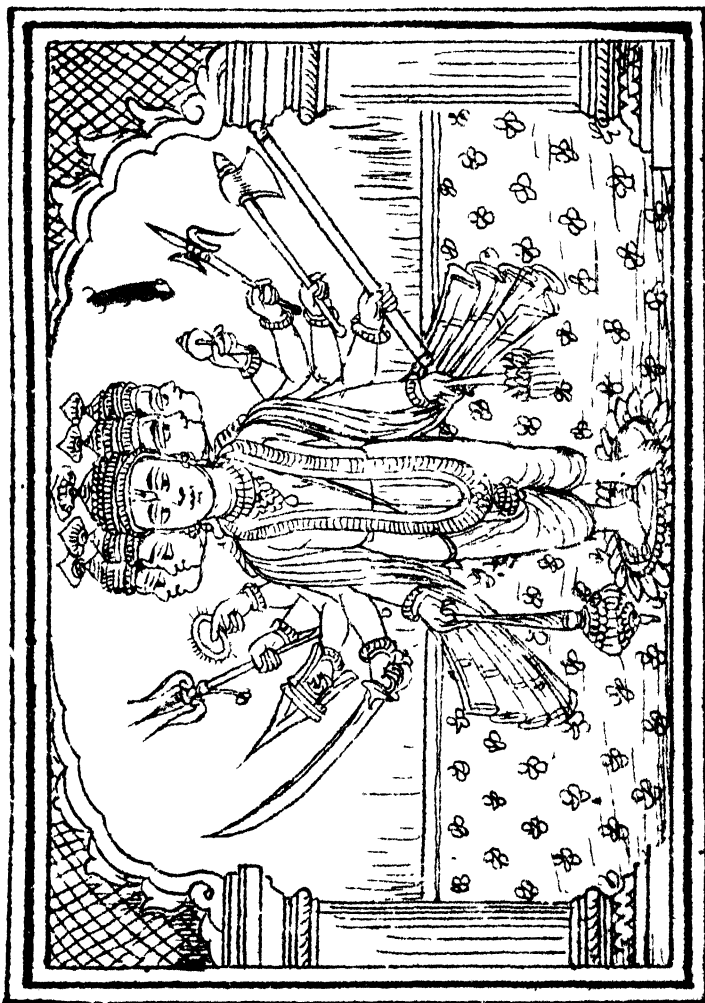

सत्यश्रीमद्भगवद्गीता सटीक गुजराती प्रारम्भः

आ पुस्तकना सर्वे इकक शाने १८५७ ना
ज्जाकर २५ प्रभागे १७४२ कीधाछे

॥ श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीगोपालकृष्णायनमः ॥ ॥
ॐ अस्य श्रीभगवद्गीतामालामंत्रस्य ॥ भगवान्वेदव्या-
सऋषिः ॥ अनुष्टुप् छंदः ॥ श्रीकृष्णः परमात्मा देवता ॥
अशोच्यानन्वशोचस्त्वं प्रज्ञावादाश्च भाषस इति बीजं ॥
सर्वसर्धान्परित्यज्य मामेकं शरणं व्रजेति शक्तिः ॥ अहं
त्वा सर्वपापेभ्यो मोक्षयिष्यामि मा शुरुच इति कीलकं ॥ नै-
नेच्छिंदंति शस्त्राणि नैनं दहति पावक इत्यंगुष्ठाभ्यां नमः ॥
न चैनं क्लृदयं त्यापो न शोषयति मारुत इति तर्जनिभ्यां नमः
॥ अच्छेद्यो यमदाहो यमक्लृदो शोष्य एव चेति मध्यमा-
भ्यां नमः ॥ नित्यः सर्वगतस्था पुरचलो यस्य सनातन इत्यना-
मिकाभ्यां नमः ॥ पश्य मे पार्थ रूपाणि शतशो यस्य सहस्रश-
इति कनिष्ठिकाभ्यां नमः ॥ नानाविधानि दिव्यानि नानाव-

णां क्लृप्तिनिचेतिकरतलकरपृष्ठाभ्यां नमः ॥ इतिकरन्यासाः
 ॥ अथ हृदयादिन्यासाः ॥ नैनां छिंदंति शस्त्राणि नैनं न दहति-
 पावं कइति हृदयाय नमः ॥ न चैनं क्लृदयं त्यापो न शोषय इति मा-
 रूत इति शिरसे स्वाहा ॥ अच्छे घोयमदाह्योयमकुंघोशो
 ष्य एव चेति शिरबाधे वषट् ॥ नित्यः सर्वगतस्याणुरचलो
 यं सनातन इति कवचाय हुं ॥ पश्य मे पार्थ रूपाणी शत-
 श्रोथ सहस्रश इति नेत्रत्रयाय वौषट् ॥ नानाविधानि दि-
 व्यानि नानावर्णा क्लृप्तिनिचेति अस्त्राय फट् ॥ श्रीकृष्ण
 प्रीत्यर्थं पाठे विनियोगः ॥ ॐ पार्थाय प्रतिबोधि तं भग-
 वतानारायणे नस्वयं व्यासेन प्रयितां पुराणमुनिनाम मध्ये
 महाभारतं ॥ अहंतामृतवर्षिणी भगवती महादशाध्या-
 यिनी ॥ मंत्रत्वामनुसंधामि भगवद्गीते भवद्दक्षिणी ॥

॥ १ ॥ नमोस्तु ते व्यासविशाल बुद्धे फुल्लरविंदाय तपत्रने
त्र ॥ येन त्वया भारत तैलपूर्णः प्रज्वालितो ज्ञानमयः प्रदीपः
॥ २ ॥ प्रपन्नपारिजाताय तोत्रवे त्रैकपाणये ॥ ज्ञानमुद्राय-
कृष्णाय गीतामृतदुहे नमः ॥ ३ ॥ सर्वोपनिषद्गोवोदोग्धा
गोपाल नंदनः ॥ पार्थिव त्सः सुधीर्भोक्ता दुग्धं गीतामृतं मह-
त् ॥ ४ ॥ वसुदेवसुतं देवं कंसचापु रमर्दनम् ॥ देवकीपर-
मानंदं कृष्णार्चयेद्भुङ्क्षुः ॥ ५ ॥ भीष्मद्रोणे तदाजयद्रथ-
जलागंधारनीलोत्पला ॥ शल्यश्रावणवती कृपेण वृहनी कर्णे
न वेलाकुला ॥ अभ्युत्थामा विकर्णधारमकरादुयोधनावर्ति-
नी ॥ सोत्तीर्णारवलुपांढ्रै रणनदीकैर्वर्तकः केशवः ॥ ६ ॥
पाराशर्यवचः सरोजममलं गीताथंगंधोत्कटं नानारव्यान
ककेसरं हरिकथासंबोधनाबोधितम् ॥ लोके सज्जनव-

दपदैरहरहः पेपीयमानं मुदाभूयाद्भारतपंकजं कलिम
 लप्रध्वंसिनः श्रेयसे ॥ मूककरोति वाचालं पंगुलं धयते-
 गिरिम् ॥ यत्कृपा तमहवदपरमानंदमाधवम् ॥ ८ ॥ यत्र-
 ह्मावरुणोद्रुद्रमरुतः स्तुन्वन्ति दिव्यैस्तवैवेदेः सांगपदक
 भोपनिषदे गायंति यस्यामगाः ॥ ध्यानावस्थिततद्रूपेन म-
 नसा पश्यंति यं योगिनो यस्यांतं न विदुः सुरासुरगणा देवा
 यतस्मै नमः ॥ ९ ॥ ॥ टीका ॥ नैराहन् पादुभने घृ-
 तराष्ट्रे अजे ज्येष्ठि विभात्र त्माहृता नैमां राहन् पादुनी
 ज्ये स्त्री हती ज्येष्ठताणी अने भास्त्रि ते मांडुता लुने अरा
 पुत्रथया राहन् धर्म थडी युध्मी हिरनामे पुत्रथजो, वा
 युथडी लीमशेन नामे पुत्रथयो ष्ठथडी अरहुन नामे
 पुत्रथयो माध्मीने विशेषे अस्मिनी हुभार थडी नहुबलथा

સહદેવના મેળે પુત્ર થયા, રાત્રન ધૃતરાષ્ટ્ર થકી ગાંધારી
નામે સ્ત્રીને વિશે સો પુત્ર થયા. તેમાં મોટો દુર્યોધનના
મે પુત્ર હતો. પેરેનુ રાત્રન ધૃતરાષ્ટ્ર જન્મનો ઝંઘ હતો તેથી
રાત્રનારત્નાર દુર્યોધનને સ્વાધીન હતુ ન્યારે રાત્રન પુત્ર
ધિષિરને જ્ઞુગદ્દુ રમાડી કપટે કરીને રાત્રન સર્લ લીધું-
અને જ્યાર જરશનુ વનવાસ આપ્યો ન્યારે વનવાસ થી
પાછા પેર આઘ્યા સ્યારે દુર્યોધન પાસે થી રાત્રન મા
ગ્યુ તો પણ આપ્યુ નહીં તે સારુ ફરિદેત્રમો યુધ્ધકર-
વાગયા તે સમે ધૃતરાષ્ટ્રે પદા યુધ્ધની તૈયારી કરી તેને
છીને વેદધ્યાસ જહેછે કેહે ધૃતરાષ્ટ્ર તમે આજ્યો વિના-
યુધ્ધમાં નઈને સું કરશો સ્યારે ધૃતરાષ્ટ્ર કેહેછે કેહે પિતા
અમે યુધ્ધનુ વૃત્તાત શાંતનકીશુ તે વાત સાંતનકી વ્યાસ

જીડેછે કે હે રાજ્ય તમારો સાર્થીને સેન્ય તે મારો શિષ્ય
 છે એને અમે વરદાન આપીએ છીએ તેથી અહીંએ
 ઠાં સર્વ વત્તાં તમને કેહેશે તે વાત સાંભળી રાજ્ય ધૃત
 રાષ્ટ્ર હજિના પુરમાં રહ્યા અને કૌરવ પાંડવગીચાર અક્ષો
 હણી શેન્યા લેઈને કુદ્ર સંત્રમાં નઈ પુધ્વની તૈયારી કરી
 સાં અરજુન બુલેછેતો બેઠિ સંન્યામાં પોતાના સસના ક્રોધ
 ધીમિત્રતા કુટુંબી અગ્રે રમેમનં કુકેમ માઃ એવું સમ
 જીને ધનુષબાણ પૃથ્વી ઉપર નાખી દીધું અને રથના પ
 છવાડે નઈ બેઠા ત્યારે શ્રીકૃષ્ણ બુલે છેડે આ અરજુને-
 પોતાનું ક્ષત્રીય ધર્મ ત્યાગી દીધું તેથી એનું કલ્યાણ થ
 શો નહીં વાસતે એને જ્ઞાન ઉપદેશ કરવું બેઈએ તેથી
 એ સ્વધર્મમાં ચાલશે એવું વિચારીને ગીતાનું ઉપદેશ

આર્ણો તે ગીતા શ્રીમદ્ મહા ત્વારતને વિશે સર્વ શ્લોક,
શ્રી કૃષ્ણના મુખારવિંદ થી રચેલા છે અને વહી બીન્
શ્વેતોડોપણ વેદવ્યાસજીએ નીર્માણ કરેલા છે તે ગીતા-
માં પ્રથમ શ્લોક ધૃતરાષ્ટ્રના પ્રશ્નનો છે ॥ ॥ શ્લોક
॥ ધૃતરાષ્ટ્ર ઉવાચ ॥ ॥ ધર્મક્ષેત્રે કુલક્ષેત્રે સમવેત્તાયુયુ-
ત્મવઃ ॥ મામકાઃ પાંડવાશ્ચૈવ કિમ કુર્વેતુ સંજય ॥ ૧ ॥
॥ અર્થ ॥ ઘતરાષ્ટ્ર સંજયને પુછે છે હું સંન્યધર્મ ત્ત્વ
મિતે કુરુક્ષેત્ર તેમાં અમારા પુત્ર અને પાંડુના પુત્ર યુધ્ય
કરવા સારું એકઠા મળ્યા છે તે હમણા શું કરે છે (આન્દો
કુમાં ધર્મક્ષેત્ર એવુંને વચન છે એનું ડારણ એ છે ને કુરુ
ક્ષેત્ર છે એનું ધર્મ ક્ષેત્ર છે. એમાં ધર્મથીને યુધ્ય કરે તે-
ની નયથાઅ અને અમારા પુત્ર અઘર્મી છે એનો પરાજ

यु न्दृश्यते तेर्था लयलित थर्ष धृतशस्त्र संन्यने
 पुच्छे छे ॥ श्लोक ॥ ॥ संजय उवाच ॥ ॥ हस्वातु पांड
 बानीकं व्युदंडुर्योधनस्तदा ॥ आचार्यमुपसंगम्य राजा
 वचन मब्रवीत् ॥ २ ॥ अर्थ ॥ संन्य धृतशस्त्रनेडे
 छेडे राजा दुर्योधन व्यूह रथनाशुक्त पांडवनु संन्यने
 छिने ते समयमां सो एण रथने छुना पासे न्छिने यम्
 नडे छे ॥ २ ॥ श्लोक ॥ पश्यैतां पांडुपुत्राणामाचार्य म
 हतीं चमूम् ॥ व्यूढां द्रुपदपुत्रेण तव शिष्येण धीमता ॥
 ३ ॥ अर्थ ॥ हे आचार्य हे सुध्दीभान् तमारोशि
 व्यं जेवने द्रुपद राजानो पुत्र धृष्टद्युम्न तेरो व्यूह रथ-
 नाडरी सत्त करेली जेवने पांडुना पुत्रनी सैन्या तेने त
 मे लुज्जो ॥ ३ ॥ श्लोक ॥ अत्र गृहमेहं श्वासाभीमा-

જુનસમાયુધિ॥ યુધુધાનો વિરાટશ્ચ દ્રુપદશ્ચમહાર
થઃ ॥ ૪ ॥ ॥ અર્થ ॥ આ સૈન્યમાં ને શૂરવીર છે તે સ
યામ કરવામાં લીમસેન અર્જુન બ્રહ્માર ધનુષધારી
છે તેના નામ યુધુધાન વિરાટ અને મહારથી દ્રુપદા॥૪॥
॥ શ્લોક ॥ ધૃષ્ટકેતુ શ્વેકિતાનઃ કાશિરાજશ્ચવીર્યવાન॥
પુરુજિહ્વંતિમોજશ્ચ શ્રીભ્યશ્ચનરપુંગવઃ ॥ ૫ ॥ ॥ અર્થ
ધૃષ્ટકેતુ ચેકિતાન અને પરાક્રમી કાશીનો રાજા હૃદય
કર્તાત્મોન અને પુરૂષાભંકિત્તમ રાજા શ્રેષ્ઠનામા ॥૫॥
॥ શ્લોક ॥ યુધામન્યુશ્ચવિક્રાંતઉત્તમોજાશ્ચવીર્યવાન
॥ સૌમદ્રોદ્રોપદેયાશ્ચ સર્વેઽવ મહારથાઃ ॥ ૬ ॥ ॥ અર્થ
એ સમાન શૂરવીર પ્રાદુર્ભ વાલ્માભી ઉત્તમ અને બલ
વાન એવો યુધામન્યુ અને શુભદ્રાનો પુત્ર અભિમન્યુ

ને કુપદીના પાંચે પુત્ર એ સર્વ મહારથી છે ને પુરુષ હરા
 હનર શૂરવીરને એકનણ છુતે અને સસ્ત્ર વિદ્યામાં તથા
 શાસ્ત્રમાં પ્રવિણ હોય તેને મહારથી કેહે છે ॥ ૬ ॥
 શ્લોક ॥ અસ્માકંતુ વિશિષ્ટાયેતાન્નિબોધદ્વિજોત્ત-
 મ ॥ નાયકામમસૈન્યસ્ય સંજ્ઞાર્થે તાન્ બ્રવીમિતે ॥ ૭ ॥
 અર્થ ॥ પાંડવોના સૈન્યના શૂરવીરોને બેઠને હુયે ધનપો
 તાના ગુરૂ ઘેણ ચારણને કે છે ને દ્વિજોત્તમ આપણી સૈ-
 ન્યામાં શુરવીરો ઉત્તમ છે તેને તમે બોલો છો તેમના ના-
 મ હું કહું તે તમે સંભળો, ॥ ૭ ॥ શ્લોક ॥ ભવાન્ભીષ્મ
 શ્વકર્ણશ્ચ કૃપશ્ચ સમિતિં જયઃ ॥ અશ્વત્થામા વિકર્ણ-
 શ્ચ સોમદત્તિ સ્તથૈવચ ॥ ૮ ॥ અર્થ ॥ પ્રથમ લલવાન
 નામ તમે અને બીજા પિતામહ લીષ્મ કર્ણ અને સંગ્રા-

અને જીતવા વાળા દુપાચાર્યજીત્યા. અન્ધસ્થાના અને
થિડાઈ તે સમાન સોમદત્ત રાત્રનો પુત્ર ભુરીશ્વરાદા
॥ શ્લોક ॥ અન્યેન્વવહવઃ શૂરામદર્થે ત્યક્તજીવિતાઃ ॥
નાનાત્રાસ્ત્ર પ્રહરણાઃ સર્વેયુક્ત વિજારદાઃ ॥ ૯ ॥ અર્થ
અને ધ્રીન્ રાત્ર અો પણ ભાશવાસ્તે ત્યાગકર્તૃ છે જીવન
તે જેણે એવાનાના પ્રકારના શસ્ત્રના પ્રહાર કરવાવા
લા ખુશુરવીર છે અને સર્વ યુદ્ધકરવામાં સમર્થ છે,
॥ શ્લોક ॥ અપર્યાસંતદસ્માકં બલં ભીષ્માભિરક્ષિતમ્ ॥
પર્યાસં ત્વિદમેતે પાંચલં ભિમાભિરક્ષિતમ્ ॥ ૧૦ ॥ અર્થ
અપૂર્ણ અગિયાર અક્ષોહણી કોન્યાનું રક્ષણ કરનાર ભી
ષ્મ પિતામહ છે તો પણ અસમર્થ પણ નેવામાં આવે છે
અને પાંચોની સાત અક્ષોહણી રોન્યા છે, તેનું રક્ષણ કર

નાર લ્લીમસેન છે તેથી સ્મર્ય ન્નેવામાં આવે છે તે સારૂ
 દુર્યોધનના મનમાં એવો વિચાર છે કે લ્લીમ પિતામહ જોઈ
 ના પક્ષ પાતી છે ન્નો પાંડવોની સેન્યાનું રક્ષણ કરશો તો આ-
 પણી શેન્યાનું રક્ષણ કરનાર કોઈ નથી, તેના તમે વિચાર
 શો કે એક ક્ષોદ્ધણી સેન્યા) રથ એક , હાથા એક , પેદલ ૫
 પાંચ ધોડા ૩ ત્રણ એટલાને એક પતી કે છે, એવા ત્રણ
 તીને, એક સેનામુખ કે છે, એવા ત્રણ સેનામુખને એક ગુલ્મ
 કે છે, ત્રણ ગુલ્મને એક, ચામુ કે છે, એવા ત્રણ ચામુને એક
 ક - અપનીડીની કે છે એવી દશ ૧૦ અપનીડીનીને એક ૧૫
 ક્ષોદ્ધણી કે છે કે અક્ષોદ્ધણી (૬૫૬ ૧૦૦) છતાં બિ છપ
 ન્ન હનરને એક શો એવી અગીયાર અક્ષોદ્ધણી કોરવની સેન્યાની સં-
 પ્ત્યા તેનું માપ (૭૩૧ ૭૧૦૦) બોતેર સ્થાન સતર હનરને-

એક સ્ત્રી (પાંડવની સાતંઘક્ષોહણીની સંખ્યા) ૪૫૧૨૭૦૦
પીસતાઢીસ સ્ત્રી બાણ બ્રહ્મરને સાતરો એકેદર સેન્ય અ
શઢઘક્ષોહણીની સંખ્યા (૧૧૦૦૯૦૦) એકકરોડ અગ્યાણ
લાખ નવ હ્રન્રને આઠશં ॥ ૧૦ ॥ સ્ત્રીક ॥ અયનેષુન્વ-
સર્વેષુથયાભાગમવસ્થિતાઃ ॥ ભીષ્મમેવાભિરક્ષંતુભવ
તઃ સર્વેભવહિ ॥ ૧૧ ॥ અર્થ- હવે નેને દેકાણે શત્રુનાસે
ન્યના પ્રવેશના સ્થાન હું- તેતે ઢીકાણે પોત પોતાના બુધ
લેઈને સાવઘથઈને ઉત્તારહો અને તમે સર્વ મઢીને ભીષ્મ
પિતા મહુની રક્ષાકરો, કારણકે કોઈપણ શત્રુનાં સેન્ય નો
દુતભીષ્મ પિતા પાશે આવી શકે નહીં ॥ ૧૧ ॥ સ્ત્રીક ॥
તસ્યસંજયન્હર્ષકુરુવૃઢઃ પિતામહઃ ॥ સિંહનાદંવિન
દ્યોઢ્ઞૈઃ શંરંદક્ષો પ્રતાપવાન્ ॥ ૧૨ ॥ અર્થ ॥ એવા પ્ર

तापी अने हुई वंशभां मोटा अवा पितामहने लीष्म तेहु
 यो धनने हूँ उल्लखन उरवा साईं सिंहना शब्दने निंघाड
 रे अवा स्वरे उरीने पोतानो शंख वगाडवा लया ॥ १२ ॥
 ॥ स्तोत्र ॥ ॥ ततः शंखाश्च भैर्यश्च पणवानकगोमुरवाः
 सहसैवाक्यहन्यंत सशब्दस्तुमुल्लोऽभवत् ॥ १३ ॥ अथ
 आरे लीष्म पीता रे शंख वगाड्यो ते सालंबीने अघी रे-
 न्यमां शंख लेरी दोल नगाश रण शिंगि अवां वाजुत्र व
 गाड्यां तेनो नाह जुहुनारी यवा ल्याग्यो ॥ १४ ॥ स्तो
 क ॥ ॥ ततः श्वेतैर्हयैर्गुक्ते महति स्यंदने स्थितौ ॥ माध-
 वः पांडवश्चैव दिव्यौ शरवौ प्रदधमतुः ॥ १५ ॥ अथ
 हवे ते उपरांत स्वनवर्णनाचारघोडा न्नेत्याछे नेमां अने
 बोने मोरो रथ ते उपर जेहेला श्री हृषा अने अर्जुन पोतपो

तानादिव्य शंभुनो नाह ऊरवात्वाऽया ॥ १८ ॥ श्लोकः ॥
पांचजन्यं तृषीके शो देवदत्तो धनंजयः ॥ पौंड्रदधौम
हाडोखं भीमकर्मवृकोदरः ॥ १९ ॥ अर्थः ॥ तृषीके-
शः शंभुने श्री कृष्ण पोतानो उत्तम ऐवोने पांचजन्यना
मे शंभु वगाडवात्वाया धनंजय ऐवोने अर्जुन तेमणे
पोतानो देवदत्त नामे शंभु वगाडवात्वाया लयने आपो
अयेवाछे इमनेना वळी उदरमा वडुनामा अनी अनी प्र
जळछे हेने ऐवोने लीभशेन तेमणे पातानो पौंड्रनामे
भोटा शंभुने वगाडवात्वाया ॥ १९ ॥ श्लोकः ॥ अनंतवि
जयं राजा कुंतीपुत्रोऽनुघोषिणः ॥ नकुन्तसह देवश्च सुधा
षमणिपुष्पकौ ॥ २० ॥ अर्थः ॥ कुंतांजुनापुत्र ऐवानेर
न्न युधिष्ठिर तेमणे अनंत विजय नामे शंभुने वगाडवा-

લાગ્યા, આ ધિના પુત્ર એવાને નકલુ તે અને કુધોષના ભેશ
 પ્રવગાડવા લાગ્યા, અને સહદેવ ભરિણુ ઘડનામે શંઙ્ગ-
 વગાડવા લાગ્યા ॥ ૧૬ ॥ શ્લોક ॥ કાઢય અપરમેશ્વાસઃ શિ-
 રંગેડી ન મહારથઃ ॥ ધૂણુ ધુન્નો વિરાટ અસાત્યકિશ્વાપરા-
 જિતઃ ॥ ૧૭ ॥ અર્થ ॥ અને ઉત્તમ છે ધનુષ્ય તે નેનું એવો
 ને હારીરાન્ન અને મહારથી શીખંડી અને ધૂણુ ધુન્ન ત-
 થા, વિરાટ રાન્ન અને શત્રુને જીતી શકે નહીં એવા ને
 સાત્યકી ॥ ૧૭ ॥ શ્લોક ॥ દ્રુપદોદ્ગોપ દેયાશ્ચ સર્વશઃ પુ-
 થિવીપતે ॥ સૌમદ્ર અમહાવાહુઃ શરવાન્દધ્મુઃ પૃથક પુ-
 થક ॥ ૧૮ ॥ અર્થ ॥ હૃપથ્વીપતે હૃપતરાણુ પુરુષરા-
 ન્ન અને કુપધિના પુત્ર સર્વ અને ત્યાંજી છે ભુન્ન તેનેની
 એવો સુભ્રાનો પુત્ર અભિમન્યુ તે પાત પોતાના શંખો

नो नादुक्तरवात्ताया ॥ १८ ॥ श्लोक ॥ सद्योषो धार्तरा
 क्षाणां हृदयानिव्यदारयन् ॥ नमश्च पृथिवीं चैव तु सु-
 लोव्यनुनादयन् ॥ १९ ॥ अर्थ ॥ ते शंभो नानादेडरी धू-
 तराष्ट्रनाहुयोधनादि सोपुत्रनात्तदय विघारण थया अने
 अनाकाश पृथ्वीमां त्वयेङ्करशब्द व्यापी गयो; ॥ १९ ॥ ॥
 श्लोक ॥ अथव्यवस्थितान् दृष्ट्वा धार्तराष्ट्रान्कपिध्वजः
 ॥ प्रवृत्ते द्वास्त्रसंपाते धनुरुद्यम्य पांडव ॥ २० ॥ अर्थ ॥
 ने उपरांत संन्यष्ट तराष्ट्र राब्धने डेछे डे हे महीपती त्यां
 मां दाघोरशब्द नीवर्त थया पळी पोतानी परस्पर सेन्य
 मां शस्त्रावाधु थयां ते न्नेर्धने डपीध्वन अनेवाले अरब्धुन
 येतां धनु थया म्बु इरीने डितार होवा अनेवाले अरब्धुन
 ॥ २० ॥ श्लोक ॥ दृष्ट्वा केशं तदावाक्यमिदमाह महीपते

॥सेनयोरुत्तमयोर्मध्ये रथं स्थापय मेः स्मृत ॥ २१ ॥ अथै
हेमहीपते हृशीकेश जेवाने श्रीकृष्णतेभ न्ना प्रत्येवयन-
ज्जोत्नवावाग्याहे अस्तुत आपणी तथा परसेन्यनाभध्य
मां भारो रथस्थापनउरो ॥ २१ ॥ श्लोक ॥ यावदेतानि
रीक्ष्येहं योद्धुकामानवस्थितान् ॥ कैर्मया सह यो धव्यम-
स्मिन् रणसमुद्यमे ॥ २२ ॥ अर्थ ॥ जने पर सेन्यमायु
ध्यनीं छिद्रावाप्तीं उल्लेखा तेमने जेवाने हुं छिद्रछुंके प्र
थम आ रण लूमिमां भारीसाथे युध्वाउरवाथोत्थ डो
एछे ॥ २२ ॥ श्लोक ॥ योत्स्यमानानवेक्षेहं य एतेऽवस
मागताः ॥ धार्तराष्ट्रस्य दुर्बुधेर्धुनो ह्ये प्रियन्विकार्षिवः ॥ २३ ॥
अर्थ ॥ अनेने दुर्बुधिवान धृतराष्ट्रनो, पुत्रने दुर्योधिन
तेना सेन्यनेवीशे युध्वाउरवा सारि आवेल्या अने अनेनु

મીથર્ષદ્વદ્ધ નારા એવાને શુરવીરો તેમને બ્નેયાને હું ઇછા
રા ભુ હું ॥૨૩॥ ॥ સંજય ઉવાચ ॥ ॥ એવમુક્તો હૃષીકે
શો ગુડાકેશ નમારત ॥ સેનયો રુષયોર્મધ્યે સ્થાપયિ-
ત્વારથોત્તમમ્ ॥૨૩॥ અર્થ ॥ સંનય ધૃતરાષ્ટ્રને કહે છે
હે મહિપતે ભર્તવંશમાં ઉત્પન્ન થયેલા હે ધૃતરાષ્ટ્ર હું
કાંઈશું ને નીકા તેને જીતવા યાકા એવાને અર્જુન તેમ
જો ભગવાન પ્રત્યેક હું કે હે કૃષ્ણ મારો રથ એ સૈન્ય-
ના મધ્યમાં ઉભો રાખો તે વચન સાંભળી જેઠ સૈ-
ન્યના મધ્યમાં રથ ઉભો રાખીને ॥૨૩॥ શ્લોક ॥
भीष्मद्रोणप्रमुखतः सर्वेषां च महिषिताम् ॥ उवाच पा-
र्थपश्यैतान् समवेताङ्कुरु निति ॥ २४ ॥ અર્થ ॥ ભી-
ષ્મ દ્રોણાર્ય, છે મુખ્યને માં, એવાને રાખ્યો તેઓ

गच्छ श्री कृष्ण उ हे छे उ हे हु ती पुत्र आसं धे हु रि पं री जने छो
 जने त भे नु क्षो ॥ २५ ॥ श्लोक ॥ तत्रापश्य स्थिता न्यार्थः
 पितृनथपितामहान् ॥ आचार्यान्मातुलान् भ्रातृनुपुत्रा-
 न्यौत्रान्सखींस्तथा ॥ २६ ॥ अर्थः ॥ ते स भे (पार्थ) अ-
 वो ने अ नु न अं ने सैन्यनामध्यभां उल्लेखाने नु ये छे तो-
 पीतास्समान तूरीभवादि उ डाडाने आदि वृत्तने पीतामह
 अेवाने लीष्म सोमहत्तादि जने आचार्य शोणाचार्यादि
 उ भ्रातृव्यः इत्यने शत्रुनीने आदि त्वां अेवा इयो धनादि ने
 पोताना पांयपुत्रो ने तेनापुत्रो ने जने सभा अेवा अम्यथाभा-
 ने न्यद्रयादि ॥ २६ ॥ श्लोक ॥ इवशुरान्सुहृदश्चैव सेन-
 योरुभयोरपि ॥ तान्समीक्ष्य सकीं ते यः सर्वान् विधू न वस्थि-
 तान् ॥ कृपया परया विष्टो विषीद निदम ब्रवीत् ॥ २७ ॥

અર્થ ॥ સસરા એવાને નુપદાદી અને સુહૃદ એવાને ફત્ત વ
 આદી એ સર્વે સૈન્યમાં ડિલારેહવા અને નેઈને કુંતી પુત્ર એ
 વાને અર્જુન. અતીદ્રુપા એ દુક્કદુઃખને વશ થઈને શ્રી કૃષ્ણના
 ગવાનને વચન જે છેઃ ॥ ૧ ॥ અર્જુન ઉવાચ ॥ ॥ હલ્લે
 મંસ્વજનં કૃષ્ણાશુ યુત્સંસમુપસ્થિનં ॥ સીદંતિ મમ ગાવા
 પિ મુરં વંચ પરિશ્રુયતિ ॥ વૈપશુશ્વઞ્ચ ગરિરેમે ગેમહર્ષશ્ચ જાય
 તે ॥ ૨૯ ॥ અર્થ ॥ હે શ્રી કૃષ્ણ દુધ્ધડરવાની હે ઇછાને મને
 એવા ઢિલેલાને ગમમારા બંધુનો તેમને નેઈને આશીર
 શીથલ થઈ ન્નયછે અને સુખ શુકાઈ ન્નયછે અને મારા છેહ
 ને વિશેંડંપનથા ગેંઆથિત ઊભાં યાચ્છે. ॥ ૨૯ ॥ શ્લોક ॥
 ગાંડીવં સંસ તે હસ્તાન્વૈકેવ પરિદહ્યતે ॥ નચ શકોમ્યયન
 સ્થાતું ક્ષમતીવ ચ મેમનઃ ॥ ૩૦ ॥ અર્થ ॥ અને હાથમાંથી

ગાંડીવ ધનુષ્ય તે પણ પડી ન્યહ છે. અને મારા શરીર ની ત્યાર
 વ્યથે છે. તેથી હું આરણુ તુર્મીમાં ઉત્તોરેવાને સમર્થ નથી
 અને મારું મન ભૂમણની પંઠે ભ્રમે છે. ૥ ૩૦ ॥ સ્લોક ॥
 નિમિત્તાનિ ચ પશ્યામિ વિપરીતાનિ કેશવ ॥ નવત્રયોઃ નુપ
 શ્યામિ હત્વા સ્વજન માહવે ॥ ૩૧ ॥ અર્થ ॥ હે કેશવ નિમિ
 તને શુકન તે પણ મને અવલાભે વામાં આવે છે અને
 સંગ્રામને વિશે મારા ભાઈ અને મારીને પાછા કશું ક-
 ત્યાણ થશે તે પણ હું નેતો નથી ॥ ૩૧ ॥ સ્લોક ॥ નકા
 ક્ષે વિજયં ક્ષ્યાન્ન ચ રાજ્યં સુરવાનિ ચ ॥ કિંનો રાજ્યેન ગો
 વિંદ કિં ભોગેર્જીવિતેન વા ॥ ૩૨ ॥ અર્થ ॥ હે કૃષ્ણ હું સ-
 ગ્રામને વિશે શત્રુને છુતવાની ઇચ્છા રાખતો નથી અને
 રાન્યની પણ ઇચ્છા રાખતો નથી તે મન શુભની પણ ઈ

છછા રાખતો નથી હે ગોવીંદ આમને રાન્યનું શું પ્રયોન
નછે અને ભોગભોગવવાનું શું પ્રયોન નછે; ને આસુષ્ય
ભોગવવાનું પણ શું પ્રયોનછે; ॥ ૩૨ ॥ શ્લોક ॥ યેષા
મર્થે કાશિતનો રાજ્યભોગાઃ સુરવાનિચ ॥ તદ્મમેવસ્ય
તા યુદ્ધે પ્રાણાસ્ત્યવસ્વા ધનાનિચ ॥ ૩૩ ॥ અર્થ ॥ હે
દુષ્ટા હુંને મનાવાસ્તે રાન્યની છછા કરતો હતો અને ભો
ગની છછા કરતો હતો અને શુખની પણ છછા કરતો હ
તો તે આ સર્વે પ્રાણ અને ધનને સુડીને યુધ્ધમાં ઊભા
રહેલા છે ॥ ૩૩ ॥ શ્લોક ॥ આચાર્યાઃ પિતરઃ પુત્રાસ્ત
થેવચ પિતામહાઃ ॥ માતુલાઃ શ્વશુરાઃ પૌત્રાઃ શ્યાલાઃ
સંબંધિનસ્તથા ॥ ૩૪ ॥ અર્થ ॥ એ રીતે અભુનશ્રી
દુષ્ટાને કેહેછે આશુભિમાં મારા સ્થાનને લુછાડ

રવાને ઉભેલા છે તેડોઈ આપ્યા ને છે, તેમાંડોઈ પીતા
 ઘરોઝર ઉભેલા છે. તેમાંડોઈ પુત્ર અને ડોઈ પીતા મહુ સ્ત
 માન અને ડોઈ મામા ડોઈ સ્વસુર ડોઈ પૌત્ર ડોઈ સા-
 કા અને ઝીત્તન પણ સંબંધી ઓ છે ॥ ૩૪ ॥ શ્લોક ॥
 એતાન્મહંતુ મિચ્છામિ દ્વિતીયોપિ મધુસૂદન ॥ અપિ ત્રિલો
 ક્ય રાજ્યસ્ય હેતોઃ કિંતુ મહીક્રને ॥ ૩૫ ॥ અર્થ ॥ તે
 સારિ હે મહુસૂદન ત્રણ વોડના રાજ્ય સારિ ભેદે મુને
 મારશે તો પણ હું એમને મારવાની ઈછા રાખતો નથી
 ત્યારે પૃથ્વીના રાજ્ય સારિ શુક્રાવામરિ ॥ ૩૬ ॥ શ્લોક ॥
 નિહલ્યધાર્તરાશ્ત્રાન્ઃ કાપ્રીતિઃ સ્યાઽઞ્જનાર્દન ॥ પાપ
 મેવા અયેદસ્માન્હલૈતેતાના તતાયિતઃ ॥ ૩૬ ॥ અર્થ ॥
 હે નનાદિન મારા શુજના પુત્રોને મારીને અમારે મન થું મ-

સન્ન થશે આ આતતાઈ ને મારા (રાત્રુઓ) તેમને
બનેહું મારીશ તો મને પાપ ત્યાગશે આતતાઈ છલકરના
છે ને માણસ પારકા ઘરમેં આગલ ગારે છે તે, ને બીન્
નેથમામરદેરખલગયે છે તે રમ્મને માણસ રાક્ષાબાંધીને સન
નુખ જુધા કરવાને આવે છે તે, ને માણસ પર કવ્ય
હરણ કરે છે તો જ ને માણસ પરથી હરણ કરે છે, ને મા
ણસ પારકી સ્ત્રી હરણ કરે છે તે, ને જે છ પ્રકારના આત
તાઈ બનાવાના રહ્યા ॥ સ્ત્રીક ॥ તસ્માન્નાર્હ વયં હંતુ
ધાર્તરાષ્ટ્રન્સ્વબંધવાન્ ॥ સ્વર્જનોં હિ કથં હત્વાસુ સિનઃ
સ્યામ માધવ ॥ ૩૭ ॥ ॥ અર્થ ॥ તે વાસ્તે અમારા
બંધુને ધૃતરાષ્ટ્રના પુત્રો તેમને મારવાને હું યોગ્ય નથી
ને માધવ અમે ત્યાઈ સ્ત્રીને મારીને કેમ શુભ થઈ શકે

॥ ૩૭ ॥ શ્લોક ॥ યદ્યપેતે નપશ્યંતિ લોભોપહતચેત-
 સા ॥ કુલક્ષયક્રતંદોષં મિત્રદ્રોહેચપાતકં ॥ ૩૮ ॥
 અર્થ ॥ હે જ્ઞનાદિ નલોભેકરીને નાશ પાત્રી છે. બુદ્ધી
 તેને મની એવાને હુયી ધનાદિક, કુલક્ષય થાય તેનો-
 દોષ અને મિત્રનો દ્રોહ થાય તેનું ને પાપ તે એ જ્ઞતાન
 થી, ॥ ૩૮ ॥ શ્લોક ॥ કથંનજ્ઞયંમસ્માભિઃ પાપાદસ્મા
 નિવર્તિતું ॥ કુલક્ષયક્રતંદોષં પ્રપશ્યદ્વિજનાર્દન ॥ ૩૯ ॥
 અર્થ ॥ ॥ હે જ્ઞનાદિ ન કુલક્ષયનો ને દોષ તે જ્ઞતાવા
 વાલ્યા એવાને અમે તે અમારે આ કુલક્ષયના ને પાપ તે-
 થી રહી તથવાને કેમ ન જ્ઞતાવું નેઈએ ને રજ્ઞતાવું ને
 ઈએ ॥ ૩૯ ॥ શ્લોક ॥ કુલક્ષયે પ્રણશ્યંતિ કુલધર્માઃ
 સનાતનાઃ ॥ ધર્મે નષ્ટે કુલકુલ્મધર્માભિભવત્યુત ॥

॥ ४० ॥ अर्थ ॥ અને ફુલનો નાશ થવાથી (અન(તન) બુના એવા ને ફુલના ધર્મ તેના સંતર્પન થ છે ; અને ક
રીથી ધર્મના સ્થવાથી સર્વ ફુલ અધર્મ પુહન પામ્ન છે ॥
૪૦ ॥ અધર્મો મિમ્મવાલ્કયા પ્રદુવ્યતિકુલાસ્ત્રેયાઃ ॥
સ્ત્રીપુદુષ્ટાસુ વાર્ષીય જાયતે વણસંકરઃ ॥ ૪૧ ॥ અર્થ ॥
હે ફેણા ફુલ માં અધર્મ પ્રાપ્ત થવાથી ફુલ માની ને સ્ત્રીયો
(તે વ્યભિચારણી) નામ પર પુરુષનું મુખને વાલકીયા
અ છે ; હે (વાર્ષીય) વિષ્ણુવંશ માં ઉત્પન્ન થએલા હે
ભગવાન તે હુલ્લ સ્ત્રીયો માં વર્ણ મંડર મન્ન ઉત્પન્ન થા અ
છે ; (વાર્ષીય) કેવાથી બેઉ ફુલ મીશુ ઘટતા પ્રગટ દેખા-
ડી ને મ પિતા એવા ને ચલુદેવ તેનું ન્મદેવ ફુલ છે અને મા-
તા ને દેવડી તેનું વે ણિ ફુલ છે એ માં એકારણ છે હે અમા

રૂંકુલ તમારા કુલ પ્તરોપર શુદ્ધ રહેવું બેઈએ; ॥ ૪૧ ॥
 પ્રલોક ॥ સંકરાનરકાયે વકુલ દ્ધાનાં કુલમ્પચ ॥ પત્ન-
 તિ પિતરોત્થેષાં લુપ્ત પિંડોદક ક્રિયાઃ ॥ ૪૨ ॥ અર્થ ॥
 અને એ વર્ણસંહર પ્રભુ કુલધાતી પોતાનું કુલ નરડને વા-
 સ્તે છે તેનું કારણ એને ત્વોપયઈ ગઈ છે; પીંડ ઉદ્ધ ॥ ચા તેને
 ની એવાનેના પુરવળે સ્વર્ગમાં થી પૃથ્વિ ઉપર પોછે; ॥ ૪૩ ॥
 ॥ શ્લોક ॥ દોષેરેતૈઃ કુલદ્ધાનાં વર્ણાંકરકારકૈઃ ॥ ૪૪ ॥
 ત્સાદ્યં તેજાતિધર્માઃ કુલધર્માશ્વશાશ્વતાઃ ॥ ૪૫ ॥
 અર્થ ॥ વર્ણ શંકરને પ્રભુ તેમણે કરેલા એવાને દોરતે
 યો કરી કુલધાતી ઓને છે તે બની ધર્મ અને સ્નાતન એવા
 ને કુલના ધર્મ તે સુલ સહન નાગર્ગઈ બચ્છે; ॥ ૪૬ ॥ શ્લોક
 ॥ ૪૭ ॥ ઉત્તમચકુલધર્માગોમનુષ્યાણાં જનાર્દન ॥ નરકે નિ

યતંવાસોભવતીત્યનુશુભમ ॥ ૪૬ ॥ અર્થ ॥ દેવનાદિન
 છેહન થઅછે ફુલના ચર્મને મના એવા મનુષ્યોને નરકને વિ
 શેટ અવરય ડનામ નિશ્ચે વાસ થાઅછે એમ અંભે ધર્મશા
 સ્ત્રના વિશે પુર્વે સાસ્ત્રકે લુછે ॥ ૪૬ ॥ શ્લોક ॥ અહોબન
 મહતાપંકતુંવ્યવમિતાવયમ ॥ યદ્રાજ્યસુરવલોભેન હં
 તુસ્વજનમુદ્યતાઃ ॥ ૪૭ ॥ અર્થ ॥ અહો ઈતિબેદે બહુપ
 આત્તાપડરવાની વાતછે તે માચવન્ને અંભે મોહુપાપડરવા
 ને નિશ્ચેડરીએ છીએ કે રાજ્યનલ્લવાથી શુભથશે એત્તો
 ભયથી અમારા પંથુ નનોને મારગના ડિપાચો ડરી એહી
 એ; ॥ ૪૮ ॥ શ્લોક ॥ યદીમામત્રીકારમશસ્ત્રંશસ્ત્ર
 પાણયઃ ॥ ધાર્તરાષ્ટ્રેણેહત્યુસ્તન્મેક્ષેમતરંભવેત્ ॥ ૪૯
 ॥ અર્થ ॥ હં મધુ સૂદનશસ્ત્ર ધારણ કર્યાં છે હાથમાં નેમ

दोऽनेवाने धृतशष्टनाइर्येधनादि पुत्रो अने शस्त्र रहीत
 अने स्तनमुंज युध्य इरतो नथी अने वने हु ते मने ररामाने
 मारशे नो पशामरिं अतीशे उल्यादाथशे, ॥ ४६ ॥ श्लोक
 ॥ ॥ संजय उवाच ॥ ॥ एवमुक्त्वाऽर्जुनः संख्ये रथो
 पस्थ उपाविशत् ॥ विसृज्य सशरं चापशोकं संविज्ञ-
 मानसः ॥ ४७ ॥ इति श्री मद्भगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्म-
 विद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे अर्जुनविषादयोगो-
 नाम प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥ टीका ॥ सनय देहे छे चतराष्ट्र
 अर्जुन अमेम उहीने पोतानुं धनुष्य व्याघ्रानां भीने शोडातुरथडो
 यतो न्नशोनानी वये रथने भयत्नारे जेशतो हुवां ४७ छती श्री
 त्मगवच्छीतार्थे ईपिडायां अरन्तुन विषादयां शोनाभ प्रथ-
 मोऽध्यायः ॥ १ ॥ ४७ ॥ ४७ ॥ ४७ ॥

॥ श्रीगणेशायनमः ॥ श्लोक ॥ संजयउवाच ॥ तं तथा क्र-
पया विष्टमश्रुपूर्णाकुलेक्षणम् ॥ विषीदंतमिदं वाक्यमु-
वाच मधुसूदनः ॥ १ ॥ अर्थ ॥ संजय चतराष्ट्रने इहे छंड
हरखनपोतानासंभंघीअनेने छेनेकपाअे इरीने मुक्तछे
तद्वदयतेने मनुं अेवाअने अश्रुअे इरीने नेरेलाछे नेत्र-
तेने मने अेवाने वळी शोडातुन अेवाने अर्जुनतेने मधु-
सूदन अेवाने लगवान ते वयन इहेछे ॥ १ ॥ श्लोक ॥
कुतस्त्वाकस्मलमिदं विषमे समुपस्थितं ॥ अनार्यजु-
ष्टमस्वर्गमकीर्तिकरमर्जुन ॥ २ ॥ अर्थ ॥ हे अर्जु-
न अनार्यने अर्थम नन तेने, सेवन इरवा योग्य अने
स्वर्ग प्राप्तथा अतेने आइइरवा वाळो अेयो ने अतने
उत्पन्नथअेवो मोहने अज्ञानते आरए अनुभीभां तु

छुडरवाना समयने विशे तनेडयांर्थ प्रासथयो; ॥२॥
 श्लोक॥ क्लृब्धं मास्मगमः पार्थनैतत्त्वय्युपपद्यते ॥ इतु
 द्रं हृदयदीर्घत्यंत्यवत्त्वोत्तिष्ठपरंतप ॥ ३ ॥ अर्थ॥ हे पा
 र्थ हुताब्जना पुत्र अर्जुन तमेडायरताने अहहाडशे नही
 खेडायर तात्तमने नैर्घने नही तेनुं डारण अंछेने तमो
 राशु ओने संताप डरवा बाळाछे तेदत्ता भाटे. तुच्छ अंघुने
 अतः डर्णनुं हृज्जिन पणुं तेने त्याग डरीने हे व्याप शुद्ध डखा
 सारि धनुष्यप्याएालेछेने उत्सारहो ॥३॥ श्लोक ॥ असु
 नउवाच ॥ कथं भीष्ममहं भव्ये द्रोणं च मधुसूदन ॥ इतु-
 भिः प्रतियोत्स्यामि इजाहावरिभूतन ॥ ४ ॥ अर्थ ॥
 अर्जुन श्री. हृषणने उहेछे हे मधुसूदन हे ममाने विशे
 पितामहने लीष्म अने अनाथ डरवा हे द्रोणाचार्य भुते

મની સંગાતે વ્યારો ફરીને કે મધુધ્વ ફરીશ હે અરીસૂ-
 દન એ બેડિનણા પૂન કરવા યોગ્ય છે. આત્મોડમાં બં સંખ્યા
 ધન છે તેનું કારણ મધુસૂદન હંધું ને ભગવાનને હંધું તેનું તા-
 સર્ય કે હે મધુ દેવના નારા કરવા વાલા છો. અને મને સ્વન
 ન સંગાથે યુધ્ધ કે મ કરાવો છો ને અરીસુદન ને ભગવાનને
 હંધું તેથી આપ શત્રુઓના હૃદયનાર છો પરંતુ આ અમા
 રા મીત્રો ગંધાદત્ત પુષ્પે ફરીને પુલવાલા થકે તે કિયર બા
 રાનો પ્રહાર કે મ કરાવો છો ૧૧ ૮ ॥ શ્લોક ॥ ગુરુન હવા
 હિ મહાનુભાવો યદ્ધેયો ભોક્તું નૈશ્વમપી હઠોકે ॥ હવા
 થકા માસ્તુ ગુરુ નિર્ઝવ મુંજીય ભોગાન્ રુધિરમદિગ્ધાન્
 ॥ ૫ ॥ અર્થ ॥ અને આત્મોડને વિશે મોટો પ્રતાપવાન્
 સુદને નારેયાવિના ને બીબા ભાગીને બાહું ને અતિ શીડિત

મ છે. પરંતુ અર્ચકામનાવાળા એવો ને પુરૂષાપોતાના શુ
 રૂને મારી ને ભાંગ ભોગવે છે તે ભોગ આત્મકને વિશે તે
 રૂષીર સમાજ ભ્રણવા. તે શુ તાત્પર્ય એ છે ને. તેને સ્વર્ગ પ્રા-
 પ્તિના આશ્ચ. સ્પદ ૥ શ્લોક ॥ ન ચૈતદ્વિદ્યઃ કનરભોગ-
 રીયોયદ્વાજયેમયદિવાનોજયેયુઃ ॥ યાનેવહ્ત્વાનિજિ
 જીવીષામસ્તેવચ્ચિતાઃ પ્રમુરેવધર્મિણાઃ ॥ ૬ ॥ અર્થ
 એ અર્જુન નો અભિપ્રાય એ છે ને કદાવી અમં અધર્મ-
 ને અંગીકાર કરી. યુદ્ધ કરી શું તેમાં આપણે દારીશું વા-
 જીતીશું તેનો નિશ્ચય નથી એ કારણ સારિશ્ચા દૃષ્ટાને અ-
 ભુનકે છે કે કૃષ્ણ તથા અથવા પરાભય અભેદિસાં અમને-
 શું અર્થીક છે. કે મેં અમને અંજે જીતીશું અથવા અમે અમને
 જીતશે એ પણ અમં ભણતા નથી અમે અમને જીતવું અ-

અંતે રાથી સમાન છે. તેનું ડારણ એ છે કે ને મારીને અમે
જીવ્યાની ઈચ્છા રાખતા નથી તે આ ઘતરાષ્ટ્રના પુત્રો રણ
મિત્રો મારા સનહુ ખડિત્તા છે ॥ ૬ ॥ શ્લોક ॥ કાર્પણ્ય દોષો
પહતસ્વભાવઃ પ્રચ્છામિ ત્વાં ધર્મસંમૂઢચેતઃ ॥ યચ્છ્રુયઃ
સ્યાન્નિશ્ચિતં બ્રૂહિતન્મે શિષ્યસ્તે ડહરાધિમાં ત્વાં પ્રપન્ન
મુ ॥ ૭ ॥ અર્થ ॥ હુ દૃષ્ટા અમે ને મારીને અમે કેમ જીવીશું
એ બું મારા મનનું દૃપણ પાળું છે અને પોતાનું ફલક્ષય કરી
તેનો દોશ. એ વ્યેઠિ વાતમાં હારી ગયો છે સ્વભાવ તેને નો એ
યોને હું તેમન ધર્મને વિશે મુઢ છે યી ન તે ને નુ તેથી સુધ્ધ મુ
ડીને ત્વીક્ષા માંગવી એ દક્ષત્રી ઓના ધર્મ છે અથવા દક્ષત્રિ-
ઓને ત્વીવ્ય માંગવી એ અધર્મ છે અમે મ સદૃધ છે યી ન
નેનું એયોને હું તમને પુછું છું કેનેથી મારિ નિશ્ચય ડલ્યાણ-

डारड होयते डहो डेमडे हु तमारो शिथळुं अवास्तते त-
 मारे शररो अवावेलुं छुं भोटे भने व्योध आपो डेमने
 शिथनो व्योध आपवो योग्यछे ॥ ७ ॥ श्लोक ॥ नहिप्रप
 दयामीममापनुद्याद्यच्छोकमुच्छेषणमिंद्रियाणां ॥ अ
 वाप्यभुमावसपत्नमृदंगज्यं सुराणामपिचाधिपत्यम् ॥
 ८ ॥ अर्थ ॥ इवते उपराल अनुन पोताना भनने विशेषे श-
 डारवात्तायो डदायित्त लगवान् अभ डेहरोने पीतानु डत्या
 ए पीताक्षिडिन थाग्रंछे ते स्मरि अवाशते डेहछे ड; हे इथ्वा अमा-
 लोडने विशेषे पृथ्वीभां शनु वगरनुं सभस्त शन्य भळे. अन प
 रानोडने विशेषे स्वर्गादि शन्य भळे ती पृष्ठा भागे छिडियोने शुड
 ववावाळो अयोने शोड तेने डुरडरे अयोने उपाअन तेहुं निअरे
 प्यतीनर्थी. आप अमने उपेक्ष डुरो अने अलिप्रायछे ॥ ८ ॥

॥ श्रीक ॥ संजय उवाच ॥ एवमुक्त्वा ह पीकेशं गुडाकेशः
परंतपः ॥ नयोल्लसद्भित्तोगोविंदमुक्त्वा तूष्णीं बभूव ह ॥ ९ ॥
अर्थ ॥ संनय च ताराष्ट्रने डेहेछे डे हे राबन्शत्रुओने संताप
डरबा वाका अने बळी नीप्राने पाए णुतवावाका अेवाने अम्नु
नते श्री इष्टाने पूर्ववयन डेहेछे . अने प्रसिध्दने मथा अ-
नेम प्रधाना सात्मळता वयन डेहेछे डे हुं पुध्द नहिं डेहे
वागोविंद शर्व छिद्रियोने अंतर न्ममी श्री इष्टाने वयन डेहेने
छाना माना जेशीरह्या . ओम्शेरे डमां संनये पृतराष्ट्रने तृपी
डेशे अे पद्यी लयायुं डे सर्वेनी छिद्रि ओना प्रेरड श्री इष्टा
छे ते तमारा पुत्रोना भानसी ड पापने न्नेछे . अेवास्ते घ-
र्मक्षेत्र अेचुने दुईक्षेत्र तेने विये पापी पुष्टोना नाश डरशे
॥ ९ ॥ श्रीक ॥ तमुवाच ह पीकेशः ब्रह्मसन्निव भारत ॥ से

नयोरुभयोर्मध्येविषीदंतमिदंवचः ॥ १० ॥ अर्थ ॥ हेल्हा
 रतराब्जं धतराक्ष्णं सेन्याभोजनाभ्यनेविशेविशादयुडतय
 अल्ला अने लल्लवान अमेवा अर्जुनने न्मेमहस्यताहोअते
 भं श्री कृष्ण लगवाने अगाक वयन डेहो ते वयन दोलवा
 त्याग्याडेनेथी आतभा अने परमात्मानु यथार्थज्ञान अने
 तेनु प्राप्तितुं उपार्जनं पुने उर्मं अने अने लगती योग युक्त
 बाङ्ग्या ॥ नत्वेवाहं जातुनासं ॥ अही थी ते ॥ अहंत्वास
 वपापेभ्योमोक्षयिष्यामिमासुच ॥ पर्यंत बाङ्ग्यडेवाला
 ज्या ॥ श्लोक ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ अशोचानन्वशोचस्ते
 प्रज्ञावादाश्चभाषसे ॥ गतासूनगतास्तूँश्चनानुशोचंति
 पंडिताः ॥ ११ ॥ अर्थ ॥ ओंओइमांओछं ओइ आयापि
 अनेरीते अर्थ उरेछे आदेह अवे अत्माना अविवेक थीये-

ને શોડ ઉત્પન્ન થાય છે. તે આ વિવેક દેખાડવા સ્વાર્થિ ભગવા
ન એવાને શ્રી કૃષ્ણ તે અરજી કરે છે કે તમે ને નહી શોડક
સ્વાભાવિક એવાને યંધુ તેનો શોડ કરો છો કે આ સ્વભાવ
નો ને ભેદને મારું ગાત્ર શીધક થાય છે એ આદિ ભેદને
સ્વાત્મને આવા ઊઠી ન સ્થાનક ને વિશે શોડ કેમ ઉત્પન્ન
થયો છે એ આદિ વચને કરીને અર્જુનને ઝાન આપ્યો તો
પણ પ્રજ્ઞાવાદને અમે સ્વીકારીએ કેમ મારી એવાં પડીત વશ
ન કે તે પ્રમાણે કેવલ તમે બોલો છો પરંતુ હું અર્જુન ભુવ
ડીત નથી કેમ કે મરીગ એવા એવા અને જીવતા અંવાને પો
તાના સ્વભાવ યંધુનું પડીત નો શોધ નથી કરતા ને એવા કે
મરીગ એવાનો મરવાનો શોક અને જીવતા બંધુ વિના કેમ
જીવિશું એવા શોચ પડીત નો નથી કરતા એવો એક આ

पार्येनोभनछे हवे ज्जिनुं सिध्यातीननोनो उरेलो अर्थ ल
 प्प्रीये छी अ. श्री कृष्ण नेयुं दे आ अर्जुनने धर्म अथर्मनुं
 गनान नथी तेवास्ते आधर्मने अधर्म भानी छे अने स्वधर्मने
 धर्म माने छे ने धर्म ननकववानी छछा उरे छ तेथी अने मोह-
 नाश डरवो ने छि अ ते माटे आत्म दर्शन विनानाश थवानो न
 थी अने गनान विना आत्म दर्शन थवानुं नथी अने निष्काम ड
 र्मे विना ज्ञान थवानुं नथी ते निष्काम डर्म अघ्यात्म शास्त्र
 विना थवानुं नथी ते अघ्यात्म शास्त्र उहु छुं हेह अने आत्मा
 नो विवेक विचारीने लगवान डहु छे डहुं अरनुन तमे शोथ ड
 रवात्मा अनउ नही तेनो तं शोथ डरे छी तमे वरबने प्यो लो-
 छी ते पंडितना वथन प्यो प्यो लो छी ते अनारा पिनुओ
 आध्य तर्प ए विना स्वर्गमा लथी एव्या ॥ ५३ ॥ पडी नशे ते आ

આ સ્વર્ગજીવું જનને સ્વર્ગથી પડવું એ આદ્ય પિંડકરવાથી ચાનડ
રવાથી તેને સ્વાધીન નથી કેમકે પોતાના ડરેલા પુન્યપાપને સ્વ
ર્ગદિસ્વાધીન છે । ક્ષીણેપુણ્યે મર્ત્યલોકે વિશંતિ ॥ એ આ
દીલેઈને નીચ્ય ચડી પુન્ય અને પાપ આત્માને સ્વાધીન છે ડોઈ
પણ દેહને સ્વાધીન નથી બ્ને પણ પુત્રાદિકના ડરેલા આદ્યાદિ
ડનથી પુણ્ય તે પણ મલે છે કેમકે દેહ અને આત્માના સંનેગથી
પ્રાપ્ત થાજ છે . પરંતુ આદ્ય નહીં કરવાથી સ્વર્ગ માથી પડવું
એ થવાનો સંભવ ડોઈ પણ કાલમાં નહીં આદેહ નિત્યનાશ
વાન છે અને આત્મા અમર છે એ વાસ્તે ગતાનુ દેહ છે અને
અગતાનુ આત્મા છે એ બેઈ સોડ કરવાત્મક અનથી ના સ
તો વિદ્યે તે માવાના ભાવાવિદ્યે ને નતઃ ॥ એ આદિ પ્રમાણોથી એ બું સ
મળીને પંડિત જનને છે તે શોડ કરતા નથી એવાસ્તે તે પ્રે પણ એ

બેગનથી. કેહું આખું ધુઓ સંગાયે પુણ્ય નહીં કરું અને ત્વીડા.
 માંગી સ્ત્ર એવું કેહવાયડી એવું બદલાએ તેમે દેહનો સ્વભાવ
 ને દેહ થડો લ્હારો એવો આત્માને બહુ નથી જાણતા. એરના
 તમા એવો નથી? કે નન્મ થઈ ન છે. અને મરણથી નથી નન્મ
 તો અણે ને મર છે તે આ દેહ છે એવા સ્ત્ર એ એઈનો શોડ ન કરવા
 બેઈ એ અને આયુષાદિ કેને કર્મ તે નિહામ કરવાથી આત્મા નુ
 ને સ્વરૂપ તે દંખારવા ચાલુ છે પોત પોતાના કર્મ માલિન્ય ઈને
 મનુષ્ય ને છે ને સિધ્ધીને પામે છે એ આદી ને વાક્યના પ્રમાણ.
 તેથી પુણ્ય કરો એન આત્મી પ્રાય છે ના ૧૧૫ શ્લોક ॥ નત્વેવા
 હું માતુના સંનત્વને મેજના ધિપ: ॥ નચેવન બવિષ્યામ: સ-
 વૈવયમત: પરમ ॥ ૧૨ ॥ અર્થ ॥ આકાશ કેહે છે કે હું અભુત-
 પ્રથમ આત્માનો સ્વભાવ તમે સંનત્તું હું સર્વનો ઈશ્વર-

હુંને આ કાલને આદિત્યેને અનાદિ કાલ પર્યંત શું હું નહીં
હતો એમ નથી હું ત્યારે પણ હતો અને તમે શું નહતા એમ ન
હિં તમે પણ હતા એમ ન આ સર્વે રાત્રિ નહિં હતા અર્થાત
હતા અને એ કાલ શિવાય અમં તમે અને આ સર્વે નહીં હતા
શું? અર્થાત્ હતા અહિંયા એ અનિપ્રાય છે કે નેમ હું સર્વ-
નો ઈશ્વર તિત્સછું તેમ ન તમે સર્વે દેવે નહા નિત્ય છો અહીંયા
એક સિંચાંતી કહે છે કે અમે તમે ને આ એક કવાથી દેખા
ય છે કે આત્મા અમે પરનાત્માને ભેદ એ પરમાર્થ ક છે
એથી ભગવાને કહ્યું કે અજ્ઞાનથી મોહિત્યન થયો છે
નેને એવાને અભુત તેના મોહ નિવૃત્તિ નવા સ્તે પરમાર્થ ક ઉ
પેદાશનો અન્નવ છે નેમ ક ઉપાધી ક ભેદ હતો નો તત્વ ઉપેદ
શકર શાન્તા રામ યને વિશે આ ભેદનો ને ઉપેદશ તે નહિં કર

તા એવા સ્તે શ્રી હૃષ્ણે તે દેહો તેન સ્વય છે અને શ્રુતિ
 પણ કે છે કે ॥ નિત્યો નિત્યાનો વેતન શ્રુત નાના મેકો બહુ
 નાં યો વિદ્યાતિકામાનિ નિ ॥ શ્રુતિનો અર્થ ને બહુ નિ
 ત્ય વેતન છે તેનું ને એક નિત્ય વેતન પણ છે તે કામના પુર્ણ
 કરતા છે ને કોઈ કે હે કે વેદ અજ્ઞાન કૃત છે નો તેનાં આક્રિત
 ર છે કે પરમાર્થ દૃષ્ટિના અધિષ્ઠાતા અને આત્મયથારમ
 થી નિત્ય નિવૃત્ત થએલું છે અજ્ઞાન નેનું એવો ન નિત્ય સ્વ
 રૂપ પરપુરુશને શ્રી હૃષ્ણે તેને વિશે અજ્ઞાન થી ઉત્પન્ન થએ
 લો ને ભેદ તેના દર્શનનું કાર્જ તે કેમ સંભવે ત્યાં પણ કોઈ
 એમ કે છે કે શ્રી હૃષ્ણે પણ અજ્ઞાની છે તેનો એ ઉત્તર કે અ-
 જ્ઞાનીના ઉપદેશનું પણ પ્રમાણ ન થી ત્યાં કોઈ એમ કે હે કે
 શ્રી હૃષ્ણે અભેદનો નિશ્ચય કરે એવા એવા સ્તે આત્મીતાનું વ

તિ એને દજ્ઞાનરૂપ અત્યજ્ઞતાને છે તે બેઠે બેઠે છે. અને વસ્ત્રબરોબર બંધન કરવા ચાકું નથી ત્યારે તેનું ઉત્તર એ છે કે મરીયીનું જીવન ભગતૃષ્ણા જીવન તેને બાંધી તાબુ પાડે છે તેને જીવવા વાળા જીવવા સારી નથી તો તે અજ્ઞાની છે એમોને ભેદ તે મિથ્યા છે અને ગીતા શાસ્ત્રને વિશે ઉપદેશ કરે છે તો આ શાસ્ત્રને ઉપદેશ કરવા વાળો પણ વગરનો છે અને ભેદ વિના ઉપદેશનો પણ સંતવનથી અને પરમેશ્વરને વિશે પણ આ સંતવન નથી કે પ્રથમ અમે અજ્ઞાની હતા તે શાસ્ત્ર ભણવાથી જ્ઞાન ઉત્પન્ન થયું છે ને અને અને શાસ્ત્રાધ્યયનથી જ્ઞાન ઉત્પન્ન થાય છે તેને કોઈ કોઈ કાલને વિશે અજ્ઞાન પણ ઉત્પન્ન થાય છે એ સંભવ પણ શ્રીકૃષ્ણને વિશે નથી તે મન શુનિરે છે. ૧૧૫

તછે ત્યારે શીઘ્ર અને જ્ઞાનપણ ઉભિત થયું તેવાસ્તે ઉપદે-
શને કરવો તે નિશ્ચયોનન છે તે માટે ભેદ ને છે તેન સિ અ છે
એ નિશ્ચય અ છે - ॥ ૧૨ ॥ સ્ત્રોક ॥ દેહિના સ્મિત્યથા દેહકો
માંચો વૈવંજરા ॥ તથા દેહાંતર પ્રાપ્તિર્ધીરસ્તત્રનમુચ્યતિ ॥
॥ ૧૩ ॥ અર્થ - નેમ્ આ દેહને વિશે જીવને કુમાર અવસ્થા
અનિભેવન અને બ્રહ્માવસ્થા થા અ છે તેથી કુમાર અવ
સ્થાના થઈને ભેવન અવસ્થાને યાએ છે ભેવન અવ-
સ્થાના શરથઈને વૃદ્ધપણને થાય છે અને વૃદ્ધાવસ્થાના
શરથઈને અદેહના શપામીને વ્હીનું દેહ પ્રાપ્તી થા અ છે
ત્યાં સ્થીર વૃદ્ધિવાળા એવાને ધીર પુરૂષ શોડક તા નથી-
ત્યાં ભગવાન એવાને શ્રી હૃણેત મને અત્લી પ્રાય સ્નેહેડે
શાસ્ત્ર દારીને પુરૂષ તે પોતાના બરોબરી થા સંગાથે યુધ્ધ

उरबु के उच्यीत नामयोग्य छे ॥ १३ ॥ अश्लोक ॥ मात्रा-
 स्पर्शास्तु कौंतेय शीतोष्णसुखदुःखदाः ॥ आगमापा-
 यिनो भित्वा स्नास्ति तिक्षस्वभारत ॥ १४ ॥ अर्थ ॥ हे हुं-
 ताना पुत्र अर्जुन मात्रा न दशार्घ्यियो ते भना शब्द स्पर्श
 रूपा, रस, गंध, शीत, उष्ण, (मृदु) को भव पुष्प कवीश अने
 शास्त्रादि प्रहार अने संज्ञेग वियोगारि कहुः अने देवा वा
 का छे तो पूर्ण हु लारत ते भनरत वंशीद्वी अने ने आग-
 माथा छे ने उत्पन्न थावुं अने नाश थबु अर्थ ॥ त् अने मोडरे
 न्नां शुष्म दुःप्रथा अछे अने नाश था अछे अने दत्ता भारे
 अने अनीत्य छे भारे ते भे शङ्ख डरे ॥ १४ ॥ अश्लोक ॥ ये
 हिन व्यथयेत्येते पुच्छं पुरुषर्षभ ॥ समदुःख सुखं धी-
 रं सोऽमृतत्वाय कस्यते ॥ १५ ॥ अर्थ ॥ हे पुरष अश्व

અનુન સુખ અને દુઃસ્વ એ બે સ્થાન છેને એવોને
ધીર પુરૂષને પીડાનથી કરી શકે તો તે પુરૂશ મોક્ષને પામે છે
॥૧૫॥ શ્લોક ॥ ૬ નાસતો વિદ્યતે ભાવોનાઃ ભાવો વિદ્ય-
તે સતઃ ॥ ઉભયોરપિ દૃષ્ટોંતસ્ત્વનયોસ્તત્ત્વદર્શિભિઃ ॥૧૬॥
અર્થ ॥ ને આત્માનું નિત્યત્વ સ્વભાવીક પણ છે અને દેહ
નું નાશ પણ છે તેનું અશોકલિપ્તિ કહેલું છે તેનો ઉપરાગતા
સૂત્રગતા સુશ્ચનાનુશોચં નિપંડિતાઃ ॥ એવચને કરાને
એનો સ્પષ્ટ અર્થ દેખાડી એહી એ ॥ નાસત ॥ એ સ્ત્રોક
કરીને અસતને શરીર છે તેનો શત ભાવયતો નથી અને શત
ને આત્માને નો અસત ભાવનથી એવો ને દેહ અને આત્મા
એ એકનો તત્ત્વજ્ઞાની પુરૂશો એ નિઃશ્ચકરીને યું છે હવે દેહ
ને છે તે અચેતન વસ્તુ છે તેથી એનું અસત નામ ખોટું સ્વ

રૂપ છે. અને આત્માને છે તે પૈતલ્ય છે નહિ તેથી સતનામ
 સામુ સ્વરૂપ છે એવો નિર્ણય કરેલો છે તે આ અર્થ આગળ
 નામ્બોડના વિશે સ્પષ્ટ નામ પુણ્યોડરી શું ના. આંવના શિનુ
 તદ્વિદ્ધિ અને અંતંબંત મેદે હા એ બે સ્વોડિ ડરીને ॥
 શ્લોક ॥ અવિનાશિતુ તદ્વિદ્યેન સર્વ મિદં નમ્ ॥ વિ-
 નાશમવ્યય સ્યાસ્ય ન કશ્ચિત્કર્તુ મહસિ ॥ ૧૭ ॥ અર્થ ॥
 હે અભુત આત્માનું અવિનાશીત્વ પણુ કેલું છે તે હું તમને કરું
 છું. ને આત્મત્વે ડરીને એ સર્વ અર્થે ન તત્ત્વવ્યાપી કરેલું છે
 તે આત્મત્વે ન અવિનાશી તમે બાણો, ને વ્યાપક વસ્તુ છે.
 તે અતિ સૂક્ષ્મ છે, એને બોલે કોઈ પણ નાશ કરી શકતો નથી
 અને ને વસ્તુ માં વ્યાપી ન્મય છે તે વસ્તુના શબ્દ મુદ્દાસારિડ
 વાયુ ઉત્પન્ન કરીને નાશ કરી શકે છે એવા સ્તે આત્મતત્ત્વ

ને છે તે આવીનાશી છે કેમકે અવ્યય છે અર્થાત તેથી પદ
તુલ્ય વધતુ નથી ॥૧૭॥ શ્લોક ॥ અંતવંતઃ પ્રેમદેહાનિલ્ય-
શ્યોક્તાશરીરિણઃ ॥ અનાશિનો પ્રમેયસ્ય તસ્માદ્બુદ્ધ્યસ્વ
ભારતા ॥૧૮॥ અર્થ ॥ હવે નાશ રહીત અને પ્રમાણ રહીત
અને નિલ્ય એવોને શરીરમાં અંતરન્મી ને આત્મા તેનો ને
આદેહ છે તે નાશવંત છે કેમકે ને આદેહ તે ધરે છે અને વ
ધે છે તેથી ને ઘટે વધે તેનો નાશ પણ છે અને આ અપ્રમેય
છે અર્થાત મૈતન્ય ને છે તેનું પ્રમાણ ડોઈ કરી શકતુ નથી અ
ને અર્થેતન્ય વસ્તુને એબ્બાણવા ચાકો છે તેનો ખુલાશો ને
કંમાં અધ્યાયને વિશે કહીશું ॥ એતદ્યોવેચિતં પ્રાહુઃ ક્ષેત્ર-
જ્ઞામિતિ તદ્વિદઃ ॥ કે અર્જુન આત્માને છે તે દેહ વધવા પ
દવાથી વધતો ઘટતો નથી અને આદેહને ન્મણવા ચાકો છે

તેથી આ આત્મા દેહથી ન્યારો છે અને એક રસ અને નિ-
 ત્ય છે એવા સ્તે આત્માને અવિનાશી પાડુ છે અને દેહને
 નાશ પાડુ છે ને એવે ઉશોચકરવા લાયક બધી એવા સ્તે-
 શસ્ત્ર પાત અને પુદ્ગલવાક્યા છિક્ષસ્પર્શ તે પોતાને વિશેષ
 થવા બીજાને વિશે ને પ્રાપ્ત થયો તેને ધીર ન ધારણ કરી
 બેશક ન કરો અને મોક્ષ સાધન ને છે તે કલાનુ સંધાન રહી
 ત છે તેથી પુષ્કરિપ ને તમારિકર્મ તેમ્નો આરભ કરો ॥ ૧૮ ॥
 શ્લોક ॥ ચાનવેત્તિ હં તારં ચચ્ચેનં મન્યતે હતમ્ ॥ ઉભૌ તો-
 નવિજાની તો નાયં હં તિ નહન્યતે ॥ ૧૯ ॥ અર્થ ॥ હે જનનું
 ને પુદ્ગલ આ આત્મા મારનાર કરીને બ્રહ્મ છે. અને ને એને બી-
 બ્ધ કરણે કરીને મેરલો બ્રહ્મ છે તે બેઉ અન્ના મી બ્રહ્મવાં એ આ
 ત્મા નથી કોઈ ને મારતો અને નથી મારતો ॥ તમા બુબુદ્ધને

મરતું તે શરીરનું સંન્નેગ વિન્નેગનું કારણ છે. નગતમાં આત્મા
પાતે છે તેણે હિંસાદિ ન કરવું તેનો ભતલવ્ય એ છે તે કે ઉત્તમ
શરીર વ્યુત્પન્ન ડુર્ગાથી મળે છે એવા સ્તે વિન્નેગન કરવાથી
॥ શ્લોક ॥ ન જાય તે મિયતે વાક દાવિનાયં મૂત્વા પ્રવિતાવા
વાન પ્રયઃ ॥ અજો નિત્યઃ શાશ્વતોયં પુરાણો હન્યતે હ-
ન્યમાને શરીરે ॥ ૨૦ ॥ અર્થ ॥ હું અર્જુન આત્માને છે તે ન-
કોઈ કાલમાં પણ નન્મતો નથી અને મરતો પણ નથી. અને થયો
પણ નથી અને થવાનો પણ નથી એટલા માટે એ આત્માને છે
તે અન્મા છે અને (નિત્ય) એક સત્ત્વ અને (સાસ્વત) સા-
દારે હેવા વાળો છે અને (પુરાણ) અર્થાત્ પ્રથમ પણ એવો ને
હતો એ કારણે કરી શરીરના શયવાથી પણ આત્માનો નાશ
યતો નથી. ॥ ૨૦ ॥ શ્લોક ॥ વેદાવિનાશિ નં નિત્યં યદનમજમ-

વ્યયમ્ ॥ કયંસપુરુષઃપ્રાર્થકંદ્યાનયતિહંતિકમ્ ॥ ૨૧ ॥
 અર્થ ॥ નેપુરિષઆત્માને અનન્મા અને અવિકારી (નિત્ય)
 એકરશ નાશનહિત ન્નણેછે હે અરબુનતે પુરિશાત્મીન્નનેકેમમ
 રાવે અને પ્ત્રીન્નનેકેમ મોરે અર્થાત્ એને હું મરાવીશ અથવામા
 રીશ એનો ને શોમ્ય કરવો ને અનાત્મજ્ઞાન મુક છે તેવાસ્તેશોન
 કનોત્યાગ કરીને નેમે યુષ્ય કરો ॥ ૨૨ ॥ વાસાંસિજી
 યાનિયથાવિહાયનવાનિગૃહાનિનરોઽપરાણિ ॥ તથા-
 શરીરાણિ વિહાયજીણાન્યન્યાનિસંચાતિનવાનિદેહી ॥ ૨૩ ॥
 અર્થ ॥ કદાપીશરીર નાશ થવાથી આત્માનો નાશ નથી તથા
 પીશરીર વિયોગનો તોશોક કરવો ન્નેઈએ એવો અર્બુન નો
 અનિપ્રાય સમ્બન્ધને મ્ત્રીદૃષ્ટુ વચનકેહ છે કે નેમ નગતમામ
 નુથ્વલ્લેર્લેવસ્ત્ત્વનો ત્યાગ કરીને નવીન વસ્ત્ત્વને ધારણ કરે છે

तेभन छर्ण देहना त्याग दुरीने आ हव प्रीति नवी देह पा
 रणु डरेछे अर्थोत्त आधर्म युध्दने विशे शरीर त्याग डरवा
 थी मोक्ष अथवा (दिव्य) नाम देवतानु शरीर प्राप्त या अछे
 अवेवास्ते तभेने शोड डरोछो तो शोड डखानु डारण नथी पा
 २२॥ श्लोक ॥ नैनं छिंदंति शस्त्राणि नैनं दहति पावकः ॥ न
 चैनं कूदयं त्यापो न शोषयति मारुतः ॥ २३ ॥ अर्थ ॥ अ
 विनाशितु नहि छियेन सर्व मिदं तनम् ॥ हे अर्जुन अथोडय
 ने भै तभने प्रथम डह्यु इतुं ते अविनाशी ने छिन्न रतेने शुभ
 थी शस्त्र नवाभां आवे तेथी इरी पण निश्चय इरी अछी अ
 ने आत्माने शस्त्र छेहन डरतुं नथी नेने अग्नि आळतोन
 थी अने वायु चो शुद्धातोनथी पा २३ ॥ श्लोक ॥ अच्छेद्यो
 इयमदाह्योऽयमक्व द्योऽशोष्य एव च ॥ नित्यः सर्वगतः

स्थाणुरचलायं सनातनः ॥ २४ ॥ अर्थ एवेङ्कारायी
 जेछेहन डरवा योग्यनथी अने आळवा योग्यनथी अने
 लीलवा योग्यनथी अने शुङ्कवा योग्य अतो नथी तेथी-
 आ आत्मा नित्य छे सर्व देव अने भनुष्यादि शरीरोने वि-
 शे व्यापी रह्यो छे. स्थिरस्वत्वाव अयत्न छे अने सनात
 न छे ॥ २४ ॥ श्लोक ॥ अव्यक्तो यमचिंत्योऽयमविकार्यो
 ऽयमुच्यते ॥ तस्मादेषं विदित्वैनं नानुशोचि नुमर्हसि ॥
 २५ ॥ अर्थ ॥ अने अव्यक्तनाम अति सूक्ष्म छे नेथी म
 गर न्नेवाभां आगतो नथी अने यितवननाम न्नेवाभो प-
 ण्ण आगतो नथी अने अविङ्कारनाम विङ्कार रहित छे अवा-
 स्ते अने अंबुं जगतीने तमे शीत्य डरवा आत्मा न्नु नथी पारणा
 श्लोक ॥ अथैवेनं नित्य जातं नित्यं वा मय मे मृतम् ॥ तथा

पितृमहाबाहो नैनं शोचि नुमहसि ॥ २६ ॥ अर्थ ॥ लग्ना
न अर्गनने इहे छे हे महाबाहो ने तमे अमा आत्मा नित्य न
न्मे छे अथवानित्य भरे छे अंबु न्न न्नाशो तो ए शोय इखा
योय नथी डार ए डे न्न्म भरे ए पण अन्निवार्य छे ॥ २६ ॥
श्लोक ॥ जातस्य हि ध्रुवो मृदु ध्रुवं जन्म मृतस्य च ॥ त-
स्मादपरिहार्ये न त्वं शोचि नुमहसि ॥ २७ ॥ अर्थ ॥
ने भेड नेनो न्न्म छे तेनुं भलु पण निश्च छे अने ने भरे छे
तेनो न्न्म पण निश्च छे अवास्ते नेनो परिहार नथी तेनो शो
यन डखो न्ने छे तेथी तेमे पण शोय नही डरो ॥ २७ ॥
श्लोक ॥ अव्यक्तादीनि भूतानि व्यक्तमध्यानि भारत ॥
अव्यक्तनिधनान्येव तत्र कापि देवना ॥ २८ ॥ अर्थ ॥
हे अर्गन न विद्यमान अव्यक्ती प्रथम अवस्थानि विरोध डरे

અને અવસ્થાંતર પ્રાપ્તિ થાય તેને વાચીને અતિ અત્ય-
 શીડ છે તેનો પણ મનુષ્યાનિ ડોને વિશે શોકનો અંતઃકલ્પનો
 તેડકડું છું હે ભારત ભરત વંશોત્પન્ન અનુન નનુ બ્યા
 દીડ ભૂત છે તો પણ નનમને વિશે પ્રથમ નેતાનર્થા અ-
 નેતન્યા પછી અને મરવા પેહલાં અને મધ્ય અવસ્થાને વિ-
 શે ભગવાનને નુએ છે ફરી અંત અવસ્થાને વિશે પણ ને
 તાનથી ત્યાં શોયકેમ કરવા ને ઈએ ૧૧૨૮ ॥ શ્લોક ॥ આ-
 ચાર્ય વત્સરયતિ કશ્ચિદેન માશ્ચર્ય વહુદતિ તથેવ ચાન્યઃ
 ॥ આશ્ચર્ય વચ્ચૈનમન્યઃ ગ્રણોતિ શ્ચુત્વાપ્યેન વેદન ચૈવ કશ્ચિ-
 ન્ ॥ ૨૯ ॥ અર્થ ॥ હે અનુન શરીરને આત્મા અનુતોય-
 યા શીડ કરવાનુ કરણ નથી એવું કહતું છે અને શાંત થ-
 ડી ન્યારે ને આત્મા તેન વિશે ॥

૮૬૬) નેવાવાબા (વકતા) કેવાવાબા તેપણ આત્માને ન્ણાવા
 નેડુર્લભ છે પુર્વેને લક્ષણ કહ્યાં તે યુક્ત એવાં અને સર્વેથી વિ
 લક્ષણને આત્મા તેને કોઈ એક મોટા તપ ચેડેનાં પાપનાશ
 ધર્મગણે અને પુન્ય બહુ દુર્ગંધે એવાને મનુષ્ય આશ્ચર્યની
 પેઠે નુ એ છે તેમજ બીજા મનુષ્ય આશ્ચર્ય બરોબર છે તેમજ
 વધી બીજા પુરિશ એ આશ્ચર્યની પેઠે સાંભળે છે અને
 કોઈ એક મનુષ્ય સાંભળે છે નોપણ નિશ્ચે બનાવે નો નથી અર્થ
 ત એ આત્મા સ્વરૂપને નિશ્ચે બેવું કે યુ આત્મક બુ અને બાહ્ય તે
 પણ દુર્લભ છે એમ કહ્યું છે ॥ ૨૭ ॥ સ્લોક ॥ દેહી નિત્ય મવધો
 યંદેહે સર્વ સ્વભારત ॥ તસ્માત્ સર્વાણિ ભૂતાનિ ત્વં શોચિતુમ
 હૈ સિ ॥ ૩૦ ॥ અર્થ ॥ દેહ અને નિત્ય મર્વ દેવતા દિક્કથરાશર શરી
 એને વિશે આબહવ અબલ્ય છે કારણ તે શરીરોનો નાશ થવાન

यीमेनोनाशायतो नथी रमेयास्तेर्या स्सर्वत्नीह्मा छिडेनोतेभेश
 चङ्करवायेप्यनहिं॥३०॥ श्लोक॥ स्वधर्ममपिचावेह्यनविकंपितुम
 हसि॥ धर्म्यान्दिभूयुक्ताच्छुयोऽन्यस्तन्त्रियस्यनविद्यते॥३१॥ अर
 ॥ अनेनेभ्यावतमानयुद्धते॥ वद्विस्वायुक्तछे तोपएहेमरुमि
 षोमादियज्ञाज्योप्वरतभारोस्वधर्मछेअबुंनलीनेपएतभोरध्या
 हुप्पीनेनेछेनेहिंकेमेडहन्निग्मेनेधर्मयुध्यडरबुंअविनाप्पीन्नडि
 पायडव्याएडारडनथीदेभअग्निषोभषज्ञनेविशेछागनेभोरछेने
 भातेछाग॥ जङरानोतुच्छछेहूछटीनेदेवशशिरमछेछेमेवास्तेतयज्ञ
 नेविशेआह्मएनेछागभारवानोघशानन्मेबोनेनेछेअनेनांपुएयछे
 अमनयुध्यनेविशेदेशस्त्रलेछेनेपोतानाशाननुपआनीनेरडछे
 तेउपरशस्त्रनोपवानोघशानथीडिमेडमेशस्त्रभानयनव्वे॥ अक्रा
 द्वाविमौपुरुषीलोकैकसूर्यमंडलमेदिनो॥ ॥ अथव्याडयोगयुक्तअ

रणेचाभिमुखेहतः ॥ ३२ ॥ अर्थ ॥ हे रमरन्नुन जे म्हरोडना रमर
 कुंते सो जळला तगत मांये पुईषो सूर्य मंडले भेदिजे अष्टपदन प्र
 सथा अछे जे पुईष योग यु क्तने सन्यास्ती जने ज्मिने देव एने यि शे
 सन मुज्यु ध्य डरीने मर ए पा मे छे ते भनु व्यशरीर मुडीने देव गतीने
 रमा सा था अ छे त्या रे ते ड र्मने विशेष पाप न थी पु ए य न छे ने मंडो छि पुईष
 नी डाटे वी डा मळी डितारीने ते ना छि पर दु श ॥ ४ ॥ अरो र ड या त्या गे अं हा री
 अष्ट छे बानी य छे ते विचार करीने यु ध्य डरो ॥ अशोक ॥ य द च्छा ची
 प प न्न स्वर्ग द्वार म पा वृतम् ॥ सुखीनः क्षत्रियाः पार्थ लभंते युद्ध
 मी द शम् ॥ ३२ ॥ अर्थ ॥ हे पथा पुत्र अर्जुन पीतानी भेद्ये भेह न त विना
 प्राप्ता थ ये हे अने पु न्धु थ ये वं सु र्ग निं ह्वार ये वं दे आ मु ध्य अ र्था त पु
 ए य वान अर्जुन क्षत्रिया ते शु भ व्य डरो पा मे छे ॥ ३२ ॥ अशोक ॥ अथ च त्व
 मिमं धर्म्य संग्रामं न करिष्यति ॥ ततः स्वधर्मकीर्तिं निच हित्वा पा

पमवाप्स्यसि॥३३॥ अर्थ॥ न्नैकदायित्वातेभ्यश्चाद्यन्धुध्वन्हीडशो
 दोपोतानास्यघर्भेनञ्जनेनीतीनोपएज्जाशङरीनेपापेनपामशो॥३३॥
 श्लोक॥ अकर्तिचापिभूतानिकथयिष्यंति तेह्ययाम् ॥ संभावित
 स्यचाकर्तिमरणादतिरिच्यते॥३४॥ अर्थ॥ अनेव्याडपइतभारीअ
 ण्णैडअपडित्तिआण्णत्तांवाएणैनइशरीतेअपडित्तिनशवानपुइवोनेअह
 गतेनविशेभरवातेथीपएअचिडछा॥३४॥ भयाद्रणादुपर-
 तंमस्येतेत्वामहारथाः॥ येपांचत्वबहुमतोमूत्वायास्यसिलाच
 वम्॥३५॥ अर्थ॥ अहनेअंधुध्वन्नोनाशनेहीअनेदयाथीयुध्वन्ही
 डरताभारीअपडित्तिडिमथशेअवोअणुननाअलीमायस्समण्णे-
 श्रीइएणलगवानवयनेडवाट्याण्योडेअडाएहुअचिनादिमहरथीओ
 नेअस्समयनेविशेअथअप्यहुरवीरतभनेमानेनेमनीसंगार्थे
 ध्वन्हीडरवाथीअपमानयाण्य

हून्व दिष्यंति तवाहिताः ॥ निदंतस्तव मामर्थ्यं ततोदुः
 खं नरं नु किम् ॥ ३६ ॥ अर्थ ॥ अंडारगथी अने दुयोधि
 नाछि तभारा शत्रु आ तभारा साभर्थीने निदंशे अने नहां
 ओल्लवाथे ग्य अेवा धयन ज्योल्लशे अर्थान् अेमडे ह शोडे अ
 न्नुनंनु साभर्थ्य डीछि पण शूरवीरोना स्तनसुअ युद्ध करवाने
 नथी अने डेवक शोत्नासरि शस्त्रधारण करेअछे ने म स्त्रीअ
 ना आलुपणने विशेषे सिंह अने सर्पादिडना यिनाभण होयछे
 तेने स्त्रीधारण करेछे परंतु साक्ष्मात सिंह सर्पादि क न्नेवाथी—
 प्राण त्यागडशे अे प्रमाण अन्नुनना धनुष्यादि शस्त्र हडन्या
 र अेम दुयोधनाछि ज्योल्लशे त्यारि अंधी अन्धीडि दुःअन्नीअ
 डीधुछे; अर्थान् अाहु अथडी भरवु अेवछे अेमभानशे ॥
 ३६ ॥ स्लोक ॥ हतौषा प्राप्य सिस्वर्गं जित्वा वा भो ह्यसे

महीं॥ तस्मात्तु चित्तकोतये युद्धाय क्रतुनिश्चयः॥ ३॥
 अर्थ॥ हेतों तेय ते जिंदाहुं हेतुः प्रतेयी शूरवीरने युद्धने
 विशेषीन्नने हाये मरवुं चा तेने मारवुं अउत्तमछे अने
 श्री कृष्ण अर्जुनने देहे छे डे धर्म युद्धने विशेषीन्ननाभा
 रवायी मरशो तो तमने मोक्ष भळशे अने अन्तराश्रुजाने
 मारशो तो पृथ्वीने अरंड डडरान्य (रात्रिबिनालुं) रात्र्यलो
 गावरी तेवास्ते हे अर्जुन तमे युध्य डडवुं अं वुं निश्चय डरी
 ने हाथे भाघनुष्य बाणुं वं छेने उगी उल्लासाया ॥ ३॥ ॥
 श्लोक ॥ सुखदुःखे सुमेकत्वात्काभालाभौ जायजयो॥
 ततो युद्धाय युज्यस्व न वपापमवाप्स्यसि॥ ३८॥ अर्थ॥
 अने सुखदुःख अने आल अने न्य अन्त्य अने अरो अरमा
 नीने इरीथी युध्यने उद्यम डरी अडर हाथी तमे पाप नही

ब्यागरो न्ने इत्थानु संधान रटीत युध्यइपने पोतानो स्थध
मंडरशोतो तमने मोक्षमळशे तेनो उत्तर- ॥ स्वेस्वेकर्म-
एयभिरतः सिद्धिं विदंतिमानवाः ॥ अत्रमारोडरीने नो
क्षथशो ॥ श्लोक ॥ एषातेऽभिहितासांख्ये बुद्धियोगि-
त्विमांशुणु ॥ बुद्ध्यायु कोययापार्यकर्मबंधग्रहास्यति
॥ ४० ॥ अर्थ ॥ श्री इष्टां देहछे देह अन्तुनने अुध्ययु
क्त कर्मयोगतेनुं महात्महं कहुंछुं आप्नु धिये युक्त कर्म ज्ञेरा
ने विशेषार्थात् निष्काम कर्मयोगने विशेषादन्तुं पशुना
शनर्थी अर्थार्थात् प्रारब्धइरीने स्वभासथायतो एषाते नि
शब्धनर्थी अन्ते न्युन अघीडतानुं एषानर्थी अघभंतो धो
डो अमारंलपण संस्सारीड प्यहुलयथी रक्षणा डरेछे हेमा
थी ॥ नैवेहनामुत्र विनाशस्तस्य विद्यते ॥ अन्तेनुं अुज्जशास्त्रा

ગલ્લ તમનેકહીશું ॥ ૪૦ ॥ શ્લોક ॥ વ્યવસાયગિકાબુદ્ધોરે
 કેહકુરુ નંદન ॥ બહુશારવાત્યનંતાશ્ચબુધ્યયોવ્યવસાયિ
 નામ્ ॥ ૪૧ ॥ અર્થ ॥ હે અર્જુનકામ્યકર્મલિપઈક બુધ્ધીય
 કી મોહસ્વાધનભૂત બુધ્ધીનિબુદ્ધાદેખાણે છે આશાસ્ત્રમાં
 અને સર્વકર્મમાં નિશ્ચાત્મક બુધ્ધિએકત છે મુમુક્ષુનેકરવાયો
 જ્યકર્મમાંકેબુધ્ધિછે તેનેવ્યવસાયાત્મિકાકેહછે - અર્થાત્તનિ
 શ્વચાત્મિકા તે એકત છે. એથી આત્મસ્વરૂપ નિશ્ચયથાયછે.
 અનેકામ્યકર્મલિપિક બુધ્ધિ અવ્યયસાચાત્મિકાકેહછે. ત્યા
 કામના વિકારને વિશેદેહયકી પ્રથમ (બુદ્ધી) અને આત્મસ્વ-
 રૂપનો અસ્તિત્વમાત્રછે પરંતુ આત્મ સ્વરૂપનો યથાર્થ નિશ્ચ-
 યયતોનથી. આ નિશ્ચયાત્મિક બુધ્ધિને વિશેષોક્ત સાધન નિ-
 મિત્ત સર્વકર્મછે. એવાસ્તે એકત છે. અનેકામ્યકર્મ વિશયને

વિર્ષે, સ્વર્ગ, પુત્ર, પશુ, અને અન્ન ધન ઇત્યાદિ અનેક કામના
ઓછે, એવાસ્તે તે કામ્યકર્મવાળાઓની બુદ્ધિ અનેક છેલ્યા
પણ એક કામના નિમિત્ત કર્મ કરીને અનેક સ્થળોની ઇચ્છાક
રે છે તેમકે પુત્ર પ્રાપ્ત થાય એ કામના સારિ યજ્ઞ કરીને, આપુ-
આદિકનીતે ઇચ્છાકરે તે વાસ્તે બ્રહ્મા આપ્યાતું તે બુદ્ધિ માં
બ્રહ્મા આઓછે એવાસ્તે મોક્ષ સાધન રૂપને કર્મ તે ઉત્તમ છે -
એનોએ અભિપ્રાય છે ॥ ૪૧ ॥ સ્લોક ॥ યામિમાં પુષ્પિતાંવા-
નં પ્રવદંત્ય વિપશ્ચિતઃ ॥ વેદવાદરતાઃ પાર્થનાન્યદસ્તીતિ-
વાદિનઃ ॥ ૪૨ ॥ અર્થ ॥ હે પાર્થ અભગતમાં અજ્ઞાની પુરુષ
છે તે કેવલ વેદનાવાદ કરવાવાળા અર્થાત્ વેદમાં સ્વર્ગ દિગ્દે-
હને કહેવાં છે તેને ગ્રહણ કરવાવાળા તે શું કહે છે કે સ્વર્ગ પ્રાપ્તિ
થવું એ સમાન બીજીને પદાર્થ કોઈ નથી એવું કહેવાવાળા ॥ ૪૨ ॥

॥ श्लोकं ॥ कामात्मानः स्वर्गपराजन्मकर्मफलप्रदो ॥ किं-
याविशेषबहुलां भोगैश्वर्यगतिं प्रति ॥ ४३ ॥ अर्थ ॥ अने
इमानां भाछे यिन्ने भनूं अवायेते पण स्वर्गनि साहिं माने छे जे
वाने पुष्प स्वमान रमणीय अने, लन्मडर्म इपुच्छने आपनारी
अं लोगतथा अर्थ निमित्त क्रिया छे. तेमां अवी अवाएलीने हे
हे छे ॥ ४३ ॥ श्लोक ॥ भोगैश्वर्यप्रसक्ता नातया भूतत्वे त-
सां ॥ व्यवसायासिका बुद्धिः समाधौ न विधियते ॥ ४४ ॥
अर्थ ॥ अने वाने लोग अने अश्वर्यभां आश इत्यं अवा
अने वेदवाएली अहेरीने हरीग अंबुछे यित्ते तेनेनु तेना भनने-
विशे निश्चेष्टु छि प्राप्त होती नथी ॥ ४४ ॥ श्लोक ॥ भोगैश्वर्य-
प्रयावेदानि स्त्रैर्गुण्यो भवार्जुन ॥ निर्दोहो नित्यसत्त्वस्थः नि-
र्योगक्षेम आत्मवान् ॥ ४५ ॥ अर्थ ॥ अर्जुन हे छे हर्जनरी-

માત પિતાથી પણ અઘીડ પાલન કરવા વાકા અને વેદને છે તે
અતિ અત્યંત લઘાયક છે અને ફરી નન્મ આપવા વાકા એવા
નક મીને કેમ કરો છો અને વેદમાં ફોલાએવાને કર્મનો ત્યાગ કરવું
તે કેમ કરે છો એ શંકા પર ત્સગવાન્ એવાને સ્ત્રી દુષ્ટાને કરે છે કે અ
નુન ત્રણ ગુણ છે ન માતેનોત્રે ગુણી કરે છે અર્થાત્ આ નગતને
વિશે પુરૂષ ચણાન્ડે તે પુરૂશોને વિશે કેલ્યાડ સત્ત્વ ગુણી છે અ
ને કેલ્યાડ રત્ને ગુણી છે કેલ્યાડ એક તમો ગુણી છે, એષ્વ ધાતુ
શ્રોના વિષય ખતાવવા વાકા વેદ છે ત્યાં તમે નિસ્ત્રૈ ગુણ છો
અર્થાત્ રજો ગુણ તમો ગુણે ત્યાગી અને સાલ્વિક ગુણનું
ગ્રહણ કરો. અને નિર્દહનામ સંસારીક સુખદુઃખ થકી રહિત થા
ઓ અર્થાત્ તે સુસહન કરો નિરંતર સત્ત્વ ગુણે વિશે મન રા
ખો અર્થાત્ કામના રહીને કર્મ ને કરમ કરો અને નિરત્નંગલે

મને છે તે અપ્રાપ્ત થયું છે તે પ્રાપ્તિ સારિ અને રહીએ છીએ અ-
 ને ને વસ્તુ પ્રાપ્ત થાય છે તેનું સ્પષ્ટાકરણું તેને સ્પષ્ટ કરે છે; તમે
 એ બેની ઈચ્છાના શબ્દો અને આત્મસ્થિતિને છે તેને બંનેવા
 સ્પષ્ટિ તમે ઉદ્યોગ કરો, બીજીને અર્થ ॥ વેદાઃ ત્રૈગુણ્ય વિષયાઃ
 ાવેદ આણુણ્યને પ્રગટ કરવા ચાહ્યા છે તેવા સ્તે હું અનુન ત-
 મે નિસ્ત્રૈગુણ્ય થાયોનામ નિશ્ચયે વૈદિને કમ છે તે કરો નિ-
 સ્ત્રૈગુણ્યને શબ્દ છે તેના આધિને વિશે નિર એવેના મેને અવ્ય-
 ય છે તેનો નિશ્ચય એવો અર્થ થાય છે અને નિર નિશ્ચય નિ-
 સેધયો અને શબ્દ છે તેનું અમરડોશમાં પ્રમાણ છે હવે ત્યાં અ-
 બુનના મનમાં શકા પ્રાપ્ત થઈને વૈદક કર્મને છે તે અને કહે-
 તેથી હુ ઈયુ કમ કરે તે ઉપર ભગવાન કહે છે કે હું અનુન નિર્ધિષ્ટ
 થઈને નિશ્ચય નિશ્ચિ અને અસિધ્ધિ તેને સામન્નશિને રક્ષણ કરો

અને અંત્યાને મન તેને વશી કરો ॥ ૪૬ ॥ સ્થલિક નંકર્ન છે તે
કરો નિદ્રા અથવા સુષુપ્તિઃ ખલ્યાત્મ અને નય પરત્યન
અને પાપ પુન્ય તે છે તેને બેરોચર માનીને તેને સફળ કરો અને ॥
૪૭ ॥ છાંફ ॥ યાવાનય ઉદપાને સર્વતઃ સંપ્રતોદકે ॥ તાવા-
ન્સર્વેષુ વેદેષુ બ્રાહ્મણસ્ય વિજાનતઃ ॥ ૪૮ ॥ અથ ॥ પ્રથમ
તેમને મન કચુને વિદ્યને વિશે ત્રિગુણાત્મક મન કહેવા છે ત્યાતમે
પરો સાત્વીક કર્મ કરો તેનું પ્રિત્વાશો હું કંઈ છું સમગ્ર વેદમાં
કહેલાં એવો ને કર્મને સર્વેને ગ્રહણ કરવા બ્રહ્મગણથી કેમ કે
નેમકુચા વાવડીતલાવ અં આદિ લેઈને એનલાનાથાનક
ને સર્વે છે તેમાં પાણી તરે લુછે તે માથી મનુષ્યાને નેટલી
ઈછા ફોપ તેટલું ગ્રહણ કરે છે એમન આત્મિય છે તે અ-
ત્મ પરમાત્માના ઉપાર સ્માના કરવા વાલા એને સર્વ વેદ

री सात्वीड्डर्मने छे ते गहृण्डरवुं योय्यछे ॥ ४६ ॥ भ्रूक
 ॥ कर्मण्येवाऽधिकारस्ते मा फलेषु कदाचन ॥ मा कर्म फ-
 लहेतु भ्रूमीने संगीडस्वकर्मणि ॥ ४७ ॥ अर्थे ॥ हे अहं
 न हव सत्व गुणने विशे स्थितनाम रहव्वा अंवा ने मुनुहुत
 ने नेटवुं गहृण्डरवुं न्ने छे अने ते हं ड्डने सात्विक नित्यने
 मित्य रमने काम्यने कर्म अंभा ड्डा छे पण्डित करी सुकतने
 सात्विकथाभा अंवा वे छे अंवा नं ड्डर्म तेमा केवळ तमने अहं-
 ण्डरवानो अघि ड्डार छे अने ईकने विशे पण्डने लो गव वा
 नी छे छाते पण्ड तमे ड्डार एड्डि पनथी अं अने अड्डर्मने छे ते
 ड्डर्म नर ड्डरवुं तेने ड्डे छे न पडे तमे पूर्व अंवा ड्डहुने ड्डर ए लू-
 णिने विशे युच्छान ही ड्डं अंभ अड्डर्मने विशे पण्ड तमारी नी
 खानथी अं तात्पर्ये ड्ड कर्म ड्डरवुं अंन योय्य छे तेनुं ड्डार ए अ-

ગભેદેખાઈશુ ॥ ૪૬ ॥ નકર્મણામનારંભાનું નૈષ્કર્મ્યપુ
 રુષોડમ્બુતે ॥ એવાસન હેઅભૂનેકર્મકરુણપણકુળનીછી
 ચ્છાનરોષ્ણવીનિકામકર્મથકીમોહરમાતિથાઅહો ॥ ૪૭ ॥
 ॥ યોગસ્યઃકુરુકર્મગિસંગત્યક્ત્વાધનંજય ॥ સિધ્ય
 સિધ્યોઃસસમોભૂત્વામમલંચોગકુચ્યતે ॥ ૪૭ ॥ અર્ચી ॥
 હવે પ્રથમશ્લોકોનો અર્થ પ્રગટબતાવીએછીએહેઅભૂ
 નસિદ્ધિઅનેઅસિદ્ધિનેવિશેસ્મરહેકરીઅનેચોગ
 મારહત્વાએવાનેચાહ્યવંદુઈત્યાદીકોનેવિશેનેઆશકે-
 નીછેતેનેઅથવાકળનેવિશેઆશકીછેતેનેમુકીનેકર્મ
 કરોઅનેનેસિદ્ધિઅનેઅસિદ્ધિએબરોબરછેતેને
 ગઈહેછેઅર્થાત્ચિત્તનીનેસમાધાનીછેતેનેપણબેગ
 કેહેછે, તેનુંનાસર્વએછેનેચિત્તસ્થિરકરીનેકર્મકરો ॥ ૪૮ ॥

સ્ત્રીક ॥ દુરેણત્થવરંકર્મ બુદ્ધિયોગધનંજય ॥ બુદ્ધોઞાર
 ણમન્વિચ્છક્રપણાઃ ફલહૃતવઃ ॥ ૪૯ ॥ અર્થ ॥ બ્નેકહે-
 શોકે તમેએકવારવાર કેમકહે છો એવાસ્તે હુંકહુંકે-
 ફેધનંભય અન્નુનને પુષ્ઠી ભેગથી બીન્કર્મ છે તે અત્યં-
 ત નિર્મલકારણ પુષ્ઠી ભેગ છે તે સંસારીકહુંઃ બ્નો-
 નારાકરવાવાલો અને મોદિતને આપવાવાલો છેઃ એ વિના
 નેકર્મ છે તે બંધનકરવાવાલો છે એવાસ્તે પુષ્ઠીને વિશે પ્રબ-
 ત્થાઓકે મેકે ફકની ઇચ્છાકરવાવાલો કૃપણામ અતિ
 બોલી છે હવે પુષ્ઠી ભેગતેશું છે હુંતમને કહુંકુંભરમ
 ણાકથુ મુખ્યકનાત્યાગવિષયથા આવાંતરકર્મનીસિ-
 ધ્ધિઅને અસિધ્ધિને વિશેનેસમત્વ વિષયને છે તેને પુ-
 ષ્ઠીયોગકહે છે એતવ્યયસાયાભિકાપુધ્ધિ છેઃ ॥ ૪૯ ॥

॥ स्लोक ॥ बुद्धियुक्तोजहातीह उभे सुकृत दुष्कृते ॥ त-
स्माद्योगाय युज्यस्व योगः कर्मसु कौशलम् ॥ ५० ॥ अर्थ ॥
हे अर्जुन ! आत्मोदने विशेषेण बुद्धिबल-युद्धियोग-युक्त उर्भरे-
छे ; तेथी रजनादि डाक-थी संयतीत उरेला अेवाने सुकृत अने
दुष्कृतने पाप तेनी त्याग उरेछे तेथी तमे जेगने न्यायीने-
युद्धियोग नेछे अेवास्ते युक्त याओ अे पुद्धियोग ने
छे ते छियमाए उर्भने विशेषेण शब्द उच्यते ॥ उरवावाळु छे
॥ ५० ॥ स्लोक ॥ कर्मजं बुद्धियुक्ता हि फलं त्यक्तमनीषि-
णः ॥ जन्मबंधविनिमुक्ताः पदगच्छन्त्यनामयम् ॥ ५१ ॥
अर्थ ॥ पुद्धियोग-युक्त अेवाने ज्ञानवान् उरिश नेछे ते उ-
र्भेथी इत्यन्मथ अेवने दुष्कृतेने त्यागीने नन्मभरण-थी मु-
क्त याओ छे अने सर्व उपाय वथडी रहिन थछेने विषय लेछे

नेपाभेछे ॥ ५१ ॥ श्लोक ॥ यदानं सोऽहकलिलंबुद्धिर्वा
 नितरिष्यति ॥ तदागंतासि निर्वंदं श्रीतव्यस्यश्रुतस्यच
 ॥ ५२ ॥ अर्थ ॥ हे अर्जुन ! आगळ उद्दण्डा अने हवे प-
 छीकडीं शुं असे सावित्र्मर्माने वर्तेछे अने अचेवत्तीथडी नाश-
 थ आछे पापलेना अने थाने तमे ते तमासी पुब्धिभो हईप
 पापने मुडीने शुध्यशरी त्यारेने भाराथडी आडाकने वि-
 शे प्रथमने ज्यात्याग डग्वुं अरेवुंने सांनकवुंते अने आडा-
 कने क्काधेडतमे सांनकशो ते वेगने तने प्राप्तशरीरा
 ५३ ॥ श्लोक ॥ श्रुतिविप्रतिपन्ना ते यदा स्थास्यति निश्च-
 ला ॥ समाधावचला बुद्धिस्तदा योगमवाप्स्यसि ॥ ५३ ॥
 अर्थ ॥ ने आगळ न्नेगने विशे डेहंछुं रे सांनको भे आ-
 धित्वर्षने तमनेने डेहंछुंने तमे अन्नात्मइ ज्ञान-

પુર્વકહેને માંએવું બુધ્ધિનું વિશેષ પણું તેથી સંસ્કાર થએલાને
 કુર્માનુષાન તેનું વંદનારાનુતને યોગ સદાક ફલ કરીએ છીએ શ્રુ
 તીનેકાન તેવો કરીને હું કહું ને તમે સાંભળ્યાં અને વિશેષ કરીને
 સુદ્ધિએવી અને તત્વ વિષયક એવી અને પોતે અચલ એકરૂપ
 એવીને તમારા બુધ્ધિ તેન્યારે કર્મના અનુષ્ઠાને કરીને નિર્મલન
 થશે ત્યારે મનને વિશે નિશ્ચયનામ સ્થીરતાને પામશે એનેને
 ણીને આત્મહરિને ન પામશે ના ૫૬ ॥ શ્લોક ॥ અર્જુન ઉવાચ ॥
 સ્થિત પ્રજ્ઞસ્ય કામાસમાધિસ્ય સ્ય કેશવ ॥ સ્થિતધીઃ
 કિં પ્રપ્નાયેત કિં માસિત પ્રજેન કિમ્ ॥ ૫૭ ॥ અર્થ ॥ ન્યારે
 ભગવાન એવાને શ્રીકૃષ્ણે તમણે પૃથાપુત્ર એવાને અર્જુનને એ
 વો કહેયો ન્યારે તે અર્જુન નિશાંગ કર્મનુષ્ઠાન રૂપ કર્મ યોગ અને
 સાધ્યને એગસાધ્યને બૃત્ સ્થિત પ્રજ્ઞતા તેના સ્થર પને અને સ્થિ

રત્નુષ્ણિને થી પુરૂશોની થાગ્ન એરીતે અનુદાન પ્રકાર ઉછડાલા
 ગ્વા દેડશવ, સમાધિસ્થ એને સ્થિત પ્રજ્ઞ અર્થાત્ સ્થિરબુદ્ધિ
 વાઠા પુરૂશ કે મ બાલે છે અને કે મ બે શે છે અને કે ન થાલે છે તે
 નાત્કદિનુભને કહો ॥ ૫૪ ॥ શ્લોક ॥ શ્રીમદગવાનુવાચ ॥ પ્રજ-
 હાતિયદાકામાનુસર્વાન્યપાર્થિમનોગતાન્ ॥ આત્મન્યેવાત્મનાઃ
 તુષ્ટઃ સ્થિતપ્રજ્ઞસ્તદોચ્યતે ॥ ૫૫ ॥ અર્થ ॥ હવે શ્રીકૃષ્ણ ભ-
 ગવાન વચન કે હે છે કે અર્જુન ભગતને વિશે સ્થિરબુદ્ધિવાળા
 નું સ્વરૂપ અમર હો એ છીએ તે સ્તીત્વકો બંધે, એઈ પણ મનુ-
 પ્યની ચાલત્યત્ક ત કેવામાં આવીતેથી તેનું સ્વરૂપ પણ કેવામાં
 આયું એવાસ્તે સ્થિરબુદ્ધિવાળા એવાને મનુષ્યને નિવૃત્તિ અ-
 થત તેની ચાલતથારણી અમે કહીએ છીએ કે પાર્થ પોતાના સ્વ-
 રૂપને વિશે પોતાનું મન પ્રસં નતાને પામ્યું તો સર્વકામના ઓને

त्यागडरेछे साहेने पुत्रशने स्थितप्रज्ञाहेवाअछे ॥ ५५ ॥ श्लो
 काः दुःखेष्वनु द्विममनाः सुरैषु विगतस्मृद्दः ॥ वितरागभ-
 यः क्रोधः स्थितभीमुनिरुच्यते ॥ ५६ ॥ अर्थ एते भक्तुष्व
 दुःप्पने विरोडिछेग पानतु नर्थीअने शुभने विरोडिछे राप्पतुन
 श्रीअने निवृत्तीने पत्तुछे अहे त्तयत्तया कोधने नुं जेवाहेसु
 निवृत्त तेने लगतने विरो स्थिरप्पु छिवाळा डेहेछे ॥ ५६ ॥ श्लोक ॥
 यः सर्वत्रानभिस्नेहस्तत्तथाप्यशुभाऽशुभम् ॥ नाभिनंदति
 नद्वेष्टि स्थितप्रज्ञस्तदोच्यते ॥ ५७ ॥ अर्थ एने पुरश लगतने
 विरो सर्व मित्रवर्गने विरोपण उडासी पणुनथी राप्पतीअने
 प्रियवस्तुना संज्नेग पणु तथा वियोग पणु तेनो आनंदने दुःप्पने
 पानतीअथी तेनेपण स्थिरप्पु छिवाळा डेहेछे ॥ ५७ ॥ श्लोक ॥
 यदासंहृतेनायं कूर्मोऽगानीव सर्वसः ॥ इन्द्रियाणि दिवा

र्येभ्यस्तस्य भक्षाप्रतिष्ठिता ॥ ५८ ॥ अर्थ ॥ द्वये आहुतृषु
 त्पारेऽप्यव्यानीपेठे सर्वभोगेन संकङ्केरे स्वेन्द्रेतेनैके मेव स्वयं
 ठंद्दीयोना विषययडो ठंद्दियेन भुगिरेछे तथीतनी व्युत्थित
 स्थिरथाग्रच्छे अर्थात् मेनेपरा स्थिरभुग्धिवाक्येनैछे ॥ ५९ ॥
 श्लोक ॥ विषयाविनिवर्तते निराहारास्य देहिना ॥ रसवर्ज्य
 रसोप्यस्य परं हृष्टानिबर्तते ॥ ६० ॥ अर्थ ॥ ह्वे ठंद्दियोना
 आहाररमेवाह विषयनेथी विषयना इरे ते भनुथनी विषययि
 निविना विषयनिवन्तथाग्रच्छे अने नेने विषय प्रीतिपरापर आ
 वाहे आत्मातेना स्वरिपने न्नेवाथडा निवृत्तिथाग्रच्छे ॥ ६१ ॥
 ॥ श्लोक ॥ यततोत्थापिकौ ते यपुरुषस्य विपश्चितः ॥ इन्द्रि
 याणि प्रमाथिनिहरंति प्रसन्नमनः ॥ ६२ ॥ अर्थ ॥ हंद्दुनी
 पुत्र अर्जुन ठप्परनाघरीन विना विषयने विषने प्रीति ते निवृ

તથાનીનથી અને વિષય ખાને પ્રિતિતે નિવનથયા વિના જ્ઞાની
 પુરુષ ચત્વરે છે તોય પણ તેની બ્રહ્માને છેદિયો તે ફરે ફરી
 મનને ફરણ કરે છે અર્થાત્ મનને લોભ પમાડે છે ॥ ૬૦ ॥
 શ્લોક ॥ નાનિ સર્વાણિ સંયમ્ય યુક્ત આસીત મત્સરઃ ॥ વશે-
 નિપત્સેંધ્રિયાણિ તસ્ય પ્રજ્ઞા પ્રતિષ્ઠિતા ॥ ૬૧ ॥ અર્થ ॥
 હવે નેગી પુરુષને તે સર્વ છેદિયોને વશ કરીને મારે સ્વાધીન કરે
 છે તેથી નેને છેદિયો વશ છે તેની બુદ્ધી પણ સ્થિર ન્નાગવી તે
 બુદ્ધિ અનુનને ન્નાગવાને પુણ્ય કે સ્થિર બુદ્ધિ વાળા ન-
 ગતનો કે મરે છે તેનો ઉત્તર ભગવાને કહ્યો ॥ ૬૧ ॥ મનોક
 ॥ ધ્યાયતી વિષયાન્નુસંગસ્તેષુ પજાયતે ॥ સંગાત્સંજા-
 યતેકામઃ કામાત્ક્રોધો મિજાયતે ॥ ૬૨ ॥ અર્થ ॥ તે
 અનુન બ્રાત્ય છેદિયોની તે પ્રબળ યાથી અને તેને વશ નાન-

उरे तेनो घेरा डेह्वो छे इवे भननो धर्म डहु छुं ते मनुष्य विषयने-
 भनमां राभे छे तेनी ज्माद्वर्गदिया ने छे तेने स्थिर डेह छे तो एरा
 विषयने बिशे रमा राडती उत्पन्न था रम छे तेथी डमना उत्पन्न-
 था रम छे डमनाथी कोय उत्पन्न था रम छे ॥ ६२ ॥ स्लोक ॥ क्रो
 धाद्रवति संमो हः संमो हात्स्मृति विप्रमः ॥ स्मृति प्रश
 हृदि नासो बुद्धि नाशा त्प्रणश्यति ॥ ६३ ॥ अर्थ ॥ मनने
 को घथी मोह उत्पन्न था रम छे मोहथी स्मृतिने बिशे त्प्रमणा
 उत्पन्न था रम छे तेथी अ्प्रिनाश पाभे छे बुद्धि नाशथी पोतेना
 श पाभे छे तेथी संसार नाहुः रबने बिशे पडे छे ॥ ६३ ॥ स्लोक ॥
 राग द्वेष विपुर्के सुविषयानिं द्वियैश्चरन् ॥ आत्मवश्यै-
 र्विधेयात्मा प्रसादमधिगच्छति ॥ ६४ ॥ अर्थ ॥ अमेवास्ते
 हे अन्तुने मनने वरा डवुं रने गन्तव्ये गन्तव्ये मन अमेवा पुईराते

રાગદ્વેષતેથી રહીત થઈને વિષય ઉપર પ્રિતિઋને વૈર રાખતાનું
 થી ઝેરી તે પોતાને વશ ઇન્દ્રિયોને રાખીને વિષય સેવન કરે છે -
 તે પુરૂષ પ્રસન્નાને પામે છે ઋને નિર્મલ થિત્ત થઈ ન્નય છે ॥ ૬૪ ॥
 ॥ સ્લોક ॥ પ્રસાદે સર્વદુઃસ્વાનાં હાનિરસ્યોપજાયતે ॥ પ્રસન્ન
 વેત સો હ્યા સુબુદ્ધિઃ પર્યવતિષ્ઠતે ॥ ૬૫ ॥ અર્થ ॥ કે ઋનુ
 ન નેનુ મન પ્રસન્ન થાઅ છે તેના સર્વદુઃખના છે તે નાશ પામે
 છે; તેથી પ્રસન્ન થિત્ત વાઙ્મા પુરૂશોની ને સુધ્ધિતે મારા વિશે રહે છે
 તેથી પ્રતિષ્ઠિત થાઅ છે ॥ ૬૫ ॥ સ્લોક ॥ નાસ્તિ બુદ્ધિરયુ-
 ક્તસ્ય નચાધુક્તસ્ય ભાવના ॥ નચાભાવયતઃ જ્ઞાતિરશાંતિ
 રશાંતસ્ય કુતઃ સુખમ્ ॥ ૬૬ ॥ કે ઋનુ ન પ્રથમને કેહું સુ-
 સમત્વ રૂપ યોગ, તેને ગયુક્ત વિના પુરૂષને સુધ્ધિ થતી નથી અ
 ને ત્નાવના પણ થાતી મથી. ઋનાવ વાઙ્મા પુરૂશોને શાંતી થાતી

नथी अने शांती बिना डेभ शुप्र मिळे ॥ ६६ ॥ श्लोक ॥ इंद्री
 पाणां हि चरतां यन्मनो नु विधीयते ॥ तदस्य हरति मज्ञां
 वायुर्नावमिवांभसि ॥ ६७ ॥ अर्थ ॥ न्यान्ते विषय नां वति
 रं हंस्वी ओछे अने बीने ईंद्रियो तेनी पाछळतेनुं मन त्यागी रहे-
 लुं छे ने भन नळने विरोनावने वायुनी पेंठे व्यापुशानी लु-
 च्छिने हरण हुं छे ॥ ६७ ॥ श्लोक ॥ तस्माद्यस्य महाबाहो नि
 गृहीतानि सर्वशः ॥ इन्द्रियाणीन्द्रियार्थभ्यस्तस्य प्रज्ञा प्रति-
 स्थिता ॥ ६८ ॥ अर्थ ॥ हे महाबाहो तेनाथीने नी ईंद्रियोने
 विषयथी सर्व प्रदारे रोडाई रहे ली छे तेनी लुच्छि प्रतिष्ठित
 तस्थीर लुच्छि ॥ ६८ ॥ श्लोक ॥ या निशा सर्वभूतानां
 तस्या जागर्तिसंयमी ॥ यस्यां जाग्रती भूना निद्रा निशा न-
 स्यतो मुनेः ॥ ६९ ॥ अर्थ ॥ या निशा सर्वभूतानां

યો એવા અને પ્રસન્ન મનવાલાની ને સિદ્ધિને હુ હું તે સાં-
 લક હે અર્જુન સર્વભૂત પ્રાણિમાત્રની ને રાત્રી અર્ચતિ રાત્રી સ-
 દ્દશનામ રાત્રી જ્યેષ્ઠ વર જનમહારાકે આત્મ વિષય બુદ્ધિને આ-
 ર્દ્રિ અને વશ રાખેલી અને એવા અને પ્રસન્ન મનવાલ (અને-
 વાને પુરૂષો તે ન્ને છે) અર્થાત્ જ્ઞાતમાને બે છે અને ને શબ્દા-
 દિ વિષય બુદ્ધિને માં સર્વભૂત પ્રાણિમાત્ર ન્ને રો છે અને પ્ર-
 બુધ્ધ થાય છે તે શબ્દાદિ વિષય બુદ્ધિ તે આત્માને ન્નેવાવા-
 લાની રાત્રી છે અર્થાત્ રાત્રી વ્યરો વ્યર અમરક શરૂ છે ॥ ૬૭ ॥
 શ્લોક ॥ આપૂર્ય માણ મન્વલ પ્રતિષ્ઠં સમુદ્રમાપઃ પ્રવિશંતિ ચ
 દ્વત્ ॥ તદ્દલ્કામાય પ્રવિશંતિ મર્વે સશાંતિ પ્રાપ્નોતિ નકામ
 કામી ॥ ૭૦ ॥ અર્થ ॥ હે અર્જુન નેમ સમુદ્ર નલ વાંકરી ને-
 પોતે ન પરીપુર્ણ છે, અને અન્યથ પ્રતિષ્ઠિત છે નામ અંક ૬૮ ૭૦

अने नाना धिदि न देणेने ह्मन्ने देणे गा अछे ते भन ने भु
 ध्यने सर्व कामना प्राप्त या अछे ते अखंत शं तिन यां अछे अ
 नं कामनांनी छछाड खावा का अयेने भुध्यते शांतीने पा भ-
 तो नथी ॥ ७० ॥ श्लोक ॥ विहाय कामानथः सर्वान्मुमांश्चर-
 तितिः स्पृहः ॥ निर्ममो निरहंकारः सशान्तिमधिगच्छति ॥
 ७१ ॥ अर्थ ॥ हे अर्जुन ने दुःशस्त्र सर्व कामनां भुडीने न गत-
 मां निस्पृह नाभरं च्छादहीतने पालेछे ते निरमम (भमनाव
 गज्जो) अने नो रुने निरहंकार (हंकार विना जो) ते शांतिने
 पा अछे ॥ ७२ ॥ श्लोक ॥ एषा ब्राह्मी स्थितिः पार्थिबो प्रा-
 प्य विमुह्यति ॥ स्थित्वाऽस्यामंतकाले पितृहन्निर्वाणमृ-
 च्छति ॥ ७३ ॥ अर्थ ॥ हे पृथाउ न अर्जुन ब्राह्म भासिन कर
 वा वाळी अमे निडुम डर्म प अवीने स्थिति ते भ त भेने शंख-

વાવી એને પામીને ફરી મનુષ્યને છે તે મેસાર રૂપને નોહ તે-
 ને પામતો નથી અને આ સ્થિતી એકીને અતિ મલક્યામ
 વસ્થામાં રહેતો પણ મોક્ષને પામી અને જે આવશ્યક વસ્થાને-
 વેઠીને મર્ણકાલ પર્યંત એવાનું કર્મ કરે તો મનુષ્ય અહ્યને માત્ર-
 થા અરે છ એ માત્ર શું કે બુદ્ધે ૧૭૩ ૧ ૧ મ્લોક ॥ - **इति श्री भद्र**
गवद्गीता सुपनिषत्सु ब्रह्मविद्याया योगशास्त्रे श्री कृष्णा-
र्जुनसंवादे सांख्ययोगो नाम द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥ **उत्त-**
थ ॥ **इति श्री भद्र गवद्गीता** **सांख्ययोग** **ચેદાત્મન વ્યારણી** **વલકતા**
યા **શ્રી મન્નગવદ્ગિતા** **સાંખ્યાર્થ** **બોધિની** **ગુરુત્તમા** **બાદી** **કાથા**
દ્વિતિયોઽધ્યાયઃ ॥ ૨ ॥ **શ્રી કૃષ્ણાર્પણમસ્તુ ॥ ॥**
॥ અર્જુન ઉવાચ ॥ **જાયમી** **ચેત્કર્મણસ્તે** **મતા** **બુદ્ધિર્ન-**
નાર્દન ॥ **તત્કિં** **કર્મણિ** **ધોરે** **માં** **નિયોજય** **સિકેશવ ॥** **૧ ॥** **અહ-**

र्थ ए अरन्तुन पुछे छे हेन नारदन नारेमनेनेम डरम न्नेगथुडी-
 गलान अत्यंत क्षाईछे तो तमे आघोर डरमने वीरो तुनेशावा.
 राते प्रेरणा डरोछो एए ॥ स्लोक ॥ व्यामिश्रेणैव वाक्येन बुद्धिं
 मोहयसीवमे ॥ तदेकं वद निश्चित्येन अयोहमाप्नुयात्
 ॥ २ ॥ अर्थ ॥ तमे घण्टे भीठे घयने डरीने भारे बुद्धिने ल-
 मा वोछो अयोमने न एा अछे ते भारे नेण्डरीने हुं डय्या एा
 हुं अंबुं डार्छ पणमने निशय अ डरीने डहो एए ॥ स्लोक ॥ श्री
 भगवानुवाच ॥ ॥ लोकेस्मिन् द्विविधानिष्ठा पुराप्रोक्ता म
 यानघ ॥ ज्ञानयोगेन सांख्यानो कर्मयोगेन योगिनाम् ॥
 ३ ॥ अर्थ ॥ श्री कृष्ण स्वगवान डेहुछे - हे पापरहीत निश्चयना
 भारगव्ये तेभे तने पाछण डुह्या - बियारी पुरीषे नो सरान भारग
 अने न्नेगीनो डरम भारग डुअेछे ॥ स्लोक ॥ न कर्मणाम्

नारम्भानैकम्यपुरुषोऽश्रुते॥ न च सत्यसनादेव सिद्धिं सम-
 विगच्छति ॥ ४ ॥ अर्थः ॥ पुद्गला इरम इरायीनालानानिष्ठा-
 मेभासयतो न थी ते करम द्वारा यित्तशुद्धि विना अडुला सत्या
 सयी न सीधीने पाभतो न थी ॥ ४ ॥ श्लोकः ॥ न हि कश्चित्सा-
 णमपि जातु निष्ठत्य कर्म क्वतु ॥ कार्यते ह्यवशः कर्म सर्वः
 प्रकृतिर्जैरुणैः ॥ ५ ॥ अर्थः ॥ कोभि पडा पुद्गला इती अमे इ-
 स्ता ए इरम इस्था विनारहे तो न थी डे मने सत्त्वर नने तम अमे अगु-
 भायाना अगु ए ते पुद्गलने अवश्य इरम य च वा वीशे प्रवरतु छे ॥
 ५ ॥ श्लोकः ॥ कर्मोद्भियाणि संयम्य यः शस्ते मनसा स्मरन्
 ॥ इंद्रिया र्थान् विमृतात्मा मिथ्याचारः स उच्यते ॥ ६ ॥
 अर्थः ॥ ने पुद्गल छिन्नो मो विषयमाग्रा इत धर्मे डे मने ड
 दी अमे ओने आरोपी यन्पेछे ते पुद्गलने पाप्मणी इहीये डे मने

येनृभन विषयभान्तामुदेहे ॥ ६ ॥ श्लोक ॥ यस्त्विन्द्रि
 याणिमनसानियम्यारभतेतुन ॥ कर्मैन्द्रियैः कर्मयोग-
 नसक्तः सविशियते ॥ ७ ॥ अर्थ ॥ मोदने मनसुधाघे
 दरीयोने वश्यदरीने चान्ता रहित उर्मिउरेते च आणवान्नेगछे
 ॥ ७ ॥ श्लोक ॥ नियतंकुसुक्मत्वंकर्मजायोत्थकर्मणः ॥
 शरीरयान्नापिचतेन त्रसिद्वेदकर्मणः ॥ ८ ॥ अर्थ ॥
 तुनियमेत्वंकुसुक्मत्वंकर्मजायोत्थकर्मणः ॥ ८ ॥ अर्थ
 मनहीउरेती तारेशरीर छेते डाँटि यान्तरोनही ॥ ९ ॥ श्लो
 का ॥ यज्ञार्थात्कर्मणो न्यबलोक्यकर्मबंधनः ॥ तदर्थकर्म
 कौतैयमुक्तसंगः समाचर ॥ ९ ॥ अर्थ ॥ आन्ठवन्तोस्तुह
 छिम्बन्ने लगती बिना स्वरगीदिडनीडामनानेबिंशे प्रवतयया
 छे ॥ तेथडीबंघनपोमेछे ॥ तेभाटे हुंती पुत्र तुं शरच डामनाने-

छोटी चर्चने छिन्नरनी इ पाथा. येते वाशते स्थधर्मे अमाचरन् ॥ अस्मो
क ॥ सहयज्ञाः प्रजाः सृष्ट्वा पुरोवाच प्रजापतिः ॥ अनेन म-
सविषध्वं मे षवोऽस्तिष्ठ कामधुक् ॥ १० ॥ अर्थ ॥ अन्तरे अमा
ये पेहल्यां प्रज्जइरी तारे ते मने तेन धप्यने धरमरोपी दीघोने उद्धुं ड
तमे अमाधरमे इरीने पुधी ब्यवने ज्येथी रायेत मारामनोरथ पु
रसाया अमी ॥ १० ॥ अलीक ॥ देवान्भावयतानि न ते देवाभाव-
यंतुवः ॥ परस्परं भावयंतः श्रियः परमवाप्स्यथ ॥ ११ ॥
अर्थ ॥ अमाधरमे इरीने तमे देवते तत्स इरो अज देव तमने तस
इरे ज्येवीरीने ज्येद्वीन्नने तत्स इरतां छतां तमे परम इव्या एने
पाधरशते ॥ ११ ॥ इहान् भोगान् हि वो देवा दास्यंते यज्ञभावि-
ताः ॥ तैर्दत्तान् प्रदायेप्यो योषुं कृत्स्न एव सः ॥ १२ ॥ अर्थ
॥ दगना दी इधरमे इरीने मसन्न यथा देवते तेनने छिच्छि ब्या-

लोण व्यापशे तेनेने अपुंतेभाथी द्यतानोलाग तेभने अर-
 पदइरुवावगर नेलोगवेछे नेने योरनरावोपपराअओक ॥
 यज्ञशिष्टाशिनः संतो मुच्यंते सर्व किल्बिषैः ॥ भुंजते
 ते त्वय पापा ये पचन्त्यात्मकारणात् ॥ १३ ॥ अर्थाने नग्न
 करतां वधेनुं रुनते विना लीन न इरतो भथी ते शरव दोषय
 डी भुगतथा अछे नेपोताने नशां अंनराधेछे ते पोते पा-
 पइप छे नेलो नपरा पापनुं न इरेछे. ॥ १३ ॥ अओक ॥ अन्ना
 द्रवति भूतानि पर्जन्या दन्नसंभवः ॥ यज्ञाद्भवति पर्जन्या
 यज्ञः कर्मसमुद्भवः ॥ १४ ॥ अर्थ ॥ शरव माणिनाच अंन-
 यडी उतपन थाअछे ते अंनवरशा तथा डितपन थायछे वर
 सात नग्न तथा डितपन थाअछे ते लगनदुरमथ डितपन थाअछे
 अनेने वर अमथ डितपन थाअछे नाटेम अथयपि मुअर नग्न लोने डीरो

कुंछो॥ कर्मब्रह्मद्रववृद्धिब्रह्माक्षरसमुद्भवम् ॥ तस्मात्सर्वग-
 तं ब्रह्म नित्ययज्ञं प्रतिष्ठितम् ॥ १५ ॥ एवंप्रवर्तितंचक्रनानु-
 वर्तयतीहयः ॥ अध्यायुरिन्द्रियारामो माधंपार्थसजीबनि
 ॥ १६ ॥ अर्थ ॥ पापी दुःशर्छियोनी विशेषेणीर्गिभनयर्छनेऽप
 प्रवरतीत्यङ्गनेऽग्ननुशरतो नथी तेनुंष्टवुं व्यर्थं छं ॥ १७ ॥ अ
 क ॥ यस्त्वात्मरतिरेव स्यादात्मतु सश्च मानवः ॥ आत्मने-
 वचसंतुष्टस्तस्य कार्यं न विद्यते ॥ १७ ॥ अर्थ ॥ अग्नेने माण
 रापोतानं विद्येत तत्पर होय छं ॥ अग्नेने पोतानी भैत्त तत्पर होय अ
 ने पोते पोतानो न संतो वनां मे तेने डार्छं इरम इरत व्यनयी ॥ १७
 ॥ अत्रोक्त ॥ नैव तस्य कृते नार्थो नाकृतं नैह कश्चन ॥ न चास्य
 सर्वभूतेषु कश्चिदर्थव्यपाश्रयः ॥ १८ ॥ अर्थ ॥ तेहने डार्छने
 इडरवाभां अग्नेने डयाववाभां प्रयोदन नथी ॥ अग्नेने तेने शरवभां

एषीभांङोर्णिपश अग्रथूनोशंजघनधी एए८ ॥ श्लोक ॥ तस्मा
 दसक्तः सततं कार्यं कर्म समाचर ॥ आसक्तो ह्याचरन्क
 र्म परमाप्नोति पूरुषः ॥ १९ ॥ अर्थ ॥ अट्टत्वे निरंतर ऊरवा-
 नुं उरभवाशनाछोदिने उरउमंडने पुईश आशगती रूहीतड
 रवानु ऊरभउरेछे-ते मोक्ष पावेछे एए९ ॥ श्लोक ॥ कर्मणैव
 हि ससिद्धिमास्थिता जनकादयः ॥ लोकसेंग्रहमेवापि
 संपश्यन्कर्तुमर्हसि ॥ २० ॥ अर्थ ॥ उरमेळइदिने लनइहि
 उ सिधीने पाभ्यावास्ते लोइसंग्रह अरथे पशतारे उरभउरवुने
 छंजे ए२० ॥ श्लोक ॥ यद्यदाचरति श्रेष्ठस्तत्तदेवेतरो जनः
 ॥ स यत्प्रमाणं कुरुते लोकस्तदनुवर्तते ॥ २१ ॥ अर्थ ॥
 डेभडे भोटलुं आग्रशने छंजे नाना आग्रशउरेछे उत्तम डु
 शबले प्रमाणउरेछे तेने लोइ अनुसरंछे ए२१ ॥ श्लोक ॥ न मे

पार्थास्ति कर्तव्यं त्रिषु लोकेषु किंचन ॥ नानवासमवासव्यं
 वर्तएव च कर्मणि ॥ २२ ॥ अर्थ ॥ हे अर्जुन मुने स्वतः अयो-
 त्योऽभाङ्गि उरस्तथ्यनयी अथवा मुने अपरापत वस्तु मत्ववा
 नी छे अने मनयी तथा पिङ्गु उरम उरतो नहुंछु ॥ २२ ॥ श्लोक ॥
 यदिद्वहं न वर्तेयं जातु कर्मण्यतद्रितः ॥ मम बलमनुवर्त-
 ते मनुष्याः पार्थ सर्वशः ॥ २३ ॥ अर्थ ॥ नेहुं उरम उरीने उरमने
 विशे मज्जने उडितो न तडाव्यशस्व भाएश भारी पठेउरे ॥ २३ ॥
 श्लोक ॥ उत्सीदेयुर मे लोकान कुर्या कर्म न च दहमु ॥ संकल्प्य
 च कर्ता स्यामुपहन्यामिमाः प्रजाः ॥ २४ ॥ अर्थ ॥ नेहुं उरम-
 न उडितो आत्मा एशी नो रासुहु टेडाला विना नो पाये अने कुवर
 एउर उरनी उरना रपाडितं तथा तरन्न नो नाश नो उरना र अडिगिष्ट
 ॥ श्लोक ॥ स्तुता कर्मण्यविद्वांसो यथा कुर्वीति भारत ॥

कुर्याद्विद्वांस्तथासक्तश्चिकीर्षुर्लोकसंग्रहम् ॥ २५ ॥ अर्थ
 एतेभ्यः अग्नानीषु शिखरेषु नीर्धच्छाये हरम् उरुछेते भलग्नानीन
 पुंश्वनेषु एषोऽसंग्रहं अर्थे इत्यनीर्धच्छाया विना हरम् इत्वा
 ॥ २६ ॥ श्लोक ॥ न बुद्धिभेदजनयेदज्ञानां कर्मसंगिनाम् ॥
 ओषयेत्सर्वकर्माणि विद्वान्युक्तः समाचरन् ॥ २६ ॥ अर्थ ॥
 उरम्भमांछे अशङ्कतीने नीरम्भवाग्ग्नानीनीषु छिन्ने स्नेह
 उरलोन्ही विद्यावानुशनेछे ते सख्युदरभशाद्रीशेते उरीनेभू
 दने उरम्भमांशीति उचये ॥ २७ ॥ श्लोक ॥ प्रकृतेः क्रियमा-
 णानि गुणैः कर्माणि सर्वशः ॥ अहंकारविमूढात्मा कर्ता
 ह्यमिति मन्यते ॥ २७ ॥ अर्थ ॥ अहंकार उरीने मोहपाशे लप
 ने उरीशते मायाने एषोऽरे व्याख्यान उरम्भ तेनोऽनुकरतांछु अने
 ममानेछे ॥ २८ ॥ श्लोक ॥ तत्त्ववित्तुमहाबाहो गुणकर्मवि-

भाग्योः ॥ गुणगुणेषु वर्तते इति मत्वा न सज्यते ॥ २८ ॥ अर्थः ॥ परं तु नेत्रं शृणुते अनेनैतन्मन्त्रं वेगत्वापशुं भानेच्छेतेतु शृणुते प्रकृतीनां गुणेषु पोतपोतानां इत्यनेनैच्छेत् अनेन भानेने पोतपोतानीमेनेन दुष्टेरेरेच्छेत् ॥ २८ ॥ श्लोकः ॥ प्रकृतेः गुणसंमूढाः संप्रति गुणकर्मसु ॥ तान्कलन्माविदो मदान्कलन्विन्विचालयेत् ॥ २९ ॥ अर्थः ॥ प्रकृतीनां गुणेषु इत्यनेन मोहपाभेत्वा शृणुत्वा दृष्टं तु एनेन अनेन इत्यनेन विशेषेण शब्दतया अनेच्छेत् अनेन यादृक्कलनात् शृणुते सखत्तु शृणुते इत्यर्थः इत्येव यत्वा बोधनं ॥ २९ ॥ श्लोकः ॥ मयि सर्वाणिकर्मणि सत्यस्याध्यात्मचेतसा ॥ निराशीर्निर्ममो भूत्वा युध्यस्व विगतज्वरः ॥ ३० ॥ अर्थः ॥ हे अर्जुन शख इत्यनेन विशेषेण अरपण्डित अनेन अनेन अयि ते इत्यनेन अशि ममता अनेन शोढतेनेच्छेत् अनेन मननोत्ता

पन्नुडीनेनुधडर ॥६०॥ श्लोक ॥ येमेमतमिदनिलयमनुनि
 खंतिमानवाः ॥ अद्धावंतोनसूयंतोमुच्यंततेपिकर्मभिः ॥
 ३१ ॥ ऊर्थं ॥ तेभनुष्य दृढविश्वस्तै रीन भ्यालशो जनेतेबीरो
 डलपन्ता डंठं येउपशम्भन मां जाशरो नही तेडरमथडी मुड
 दथारो ॥६१॥ श्लोक ॥ येत्वेत्तदप्यसूयंतो नानुतिष्ठंति-
 मेमतम् ॥ सर्वज्ञानविमूढांस्तोविद्धि नष्टानचेतसः ॥३२॥
 ऊर्थं ॥ जनेनेजने तुग्धमानीनें जेप्रभागे ब्यालशो नही तेओ
 रायज्ञानरहित ज्ञविवेडी स्वरागमोक्षयहीनष्ट थआयेभन्न
 ए ॥६२॥ श्लोक ॥ स्वदृशंचेषतेस्वस्थाः प्रकृतेज्ञानवानपि
 ॥ प्रकृतिर्यतिष्मृतानिग्रहः किंकरिष्यति ॥ ३३ ॥ ऊ-
 र्थं ॥ ज्ञानवान् पुईषपए पोतानास्य ल्मावने जनुशरीने वरते
 छे जनेशरवप्राणीमात्रपए पोत पोताना प्रवल्मावने जनुशरीने

चेतंछे तंहां निग्रहं सुंउरनारछे ॥ ३३ ॥ अंश्लोक ॥ इंद्रियस्येंद्रि-
 यस्यार्थे रागद्वेषौव्यवस्थितौ ॥ तयोर्नवशमागच्छेत्तौतौह्य-
 स्यपरिपंथिनौ ॥ ३४ ॥ अर्थ ॥ आशरवे छंदिना विषयभो प्रीति
 अने वेरछे ते जेउने त्याघीनघाहाउरुषेयंनुंनहीं ॥ ३५ ॥ ते जेउने
 एराबुछे ॥ ३६ ॥ अंश्लोक ॥ अयान्स्वधर्मोविगुणः परधर्मास्व-
 नुष्ठितात् ॥ स्वधर्मेनिधनंश्रेयः परधर्मोभयावहः ॥ ३५ ॥
 अर्थ ॥ परीआरकोपरमंडेइस्तोपराशारोहोयअनेइइत्याप्रहा
 भुइषपराइंमंडेरअयसताहोयतथापीस्वधरमगुणरहितहो
 यतापरापरधरमउरतासारोछे ॥ स्वधरमनेविशेनरएपरास
 बुछे ॥ अनेपराडोधरमल्यनेआपेछे ॥ ३६ ॥ अंश्लोक ॥ अ-
 नुनइवाच ॥ अयकेनप्रयुक्तोयंपापंचरतिपुरुषः ॥ अनि-
 च्छन्नपिवाष्णीयबलादिवनियोजित ॥ ३६ ॥ अर्थ ॥ अज-

રજુનપુંછેછે તે શ્રીકૃષ્ણામ્નુષ્યને પાપાપ્પરણને વિશેડોરામ્
 વૃત્તાવેછે. અને ઈછાનકરતાં બ્બનાડકારે કરીને પ્રેરણાકરતાંને
 મરોયેતેમ પાપાપ્પરણકે છે ॥ ૩૬ ॥ શ્લોક ॥ શ્રીભગવાનુ
 વાચ ॥ કામદુષ્ઠઃ ક્રોધદુષ્ઠઃ રજોગુણસમુદ્ભવઃ ॥ મહાશ-
 નોમહાપાપ્યાવિત્થ્યેનમિહવેરિણાં ॥ ૩૭ ॥ અર્થ ॥ શ્રીકૃ-
 ષ્ણકેહેછે આઠામકરો ધરને રણયડીઉતપનયાએ છે અને
 સ્સરથગ્રહકરનારાં છે. મહાપાપસ્થરિપ અને રાત્રુએવાએ કા-
 મકરોધને બનાવવા ॥ ૩૭ ॥ શ્લોક ॥ ધૂમેનાવિયતેવાન્હી-
 ર્યયાદર્શીમિલનચ ॥ યથોલ્બેનાવૃત્તોર્ગર્ભસ્તયાતેનેદમા-
 વૃત્તમ્ ॥ ૩૮ ॥ અર્થ ॥ નેમધુવાડકરીનેં જગની અને મલ-
 યીદરપણને આરે કરીને ગરભ વિદાએ આ છે તેમ આ ન
 ગતકામકરોધે કરીને વિદાએ બું છે ॥ ૩૮ ॥ શ્લોક ॥ આવૃ-

તંજ્ઞાનમોતે નજ્ઞાનિનો નિત્યવૈરિણા ॥ કામરૂપેણકૌતે-
યદુઃપુરેણાનેલેનચ ॥ ૩૯ ॥ અર્થ ॥ હે અરજુન એકામશ્વી-
નિત્યવૈરી એજ્ઞાનપુરૂષનું ગજાનઠાડું છે એ અગ્નિશાંતીદર
વીએમોઢકઠણકરમ છે ॥ ૩૯ ॥ શ્લોક ॥ ઇંદ્રિયાણિમનોબુ-
દ્ધિરસ્યાધિષ્ઠાનસુચ્યતે ॥ એતૈર્વિમોહયત્યેષજ્ઞાનમાવૃત્ય
દેહિનામ્ ॥ ૪૦ ॥ અર્થ ॥ ઈંદ્રિયમનઅનેજુલિએએનું-
સ્થાન છે એમોઢે છે. તેમાંરહીનેકામને છે તેગજાનનેઢાડીને
બંધનેમોહકરે છે ॥ ૪૦ ॥ શ્લોક ॥ તસ્માત્યમિંદ્રિયાણ્યાદૌ-
નિયમ્યભરતર્ષભા ॥ પાપ્માનંપ્રજહિત્યેનંજ્ઞાનવિજ્ઞાનના-
શનમ્ ॥ ૪૧ ॥ અર્થ ॥ તેમોટુંમથમઈંદ્રિયોનેનિયમકરીને-
અગજાનથીગજાનને મારકરત્નારપાપીનો પરાભયકર ॥
૪૧ ॥ શ્લોક ॥ ઇંદ્રિયાણિપરાણ્યાહુરિંદ્રિયેભ્યઃપરંમનઃ ॥

मनसस्तु पराबुद्धिर्बुद्धेः परतः स्तुतः ॥ ४२ ॥ अर्थ ॥ ऽहं
 नीजोन्नेप्सो हेरनामप्यथ ही परछे ऽहं पथ डी नन परछे ॥ नन थ
 डी पुथि परछे ॥ जने नन थ डी ज्वातमा परछे ॥ ४२ ॥ अलो क ॥
 एवं बुद्धेः परं बुद्ध्या संस्तभ्यात्मानमात्मना ॥ जहिरां शुभहा
 बाहो कामरूपं दुरासदम् ॥ ४३ ॥ इति श्रीमद्भगवद्गीतासु
 पनिस ० कर्मयोगानामतृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥ छ ॥ अ
 र्थ ॥ अं परभाषे पुत्रिथ डी परभात्माने न्नर्णीने अने भने ननु
 चीनायोग इरीने अं दुरन्यडा भशत ईनो परात्नवडर ॥ ४३ ॥
 इति श्रीमद्भगवत्गीतार्थदीपिकायां उरभयोगो नाम तृतीयोऽ
 ध्यायः ॥ ३ ॥ छ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ इमं वि
 वस्ते योगं प्रोक्तवानहमव्ययम् ॥ विवस्मानमननं वेदादिम
 नुरिह्वाकं वेदब्रवीत् ॥ १ ॥ अर्थ ॥ श्रीकृष्ण उवाच ॥

छेः नेच्या अम्बिनाशिन्नेगपुरबेत्तुरनेहओमन्नुअेर्छहवाहु
नेहब्बोत्ता१ ॥ एवंपरंपराप्राप्तमिमंराज्यवर्षयोविदुः ॥ सकल
नेहममतायोगोनष्टः परंतप ॥ २ ॥ अर्थ ॥ तेअनपरमपरा
गतथात्थोतेनरान्प्रीन्नएताइतातेनोब्बुडत्वेत्थोपथयोत्तरा
श्लोक ॥ सएवायंमयातेद्ययोगः प्रोक्तः पुरातनः ॥ भक्तोः
सिमेसखाचेतिरहस्यंहेतदुत्तमम् ॥ ३ ॥ अर्थ ॥ तुभ्हर
रोल्गत्तअनेभिन्नेछेभाटेतेनपुरातनन्नेगरअब्बिमेतुनेडहोब्बो
उत्तमम्स्सच्छेत्ता३ ॥ श्लोक ॥ अर्जुनउवाच ॥ अपरंभ
वतो जन्मपरंजन्मविवस्वतः ॥ कथमताद्विजानीयांत्वमादौ-
प्रोक्तवानिति ॥ ४ ॥ अर्थ ॥ अरत्तुनमम्भडेछहेथीइएत्त
भारोन्नमइमणीछेअनेसुरत्तनोन्नमपेहेत्तोछेतेमसुख
नेच्यान्नेगडहिरितेडग्वातेडेमनएत्ताजे ॥ ५ ॥ श्लोक ॥

॥ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ बहूनिमेव्यतीनानिजन्मानि-
 तवचार्जुन ॥ तान्यहं वेदसर्वाणि न त्वं वेत्यपरतपः ॥ ४ ॥ अ-
 र्थ ॥ श्रीकृष्ण उवाच ॥ अरन्तु न तारा अने भारा अने इ न न भगवा-
 ने स र वं दुं न्गुं छुं तुं न्गुं एतो न र्थ ॥ ४ ॥ श्लोक ॥ अजोपि स-
 न्नव्यात्मा भूतानामीश्वरोपि सन् ॥ प्रकृतिस्वामिधि धाय-
 संभवांम्यात्ममायया ॥ ५ ॥ अर्थ ॥ नं द पी दुं न न भा ती त अ न
 अ वि ना शी अ ने श र व भा ए पी भा ने ना स्था भी छीं तथा पी पो त पो त्ता
 नी प्र दृ ती भां र ह्नी ने स्व श ड ती ये इ री ने न न भ धा र ए इ छीं ॥ ५ ॥
 श्लोक ॥ यदा यदा हि धर्मस्य ग्लानिर्भवति भारत ॥ अप्स्युत्या
 नमधर्मस्य तदात्मानं सृजाम्यहम् ॥ ७ ॥ अर्थ ॥ ने ने श न ये
 ध र न नी ग ल्वा नी थी ये छे . ने अ ध र म नुं भा ज्ज ल्य धा र्थे छे ते श भे
 दुं अ न न ग त्तां भ ग र थ छि छीं अ ने धो दुं न्गु ग न्गु ने बि र श पा यु ना

रक्षत्सुने अरथे क्त्वेने दुष्टनानाशने अरथे जने धरभनास्थापनेने अर
रथे अरवतारने धरिंदु ॥७॥ श्लोक ॥ परित्राणाय साधूनां विनाशा
यच्च दुष्कृताम् ॥ धर्मसंस्थापनार्थाय संभवामि युगे युगे ॥ ८ ॥
श्लोक ॥ जन्म कर्मवमेदिव्यमेवं यो वेत्ति तत्त्वतः ॥ त्यक्त्वा देहं
पुनर्जन्म नैति भा मे तिस्रोऽर्जुन ॥ ९ ॥ अर्थ ॥ अरे इ अरजुन
तेभारान्नभक्त्वेने करभक्त्वा इह छे अमेभन्नार्थं भा ने छे ते देहा
तरधाम तो नर्था तेभारश्चरिपने विशेष ने छे ॥ १० ॥ श्लोक ॥ वीत
राग भय क्रोधा मन्मथामासु पाश्रिताः ॥ बहवो ज्ञानतपसा पू
ता मद्भावा गताः ॥ १० ॥ अर्थ ॥ अधःशुद्धिपल्लय क्रोधने छो
डीने भासुद्रपथछिने भारे अशरैरुदीने गनान्ततपवरं पवित्रयछिने
भारश्चरिपने पाप्मना छे ॥ ११ ॥ श्लोक ॥ ये यथा मां प्रपद्ये ते तां त
थैव भजाम्यहम् ॥ मम बन्तानुवर्तते मनुष्याः पार्थ सर्वशः ॥ ११

॥ अर्थ ॥ भाएराशरव मडारे भाराभाशने अनुशरेछे तेभाने
 वी भारीसेवाठरेछे तेवोटुं तेनेअनुइत्यथउछुं ॥ ११ ॥ श्लोक ॥
 काक्षतः कर्मणां सिद्धिञ्जंत इह देवताः ॥ क्षिप्रं हि मानुषेभ्यो
 के सिद्धिर्भवति कर्मजा ॥ १२ ॥ अर्थ ॥ अनुष्यलोउने विशेषरमथ
 डीत्सीधीडितावलीथाजेछे तेनी छिच्छा जेडाभनाबालाभनुथउ
 दराटिदेवनुं आराधनइरेछे ॥ १२ ॥ श्लोक ॥ चातुर्वर्ण्यमयासु
 खं गुणकर्म विभागशः ॥ तस्य कर्तारमपि मां विध्य कर्तारम
 व्ययम् ॥ १३ ॥ अर्थ ॥ मेरथारवरएसुऐइरीने इरमेइरीनेहुन-
 वडितपनइयांछे तेनोटुंडरनारछयौं तोएामनेअइरताअने-
 अविडारीजेबोन्नऐछे ॥ १३ ॥ श्लोक ॥ न मां कर्मणि लिपं
 तिनमे कर्मफले स्पृहा ॥ इति मां योभिजानाति कर्मभिर्न स
 बल्यते ॥ १४ ॥ अर्थ ॥ मनेइरमनोलेपनयीअनेइरमनार

પ્રતીર્ષ્ઠાનથી ઝેવોતે મને ન્નરોછે તે કરમ કરીને બંધાનો ન-
થી ૧૧૨ ॥ સ્લોક ॥ એવંજ્ઞાત્વાદ્દતં કર્મ પૂર્વેરપિ મુદુમિ-
કુરુ કર્મે વતસ્માત્વં પૂર્વેઃ પૂર્વતરં દ્વતમ્ ॥ ૧૫ ॥ અર્થ ॥ હુ
રવનાપણ મુદુ અમન્નણીને કરમ કરતા હતા માટે તેને કરમ કર
રતા આવા છે તેને તું કર ૧૧૨ ॥ સ્લોક ॥ કિં કર્મ કિં કર્મ
તિકવયોપ્યત્ર મોહિતાઃ ॥ તત્તે કર્મ પ્રવત્યામિ યજ્ઞાત્વા-
મોક્ષસેશુભાત્ ॥ ૧૬ ॥ અર્થ ॥ આ કરમ હુંને અકરમ હુંને
માવિદવાન પણ ભ્રમે છે તે કરમ છે તે હુંને કરીશ ને ન્નણી
ને તું અસુભયથી છુદીશ ૧૧૬ ॥ સ્લોક ॥ કર્મણાદ્યપિ બો-
ધ્યવ્યં બોદ્યં ચ વિ કર્મણઃ ॥ અ કર્મણશ્ચ બોધ્યં ગહનાક
ર્મણો ગતિઃ ॥ ૧૭ ॥ અર્થ ॥ આ કરમ વિદરમ અકરમ એ અણા
તત્વનો બોધ થયો ને ઈયે એ કરમનો ભાગ ગહન છે ૧૧૭ ॥

॥ श्लोक ॥ कर्मण्यकर्मयः परयेदकर्मणि च कर्मयः ॥ स बु-
 धिमान् मनुष्येषु स युक्तः कृत्स्नकर्मकृत् ॥ १८ ॥ अर्थ ॥
 ते इह भूमा अह भूमा अह भूमा अने अह भूमा इह भूमा अने अह भूमा
 ने भाए शांता अह भूमा अने अह भूमा अने अह भूमा अने अह भूमा
 ॥ १८ ॥ श्लोक ॥ यस्य सर्वसमांसाः कामसंकल्पवर्जिताः
 ॥ शानाभिदग्धकर्माणस्तमाहुः पंडितबुधाः ॥ १९ ॥ अर्थ ॥
 नेना सरवति दग्ध अने वाशना अने शङ्कल्य अने अह भूमा अने
 अह भूमा अने अह भूमा अने अह भूमा अने अह भूमा अने अह भूमा
 अह भूमा अने अह भूमा अने अह भूमा अने अह भूमा अने अह भूमा
 क ॥ त्यक्त्वा कर्म फला संगं नित्य तृप्तो निराश्रयः ॥ कर्म-
 ण्यभिप्रवृत्तो पितैव किंचित्करोति सः ॥ २० ॥ अर्थ ॥ ते इ-
 ह भूमा अह भूमा अने अह भूमा अने अह भूमा अने अह भूमा अने अह भूमा

यरहेछे ॥२०॥ श्लोक ॥ निराशिर्यतचित्तात्मात्यक्तसर्वपरिग्रहः ॥ शरीरैकैवलं कर्मकुर्वन्नाप्तोति किं त्विषम् ॥ २१ ॥ अर्थ ॥ अने ते डरमने विशेष प्रवरत छतो डा छि डरतो नथी अयेवे रेहेछे नेने आशानथी नेना मिते हेइ अने छि डियो स्वार्थ न छे अने नेने संसार छोड्यो ते डेयळा शरीर घर भरलो छतो पाप पापान्तो नथी ॥ २१ ॥ श्लोक ॥ यदृच्छालाभ संतुष्टो हं ह्वातो विमत्सरः ॥ समः सिद्धाव सिद्धौ च कृत्वापि न बिबध्यते ॥ २२ ॥ अर्थ ॥ नेहेवे डरीने मास थायते भासतो पसयेअ ने खुज्जुः प्वादि भतसर नथी अयेवो ते सिद्धीने अशी घीने बिशी भान ते डर मे डरीने अंधन पाभतो नथी ॥ २२ ॥ श्लोक ॥ गतसंगस्य मुक्तस्य ज्ञानावस्थितचेतसः ॥ यज्ञायाचरातः कर्मसमग्रप्रविलीयते ॥ २३ ॥ अर्थ ॥ नेहेने डरवा पणा

નું અભિમાન ગિછે ને ને કરમખંધન થઈ સુકાયો છે ને ને ભુચિ
 ત જ્ઞાનને વિશે રહુ છે ને ને શુધ્ધ ભગતી શારે ન કરમ આચરે છે.
 તે ભુલ કરમ સ્પરવ પ્રકારે ત્ની નિયાય છે ॥ ૨૩ ॥ સ્લોક ॥ બ્રહ્માર્પ
 ણ બ્રહ્મા હવિર્બ્રહ્મા મૌ બ્રહ્મ પાહુતં ॥ બ્રહ્મૈવ તે નંગતવ્યં બ્રહ્મ
 કર્મ સમાધિના ॥ ૨૪ ॥ અર્થ ॥ આત્મભગવાની ને છે તે ભગન.
 ભમંચન્નરો છે ॥ ૨૪ ॥ સ્લોક ॥ દેવમેવાપરેય જ્ઞાં યોગિ-
 નઃ પર્યુપાસતે ॥ બ્રહ્માગ્નાવપરેય જ્ઞેય જ્ઞૈર્નેવોપસુક્તો ॥
 ૨૫ ॥ અર્થ ॥ હે ત્વાદૈય ભગન ડરે છે એટલે અરમ અગ્ની માં
 બેઠવું આત્મશરવદેવે કીને દેવન ડરે છે. એટલે ને ઉપાધી એરે
 તત્ત્વને બુધદશા માસ યઈને તે ઉપાધીને નિરાશ કરીને તેને-
 શુદ્ધરે પેડરીને નિરવિશેરા અરમ માં મેલ્યે છે ॥ ૨૫ ॥ સ્લોક ॥

ઓત્રાદીનીદ્રિયાણાન્યેસંયમામિષુજુક્હતિ ॥ શબ્દાદી-
ન્વિષયાન્યન્યદ્દ્રિયામિષુજુક્હતિ ॥ ૨૬ ॥ અર્થ ॥ ડેલ્લા
એડ નિયમરૂપ અગર્ભાને વિરોધાન આદિ ઈન્દ્રિયોનો હવલ કરે છે અ-
ને કેટલાઈં સ્થિતિરૂપ અમ્ભીઆ શબ્દાદિ વિષયનો હવલ કરે છે એટ-
લે ઈન્દ્રિયોને વિષયથી અવલે મુખેડરીને તેના શબ્દાદિ વિષ-
યોહ્યા અરપણ કરે છે ॥ ૨૬ ॥ અર્થ ॥ સર્વાર્ણિર્દ્રિયકર્મા-
ણિ પ્રાણકર્માણિનાપરે ॥ આત્મસંયમ યોગોમૌલુક્હતિ-
જ્ઞાનદીપિતે ॥ ૨૭ ॥ અર્થ ॥ અને કેટલાક ધર્મીગજાનદી-
પીતજુધી નિયમરૂપ અગનીમાં ઈન્દ્રિયકર્મો અને આણડર-
મો એ અંગેને હોમે છે ॥ ૨૭ ॥ અર્થ ॥ દ્રવ્યજ્ઞાસ્તપોયજ્ઞા-
યોગયજ્ઞાસ્તથાપરે ॥ સ્વાધ્યાયજ્ઞાનયજ્ઞાશ્રયતયઃ સંશિ-
તવ્રતાઃ ॥ ૨૮ ॥ અર્થ ॥ તેમજ કેટલાક ધર્મજ્ઞાનવાળાકાકુવળ

उरन्तराच्छेदेदत्नाच्छेदनाङ्गानां त आदित्ये ॥ २८ ॥
 आह्वयाम् प्रत्याहारधारणाम् समार्षी अनेकेदत्नात्परीक्ष्य
 न्मेदनेनाम्बुषुषिडेत्पु उरन्तराच्छेदेदत्नाङ्गान्पुनराङ्ग
 छेदेदत्नाङ्गं वेदनापाठेपु त्नाङ्ग उरन्तराच्छेदेदत्नाङ्गम्बुषु
 अनेपन ॥ २९ ॥ अनेपन ॥ ३० ॥
 अनेपन ॥ ३१ ॥ अनेपन ॥ ३२ ॥
 अनेपन ॥ ३३ ॥ अनेपन ॥ ३४ ॥
 अनेपन ॥ ३५ ॥ अनेपन ॥ ३६ ॥
 अनेपन ॥ ३७ ॥ अनेपन ॥ ३८ ॥
 अनेपन ॥ ३९ ॥ अनेपन ॥ ४० ॥
 अनेपन ॥ ४१ ॥ अनेपन ॥ ४२ ॥
 अनेपन ॥ ४३ ॥ अनेपन ॥ ४४ ॥
 अनेपन ॥ ४५ ॥ अनेपन ॥ ४६ ॥
 अनेपन ॥ ४७ ॥ अनेपन ॥ ४८ ॥
 अनेपन ॥ ४९ ॥ अनेपन ॥ ५० ॥
 अनेपन ॥ ५१ ॥ अनेपन ॥ ५२ ॥
 अनेपन ॥ ५३ ॥ अनेपन ॥ ५४ ॥
 अनेपन ॥ ५५ ॥ अनेपन ॥ ५६ ॥
 अनेपन ॥ ५७ ॥ अनेपन ॥ ५८ ॥
 अनेपन ॥ ५९ ॥ अनेपन ॥ ६० ॥
 अनेपन ॥ ६१ ॥ अनेपन ॥ ६२ ॥
 अनेपन ॥ ६३ ॥ अनेपन ॥ ६४ ॥
 अनेपन ॥ ६५ ॥ अनेपन ॥ ६६ ॥
 अनेपन ॥ ६७ ॥ अनेपन ॥ ६८ ॥
 अनेपन ॥ ६९ ॥ अनेपन ॥ ७० ॥
 अनेपन ॥ ७१ ॥ अनेपन ॥ ७२ ॥
 अनेपन ॥ ७३ ॥ अनेपन ॥ ७४ ॥
 अनेपन ॥ ७५ ॥ अनेपन ॥ ७६ ॥
 अनेपन ॥ ७७ ॥ अनेपन ॥ ७८ ॥
 अनेपन ॥ ७९ ॥ अनेपन ॥ ८० ॥
 अनेपन ॥ ८१ ॥ अनेपन ॥ ८२ ॥
 अनेपन ॥ ८३ ॥ अनेपन ॥ ८४ ॥
 अनेपन ॥ ८५ ॥ अनेपन ॥ ८६ ॥
 अनेपन ॥ ८७ ॥ अनेपन ॥ ८८ ॥
 अनेपन ॥ ८९ ॥ अनेपन ॥ ९० ॥
 अनेपन ॥ ९१ ॥ अनेपन ॥ ९२ ॥
 अनेपन ॥ ९३ ॥ अनेपन ॥ ९४ ॥
 अनेपन ॥ ९५ ॥ अनेपन ॥ ९६ ॥
 अनेपन ॥ ९७ ॥ अनेपन ॥ ९८ ॥
 अनेपन ॥ ९९ ॥ अनेपन ॥ १०० ॥

નેયવીને પ્રાણમાં પ્રાણ હોય છે. એટલે ઈશ્વરીયોનો મનને વિશે
અને મન તો ચિત્તને વિશે અને ચિત્તનો અહંકારને વિશે શંકાર હો
છે એટલા સર્વે નગન કરતાં તે પોત પોતાના નગના ચરણે હરીને પણ
પથડી શું થયા એ છે ૮૮૩૦ ॥ સ્તોક ॥ યજ્ઞ શિશ્ન ૬ મૃતશુજોષાં
તિબ્રહ્મસનાતનમ્ ॥ નાયંલોકોઽસ્યયજ્ઞસ્યકુતોન્યઃકુરુસ
ત્તમ ॥ ૩૧ ॥ અર્થ ॥ નગનનું શેષ એવું કે અમરતના આગંતે ન
નાલો ન કરનાથ ચિત્તજુલ્હી હવાયે રહ્યાત ન બ્રહ્મને માદ્યથા
અછે નગન નહીં કરનારને આલોકમાનશનીતો પરલોકમાં હયા
ગ્રીમલ્લે ૮૮૩૧ ॥ સ્તોક ॥ એવંબહુવિધાયજ્ઞાવિતતાબ્રહ્મણોનુ
રૂવે ॥ કર્મજાનિચ્છિતાનસર્વોનેવજ્ઞાત્વાવિમોક્ષસે ॥ ૩૧ ॥ અ
ર્થ ॥ એવાના પ્રકારના નગલ વેદમાથી વીશતારેલા છે પરંતુ તે સર્વે
કાઈ વાથીક અને માનસીક કરમ થકી થાય છે એમ ના આ એના

एगिनेनुड तथोछिश ॥ ३३ ॥ श्लोक ॥ अग्रान्द्रव्यमयाद्यज्ञाज्ञा
 ब्रथज्ञाः परंतपः ॥ सर्वकर्माखिलपार्थिज्ञानेपरिसमाप्यते ॥ ३३
 ॥ अर्थ ॥ अग्रेष्वाहिरतो नाग्रेनाऽव्यभयत् गन थडी गनान्गन-
 न अेटवोशरथशयावाया अनेमनअेनी प्रवरतीनेविशे रासहसा
 छे टे भाते अत्यंत साशेछेः गनान्मांशरवउरनशनायेछे ॥ ३३ ॥
 श्लोक ॥ तद्विद्धिप्रणिपातेन परममेनसेवया ॥ उपदेक्ष्यंति तज्ज्ञा-
 नं ज्ञानिनस्तत्त्वदर्शिनः ॥ ३४ ॥ अर्थ ॥ ते गनाननभक्तुरअेनशे
 वातथा पुंछवाथीयायछेः तेभाटे तत्वदर्शी जे गनानी ते गनानने
 विवेक्षतुने उरशे ॥ ३४ ॥ श्लोक ॥ यज्ज्ञात्वानपुनर्भोहमेहं यास्य-
 सि पांडव ॥ येन भूतान्यशेषेण द्रक्ष्यस्यात्मन्यथामयि ॥ ३५ ॥ अ-
 र्थ ॥ अेटवे पुंशरीयो छेहं आवाभोहं एशिश नही अने तुने श-
 रव प्राणीभान् अहमय दृष्टाशे ॥ ३५ ॥ श्लोक ॥ अपि चेदशि-

पापेभ्यः सर्वेभ्यः पापकृतमः ॥ सर्वज्ञानपूवेनैव वृजिनंसंतरि
ष्यसि ॥ ३६ ॥ अर्थ ॥ नष्टपीतुं पापीहृष्टतथापीगलानर्पचा
येडरीनेनीशयेपापरीप समुदरने तरीश ॥ ३६ ॥ श्लोक ॥ अर्थे
धोसिसमिद्धोभिर्भस्मसात्कुरुतेऽर्जुन ॥ ज्ञानाग्निः स
र्वकर्माणिभस्मसात्कुरुतेतथा ॥ ३७ ॥ अर्थ ॥ ळबोम
दोस्त्र अग्निडाष्टने लेशम डरेछे तेम गजल्लोनायेन्नाशरी
रम्लने लशान् डरेछे ॥ ३७ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ नहिज्ञानेनस
दृशंपवित्रमिह विद्यते ॥ तत्स्वयंयोगसंसिद्धिः कालेना
त्मनिविंदति ॥ ३८ ॥ अर्थ ॥ अग्रशंशार भांगना नशरीप्री
लवस्तुनथी ळपुईषन्नेग अटले निशडाम् डरुं अथवास्त्र
नाथी अग्रेपरीने परीपडवछे तेकाले डरीने आतम गजानने
पाभेछे ॥ श्लोक ॥ अह्वावान् लभते ज्ञानं तत्परः संयतेन्द्रिय

॥ ज्ञानं लब्ध्वा परां शांतिमन्विरेणाधिगच्छति ॥ ३९ ॥ अर्थः स.अ.
शरणावान् अग्ने तत्पर एवेन ऋतेति श्रिय श्रेयोपुं शरणान् पाभेछे ४

तेने पाभीने उतावलो मुडतयायेछे ॥ ३९ ॥ स्लोक ॥ अज्ञायाश्च
द्विधानश्च संशयात्मा विनश्यति ॥ नायं लोकोऽस्ति न परो न सु-
खं संशयात् मनः ॥ ४० ॥ अर्थ ॥ अज्ञे अणनानी अद्दारीनेने सं-
शय आत्मानाशने पाभेछे. संदेह्यात्वापुं शरणे आत्वोडने पर-
त्वोडनुं शुष्पतेडुं प्राप्तयतुं नर्था ॥ ४० ॥ स्लोक ॥ योगसम्य-
स्त कर्माणां ज्ञानसंख्दिन्न संशयम् ॥ आत्मवर्तन कर्माणि-
निबध्नंति धनं जय ॥ ४१ ॥ अर्थ ॥ तेनेनेगे डरीने डर मनो-
त्याग डेरकोनेने गजाने डरीने संशय मुळधी गयाछे. अवेवागना-
नी पुं शरणे डर भजं धन डरवाने शभशयाने नर्था ॥ ४१ ॥ स्लो-
क ॥ तस्मादज्ञानसंभूतं हृत्स्थं ज्ञानाभासिनात्मनः ॥ छित्वै

नंसंशययोगमुत्तिष्ठोतिष्ठभारत ॥ ४३ ॥ इति श्रीमद्भग-
वत् ज्ञानयोगो नाम चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥ अर्थ ॥ ते माटे
ज्ञान ईपेपेगडेरीने च आपोताना त्ददयमांथी अग्नाने डरीने
थ अोटे शंशय तेने छोरीने उलोथा अने निराश भ डर भ डर ४३
ॐ ति श्रीमद्भगवद्गीता ० गानान योगो नाम चतुर्थोऽध्या-
यः ॥ ४ ॥ ६५ ॥ अर्जुन उवाच ॥ संन्यासं कर्मणां
कथा पुनर्पिंगं च शंससि ॥ यच्छ्रेय एतयोरेकं तन्मे ब्रूहि सुनि-
श्चितम् ॥ १ ॥ अर्थ ॥ अरजुन पुछे छे हे श्री कृष्ण तम अडवा
द डर भ छोड अने भ डरो छो अने डरी थी डर भ डर भ अने भ डरो
छो त्पोरे अने भां शार्दिं डयु तेनुं निराह्य ये डरीने डरो ॥ १ ॥
श्लोक ॥ श्री भगवानुवाच ॥ संन्यासः कर्मयोगश्च निःश्रे-
यसकरावुभौ ॥ तयोस्तु कर्मसंन्यासात्कर्मयोगो विशिष्यते

॥ અર્થ ॥ ગ્રીહૃણકેહેછે હરમ ત્યાગ અનેક રમ બ્નેગ એવે
 નેકલાણકારી એનેછે. પરંતુ ત્યાગકરતાં બ્નેગસારોનારા
 મ્લોક ॥ જ્ઞેયઃ સનિત્યસન્યાસીયોનદ્વેષિનકાંક્ષતિ ॥ નિ
 ર્દ્વેષો હિ માહાબાહો સર્વંબધાત્રપ્રસુચ્યતે ॥ ૩ ॥ અર્થ ॥
 નેપ્રીતી અનેદ્વેષ અનેકરીને રહીત તે નિત્યસંન્યાસી બ્નેગલો
 એવો પુરૂષદ્વંદ્વસહીતથા અછે અનેતે સુખેકરીનેખંધજયકી
 મુક્તયાયછે ॥ ૩ ॥ શ્લોક ॥ સાંખ્યયોગીપૃથગ્બાલાઃ પ્રવ
 દંતિ ન પંડિતાઃ ॥ એકમપ્યાસ્થિતઃ સમ્યગુભયોર્વિદતે
 લમ્ ॥ ૪ ॥ અર્થ ॥ સાંખ્ય અનેક રમ બ્નેગ એવે બ્નેગ
 એમ અગલાનીકેહેછે પંડિતકેતો નથી એકને વિશેશરીને
 શરાહોયતો બ્નેગુલ્લથાયેછે. ને સ્થાન સાંખ્ય યાલાને મા
 સથાયછે તે બ્નેગીને પણ પ્રાસથાયછે. ને સાંખ્ય બ્નેગ

अवेदिने अवेदने ऐच्छे ते न्न ऐच्छे ॥ ४ ॥ श्लोक ॥ यत्तां-
 रव्यौ प्राप्य ते स्थानं तद्योगैरविगम्यते ॥ एकं सास्थं च-
 योगं च यः पश्यति स पश्यति ॥ ५ ॥ संन्यसस्तु महाबाहो
 दुःखमाप्तुमयोगतः ॥ योगयुक्तो मुनिर्ब्रह्म न चिरेणधि-
 गच्छति ॥ ६ ॥ अर्थ ॥ इन्द्रमडल्या बिना इन्द्रमनो त्याग-
 इरवो अवेदो दुःखे इन्द्रमडरनारमुनि उतावलो व्याभपा
 मेछे ॥ ४ ॥ श्लोक ॥ योगयुक्तो विमृच्छात्मा विजिता-
 त्मा जितेंद्रियः ॥ सर्वभूतात्मभूतात्मा कुर्वन्नपि लि-
 प्यते ॥ ७ ॥ अर्थ ॥ नेपुक्ष इन्द्र करता छता शुद्ध यो छे
 आतमनेनो अवेदने ऐच्छे यितने छिदिये अवेदने
 शरवलुत पां अइ आतमानेतां ते इन्द्रमे इशने ले प पमनो
 नथी ॥ ७ ॥ श्लोक ॥ नैव किंचित्करोमीति युक्तो मनतत

त्ववित् ॥ पश्यन्मृणवन् स्पृशन् जिघ्रन्मृगन् गच्छन् श्व-
 पन् श्वसन् ॥ ८ ॥ अर्थ ॥ तत्त्ववेत्ता उद्दिष्टेष्वु शास्त्र-
 बु अङ्गुष्ठबु न्म्बु भ्याल्लुब्धुं सुं धवुं श्वास्तत्त्वत्वा ॥ ८ ॥
 श्लोक ॥ प्रलयन्विसृजन् गृह्णन्नुष्मिषन् निमिषन्
 पि ॥ इन्द्रियाणीन्द्रियार्थेषु वर्तन् इति धारयन् ॥ ९ ॥ अर्थ
 ज्योत्स्वुं नाप्नुं भ्याल्लुब्धुं अङ्गुष्ठिधाऽङ्गी श्वाप्नोयदीन्ने स-
 रव वेपाश्याच्छतां पोतेन डांष्टरतो नथीने म्येतो ष्टिस्त्रियो-
 पोत्तपोताना विषयने विशेषे वदते छ- अन्निश्चरीनिमाने
 छो ॥ ९ ॥ श्लोक ॥ ब्रह्मण्याधाय कर्माणि सं गत्य त्का क-
 रोति यः ॥ लिप्येतेन स पापेन पद्मपत्रमिवाभ्रसा ॥ १० ॥
 कायेन मनसा बुद्ध्या केवलैरिन्द्रियैरपि ॥ योगिनः सर्वकु-
 र्वन्ति संगत्य त्कात्मकं हृदये ॥ ११ ॥ अर्थ ॥ नेम इभलनु

पादुं नेते इरीनि वेपातुं नथी ते नडे सुदीपनोः रंग उर न डरी
ने ज्वरमने अरपण्डा डरेछे. ते पापे इरीने लेपा तो नधी बनेगी पु
ईव अलिमान छोरीने डेव न भन सुधी छिरी ओं गरी इरीने
डेवळ यित्त शुत्थीने अरथे इर न डरेछे ॥ ११ ॥ श्लोक ॥ सु-
क्तः कर्म फल लयत्काशांति माप्नोति नैष्ठिकिम् ॥ अयुक्तः
काम कारण फले सक्तो निबध्यते ॥ १२ ॥ अर्थ ॥ इर भड
रतां छतां डर न दुल्लो त्याग डरयाथी अन्न न सुप्प मात्तथाग्नेछे
अने डर न रहित पुईषे वासनाने नेगे इरीने दुस्साश डत धर्मे ज्ये
धन पाने छे ॥ १२ ॥ श्लोक ॥ सर्व कर्माणि मनसा सन्न स्या
स्ते सुखं वशी ॥ नव द्वारे पुरे देहि नव कुर्वन् न कारयन् ॥ १३
॥ अर्थ ॥ छते दिय पुईषे भन सुधा सन्न इर मनो त्याग ड
रीने देईर पन वद्वार नगरने विशेषां छन डरतां छतां अने न डराव

तांछतां सुप्ते इरीने रेहेछे ॥१३॥ श्लोक ॥ नकर्तृत्वं न कर्मा-
 णिलोकस्य सृजति प्रभुः ॥ न कर्म फलसंयोगस्वभावस्तु
 प्रवर्तते ॥ १४ ॥ अर्थ ॥ ये तन्त्र्य ईप्सु प्रलुतेह वगर छलियेने
 इरतापणु अर्ने इर भठि पन्नवतानथी अर्ने इर भइ ण जो न्ने ग
 पणु इर तानथी पणु स्वल्भावपोतानी मेजेने प्रवर्तछे ॥ १४ ॥
 श्लोक ॥ नादत्ते कस्य चित्सापनं चैव सुकृतं विभुः ॥ उन-
 ज्ञानेनाधृतं ज्ञानं तेन मुह्यंति जंतवः ॥ १५ ॥ अर्थ ॥ एव्य
 पण्ड मिह तभो डोछिनु पाप पुण्य त्येतो नथी अग्नाने इरीने गना
 न डोडि लुछे तेथी प्राणिमात्र भोह पाभेछे ॥ १५ ॥ श्लोक ॥
 ज्ञानेन तु तदा ज्ञानयेषां नाशितमात्मनः ॥ तेषामादित्य
 वज्ज्ञानं प्रकाशयति तत्परम् ॥ १६ ॥ अर्थ ॥ परं तु अरे ते
 अग्न ज्ञान ते वियारे इरीने नाश पाभेछे त्यारे गनान सुगुहनी

येषु आत्मस्थेषु अशुभेषु ॥ १६ ॥ अशुभः ॥ तदुक्तं
यस्तदात्मानस्तन्निष्ठाः स्तत्परायणाः ॥ गच्छेत्पुनरावृ
त्तिं ज्ञाननिर्धूतकल्मषाः ॥ १७ ॥ अर्थः ॥ नैमित्तिकपर
मशुभे विशेषेण तेन भव आत्मने विशेषेण नीशद्वारा भवे
तेन तेनेरेकवानुष्ठेयशुभे अशुभे तेन तेन धोवायां छे पाप
देना अभवापुत्रेषु भोक्षपाभे छे ॥ १७ ॥ अशुभः ॥ विद्याविनय
संपन्नो ब्राह्मणो गविहस्तिनी ॥ शुनिचैव स्वपाके च पंडि
ताः समदर्शिनः ॥ १८ ॥ अर्थः ॥ विद्याविनयभुगत आ
त्मणु अभवे गायत्री इति चोक्तं च त्वादि शस्त्रे विशेषे
रीत शमान् अभवेन भुवच्छे ॥ १८ ॥ अशुभः ॥ इहेव ते जिज्ञे
सर्गो येषां साम्यो स्थितं मनः ॥ निर्दोषं हि समं ब्रह्म त
स्माद्ब्रह्मणि ते स्थिताः ॥ १९ ॥ अर्थः ॥ नैमित्तिक शस्त्र

प्राणीभात्रभाशन्नानत्मावने पाण्युते अहीयां लहन्भर
 हितथायछे. अने अरमने विशे रनछे उरएने अरमने
 भानअने निरहोवछे ॥ १९ ॥ अश्लोक ॥ नप्रहृष्ये त्रियं मा-
 यनो द्विजेत् प्रामन्वाग्रियम् ॥ स्थिरबुद्धिरसमूहो ब्रह्मविद्ब्र-
 ह्मणि स्थितः ॥ २० ॥ अर्थ ॥ अथ पदार्थनी प्राप्ति अहेरीने
 रमने विमीय पदार्थनी प्राप्ति अहेरीने उद्देशे पाप्मे नहीं अ-
 ने स्थिरप्रुत्थीने मोहरहित अरमणने नुगत अने अहमेने विरो-
 रहै अने चो ॥ २० ॥ अश्लोक ॥ बाह्यस्पर्शेष्वसक्तत्मा विदु-
 त्मनियत्स्करवम् ॥ स ब्रह्मयोगयुक्तत्मा सुखमदश्च म-
 मुते ॥ २१ ॥ अर्थ ॥ निम्नने विशे विशयने विशे अरगेडरी
 ने अन्वैत पणार्थीने सुप्रज्ञो अन्तु लवचायेछे ते सुप्रज्ञे अरम-
 गनानी अक्षयलोग लोकांवेछे ॥ २१ ॥ अश्लोक ॥ चेहि संस्पर्शजा

भोगादुःखयोनयएवते ॥ आद्यंतवंतः कींतेयनतेषु रम-
तेबुधः ॥ २२ ॥ अर्थ ॥ विषयत्वोऽहुः पदेनारहे इमंडे त-
नी आदि अंत छे ते कारे ते भांगनानी दुईष परम तो नथी ॥
२२ ॥ श्लोक ॥ शक्नोतीह वयः सोढुं कशरीर विमोक्षणात् ॥
॥ कामक्रोधोद्वेगं सयुक्तः सखुरवीनरः ॥ २३ ॥ अर्थ ॥
नहंरुंधीच्छे तदासुखी डान डरी धन विगने शहन डरी शे छे-
ते पुईष न्नेगी तथा सुखी न्नेखो ॥ २३ ॥ श्लोक ॥ योऽतः सु-
खोत्तरामस्तर्याऽतर्ज्योतिरेवयः ॥ सयोगी ब्रह्मनिर्वाण-
ब्रह्मभूतोधिगच्छति ॥ २४ ॥ अर्थ ॥ ने पुईषने अंतरभांशु
अने अंतरभांशाराम अने अंतरभांशती छे अने अशु
अंतरामने न्योतीने प्याहे रछि यद्वारा नथी ते न्नेगी पुई-
ष परम मयथ ताछता ॥ रमाने न्ने भांमे छे ॥ २४ ॥ श्लोक ॥

लुभंते ब्रह्मनिर्वाणमृषयः क्षीणकल्मषाः ॥ छिन्नैर्दधान-
 यतात्मानः सर्वभूतहिते रताः ॥ २५ ॥ अर्थ ॥ हे रसीपाप-
 यडीशुधछेने संशय रहित छे अने छत यित छेने शरब प्राणी
 नाडल्यागु विशेष तत्पर छे तेनी श्वेष ए परभने पाभे छे ॥ २५ ॥
 श्लोक ॥ कामक्रोधावियुक्तानां यनीनां यतचेतसांम् ॥
 अभितो ब्रह्मनिर्वाणवर्तते विदितात्मनाम् ॥ २६ ॥ अर्थ
 ॥ डाभडरोधरहित छेने छत यित छेने तत्ववेत्ता छे अत्रे वाह-
 तीने मरण थडी पुरवे अने पछे मोक्ष न छे ॥ २६ ॥ श्लोक
 ॥ स्पर्शो कृत्वा बहिर्बत्वांश्चक्षुश्चैवांतरेऽनुवोः ॥ प्रा-
 णापानौ समौ कृत्वानासां फ्यंतरे चारिणौ ॥ २७ ॥ अ-
 र्थ ॥ ज्वाहे रना विषय भन प्राग्भाववाने हेना लाडनी उप-
 रने लभयेनी बये ॥ शरीर एभीने ध्याना मार हो अने वो प्राण

अपाननेनाहंशभान्दरीने ॥२७॥ श्लोक ॥ यतैद्वि
यमनोबुद्धिर्मुनिमोक्षपरायणाः ॥ विगतेच्छाभयक्रो-
धोयः सदा मुक्तएवसः ॥२८॥ अर्थ ॥ ईदृश्यमनजु
पीने ७ तीने भोक्षपानबले तत्परने डाभत्यक्रो धरही
तेने निरंतरमुडत ॥२८॥ श्लोक ॥ भोक्तरयज्ञातपसांस
र्वलोकमहेश्वरम् ॥ सुहृदंसर्वभूतानां ज्ञात्वा मां शांतिमु-
च्छति ॥२९॥ इति श्रीमद्भगवत्संन्यासयोगो नाम पंच-
मोऽध्यायः ॥५॥ छ ॥ ॥ अथो भुनियगनेने तप
नो लो गतात्मने अनंतर्दो टि ञ्मां नाना यऽऽत्मने शरबलू
तनो भिन्न अथो मने न्गरीने भोक्षपट्यामेछे ॥२९॥ ई
ति श्रीमद्भगवत् ० इरभ संन्यासभ्नेगो नाम पंचमोऽध्या
यः ॥५॥ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ॥ अनाश्रितः कर्म-

फलं कार्यं कर्म करोति यः ॥ स संन्यासी च योगी च न निर-
 ग्निर्न चाक्रियः ॥ १ ॥ अर्थ ॥ श्रीहृणुत्सगवानडेहं छेडेड
 अमदत्तनेछोडिनेनेडरवानुडरम डेतल संन्यासी अनेत-
 लने गीब्लएवोनेनेब्लन्निरोत्रछोडारो तेब्लेगीनहीं ॥ १ ॥
 ॥ श्लोक ॥ यं स न्यासमिति प्राहुर्योगं तं विद्विषां डव ॥ न
 ह्यस न्यस्तसंकल्पो योगी भवति कश्चन ॥ २ ॥ अर्थ ॥
 हेपांडवनेसंन्यासडेहं छेतेनेलनेगन्लएलनेशे संडल्य त्या-
 ग डस्थो नथी तेब्लेगीथतो नथी ॥ २ ॥ श्लोक ॥ आरुरुक्षो-
 मुनेर्योगं कर्म कारणमुच्यते ॥ योगासूढस्य तस्यैव शर्म-
 कारणमुच्यते ॥ ३ ॥ अर्थ ॥ बनेगनी प्रापतीने छेछतो अ-
 वोने भुनीनेने निशडाम डरम डारम डेने अनेब्लेगने छेछड
 ताभुनीने शानि डारगु छे ॥ ३ ॥ श्लोक ॥ यदा हि नेन्द्रिया-

धैर्यं न कर्म ष्वनुषज्जते ॥ सर्वसंकल्पसंन्यासी योगारू-
ढस्तदीच्यते ॥ ४ ॥ अर्थ ॥ त्न्दरे ईदृशी यो ना विषय अने
तत्तत्प्रापड इरममने विशेष आशङ्कत थनोनथी तारेते सर्वसं-
कल्पना त्यागीने नेगारल्लीं डेरूछे ॥ ४ ॥ श्लोक ॥ उहू
रेदात्मनात्मानं नात्मानमवसादयेत् ॥ आत्मैव ह्यात्मनो
बन्धुरात्मैव रिपुरात्मनः ॥ ५ ॥ अर्थ ॥ अवे अनु इरमे पो-
तना आतमा अने इरीने आतमानो उधार इरवो अने आ-
तमाने प्रपंच ऐहमां नां अवे नहिं आतमान आतमानो अं
धुछे ने आतमान आतमानो शत्रु छे ॥ ५ ॥ श्लोक ॥ बंधु-
रात्म स्मिन् स्तस्य येनात्मैवात्मना जितः ॥ अनात्मन-
स्तु शत्रुत्वे वर्तितात्मैव शत्रुवत् ॥ ६ ॥ अर्थ ॥ नेने-
पोताने आतमां ये इरीने आत्मानु त्योछे तेने आत्मा

न ज्ञातमानो ज्ञंयुछे. तेनेने ज्ञातनायेउरीने ज्ञातमान
 ट्यो नथी तेने ज्ञातमानो शत्रु ज्ञातभाछे तेमन्नांहुं एछा
 श्लोक ॥ जितात्मनः प्रशांतस्य परमात्मा समाहितः ॥
 सी तोष्णसुखदुःखेषु तथा मानापमानयोः ॥ ७ ॥ अर्थ
 शीतने गरमी सुष्पने दुःखमानने अपमान ज्ञेने बिशे यि
 त्त निरविडाछे. ते शांत पुरुषनुं यित्त डवल समाधिस्थथा
 यछे. ॥ ७ ॥ श्लोक ॥ ज्ञानविज्ञानतृप्तात्मा कूटस्थो विजि
 तेंद्रियः ॥ युक्त इत्युच्यते योगी समलोच्छाश्रमकंचनः ॥
 ८ ॥ अर्थ ॥ नेहेनुं यित्त गनान बीगनाने इरीने पुरुष अ
 ने विहार रहितने, ल तेंद्रियने ज्ञेने भारी ज्ञेने शोनुने
 ने ज्यो प्यरहे छे. अवा पुरुषने ज्ञेगी न्नीये ८ ॥ श्लोक
 ॥ सुतृद्ध मित्रा पुरुदासीनमभ्यस्य देयवधुः ॥ साधुषपि

चपापेषु समबुद्धि विशिष्यते ॥ ९ ॥ अर्थ ॥ इहुंज्वराशु
मित्र उदासी भयस्य स्थ स्वेशी सेव्यंघी इउ पुइष पापी पु
इप अशरवेनी विरो नेनी व्युघी समान छे . ते अश्व नरा
बो ॥ १ ॥ श्लोक ॥ योगीयुंजीत सतत मात्मानं रहसि स्थि
तः ॥ एकाकीयत चित्तात्मानिराशीरपरिग्रहः ॥ १० ॥ अ
र्थ ॥ न्नेग ल्याशी पुइषने वाशान्नायने परिग्रह छोडिने अडे
लो न्नेडाते रहीने यित्त छेडीयो सुधांशरीर स्थीर डरिने नि
रंतर पुघीनी शमाघी डरवी ॥ १० ॥ श्लोक ॥ शत्रुचौदेशम
तिष्ठाप्य स्थिरमासनमात्मनः ॥ नात्युच्छ्रितं नातिनीचं
चैलाजिनकुशोत्तरम् ॥ ११ ॥ अर्थ ॥ तेनो मडार अने शुध
स्थाने पोतानुं ध्यासन अत्यंत छियुने अत्यंत नीधुं नही अने
बुभाटीनुं योगडुं डरीने तेउ पर दरल दरल उ पर डाली आग्र

गनुं पाम्भुं ते परलुगुं जीछावीने ॥ ११ ॥ श्लोक ॥ तत्रै-
 काग्रं मनः कृत्वा यतचित्तेन्द्रियक्रियः ॥ उपविश्या सने-
 युं ज्याघोगमात्मविशुद्धये ॥ १२ ॥ अर्थ ॥ ओवाग्रमन-
 ल्य आशान उपर व्येशीने यित्तनें छिद्योनी डीरीया प्नेधुज
 शीने मननी ये डायताने यित्तनी शुधीने अरथे न्नेगा यर
 ला डखुं ॥ १२ ॥ श्लोक ॥ समं कायशिरोग्रीवं धारयन्न च
 लो स्थिरः ॥ संप्रवेक्ष्य नासिकाग्रं स्वेदिशब्धान् बलोक
 यन् ॥ १३ ॥ अर्थ ॥ शरीरमस्तुडने जेडने डपर स्कीत युधा रा
 पीने डहीना इनाटे डडिपर योपीने दिशा योने न्नेतां ॥ १३ ॥
 श्लोक ॥ प्रशांतात्मा विगतभिब्रह्मचारिव्रते स्थितः ॥
 मनः संयम्य मच्चित्तो युक्त आसीन मत्परः ॥ १४ ॥ अर्थ
 ॥ शांत यित्त योपीने निरल्य यर्धनं पञ्चम्यारिनुं वरत्त रा

प्रीने भनने नीयभभां राप्पीने भारे विशे यित्त शप्पी ततप
रयर्छनें न्नेगन्नुगत थाय ॥१४॥ ॥ श्लोक ॥ युंजनेवं सदा
त्मानं योगी नियतमानसः ॥ शान्तिं निर्वाणपरमां मत्सं
स्था मधिगच्छति ॥१५॥ ॥ अर्थ ॥ अये प्रहारे वश्य इरियुंछे
यित्त अवेवा न्नेगीने निरंतर यित्तनुं शमाधान इरवो छतो-
भोक्षने भां अये छ अने हुंनेनो आअयछों अवेवा शंतीने पा-
मेछे ॥१५॥ ॥ श्लोक ॥ नात्यश्नतस्तु योगोस्ति न चैकांत
मनश्नतः ॥ न च्वातिस्वप्नशीलस्य जाग्रतो नैव चार्जुन ॥
१६॥ ॥ अर्थ ॥ अत्यंत लोहने इन्नारनें अथवा लूप्यानें
अत्यंत उधनारनें अथवा अग्नारने न्नेगीनी सीधीयती
नथी ॥१६॥ ॥ श्लोक ॥ युक्ताहारविहारस्य युक्तचेष्टस्य
कर्मसु ॥ युक्तस्वभावबोधस्य योगो भवति दुःखहा ॥

॥१७॥ अर्थ ॥ अने आहार विहार नुगत छे. नेडरभने
 बिशे ये सटा नुगत छे. अने डिघने उन्नगरोनेनो प्पराप्पर छे.
 अहेवा पुईरने दुप्पनाश डन्नेग प्पराप्पर थाये छे. ॥१७॥
 श्लोक ॥ यदा विनियतिं चित्तमात्मन्येवावतिष्ठते ॥ निस्त्र
 हः सर्वकामेष्वयुक्त इत्युच्यते तदा ॥१८॥ अर्थ ॥ ते स
 भे वश्य डरेलुं चित्त आतम स्वडिपने बिशे रेहे छे. ने सरवडा
 मनाथ डि निस्त्र ह थाये छे. ते शम्भये तेनें न्नेगी डेहे छे. ॥१८॥
 ॥ यथा दीपो न वातस्थो ने गते सोपमा श्रिता ॥ योगिनो
 यंत चित्तस्य युंजतो योगमात्मनः ॥१९॥ अर्थ ॥ न्नेग
 डरनारा न्नेगी नानी यभीत चित्तने आापमा चोई ठं बिना
 ना स्थान भांहीं चल्ताग्ने वा दीवानि पठ ॥१९॥ श्लोक
 यत्रोपरमते चित्तं निरुद्धं योगसेवया ॥ यत्र चैवात्मना

त्मानं पश्यनात्मनि तुष्यति ॥ २० ॥ अर्थ ॥ ज्ञेगावस्थाने
विशे ज्ञेगशेषा ज्ञेदरीने वश्यथ येवुं यित्तलीनथा-
येछे-तेवे यित्ते डरीने निरविडल्प ज्ञातमाने ज्ञेतोछतो
ज्ञातम स्वश्रपनेविशेशंतोष पामंछे ॥ २६ ॥ श्लोक ॥
सुखमात्यतिकंयत्त दुःखि ग्राह्य मतींद्रियम् ॥ वेत्ति
यन्ननैव वायं स्थितश्चलति तत्त्वतः ॥ २१ ॥ अर्थ ॥
ये ज्ञानतशुभ्रनेव न पुधीने ग्राहयाथा ज्ञछे- छिद्रियोनि-
ज्जशुभ्र ग्रहयाथ तुंनथी- न स्वश्रपने विशेषयाथ होडा छिद्र-
ज्ञातगतनो ज्ञानुलव डरतो नथी- ज्ञने तत वथ डी न्याल-
तो नथी- एअए श्लोक ॥ यं लब्ध्वा न्वापरं लाभं मन्यते
नाधिकं ततः ॥ यस्मिं स्थितो न दुःखेन गुरुणापि वि-
चाल्यते ॥ २२ ॥ अर्थ ॥ ज्ञने गनाशुभ्रने मास्त छता-

अन्य त्या लने ते शरप्रे मोहोरो भानतो नथी न्हात हाथी
 पुरीषने भोटु ह्मपण्ण त्या बीशोप्यतुं नथी ॥ २२ ॥ ॥ श्लोक
 ॥ तं विद्यादुःखसंयोगं वियोगं योगसंक्षितम् ॥ सनि-
 अवयेन योक्तव्यो योगो निर्विघ्नाचेन सा ॥ २३ ॥ ॥ अथी ॥
 अग्रंतः इराणां संवंधना विन्नेग हे न्नेग न्नेगो पिशर
 हित गिन्त डरीने निश्चेडरीने ते न्नेगा त्यास डरवो ॥ २४ ॥
 श्लोक ॥ संकल्पप्रभवान् कामांस्त्यक्त्वा सर्वानशेषतः
 ॥ मनसैर्वेद्वियग्राभं विनियम्य समेततः ॥ २५ ॥ ॥ अथ
 ॥ संकल्पथडी तितपन्नथये त्याग्नेवां शरबडाभने छोडीने-
 भनथी डरीने छिद्यशामुदायने विशयथडी संकोधीने ॥ २६
 ॥ श्लोक ॥ शनेः शनैरुपरमेहृत्वा धृतिगृहीतया ॥
 आत्मसंस्थं मनः कृत्वान किं चिदगि चिंतयेत् ॥ २७ ॥

॥ ८ ॥ बुधीने इरीने इत्यवे हृन्वे विषयबुद्धी विशाभ पाम्बु-
भननी स्थिती आतमाने विषय इरीने इर्ध अरीत पण्ड ५
रवीनहीं ॥ २५ ॥ श्लोक ॥ यतो यतो निश्चरति मनश्चंचल
मस्थिरम् ॥ ततस्ततो नियम्यैतदात्मन्यैव वशं नयेत् ॥
॥ २६ ॥ अर्थ ॥ अस्मिन् मनोऽन्तर्गतं न्यत हां ता
हांथीप्तेपीने आतम स्वर्पने विशेषय शण्डुं ॥ २६ ॥ श्लो
क ॥ प्रशांतमनसं ह्येनं योगिनं सुखमुत्तमम् ॥ उपैति
शांतरजसं ब्रह्मभूतमकल्मषम् ॥ २७ ॥ अर्थ ॥ अ
हेवा शांतचित्तमने रत्ने गुणरहितने अश्रमलूतपापरहि
तं नेगीने उत्तम सुष्पपोतेन प्राप्तयायछे ॥ २७ ॥ श्लोका
युं जन्नेवं सदात्मानं योगी विगतकल्मषः ॥ सुखेन ब्र
ह्मसंस्पर्शमत्यंतं सुखमश्नुते ॥ २८ ॥ अर्थ ॥ पापरहि

ते न्नेगीग्नेभ निरंतरम्बननु सभाघान् इरतो छतो विनाभे
 हेनते प्वरभांभद्वीने परम्भानंदसुप्ने पापेछे ॥ २८ ॥
 श्लोक ॥ सर्वभूतस्थमात्मानं सर्वभूतानिचात्मनि ॥
 ईक्षिते योगयुक्तात्मा सर्वत्र समदर्शनः ॥ २९ ॥ अर्थः
 शरीरेवेदे इत्येवमात्मानं इत्यशरीरात्मेति शब्दमाणीमां
 पोताने अने पोताने विशेषशब्दमाणीने अनुवेछे ॥ २९ ॥
 श्लोक ॥ यो मां पश्यति सर्वत्र सर्वं च मयि पश्यति ॥ त-
 स्याहं न प्रणश्यामि स च मे न प्रणस्यति ॥ ३० ॥ अर्थः
 तेभने शब्दमां अनुवेछे अने स्वरवने नारे विशेषे तेनहुं
 दुरनर्थीनेते नारेदुरनर्थी ॥ ३० ॥ श्लोक ॥ सर्वभूतस्थितं
 यो मां भजत्येकत्वमास्थितः ॥ सर्वथा वर्तमानोऽपि स-
 योगी मयि वर्तते ॥ ३१ ॥ अर्थः एतेन तेन एव नशी अवेबोनेश

रव्यलूतमां रहो अवेवाभने त्वनेछे. ते न्नेगीशरव प्रहारे व
रतताभारे विशेषरहेछे ॥ ३१ ॥ श्लोक ॥ आत्मोपम्येन
सर्वत्रसमं पश्यति यो ऽर्जुन ॥ स्फुरन्वायदिचातुःखं स
योगी परमो मतः ॥ ३२ ॥ अर्थ ॥ हे अर्जुन नेरातानाशरव
ज्मीननेशुष्मः पथारहेछे. अरे भस्मन्नेने प्राणीमात्रने पीराडा
तो नथी ते न्नेगीमेष्ठ न्नावोः ॥ ३१ ॥ अर्जुन उवाच
॥ यो ऽयं योगस्त्वया प्रोक्तः ॥ साम्येन मधुसूदनम् ॥ ए
तस्याहं न पश्यामि चंचलत्वात् स्थितिं स्थिराम् ॥ ३३ ॥
अर्थ ॥ अर्जुन पुछेछे हे श्री कृष्ण आतमेने शत्रुमान् परा
इरीने न्नेग इहो तेहनी स्थिति स्थित्वावने यांयत्ने इरीने-
भने स्थीर त्वागतीनथी ॥ ३३ ॥ श्लोक ॥ चंचलं हि मनः
कृष्ण प्रमाथि बलवद्दृढम् ॥ तस्याहं निग्रहं मन्ये वायो-

रिवस्तु दुष्करम् ॥ ३४ ॥ अर्थ ॥ भनयंगल अने भयन-
डरे अने बुंजलवानेने इ ठछे-वेनी निग्रह वायुना निग्रह श-
रयो छे भाटे अने भनहुः जे इरीने ठताय नई अने भहु भानु
छुं ॥ ३४ ॥ श्लोक ॥ श्री भगवानुवाच ॥ असंशय महा-
बाहो मनोदुर्निग्रहं चलम् ॥ अभ्यासेन तु कौन्तेय वैराग्ये-
ण च गृह्यते ॥ ३५ ॥ अर्थ ॥ श्री गुरुदेव ठछे ह मोठा पराई
रम वात्ना जेरे जेईन भनयंगल अने हुः जे इरीने परा ठता
अने अने बुंजली तथा पी अलयास्त अने वैराग्य अने इरीने अ-
वश या अने छे ॥ ३५ ॥ श्लोक ॥ असंयतात्मना योगी दु-
ष्प्राप इति मे मतिः ॥ वश्यात्मना तु यतता शक्यो वास्तुमु-
पायतः ॥ ३६ ॥ अर्थ ॥ भारे भते तो नथी ठठपुं अने शि-
त अने वा पुई पने अने गुरु जे इरीने भलवानो छे परा ह यिस्तने

સ્વાધીન કરનાર છે ને નતન કરે છે તેને ઊપાય કરીને બેગ પ્રા
પ્ત થાય એવું છે ૬૩૬ ॥ શ્લોક ॥ અર્જુન ઉવાચ ॥ ॥ અયતિઃ
અન્ધયો પેતો યોગાન્નિલિતમાનસઃ ॥ અપ્રાપ્ય યોગસંસિ
ન્દિંકાંગતિં કુષ્ઠાગચ્છતિ ॥ ૩૭ ॥ અર્થ ॥ અરજુન પુંછે છે
હે શ્રી કૃષ્ણ ! ત્માવે કરીને બેગ ભાગ્ય ભાગ્યોએ વો પુરૂષ તે
ને નતન કરતાં કરતાં પણ ભન બેગ થઈ ચલ્યાંને બેગ સ્વીધીન
થઈ તારે તે શી ગતીને પામે છે ૬૩૭ ॥ શ્લોક ॥ કશ્ચિનોમય
વિપ્રઃ સચ્છિન્માક્રમિવ ન રયતિ ॥ અપ્રતિષ્ઠામિ હાવાહો
વિમૂઢો બ્રહ્મણઃ પતિ ॥ ૩૮ ॥ અર્થ ॥ તે કરમ ભાગ્ય ભ
ને બેગ ભાગ્ય થી નિશાએ વ્યથયાતો વ્યતો અર્ને વ્યરમ ભાર
ગને વિશે મૂઢ એવો શેલ્યાં વ્યાધ્યાની પેઠે નહીં ને વો થાય એ
છે શું ૬૩૮ ॥ શ્લોક ॥ એતન્મેસંશયં ક્લધાછેતુ મર્હસ્યશે

प्यतः ॥ त्वदन्यः संशयस्यास्यच्छेत्तानत्सुपपद्यते ॥
 ३९ ॥ अर्थ ॥ हे दृष्ट्वा अभिमारे संशय मोटोछे तेने तमेछे
 दवानेग्येछे तभाराचीनाजीनेज्जोई संशय दूर दूरवाने
 शभरथनथी ॥ ३९ ॥ श्लोक ॥ श्रीभगवानुवाच ॥
 पार्थनैवेहनामुत्रविनाशस्तयमुद्यते ॥ नाहिकल्या
 णकृत्कश्चिद्दुर्गतिं तातगच्छति ॥ ४० ॥ अर्थ ॥ श्रीकृष्ण
 लगवानडेहेछे अरे अरन्तुन तेनो अत्तोह भोने परत्तोह
 भानाशनथी ॥ हे दृष्ट्वा ए इश्वरारी डोईपरापुरिष नरस्तीग-
 तीनें पाभतो नथी ॥ ४० ॥ श्लोक ॥ प्राप्यपुण्यं कृतार्थो
 कानुषित्वाशश्वतीः समाः ॥ शत्रूचीनां श्रीमतो गेहे यो
 गश्चोदभिजायते ॥ ४१ ॥ अर्थ ॥ न्नेगथडी त्वह्वयये-
 न्नापुइष पुण्यत्तोह प्राप्ते नृनि तेभ्यः ॥ ४१ ॥ अर्थ ॥ निपयि-

श्रीभक्तनें घेरतनभ चहरए डरेछे ॥ ४१ ॥ श्लोक ॥ अथवा
योगिनामेवकुलेभवति धीमतो ॥ एतद्धिदुर्लभतरंलो
केजन्मयदीदृशम् ॥ ४२ ॥ अर्थ ॥ अथवा पुष्पीमान-
अमेवाभेगीनें घेरन्नमधारएडरेछे लोडभांअमेवेठडालो
तनभथयोमहाइरल्लत्नछे ॥ ४२ ॥ श्लोक ॥ तत्रतंबुद्धि
संयोगंलभते पौर्वदेहिकम् ॥ यतंचेतततोभूयः संसि
द्धौकुरुनंदन ॥ ४३ ॥ अर्थ ॥ देहांते पुईपदेहनीपुष्पी-
नासंभेगने पाभेछे नेइरीथी भेगसीधीनें अरथेन तन
डरेछे ॥ ४३ ॥ श्लोक ॥ पूर्वपियासेनतेनेवन्हीयतेह्यव
शोपिसः ॥ जिज्ञासुरपियोगस्यशब्दब्रह्मातिवर्तते
॥ ४४ ॥ अर्थ ॥ तेपराधीन होयतोयपए तेने पुरवनी
कल्यास्त तेभेग भारानेब्रगाडेछे तेभेगनीठच्छा रा

प्यतांछतां पण्डितमंडाडवेद्यंती तथा शच्छे ॥ ४४ ॥ श्लोक
 ॥ प्रयत्नाद्यतमानस्तु योगी संशुद्धं किं ह्येषः ॥ अनेक
 जन्मसंसिद्धस्ततो योतिपरांगतिम् ॥ ४५ ॥ अर्थ ॥
 अने भेगीने तन् इरता पापरहित थईने अने इतने भे सिद्ध
 थईने मोक्ष पाभेछे ॥ ४४ ॥ श्लोक ॥ तपस्विभ्यो धिको
 योगी ज्ञानिभ्योपि मयोधिकः ॥ कर्मिभ्यश्चाधिको यो
 गी तस्माद्योगी भवार्जुन ॥ ४६ ॥ अर्थ ॥ आध्यात्मरात्र्या
 दीपात इरनारा अने रास्त्र्मथडीगनाने पाभनार अ-
 मिशेना धि इ इस्ते इरनार अने शत्र्वथडीनेगी अस्तेछे अती ते-
 मारे इ अस्ते न तुंनेगी था ॥ ४६ ॥ श्लोक ॥ योगिनामपि स
 र्वेषां मद्भक्तेना तरात्मना ॥ अद्भुतवान् भजते यो मां समेयुक्त
 तमो मतः ॥ ४७ ॥ ॥ इति श्रीभगवद्गीता ० अष्टासप्तोऽंशो

गोनामवधो ऽध्यायः ॥ ६ ॥ अर्थ ॥ सरवे न्नेगीमध्ये ते-
भने अंतः इरण् अरण् उरीने त्नावीड्यातो छतो भने त्ने
छते भने अति भान्यछे ॥ ४७ ॥ एतिथिप्रित्त्नं अल्थास
न्नेगोत्तामवधोऽध्यायः ॥ ४८ ॥ श्रीभगवानु-
वाच ॥ ॥ मय्यासक्तमनाः पार्थयोगयुजन्मदाश्रयः ॥
असंशयसमग्रं मां यथाज्ञास्यसि तच्छृणु ॥ १ ॥ अर्थ
॥ श्री कृष्ण लगवान् इहे छे इ अरब्धुन भारे विशे चित्ताभी-
ने न्नेगेने इरतां छतां भारो आशशिर्यर्थने भने तेरीते न्नेगीश
ते शरवे शांलन् ॥ १ ॥ श्लोक ॥ ज्ञानं ते हं सविज्ञानं मिदं व-
क्ष्याम्यशेषतः ॥ यज्ज्ञात्वानेह भूयोऽन्यज्ज्ञातव्यमव-
शिष्यते ॥ २ ॥ अर्थ ॥ ते गनानने विगनान शरवे इहीरने
न्नेगीने ईहां व्नीने डोई न्नेलवाने रेहेतुं नथी ॥ २ ॥ श्लोक ॥

मनुष्याणां सहस्रेषु कश्चिद्यतति सिद्धये ॥ यतता म
 पिसिद्धानां कश्चिन्माचेन्नितत्त्वतः ॥ ३ ॥ अर्थ ॥ इन्न
 रत्नाष्टाशमां येऽहो सिद्धिं भगवति नन्दन उरेछे अने नन्दनने उ
 रत्नारा सिद्धो मां येऽहो भने यथारथ उरी न्न लेछे ॥ ३ ॥ श्लो
 क ॥ भूमिरापो नलो वायुः खं मनो बुद्धिरेव च ॥ अहंकार
 इतीयमेभिन्ना प्रकृतिरष्टधा ॥ ४ ॥ अर्थ ॥ भूमी प्रकृती
 अन्नात् प्रज्ज्जानीछे पृथ्वी न्त्वा अग्नी वायु अन्नादारा मन बुद्धि-
 अहंकार ॥ ४ ॥ श्लोक ॥ अपरे यमि तस्त्वन्या प्रकृतिं वि
 द्भिमे पराम् ॥ जीवभूतां महाबाहो ययेदं धार्यते जगत् ॥
 ५ ॥ अर्थ ॥ ये अह प्रज्ज्जानी प्रकृती न्दछे. ते विना प्रीच्छन्
 वत्नूत प्रकृती अष्टन्न लुत्ते. अन्नात्गतं धार्यते इरेछे. ये ये त-
 न्दरे पछे. ॥ ५ ॥ श्लोक ॥ एतद्योनीनि भूतानि सर्वाणीषु

पधारय ॥ अहं कल्मस्य जगतः प्रभवः प्रलयस्तथा ॥
६ ॥ अर्थ एवमेव भवति स्वरवप्राणी मात्रं दुःखं दुःखं
बन्धुं उतपत्तिं दुःखं अनेत्नीनयवानु स्थानं ॥ ६ ॥ अस्मि
क ॥ मत्तः परतरं नान्यत्किंचिदस्ति धनं जय ॥ मयि सर्व-
मिदं प्रोक्तं सूत्रे मणिगणादिव ॥ ७ ॥ अर्थ एवायं विना-
प्तिं दुःखं नयति शत्रुभां चणीनी पठे आशरव मपय मायमाप
रोवा अनेलो छं ॥ ७ ॥ अस्मिक ॥ रसो ह मय्यसु कौंतेय प्रभास्मि
शशि सूर्ययोः ॥ प्रणवः सर्ववेदेषु शब्दः सर्वपौरुषं नृषु ॥
८ ॥ अर्थ एवमेव विरोधं दुःखं यदस्ति सुखं विरोधं ती दुःखं
शस्वदेवने विरोधं दुःखं आशमांशं दुःखं भाण
शमां पृथिव्या तनं दुःखं ॥ ८ ॥ अस्मिक ॥ सुण्यो गंधः पृथिव्या
च तेजश्चास्मि विभावसौ ॥ जीवनं सर्वभूतेषु तपश्चास्मि

तपस्विषु ॥ ९ ॥ अर्थ ए पृथ्वी भां सुगंधं दुं बहु अग्नी भां
 प्रदारा दुं सुख प्राणी भां नु वनं दुं स पत्नी भां तपं दुं ॥
 ९ ॥ श्लोक ॥ बीजं मां सर्वभूतानां विद्धि पार्थ सनातनम्
 ॥ बुद्धिर्बुद्धिमतामस्ति ते जस्ते जस्विनामहम् ॥ १० ॥
 अर्थ ॥ ६ अरन्ध्रुन शरव प्राणी भां नु पवित्र अग्निं दुं दुं के
 मन्त ए पृथ्वी मानसी पृथ्वी दुं तेन बालानुं तेन दुं ॥ १० ॥
 श्लोक ॥ बलं बलवतां चाहं कामरागविवर्जितः ॥ धर्मा-
 विरुद्धो भूतेषु कामोऽस्मि भरतर्षभ ॥ ११ ॥ अर्थ ए प्रा-
 णी भां भाघरमनी विदध न हीने योऽभते दुं अने काम
 इरो धर हित जेवुने व्यत्यवानुं जलते दुं ॥ ११ ॥ श्लोक ॥
 येनैव सात्विका मा वाराजसा स्तामसाश्च ये ॥ मत्त एव
 तितान् विद्धि न त्वहं तेषु ते मयि ॥ १२ ॥ अर्थ ए गन्तान

वेरागने ऐखर न्नीडि शातवीडलाव लोलने प्रवृत्ति आ
दी राब रंचलावनी घराने आबश आदितामसलाव अने
त्रिगुणमय लावभारायडीथअअनेमन्ना परंतु हुं तेने वि
रोनयीने तेभारे विशेषे ॥१२॥ श्लोक ॥ त्रिभिर्गुणमयी
भोवैरेभिः सर्वमिदं जगत् ॥ मोहितं नाभिजानाति मा-
मेभ्यः परमव्ययम् ॥१३॥ अर्थ ॥ अन्नागुणमय-
लाव डरीने आसरबलाव मोहितयं छे. ते अथडी हुं वे
गबोछुं अनेमने न्नातानयी ॥१३॥ श्लोक ॥ देवीस्थया
गुणमयी ममायादुस्तया ॥ मामेव ये प्रपद्यंते मायामे-
तातरंति ते ॥१४॥ अर्थ ॥ अनेप्रपय ऐप न्नागुणमय मा-
या माया ऐवीते हुं ऐडरीने तरायनहीं ऐवीछे. तेमने पा
मेछे ते अने तरेछे. ॥१४॥ नमोऽदुष्कृतिनो मूढाः प्रपद्यं

तेन राधमाः ॥ मायया पतत ज्ञाना आसुरं भावमाश्रितो
 ॥ १५ ॥ अर्थं तादेनं गुणानामां आदीदृशेने हयायुं खेबापा
 पी मूढ दुष्ट दुष्टिष्व असासुरस्त्वावनां रहाछतां भासयशे भाव
 तानयी वीक्षेप अन्न अभावना ए अभावे शङ्की अदृशेने शर
 व अन्नरथनुं तूत्समायाछे ॥ १५ ॥ श्लोक ॥ चतुर्विधा भव
 जं ते मां जनाः सुकृतिनोऽर्जुन ॥ आर्तो जिज्ञासुरथार्थी ज्ञा
 नी च भरतर्षभा ॥ १६ ॥ अर्थ ॥ हे अर्जुन दुःष्प्रीत्यनेन
 नान पाभवानी ठिछावालो अने ज्ञानी अथार भडाशना
 पुण्यवान पुश्चमने न्नेछे ॥ १६ ॥ श्लोक ॥ तेषां ज्ञानी
 नित्ययुक्त एक भक्तिर्विशिष्यते ॥ त्रियोहि ज्ञानिनोत्प
 र्थमहं सत्त्वममप्रियः ॥ १७ ॥ अर्थ ॥ ते भागवानी नित्य-
 नुगतने अहे भारी नल्लणीवालो आरेते विशेष छे ज्ञानी

नेहुं अत्यंत प्रियछूनेते भने प्रीयछे ॥ १७ ॥ ॥ श्लोक ॥ ३-
दाराः सर्व एवैते ज्ञानी त्वात्मेव मे मतम् ॥ आस्थितः स
हियुक्तात्मा मामेवानुत्तमो गतिम् ॥ १८ ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ अ-
शरवे भार भेडार नालगत भेष्य छे परंतु दुःखानानीने दुःख
रो आतामा अने भभानुं छूं डे भेडेते माहारे विशेष एकाग्र रहि भि
त्त डरतो छतो सरवथडी अेष्य गती ३ प भारी प्राप्तीनी कर
थे भने त्मने छे ॥ १८ ॥ ॥ श्लोक ॥ बहुना जन्मनामं ते ज्ञान
वान् मां प्रपद्यते ॥ वासुदेवः सर्वमिति समहात्मा सुदु-
र्लभः ॥ १९ ॥ ॥ अर्थ ॥ सरवने विशेष वासुदेव छे अबाग
नाने डरीने बलुग तथा तो थडी भाहत्माने अत्यंत दुरलभ-
अबो ज्ञानवान ते बहु न भने अंतं भने पावे छे ॥ १९ ॥ ॥
॥ श्लोक ॥ कामैस्ते स्मैर्हृतज्ञानाः प्रपद्यंते न्यदेवताः ॥

तंतंनियममास्थायप्रकृत्याभियताःस्वया॥२०॥
 अर्थ॥तेनुगनाननानाप्रकरणभनोरेथेइरीनेजथुछे
 अनेपोतानेप्रकृतीअेइरीनेपंधाअेत्वाअेवानेनीयअने
 आसरीरनेतेअनेदेवतानेपासेछे॥२०॥श्लोक॥योयो
 यांयातनुंभक्तःअन्धयार्चितमिच्छति॥तस्यतस्याच
 लाअन्धतामेवविदधाम्यहम्॥२१॥अर्थ॥तेनेलगव
 तशरधाअेइरीनेतेदेवतानीपुन्नडरवानेछेछेतेते
 तीशरधानेहुंनअथत्तइंधुं॥२१॥श्लोक॥सतथाअ-
 न्धयानुक्तस्तस्याराधनमीहते॥लभतेचततःकामा-
 नूमेयैवविहितान्हितान्॥२२॥अर्थ॥तेनेशरधा
 अेनुगतयतोतेदेवतानुंआराधनडरेछे॥नेपरएणमेठ
 डेरत्वाप्रीतिवात्वाभनोरथनेपासेछे॥२२॥श्लोक॥

अंतवत्तु फलं तेषां तद्भवत्यत्यमेधसाम् ॥ देवांश्च देव
यजोयांति मङ्गक्तायांति मामपि ॥ २३ ॥ अर्थ ॥ परंतु
अमेवाग्न्यल्पपुष्पघीने अनित्यत्वात्था अमेछे देवता नो ल्वाग
देवताभि पामेछे भाराल्पगतनेन पामेछे ॥ २३ ॥ श्लोक ॥
अव्यक्तं व्यक्तं मापन्नं मन्यते मामबुद्धयः ॥ परं भावं
जानंतो ममाव्ययमनुत्तमम् ॥ २४ ॥ अर्थ ॥ भारा शर
वोत्तमं भने अविनाशी अमेवात्मा भने न न्न एता अमेवा भूट
भने नीराडार छतां साडार भानेछे ॥ २४ ॥ श्लोक ॥ नाहं
प्रकाशः सर्वस्य यां गमायासमावृतः ॥ सूदोऽयनामि
जानाति लोको मामजमव्ययम् ॥ २५ ॥ अर्थ ॥ अहं शरवे
अरश परश दुःखेने हुं नेगभा अया अमेछा अमेलोछुं अनेन
नमभर ए रहित छुं ते भने आ भूट लोड न्न एतानथी ॥

२५ ॥ श्लोक ॥ वेदाहंसमतीतानीकर्त्तमानानिचार्जुन
 ॥ भविष्याणि च भूतानि मातु वेदन कश्चन ॥ २६ ॥ अ-
 र्थे तांश्च अरन्तु न लूत लविष्य अने वरतमान अने शरत्त्वमा-
 लिमात्रने हुं न एतुं प्रेतु भने डां अने एतुं नथी एरुद्ध ए-
 श्लोक ॥ इच्छाद्वेषसमुत्पन्नं द्वंद्वमोहेन भारत ॥ सर्वभू-
 तानि संमोहं सर्गेयांति परंतप ॥ २७ ॥ अर्थ ए छछाअ-
 ने द्वेष अने शरीने छितपनथ अने वादं द्वं मोह इरीने शरत्त्व-
 प्राणिमात्रनी युधी मोह पां मे छे एरुद्ध ए श्लोक ॥ येषां
 त्वं तंगतं पापं जनानां सुण्य कर्मणाम् ॥ ते द्वंद्वमोहनि-
 मुक्ता भजन्ते मां ददव्रताः ॥ २८ ॥ अर्थ ए अने इ भारोया-
 स्वतां पुईषनुं पापनाश पां मुं छुं ते द्वंद्वमोह यडी मुडयती न-
 तो एरुद्ध व्रत राप्पीने मने तने छे एरुद्ध ए श्लोक ॥ जरा

भरणमोक्षाय मामभिल्यययाति ये ॥ ते ब्रह्म तद्विदुः ॥
स्वमध्यात्मं कर्म चारिवलम् ॥ २९ ॥ अर्थ ॥ नेत्याभर
एथडीभुङ्ग तथवाने भाशे व्याशरोडरीने नतन डरे छे ते पर
अरभने नने छे ॥ अने शंपूरणु अघ्यातम अरेले त्वं पधार
थणुव अने शरवडरम अरेले तत्व पधारथना ज्ञानने शा
धन तूत अने वो शरवस्व धरम तेने नने छे ॥ २९ ॥ स्लोक ॥
साधिभूतादिदेवं मां साधियज्ञं च ये विदुः ॥ प्रयाण-
काले पितृमांते विदुर्युक्तचेतसः ॥ ३० ॥ इति श्री म-
द्भगवद्गी० ज्ञानविज्ञानयोगो नाम सप्तमोऽध्यायः ॥
७ ॥ अर्थ ॥ अधि तूत अधिदेव अने अधि अंग
अशरीर अने नने छे ॥ ते नुगत चित्तवाला भरलुडाले प-
णभरिश भरलुडरे छे ॥ ३० ॥ इति श्री भट्टल० गजानन-

विगनानयोगोनाभशपतमोऽध्यायः ॥ ७ ॥ ॐ ॥
 श्लोकः ॥ ॥ अर्जुन उवाच ॥ ॥ किं तत्ब्रह्म किमध्या-
 त्मं किं कर्म पुरुषोत्तम ॥ अधिभूतं च किं प्रोक्तमधिदेवं-
 किमुच्यते ॥ १ ॥ अर्थः ॥ अमरन्नुन पुच्छे छे हे पुत्रोत्तम ब्र-
 ह्म उत अध्यात्म उत गुं कर भतेयुं अधिभूत शने इहे छे अने
 अधिदेव शाने केहे छे ॥ १ ॥ श्लोकः ॥ अधियज्ञं कथं को-
 न देहं स्मिन्मधुसूदन ॥ प्रयाणकाले च कथं ज्ञेयोसि-
 नियतात्माभिः ॥ २ ॥ अर्थः ॥ अग्ने देहने विरो अघि न गन-
 डो ए न्न एवो अने उत अग्नि पुत्रे अंतःकालने विरो तमने के
 भन एवा ॥ २ ॥ श्लोकः ॥ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ॥ अहं
 रं ब्रह्म परमं स्वभावोऽध्यात्ममुच्यते ॥ भूतभावोद्भवक-
 रो विसर्गः कर्मसंज्ञितः ॥ ३ ॥ अर्थः ॥ श्रीहृष्याल्लगवान्-

डेहछे.ने अविनाशीरुने परभते परभन्गुं.अने अथा
तभने प्रा शिमाननास्त्रत्वावसात्विडादी अने उतपत्तिनुं डा
रणायेऽ व्यनुगतनीदीयानेउरमडेहछे. ॥ ३ ॥ श्लोक ॥ अ
धिभूतंक्षरीभावः पुरुषश्चाधिदैवतम् ॥ अधियज्ञो ह
मेवात्र देहदेहभूतोवर ॥ ४ ॥ अर्थ ॥ अधित्त्वत अतले
नाशात्मक परा भूतलूत अर्धे देव अतले शरब देहभां देह
नारी शरबे देवतानी अतभा हिरण्यगरलन्नावो.अधि
यागण अतले यागनना अलिभानी विद्युते ते शरवनां देह
भां भने न्नावो ॥ ४ ॥ श्लोक ॥ अंतकाले च मामेव स्मर
न्मुक्ताकलेवरम् ॥ यः प्रयातिसमद्भावं याति नास्त्यत्र
संशयः ॥ ५ ॥ अर्थ ॥ अंतकालं विरो भने न्नामरतो छ
तो डले वरने छोरीने न प्रयागुं देहछे. ते निः संश्चे भने न्पा

मेछे. ए० ए० श्लोक ॥ यं यं वापि स्मरन् भावं त्यजत्यंते कले
 वरम् ॥ तंतमेवैति कौंतेय सदा तद्भावभाषितः ॥ ६ ॥ अ-
 र्थ ए० नेने त्वावना निरंतर होय छे तेने त्वावना अंतःशले या
 अछे. अने डले चर छोरी अपा पछी परिग्राभे ते ते इपने पाप्मे-
 छे. ए० ए० श्लोक ॥ तत्मात्सर्वेषु कालेषु मामनु स्मरयु-
 च्च ॥ मय्यार्पितमनो बुद्धिर्मा मे वैष्यस्य संशयः ॥ ७ ॥
 अर्थ ए० ते भाटे तुं शरवडाल्यभारं शंभर ए० इरना रिमन अ-
 ने लुधी भारे विशेष शपये टले तुं निः संशय मने पाभीशा ए०
 ७ ॥ श्लोक ॥ अप्रयासयोग युक्ते च चेतसानान्यगामिना
 ॥ परमं पुरुषं दिव्यं याति पार्था नु चिंतयन् ॥ ८ ॥ अर्थ ए०
 ने पुरिष अलयास भोग जुगत अने धीनं डे डाले नथी न्मं तुं अने
 वे चिंते इरीने दिव्य अने वापरन् पुरिषने र्था ते तेने पाभे छे

॥८॥ श्लोक ॥ कविं पुराणमनुशासितारमणोर-
 णीयांसमनुस्मरेद्यः ॥ सर्वस्य धातारमचित्यरूप-
 मादित्यवर्णतमसः परस्तात् ॥ ९ ॥ प्रयागाकाले म-
 नसाचलेन भक्त्या युक्तो योगबलेन चैव ॥ भद्रबोर्मध्ये
 प्राणमावेश्य सम्यक् सतं परं पुरुषमुपैति दिव्यम् ॥
 १० ॥ अर्थ ॥ अंतर्जाले अम्यन्मने इरीने लगती अने
 नेगप्यले नुगत अने यो ल्यइदी मध्ये प्राणने शक्तीने ने श-
 रवना अंतः इरणे न्मणुनारा अन्नादी शरवपहरथने न्म-
 णानारण्य, एाभाजीया शरवना अघाघार इप अर्थित्यार
 पशूरनाने वो वराण् अविधियात्थडी परअने वा पुइपनु श
 मरण् करेछे. ते परमपुइषने पामेछे. ॥ १० ॥ श्लोक ॥ यद-
 क्षरं वेदविदो वदन्ति विशंति यद्यन्तयो वीतरागाः ॥ यदि-

छुंती ब्रह्मचर्यंचरं तितत्ते पदं संग्रहेण प्रवक्ष्ये ॥ ११ ॥
 अर्थ ॥ तेने वेदवेत्ता अक्षर देहे छे. तेनेने विशेष रागरहितस्
 न्यास प्रवेश देहे. तेने छे. छाना अक्षर ननु धारण
 रेहे. ते पद हुं तने संक्षेपे इरीने इक्षि ॥ ११ ॥ श्लोक ॥
 सर्वद्वाराणि संयम्य मनो हृदि निरुध्य च ॥ सूक्ष्मा ध्याया
 त्मनः प्राणमास्थितो योगधारणाम् ॥ १२ ॥ अर्थ ॥
 स्वर छे. दियोने वरा इरीने श्देमां भने शोधीने माथानो प्रा-
 णाडपात्त भां गणीने लगे धारणाने विशेष रहिने ॥ १२ ॥
 श्लोक ॥ ओमित्येकाक्षरं ब्रह्म व्याहरन् मामनुस्मर-
 न् ॥ यः प्रयातित्यजं न्देहं स याति परमां गतिम् ॥ १३ ॥
 अर्थ ॥ ओं ओं इक्षर अक्षरने उच्चारतो यडो देहे हत्या
 ग देहे ते परभगनीने पावे छे ॥ १३ ॥ श्लोक ॥ अनन्यत्वे

ताः सत्तंतयोमांस्मरति नित्यशः ॥ तस्याहं सुलभः
पार्थ नित्ययुक्तस्य योगिनाः ॥ १४ ॥ अर्थ ॥ देवु शि-
वभावे बिरोधे अवा न्नेगी निरंतर भने शंत्ना रेछे ते नि-
त्यनुगत न्नेगीने हुं शुत्वत्त छू ॥ १४ ॥ श्लोक ॥ मासुपे
त्यपुनर्जन्मदुःखालयमशाश्वतम् ॥ नाप्नुवंति महा-
त्मानः संसिद्धिं परमां गताः ॥ १५ ॥ अर्थ ॥ अहत्तमा
पुंषि अडे अडे परम सिधीने पाप्मायडां बुने पाप्मीने उरी
शी हुं प्पात्व अने नाशवान अवेवान्मनुने पाम्ता नथी प
१५ ॥ श्लोक ॥ आब्रह्म भुवनाल्लोकाः पुनरावर्तिनो सु-
न ॥ मासुपेत्य तु कौंतेय पुनर्जन्मन विद्यते ॥ १६ ॥ अर्थ ॥
हे अरन्नु न्नु परमाणा सत्यत्वोड परब्रतनो बोहने गालुचुसीने
न्नन्म पामेछे पणहो भने पामेछे तेने मरीर नमनथी पा १६ ॥

॥ श्लोक ॥ सहस्रयुगपर्यंत महर्षे ब्रह्मणो विदुः ॥ रा-
त्रियुगसहस्रांतां ते होरात्र विदो जनाः ॥ १७ ॥ अर्थ ॥
अहोरात्रे न ए नारा न्न अस्मानो दिवशब्दे ह-
नरशब्दे इति परब्रह्म ते चीनरात्रौ ने ब्रह्मे छे ॥ १७ ॥ ए-
श्लोक ॥ अव्यक्तव्यक्तयः सर्वाः प्रभवत्यहं रागमे ॥
रात्र्यागमे प्रलीयंते तत्रैवाव्यक्तसंज्ञके ॥ १८ ॥ अर्थ ॥
ते दिवसप्राप्तयश्चोऽहं शरवत्तनी उतपनी न्तं चार्थ इति
अहं ब्रह्मे रात्रौ प्राप्तयश्चोऽहं शरवत्तं चान्ते विशे त्ते
न चाहं छे ॥ १८ ॥ श्लोक ॥ भूतग्रामस एवायं भूत्वा मू-
त्वा प्रलीयते ॥ रात्र्यागमे वशः पार्थ प्रभवत्यहं रागमे ॥ १९ ॥
अर्थ ॥ अहं प्राणी शत्रुह परवशोऽहं ब्रह्मे अविद्यमाने चान्ते
चीनयश्चोऽहं चान्ते दिवशब्दं चान्ते पनयंते रात्रौ

नेशमेवमीनथाञ्छे ॥ १९ ॥ अहो क ॥ परस्तस्मान्नुभावोन्योव्यक्तोव्य
क्तालनातनः ॥ यः ससमेवेषुभूतेषु नश्यत्सु न विनश्यति ॥ श्वाङ्गसू
त्नात्पयने विशेषेनाशपायतो नधी तेशनातनञ्मेवोव्यने प्र
गटयडी क्त्वा प्रगटञ्मेवो नोप्यो त्नावछे ॥ २० ॥ अहो क ॥

अवक्तोक्षरइत्युक्तस्तमाहुः परमांगतिम् ॥ यंप्राप्यननि
र्वर्तते तद्धाम परमं मम ॥ २१ ॥ अर्थ ॥ हेने अग्रगद अ
ने अक्षर अमेम इहे छे . तेने परमजाती अमेम डेहे छे . हेने पा
भीने इरीयीं निडलवुं नथी पडतुं अवेवुं माहर्हि अष्टचर छे ॥
२१ ॥ अहो क ॥ पुरुषः सपरः पार्थ भक्त्या लभ्यस्त्वनन्य
या ॥ यस्यां तस्यानिभूतानि येन सर्वमिदं ततम् ॥ २२ ॥
अर्थ ॥ ते परमपुईष अन्वत्यत्पती अडेरीने पायवा न्नेण
छे . प्राणी भात्रनेना अंतरमा रूछे अने नेने डरीने आश

दवपुटाछिदपुंछे ॥ २१ ॥ श्लोक ॥ यत्रकालेत्वनावृत्तिं मा-
 वृत्तिंचैवयोगिनाः ॥ प्रयातायांति तं कालं वक्ष्यामि भर-
 तर्षभ ॥ २३ ॥ अर्थ ॥ नेगीने इलेगया छतां आवरती
 पाभेछे अनेले इलेगयेछते आवरती पासतो नथी ते इत्य
 हुंतने संक्षेपे इहीरा ॥ २३ ॥ श्लोक ॥ अस्मिज्योतिरहः शु-
 क्तः षण्मासा उन्नरायणम् ॥ तत्र प्रयाता गच्छंति ब्र-
 ह्मब्रह्मविदो जनाः ॥ २४ ॥ अर्थ ॥ अरमने अण् नारा-
 हन अस्मीन्योति दिवशशुक्लपक्ष अने उन्नरायणमाहे
 वताने अमेम अडे जीन्नेने पाभीने तेनुं इत्यंघन इतनो छतो
 अह्नने पामेछे ॥ २४ ॥ श्लोक ॥ धूमोरात्रिः स्तथाह्न-
 षाः षण्मासादक्षिणायनम् ॥ तत्र चांद्रमंज्योतिर्योगी-
 प्राप्य निवर्तते ॥ २५ ॥ अर्थ ॥ अने अरमगतो धूम रात्री-

दृष्ट्वा पक्ष, अने दक्षिणायनना देवताने पाभतोयडो मंर
रभानी नेतीने पाभीने पाछो आबोइभा अचतेरे छे ॥
२५ ॥ श्लोक ॥ शक्रकृष्णोगतिह्यते जगनः शाद्वते मू
ते ॥ एकयायात्यनावृत्तिमन्ययावर्तते पुनः ॥ २६ ॥ अथ
॥ अथ शक्र अने दृष्ट्वा अथी जे गती आलगतनी इही ते
मां पेस्वी गती अने पाछुं ईरुं पडतुं नथी. ते जी लुगती अथ
छों जे ये छे ॥ २७ ॥ श्लोक ॥ नैते सृती पार्थ जानन्यो गी
मुह्यतिकश्चन ॥ तस्मात्सर्वेषु कालेषु योगयुक्तो भवानु
न ॥ २७ ॥ अर्थ ॥ अजगती नलीने नेगी भोह पाम
तो नथी. मोह इ अरनुन तुं शरवडालने लुगतथा ॥ २८ ॥
॥ श्लोक ॥ वेदेषु यज्ञेषु तपस्सु चैव दानेषु यत्पुण्यफलं
प्रदिष्टम् ॥ अत्यति तत्सर्वमिदं विदित्वा योगी परं स्थान

मुपैतिचाद्यम् ॥ २८ ॥ ॥ इति श्रीमद्भगवद्गी० अ-
 क्षरब्रह्मयोगोनाम् अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥ ७९ ॥ अर्थ
 ॥ नैगी अने नैगीने वेदत्नएवुं-दगल इखो तपइरबुं घा
 नैधेवुं-अने पुएयना नैकल शास्त्रभांडहेलां छे तेइव शर
 वे तुच्छ इरीने परमापहने पामे छे ॥ २८ ॥ ॥ इति श्री
 मल्लगवतगी० अक्षरप्यरभनेगोनाम अष्टमोऽध्या
 यः ॥ ८ ॥ ७९ ॥ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ॥ इदं
 तु ते युह्यतमं प्रवक्ष्याम्यनसूयवे ॥ ज्ञानं विज्ञानसहित
 यज्ज्ञात्वामोक्षयसे शक्यताम् ॥ १ ॥ अर्थ ॥ श्रीहृष्णालगवा
 नैडेहे छे डे अत्यंत गोप्य छे रथा रहित अेवातुनें अह्नुल
 वशहवरतभान इरीशने नैलीने तु संसाग्यकी मुकछिण
 ॥ १ ॥ श्लोक ॥ राजविद्याराजगुह्यं निविमिदमुत्तमम्

प्रत्यक्षावगमंधर्म्यससुखं कर्तुमव्ययम् ॥ २ ॥ अर्थः
तेषां दीयाने रात्रने गोप्यनो रात्रने अने पवित्र अने उत्तम
अने प्रत्यक्षाद्ये अनुबलने नो धरमनुगतने अविनाशी
अने हरवाभां सुखलक्षे ॥ ३ ॥ अर्थः ॥ अत्राह धानाः पुरु
षा धर्मस्यास्य परंतप ॥ अप्राप्य मां निर्वर्तते मृत्यु संसा
रवर्त्मनि ॥ ३ ॥ अर्थः ॥ अत्र धरमतिपर विद्यासन रात्रना
रापुत्रिष अने नपाभीने मृत्यु शंशार भागभां वरते छे ॥ ३ ॥
श्लोकः ॥ मया ततमिदं सर्वजगद्व्यक्तमूर्तिना ॥ मत्स्या
नि सर्वभूतानि न चाहं तेष्ववस्थितः ॥ ४ ॥ अर्थः ॥ मा
हारे अव्यक्त स्वप्ने इरीने अत्रासवंगत व्यापेत्तु छे शर
व प्राणीभारे विशे लासे छे हुं तेने विशेषनी ॥ ४ ॥ श्लोक
॥ न च मस्यानि भूतानि पश्य मे योगमेश्वरम् ॥ भूतभृ

न्वच भूतस्थो ममात्मा भूतभावनः ॥ ५ ॥ अर्थ ॥
 अने ते भारे विरो नथी अमे मारा अछि शबरने गने ने मा
 हारे अमात मा प्राणी मात्र तो धारण्ड रन्छ रछे ने तेने
 विरो अमात्रित नथी तेने वमार नारछे ॥ ५ ॥ श्लोक ॥
 यथा काशस्थितो नित्यं वायुः सर्वत्र गोमहान् ॥ तथा
 सर्वाणि भूतानि मत्स्थानीत्युपधारय ॥ ६ ॥ अर्थ ॥
 तेने शरव वी व्यापड मोरो वायु आडाश मा रहोछो तेम
 शरव प्राणी मात्र मंहारे विरो रहंछे अमे मन्त्र ए ॥ ६ ॥
 श्लोक ॥ सर्वभूतानि कै तेन प्रकृतिं याति मामिमां
 मु ॥ कल्पक्षये पुनस्तानि कल्पादो विस्तृजाम्यहम् ॥
 ७ ॥ अर्थ ॥ हे डौ तेन डल्पक्षयेने विरो शरव प्राणी मा
 अ मारी प्रकृती प्रतेन अछे अने इत्यपना आरंभने वि

विशे तेने इदीथी उत्तपन ईछुं ॥ ७ ॥ श्लोक ॥ प्रकृ
तिस्वामवष्टक्य विसृजामिपुनः पुनः ॥ भूतग्राम
मिमं क्लृप्तमवश प्रकृतेर्वशात् ॥ ८ ॥ अर्थ ॥ हुं पो
तानी प्रकृतीना आश्रय इरीने स्वत्वाव विशेष इरीने डा
मक्रघादीन अवेवाज्जवनाशश्रूहने वारवार नाना प्रकारे
इरीने उत्तपन ईछुं ॥ ८ ॥ श्लोक ॥ नच मां तानि कर्मा
णि निबध्नंति धनं जय ॥ उदासीनवदासीन ममक्तं
तेषु कर्मसु ॥ ९ ॥ अर्थ ॥ ते छितपत्यादि उदरभ भने
अधन उदरतां नथी डेमडे ते हुं उदरभने विशेष उदासीन नीप
डे आशङ्कती रहित छुं ॥ ९ ॥ श्लोक ॥ मयाध्यक्षेण प्र
कृतिः सृयते सच्चरन् चरम् ॥ हेतुनानेन कौंतेय जग-
द्विपरिवर्तते ॥ १० ॥ अर्थ ॥ महादी प्रेरणा अडेरीने

प्रकृती व्यानऽग्नेयेन न्यद्रुपः पञ्चाब्जद्व्याडनेडितपन्न
 डरेछे- हेडौंतेय अरेहेतु अडरीने हगतत्नभेछे- ॥१०॥
 श्लोक ॥ अवजानंति मां सुदामानुषीं तनुमाश्रितम्
 ॥ परमावमजानंती मम भूतमहेश्वरम् ॥ ११ अर्थ
 ॥ भूतजन माहुरि परतत्वनन्तीने प्राणीमात्रनो म-
 हेश्वर अवेवोने हु मनुष्यदेहशरीरछुंतेनीने अवगाए
 नाडरेछे- ॥११॥ श्लोक ॥ मोघाशामेघकर्माणि यो
 घज्ञानाविज्ञानानि चेतसः ॥ राक्षसीमास्करिंचेव प्र-
 रुती मोहिनीसृताः ॥ १२ ॥ अर्थ ॥ ते राक्षसी अ-
 ने आशुरी अटलेरु तमभयअेवी भोहडरता प्रकृती
 नो अमाअयडरतां छतां नीरइत्तनेनी आशानि निर-
 इत्तनेनाडरम अेवागजान निवेद दीनछे ॥१२॥ श्लोक ॥

माहात्मानं तु मां पार्थ देवी प्रकृतिमाश्रिताः ॥ भज
 त्यन्यमनसो ज्ञात्वा भूताद्रिमव्ययम् ॥ १३ ॥ अर्थ
 ॥ नाहातमात्तो देवी अद्वैतशतव प्रधान अयेवी प्रकृति
 ने अमाश्रितछतां अदि अने अवीनाशी असेम मने अने
 ने अद्वैत अयि अने अने छ ॥ १३ ॥ अर्थ ॥ सततं कीर्तये
 तो मां यतंतं च बहुव्रताः ॥ नमस्यंतं च मां सततं नि
 त्यमुक्ता उपासते ॥ १४ ॥ अर्थ ॥ जंघं नित्यशावधान
 अवेवा उरु व्रतधारण करीने बतन करतां छतां निरंतर इ
 रतन पूज्य संस्कारादि दारा त्पत्ति ये करीने मने उपासे छे
 ॥ १४ ॥ अर्थ ॥ ज्ञानयज्ञेन चाप्यन्ये यजंतो मासु पा
 सते ॥ एकत्वेन पृथक्त्वेन बहुधा विश्वतो मुखम् ॥
 १५ ॥ अर्थ ॥ ईदृशा अङ्गनानभय बने करीने बतन इर

तांछतां मनेउपाशेछे तेमडेद्वामेडताअेडरीनेनो
 आपणेडरीनेअुपडारेडरीने यारेडारेमुअेछे-अे
 वामनेउपासेछे॥१५॥ अलोक ॥ अहंक्रतुरहंयशः
 स्वधाहमहमौषधम् ॥ मत्रोहमहमेवाज्यमहम-
 गिरहुंहुतम् ॥१६॥ अर्थ ॥ देवताध्यानइपसंड-
 ल्यतेहुंलग्न अेटनेवैदनीशभरतीअेडरीनेदेवता
 नेउदेशीनेइव्यत्यागतेहुंमनुशनुंअंनतेहुंमंत्रतेहुं
 ग्रततेहुंअगनीहुंदोभवानीदेशाभयीतेहुं॥१६॥
 अलोक ॥ पितामहस्यजगतो माताधातापितामहः
 ॥ वेद्यंपवित्रमोंकारऋक्सामयजुरेवच ॥ १७॥ अ-
 र्थ ॥ आत्लगतनो पितातेहुंभाताहुंलग्तनो धारण्ड
 रनारहुंलग्तनो पितामहतेहुंवेदतेहुं पवित्रतेहुंअो-

डारतेहं दधुर्वेद्यनुभवेदनेशाभवेतेहंछुं ॥१७॥ श्लोक
॥ गतिर्भक्तो प्रभुः साक्षी निवासः शरणस्कृत् ॥ प्रभ
वः प्रलयस्थानं निधानं बीजमव्ययम् ॥१८॥ अर्थ ॥
आत्मागतनी गती तेहं आत्मागतनु घणी तेहं आत्मागत
नो प्रभु तेहं आत्मागतनो साक्षी तेहं आत्मागतनो निवा
श तेहं आत्मागतनु शरणे तेहं अने आत्मागतनो भिन्न
तेहं आत्मागतनु उत्तपनिनु स्थानने व्यय तेहं निधान
ने अव्यय जीव तेहं ॥१८॥ श्लोक ॥ तपाम्यह मह
वर्षनिगुणहाम्युत्सृजामि च ॥ अमृतं चैव मृत्युश्च स
दसञ्ज्ञाहमर्जुन ॥ १९ ॥ अर्थ ॥ सूरनश्ये इतीने णा
पतेहं वशात तेहं तेनो प्रतिजघडतेहं अने उत्त सरत्न तेहं वईछुं
७७ वन अने भृत्य तेहं शल्य अने अमृत्य तेहं ॥१९॥

॥ श्लोक ॥ त्रैविद्यामांसोमपाः पूतपापाः यज्ञैरि-
 द्धास्वर्गतिं प्रार्थयन्ते ॥ तेषुण्यमासाद्य सूरैर्द्रलोक
 मभ्रं तदिद्व्यान् दिवि देवभोगान् ॥ २० ॥ अर्थ ॥ वेद
 अथ ब्रह्मण नारायणे शोभपान इरनाश पापरहीतय
 तां द्रुतां नगने नगन इरीने भारी पाशेश्वरगगताभ्यादे
 छे. ते पवित्र अवेवाँइ लोड पामीने अवरगलोडने विशे
 दिव्य देवताना लोग लोगवेछे ॥ २० ॥ श्लोक ॥ ते तं
 भूत्कास्वर्गलोकं विशालं क्षीणोपुण्ये मर्त्यलोके वि-
 शति ॥ एवत्र यीधर्ममनुप्रपन्ना गतागतं कामकामा
 लभन्ते ॥ २१ ॥ अर्थ ॥ ते ते विशालश्वरग लोडने लो
 गवीने पुण्यनोक्षय थयो अटवे इरीने मृत्यु लोड भां
 आवेछे. अये प्रहारे विश्ववर्छा इरनाश दुर्दिषवेस्त्रण

भां डेढूतो अमेवो आधिश्रमेदत्त्येताभनान्ताङ्गनने अनुश
रेछे.तेने न्नभ भशएथाअेछे.॥ २१ ॥ श्लोक ॥ अनन्या-
श्रितयंतौ मां येजनाः पर्युपासते ॥ तेषां नित्याभि युक्ता
नां योगक्षेमं वहाम्यहम् ॥ २२ ॥ अर्थ ॥ नेअनन्यप
रो श्रितनइरताछतां मनोउपासे छेतेनी लगतीना निरवा
हनें हुं पुई डेछुं ॥ २२ ॥ श्लोक ॥ येऽप्यन्यदेवताभ-
समायजंते श्रद्धयान्विताः ॥ तेषामामेवकोतेय यजंत्य
विधिपूर्वकम् ॥ २३ ॥ अर्थ ॥ नेअन्यदेवतानीशरधा
अेकरीनेशेवाडरेछे. तेनेतेभां भारीन शेवाथाअेछे पश
तेगंछ विधीपूर्वकनीएदइ ॥ श्लोक ॥ अहं हि सर्वयज्ञा
नां भोक्ता न्वप्रभुरेव च ॥ न तु मामभिजानंति तत्वेनात
श्च्यवंति ते ॥ २४ ॥ अर्थ ॥ हुंन शरबलगतनो लोका

અને કલ્પદાતાહું મનુષ્ય મુનેન થારથ ન્મણ તાનવીવણ સઅ

૯

શતે ભ્રષ્ઠથાએછે. ૧૧૨૪ ॥ શ્લોક ॥ યાંતિ દેવવ્રતાદેવા
 નૃપિતૃન્યાંતિ પિતૃવ્રતાઃ ॥ સ્મૃતાનિયાંતિ સ્મૃતેજ્યાયાંતિ
 મદ્યા જિનોપિમા ॥ ૨૫ ॥ અર્થ ॥ દેવવ્રત એટલે ઈશ્વરી
 દેવનું પુંનનથી દેવતાને પામેછે. ને પિત્રના પુણ્યોહિપિત્રને
 પામેછે. મિથાવ્યના પૂજ્યોપિશ્વપાનને પામેછે. ને મારી સેવા
 કરનારા મને પામેછે. ૧૧૨૫ ॥ શ્લોક ॥ પંચપુષ્પં ફલં તો-
 યંયોમે ભક્તયા પ્રયચ્છતિ ॥ તદ્દં ભક્તયુપહત મન્મામિ
 પ્રયતાત્મનઃ ॥ ૨૬ ॥ અર્થ ॥ નેનુતાત્મા ભગત મને પત્ર
 પુષ્પ ફલભલ ભગતી પુર્વક અરપણ કરેછે. તેનું તે ભગતીએ
 અરપેલું હું અંગિહાર કરેછું. ૧૧૨૬ ॥ શ્લોક ॥ ચત્કરોષિ
 ચદન્માસિ ચઙ્ગુહોષિદદાસિચત્ ॥ ચત્તપસ્યસિકો

૯૧

તેય તત્કુરુષ્વમદર્પણમ્ ॥ ૨૭ ॥ અર્થ ॥ હે અરબુન તું
તે કાંઈ કર છે. ખોયે છે. હોમે છે. ઘન કર છે. તપ કર છે. તે શર
વે મને અરપણ કર ૫૨૭ ॥ સ્લોક ॥ શુભાશ્રમ ફલે રેવે
મોહસે કર્મબંધનૈઃ ॥ સંન્યાસયોગયુક્તાત્મા વિમુક્તો
મામુપેવ્યસિ ॥ ૨૮ ॥ અર્થ ॥ એટલે શારાનરશાદેવ
દેનારા એવાં કરમે કરીને મુકતયા ઈશ અને શાન્યાસ બેગ
ને વિશે એકાગ્ર ચિત્ત કરતો છતો. મને પામી શા ૫૨૮ ॥ ૫
સ્લોક ॥ સમો હં સર્વભૂતેષુ નમે દેવ્યોસ્તિ ન પ્રિયઃ ॥
યે ભજંતિ તુ માં ભક્ત્યા મયિ તે તેષુ શ્રાવ્ય હમ્ ॥ ૨૯ ॥ અ
ર્થ ॥ હું શત્રવ પ્રાણીમાં શમાન છું. મને કોઈ દેવ કરવા બે
ગ નથી ને હું ત કરવાને બેગ નથી. પણ જે મને ત્વગતી પુર
વડ લાને છે. તે મારે વિશે છે. અને હું તેને વિશે છું ૫૨૯ ॥ ૫

श्लोक ॥ अपिचेत्सुदुःखराचरो भजते मामनन्यभाक् ॥
 साधुरेव समंतव्यः सम्यग्व्यवसितो हि सः ॥ ३० ॥ अ-
 र्थ ॥ डोछ डेटब्बोड दुःखायादी होयबे न्ने भने अनन्यत्वाव-
 डयीने त्त्तनेतो ते शारीरन मानवी निशययउत्तमप्रडार-
 नो छे ते भब्बणवो ॥ ३० ॥ श्लोक ॥ सिप्रं भवति धर्मात्मा
 शरवच्छांतिनिगच्छति ॥ को ते यमतिजानीही न मे भ-
 क्तः प्रणश्यति ॥ ३१ ॥ अर्थ ॥ ते उता वत्तो धरमात्मा-
 धाये छेने निरंतरशांतीने पावे छेने डो ते य तू पवन्नहने
 भारोल्ग त छे ते नाशपाभतो नथी ॥ ३१ ॥ श्लोक ॥ माहि
 पार्थव्यपाश्रित्य येऽपि स्युः पापयोनयः ॥ स्त्रियो वै-
 श्यास्तथा शूद्रास्तेऽपि यांति परांगतिम् ॥ ३२ ॥ अर्थ ॥
 नेनीयन्तती रुद्री वैश्य अने शुद्धे चण्डाला आश्रयि-

परभगतीने पाभ्योछे. ॥ ३२ ॥ श्लोक ॥ किंपुनर्ब्राह्म-
णाः पुण्याभक्तराजर्षयस्तथा ॥ अनित्यमसुखं लो-
कमिमप्राप्य भजस्वभात् ॥ ३३ ॥ अर्थ ॥ पछे लग-
त अने पवित्र अवेवा आह्मण अने राजर्षी पाने अमे-
शुडेवुं आत्वोड अनित्यने अशुभछे. अवेवो विचार करीने
भनेल्ल- ॥ ३३ ॥ मन्मनाभवमद्भक्तो मद्याजीमोनम-
स्तुरु ॥ मामेवैश्वसियुक्तैव मात्मानं मत्परायणः ॥
॥ ३४ ॥ इति श्रीमद्भगवद्गी० राजचिदाराजगुह्ययो-
गो नाम नवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥ छ ॥ भारे विशेषे वित्त-
शास्त्रीने भारी लगत छतो भारे प्रीतिने अस्थे यल्लन इन्बारी
था अने भनेन भसडाइडर अवेवनेगे करीने परायण यतो
छती. अन्तो भने पामभेसा ३४ ॥ इति श्री लगवतगीतप

राह विद्या राह मुह्य न्नेगोनाभ नवभोऽध्यायः ॥ ११ ॥
 श्लोकः ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ॥ भूय एव महाबाहो
 शृणु मे परमं वचः ॥ यत्ते हं प्रियमापाय वक्ष्यामि हि न
 कास्यया ॥ १ ॥ अर्थः ॥ श्रीऽष्टाङ्गेच्छेदे भाहाभ्यासे व
 त्सभांश्च उत्तमवयनं संलब्धं भीती न्नुगतं अबोधोत्तने साद
 रितं ते अर्थेऽहिरो ॥ १ ॥ श्लोकः ॥ न मे विदुः सुरगणाः
 प्रभवं न महर्षयः ॥ अहमादि हि देवानां महर्षीणां च स
 र्वशः ॥ २ ॥ अर्थः ॥ सुरगणाने महर्षी महर्षी च श्वरत्वा
 नेन एतान्भी-कारणोऽङ्गुशस्वदेवताभोद्यक्षीनोऽयादी
 छन्ता ॥ श्लोकः ॥ यो मामजनादिं च वेत्ति लोकमहेश्वर
 म् ॥ असें भूटः समर्त्येषु सर्वपापैः प्रमुञ्चते ॥ ३ ॥ अर्थः
 ॥ सारवत्सोऽनो भोऽश्वरं च्छानेऽरण्यं च्छेदयत्युपस्थित

छुं अयेत्तेन नम रहितं छुं अयेते पुश्चिन्ने न्नयेछे तेन न-
मनुष भां ज्ञानता तेन शस्त्र पापयडी मुड तथा अयेछे ३ ॥
श्लोक ॥ बुद्धिज्ञानमसंमोहाक्षमासत्वंदमः शमः ॥ सु-
खंदुःखं भवोभावो भयं चाभयमेव च ॥ ४ ॥ अर्थ ॥
पुष्पी ज्ञान अंने मोह क्षमा सत्य दम शम सुख दुःख इति
पत्ति शतात्म्य अत्य ॥ ४ ॥ श्लोक ॥ अहिंसा समता
तुष्टिस्तपोदानं यशो यशः ॥ भवंति भावा भूतानां मन्त्र
एव पृथग्विधाः ॥ ५ ॥ अर्थ ॥ अहिंसा समता शंतोष
तप दम नश अपन श अयेवानाना प्रडारना मनना लावळ
वने नाहाय थडी था अयेछे ॥ ५ ॥ श्लोक ॥ महर्षयः स-
प्त पूर्ववत्वा रोमनवस्तथा ॥ मद्रावा मानसी जाता ये-
षां श्लोक इमाः प्रजाः ॥ ६ ॥ अर्थ ॥ बुना त्वर मुग्धा-

દી ત્વઈને શપત રૂપી અને શનડ શનં દન શનાતન ત્તનતુડેમા
 સ્નેયારસહારૂપી અને સ્વાયંતુવાદિ આરમ્નવેતર એશર
 વ આરામ્નયડીથયા તે થડી ત્યોડ અને આસ્થાવર નેગમા
 દિ પ્રન્નઉત્તપન્નથઈછે-૥૬ ॥ સ્ત્રીક ॥ મચ્ચિન્તામ દ્રુતપ્રા
 પાબોધયંતઃ પરસ્પરમ્ ॥ કથયંતઃ પ્રમાંનિત્યંતુષ્યંતિ-
 ચરમંતિચ ॥ ૭ ॥ અર્થ ॥ નેનું ચિન્ત ખોરવિશેછે. નેના પ્રા-
 નાખોર વિશેછે. એવાને ભગત પરસ્પર વ્યોધકરતાં છતાં
 અને મારીનડયા નિદ્ય કરતાં છતાં પોત પોતા આસંતોષ
 પામેછે. અને રહેછે-૥૭ ॥ સ્ત્રીક ॥ તેષાંસનતપુસ્કાનો
 ભજતાં પ્રીતિપૂર્વકમ્ ॥ દદામિબુદ્ધિયોગતેયેનમાસુપ-
 યાંતિતે ॥ ૧૧ ॥ અર્થ ॥ નેમારીશયા નિરંતરડરેછે. તેનેડું
 પ્રીતિપૂર્વકબુધીનેગઆપુંછું નેએ કરીને તેમને પામેછે ॥

॥१०॥ श्लोक ॥ तेषामेवानुकंपार्थमहमज्ञानजंतम ॥
नाशयाम्यात्मभावस्थो ज्ञानदीपेन भास्वता ॥ ११ ॥ अ-
र्थ ॥ अने इंद्रपालु पणै आत्मभावने विशे रथो अंबो इ-
त इ प हिवार्ये इरीने तेना अज्ञान ई प अं च गरनो नाश इ-
छुं ता ११ ॥ श्लोक ॥ अर्जुन उवाच ॥ ॥ परं ब्रह्म परं धाम
पवित्रं परम भवान् ॥ पुरुषं शाश्वतं दिव्यं मादिदेवमर्ज-
विभुम् ॥ १२ ॥ अर्थ ॥ अरजुन पुंछे छे-तने परम ब्रह्म प-
रम धामने परम पवित्र छो- शाश्व ईषी देव ईषी नानंद अशी
त देव व्यास अतने आदिदेव नम रहित व्यापक हिव्य
अने शाश्वत पुईष अर्भडे ह छे ॥ १३ ॥ श्लोक ॥ आहुस्त्वा
मृषयः सर्वे देवर्षिर्नारदस्तथा ॥ असिनो देवलो व्यासः
स्वयंचैव ब्रवी विमे ॥ १३ ॥ सर्वमेतत्तु तं मन्येयन्मां वदसि

केशव ॥ नहि ते भगवन्मन्त्रिं विदुर्देवानदानवाः ॥ १४
 ॥ अर्थ ॥ तमे पण्यमेने ते भन्डो होछो दे दे शव अशर
 वने भारे प्रत्यय डो होछो ते दुशत्य भानुंछुं तमासी प्रगयने देव
 न्नासा नथीने दानव पण्य न्नासानथी ॥ १४ ॥ अलो क ॥ स्व
 यमेवात्मनात्मानं वेत्त्यत्वं पुरुषोत्तम ॥ भूतभाव न भूतेषां
 देवदेवजगत्यते ॥ १५ ॥ अर्थ ॥ हे प्राणीना उत्तपन्न ड
 रन्नात्फे ईश हे देव हे नगतपती तमे पोतेन पोताने न्नालोछो
 ॥ १५ ॥ अलो क ॥ वक्तुमर्हस्यशेषेण दिव्या ह्यात्मविभूता
 यः ॥ याभिर्विभूतिभिर्लोका निमास्त्वं व्याप्य विद्यति ॥
 १६ ॥ अर्थ ॥ हे वीत्तुती अइरीने तमे आत्तोडने व्यापीने
 र होछो ते तमासी दिव्य विलूतीश भगरडेवाने तमे न्ने ग्यछो
 ॥ १६ ॥ अलो क ॥ कथं विद्यामहं योगी स्त्वांसदापरिचि-

तथनु ॥ केषु केषु च भावेषु चिंत्योऽसि भगवन्मया ॥ १७ ॥
अर्थ ॥ ते न्नेगीदु तमाहं निरंतर चिंतन इत्यतो तमने
डेमन्नेलुड अड व्यापहरयन्मा भादरे तमाहं चितवनड
अनु ॥ १७ ॥ श्रीक ॥ विस्तरेणात्मनो योगं विष्णु निचज-
नार्दन ॥ भूयः कथयतु सिं हि शृणुवतो नास्ति मेऽमृतम्
॥ १८ ॥ अर्थ ॥ तमेपोतानो न्नेगअने बिलूति विस्तारे
इरीने इरीथी डहो न्नेनुभारा बभन अमृतनेवाने शांलवी
नेभने अद्यापि तपतीथतीनथी ॥ १८ ॥ श्रीक ॥ श्रीभग
वानुवाच ॥ ॥ हंतते कथयिष्यामि दिव्यात्मात्मविष्णुतयः
॥ प्राधान्यतः कुरु श्रेष्ठ नास्त्यंतो विस्तरस्य मे ॥ १९ ॥ अ
र्थ ॥ श्रीडण्डे इहे छे-हे इहे श्रेष्ठ दिव्य श्रेयी भारी बिलूती
मुप्यत्वे इरीनेहुं तने डहीरा भारी बिलूतीना विस्तारनोअं

तनयी ॥ १९ ॥ श्लोक ॥ अहमात्मा गुडाकेश सर्वभूता
 शयस्थितः ॥ अहमादिश्वमध्यंच भूतानामेन एवच ॥
 २० ॥ अर्थ ॥ शरवत्भूतनाशेने विशेषे रयोभ्यातया तेहू प्रा
 एगीभात्रनी उतपत्ती स्थितीने नारायणं इत्येहं छुं ॥ १९ ॥
 श्लोक ॥ आदित्यानामहं विष्णुर्ज्योतिषारविंशुमान्
 ॥ मरीचिर्मरुतामस्मिन्क्षत्राणामहं शशि ॥ २१ ॥ अर्थ
 ॥ शुरुन मांथी विष्णुना भेक्षुन हं छुं ॥ न्योती मां अंशुमा
 नरविं छुं वादिमा भरीणीन भेने वादिं छुं नक्षत्रमध्ये यंहर
 मां छुं ॥ २१ ॥ श्लोक ॥ वेदानां सामवेदोस्मि देवानाम
 स्मिथासवः ॥ इंद्रियाणां मनश्चास्मि भूतानामस्मि चेत
 सा ॥ २२ ॥ अर्थ ॥ वेदमांशा भवेदं छुं ॥ देवमांशं छुं छुं
 स्थितीनां मनं छुं प्राणीमांशे तनां छुं ॥ २२ ॥ श्लोक ॥ रु

द्राणांशं करञ्चास्मि विनेशो यक्षराक्षसाम् ॥ चसूनापा
वकञ्चास्मि मेरुः शिखरिणामहम् ॥ २३ ॥ अर्थ ॥ रु
द्रभांशं करहुंछुं अने नक्षराक्षसभां हुं छुं वस्त्रभां पाव
ड हुंछुं परवतभां भेद हुंछुं ॥ २३ ॥ श्लोक ॥ पुरोधसांचसु
ख्यं मां विद्धि पार्थ बृहस्पतिम् ॥ सेनानीनामहं स्कंदः सर
सामस्मि सागरः ॥ २४ ॥ अर्थ ॥ गोरभां भुण्णगीरञ्च हं
स्पती अने नृणां अनापतीभां स्थाभी डारति ड हुंछुं अने नृणां
शयभां शाखगं हुंछुं ॥ २४ ॥ श्लोक ॥ महर्षीणां भृगुरहं गि
रामस्यैकमक्षरम् ॥ यज्ञानां जपयज्ञोऽस्मि स्यावराणां
हिमालयः ॥ २५ ॥ महाश्वीभां त्र्यमुहुंछुं वाणीभां अष्टा-
क्षरं ओङ्कारहुंछुं नृगनभां नृपनृगनहुंछुं स्यावराभां हीमा
लय हुंछुं ॥ २५ ॥ अम्बवत्यः सर्ववृक्षाणो देवर्षीणां चना

रदः ॥ गंधर्वाणां चित्ररथः सिद्धानां कपिलो मुनिः ॥
 ॥ २६ ॥ अर्थ ॥ स्वरवङ्गाङ्गां पीयलो हुंछुं देवर्षीणां
 नारदहुंछुं गंधर्वमां चित्ररथहुंछुं सिद्धमां कपिलमुनी-
 हुंछुं ॥ २६ ॥ श्लोक ॥ उच्चैः अवसमश्वानां विद्धि माम-
 मृतोद्भवम् ॥ ऐरावतं गजेन्द्राणां नराणां च नराधिपम् २७
 ॥ अर्थ ॥ घोराभां अमृततथडीथयो अथो उच्चैः श्वाम्
 नेन्नरा गजेन्द्रमां ऐरावतने भबुध्यामां रात्रमने नरा ॥
 २७ ॥ श्लोक ॥ आयुधानां महं वज्रं धेनूनां मस्मिकाम-
 धुक ॥ प्रजनश्यास्मिकं दर्पसर्पाणामस्मिवासुकिः ॥
 २८ ॥ अर्थ ॥ आयुधमां वह्नरअने गायमां डामधेनुहुं
 छुने उतपतीडवामां अवाल डामते हुंछुं शरपमां वासुडी-
 हुंछुं ॥ २८ ॥ श्लोक ॥ अनंतश्चास्मिना गानां वरुणो या

दसाम्यहम् ॥ पितृणामर्यमात्वास्मियमः सयमताम
हम् ॥ २९ ॥ अर्थ ॥ नागभांशेशहंछुं न्वन्मा रेहवात्वा-
न्नुवाभां वदि एतेहंछुं पितरभां अर्यमाहंछुं ने हंउडर-
न्मार भां यमतेहंछुं ॥ २९ ॥ श्लोक ॥ प्रन्हादश्वास्मिदे-
त्यानांकालः कलयतामहम् ॥ मृगाणांचमृगेंद्राहं वैनते
यश्चपक्षिणाम् ॥ ३० ॥ अर्थ ॥ दैत्यभाप्रन्हादहंछुन्नरा
इरवाभांडावतेहंछुं पशुभासिंहतेहंछुं पक्षिभांगईभने
बन्हा ॥ ३० ॥ श्लोक ॥ पवनः पवतामस्मिरामः शस्त्र
भृतामहम् ॥ झषाणामकरश्वास्मिन्नोतसामस्मिजा
न्हवी ॥ ३१ ॥ अर्थ ॥ वेगवानभां यण्छुं शस्त्रधारीभां
रामयंयतेहंछुं भांछत्वा आधिवर्धने न्वन्मा न्वय
भां मगरतेहंछुं नदीभांगहंछुं ॥ ३१ ॥ श्लोक ॥ सर्गा

णामादिरंतश्चमध्यैवेवाहमर्तुन ॥ अध्यात्मविद्यावि
 द्यानांवादः प्रवदतामहम् ॥ ३२ ॥ अर्थ ॥ सहीनां आ
 दिमध्यने अंतने हुंछु विद्याभां अध्यात्मविद्या हुंछु-
 अने ज्योत्वानां वादते हुंछु ॥ ३२ ॥ श्लोक ॥ अक्षरा-
 णामकारोस्मिद्वंद्वः सामासिकस्यच ॥ अहमेवाक्षयः
 कालोधाताहं विष्वतोमुखः ॥ ३३ ॥ अर्थ ॥ अक्षरआ
 ज्यडाइ हुंछु सभाशशनुदरभा द्वंद्व तेहुं अने अविनाशी
 डात्वतेहुं ते भन घाताब्देत्वेडरभनाइत्वनोदनार हुं विश्व
 तो सुप्छे ॥ श्लोक ॥ मृत्युः सर्वहरश्चाहमुद्भवश्चम-
 विष्यताम् ॥ कीर्तिः श्रीवर्ष्कनाराणां स्मृतिर्मयाधृतिः
 क्षमा ॥ ३४ ॥ अर्थ ॥ सरव हरण्डरनार भल्यु हुंछु आ
 गत्वयानारभांडितपती हुंछु श्रीभांडिति, बद्धीसरस्व

की स्मृती पुष्पि अनेक्षभाते हुंछु ॥ ३४ ॥ स्लोक ॥ बृहत्सा
मतथा सास्त्रां गायत्री छंदसामहम् ॥ मासानां मार्गशी
र्षाह मृतूनां कुसुमाकरः ॥ ३५ ॥ अर्थ ॥ सास्त्रवेदमा-
प्सरहत्सामते हुंछु छंदभां गायत्रीते हुंछु मासभाभारशरीर
ते हुंछु अने अस्तुभा वरांत ते हुंछु ॥ ३५ ॥ स्लोक ॥ द्यूतं छ
लयतो मस्मि ते जस्ते जस्विनामहम् ॥ जयोस्मि व्यवसा-
योस्मि सत्वं सत्ववतामहम् ॥ ३६ ॥ उपरभां नुगार ते-
हुंछु तेहस्विभां तेन अहुंछु न्यव्यवसायने शातवीडभा स्स-
त्वते हुंछु ॥ ३६ ॥ स्लोक ॥ वृष्णीनां वासुदेवोस्मि पांड
वानां धनंजयः ॥ सुनीनां मय्यहव्यासः कवीनां मुराना
कविः ॥ ३७ ॥ अर्थ ॥ नन्दवभां वासुदेव हुंछु पांडवभां अ-
रनुन हुंछु सुनीभां व्यास हुंछु कवीभां शुकराचारन हुंछु

दमनडरतांघांछंहुंछु. न्यछनाशभांनीतिहुंछु छानाप
 दारथभांभीन्यहुंछु ज्ञानवानभाज्ञानतेहुंछु ॥ ३८ ॥ स्त्री
 क ॥ दंडोदमयितामस्मिनीतिरश्मिजिगीषताम् ॥ मौन
 चैवास्मिगुह्यानांज्ञानज्ञानबतामहम् ॥ ३९ ॥ यच्चा
 पिसर्वभूतानांबीजंतदहमर्जुन ॥ नतदस्तिविनायत्स्या
 न्मयाभूतंचराचरम् ॥ ४० ॥ अर्थ ॥ हे अरजुन शरव-
 प्राणीमात्रनु ज्योत् हुंछु भारा विनायशमर प्राणीनयी-
 ॥ ३९ ॥ स्त्रीक ॥ नांतोस्मिमदिव्यानांविभूतीनांपरं
 तप ॥ एषतूद्वेषतः प्रोक्तोविभू तेर्विस्तरमया ॥ ४० ॥
 अर्थ ॥ नाशेद्विद्य विभूतीनो अंतनयी भाशे विभूती-
 नो विस्तारये अंडदेशे इदने युष्मत् ॥ ४० ॥ स्त्रीक ॥
 यद्यद्विभूतिमत्यस्त्वंश्रीमदुर्जनमेववा ॥ तत्तदेवाव

गच्छत्वं मम ते जौंशसंभवम् ॥ ४१ ॥ अर्थ एते अ-
श्वरन् नुगत श्रीमान् आने अल नुगत तेने भाश अ-
शयडीथयुं अे मन्ना ए ४१ ए श्लोक ॥ अथ बाबहुनेनेन
किं ज्ञानेन तवार्जुन ॥ विष्टफ्याह मिदं कृत्स्नमेकाशेन
स्थितो जगत् ॥ ४२ ॥ ॥ इति श्रीमद्भग० विष्णुतियोगो
नाम दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥ छ ॥ अर्थ एते अर-
नुन तने अहुत ज्ञान उहेथीं शुं अे इ अंशे इरीने आनगतने
व्यापीने रहुछुं ए ४२ ए इति श्री महत्भगव० विष्णुतियोगो
नाम दशमोऽध्यायः ए १० ए छ ॥ श्लोक ॥ अर्जुन
उवाच ॥ मदनुग्रहाय परमं गुह्यमध्यात्मसंज्ञितम् ॥
यत्त्वयोक्तं वचस्तेन मोहोयं विगतो मम ॥ १ ॥ अर्थ ॥
अरनुन पुंछेछे भाश अन्नुग्रहने अरथे परम गुह्य अथ

अघ्यातम वयन इयातेगे उरीने भारो भोहगयो- ॥ १ ॥
 श्लोक ॥ भवाप्ययो हि भूतानां श्रुतौ विस्तरशोभया ॥
 त्वत्तः कमलपद्मादिसमाहात्यमपि चाव्ययम् ॥ २ ॥ अर्थ
 ॥ हे कमलपद्मादिसमाहासार्थी प्राणीनी स्वस्ती संहारते वि-
 स्तार उरीने श्रुतत्वाद्यो तमां अविनाशी अयेषु महा-
 तमपद्मां प्रत्वाद्यो २ ॥ श्लोक ॥ एवमेतद्यथार्थत्वं मा-
 त्मानं परमेश्वरम् ॥ द्रष्टुमिच्छामि ते रूपं मे श्वरं पुरुषोत्त-
 मम् ॥ ३ ॥ अर्थ ॥ हे परमेश्वर तमे नम्रपातानुरूपं देहो
 तेषात्यच्छेद्दुर्गोत्तम मा देह उश्चरि पन्नेवाने छिन्दुं
 ॥ ३ ॥ श्लोक ॥ मन्यसे यदि तच्छब्दं मया दृष्टि मिति म-
 भो ॥ योगेश्वर ततो मे त्वं दर्शयात्मानमव्ययम् ॥ ४ ॥ अर्थ
 भाटे रं दुर्गोत्तमपन्नेवाने राभय हृदि नो नमस्ति अविनाशी

पमनेद्व्याडो ॥ ४ ॥ श्लोक ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ॥ प
श्यमेपार्यरूपाणि शतशो य सहस्रशः ॥ नानाविधानि
दिव्यानि नानावर्णाकृतीनि च ॥ ५ ॥ अर्थ ए श्रीउष्ट्र
देछे इ पारथशंडोने हन्सरा नाना मडारना दित्यभेवाने
नानाभंडारनावरणे आडरती वात्वां येवां अने इ इ पछे
॥ ५ ॥ श्लोक ॥ परयादित्यान् वसून् रुद्रान् श्विनो मरु
तस्तथा बहुन्यदष्टपूर्याणि परया अर्याणि भारत ॥ ६ ॥
अर्थ ए आदित्य वसु ईदर अश्विनी कुमार वायु अभनेने
आगळ डोय धिने यांन होय तेनेते इ प आश्वर्य मय छे ना ॥ ६ ॥
॥ श्लोक ॥ इहैकस्य जगत्संप्रपश्याद्या सचराचरम् ॥
मम देहे गुडाकशयञ्चान्यद्रष्टुमिच्छसि ॥ ७ ॥ अर्थ ॥
हे अभरन्नुन आभारो देहांत सरब स्थावर ङ्गम इ प ह्मण-

तते अेडभारा अव्ययभान्ने न ते विनाप्यिन्नुं न्नेवाने-
 छिच्छेते शरवेन्ने ॥ ७ ॥ श्लोक ॥ न तु मां शक्यसे द्रष्टुं मनै-
 वस्वचक्षुषा ॥ दिव्यं ददामि ते चक्षुः पश्य मे योगमैश्वरम्
 ॥ ८ ॥ अर्थ ॥ परं तु तारा अेयश्च यक्षु अेया शपन्नेवाने-
 शमस्य नयीम्याटे हुतने आदिव्ययक्षु अपां दुधुं तेले डरीने
 आभारं अेश्वरत्वे गतुने ॥ ८ ॥ श्लोक ॥ संजय उवा-
 च ॥ एवमुक्त्वा ततो राजानं महायोगेश्वरो हरिः ॥ दर्शया-
 मास्तपायार्थाय परमं रूपमैश्वरम् ॥ ९ ॥ अर्थ ॥ संन्यडे
 हेछे हे पतनाह अेभडहीने महायोगेश्वर अेवा श्री इष्टते
 अरक्षुनेने विश्वेष्टेष्ट्या उता हवा ॥ ९ ॥ श्लोक ॥ अनेक
 वत्कनयनमनेकान्द्रुतदर्शनम् ॥ अनेकदिव्याभरणं दि-
 व्यीनेकोद्यतायुधम् ॥ १० ॥ अर्थ ॥ अने इष्टने विशे अ्यनेह

मुष्मन्नेडनेत्रने अमृत्नुत हरशने द्रिष्य धराए॥ अने छि-
व्यङ्गिच्या अयायुध ॥ १० ॥ श्लोक ॥ द्रिष्यमात्यांवरधरंदि-
व्यगंधानुलेपनम् ॥ सर्वोऽर्थमयं देव मनंतं विश्वतोमु-
खम् ॥ ११ ॥ अर्थ ॥ ते ईपद्रिष्यहुत्तने द्रिष्य वस्त्र येरोड
रीने चण्डुशोत्नाबातुं अने द्रिष्य यंत्तने डरीने यरपित अ-
ने शंख अश्वरत्न मयने द्रिष्य अन्नत भंडारे मुष्म छे येवुं
॥ ११ ॥ श्लोक ॥ दिवि सूर्य सहस्रस्य भवेद्युगप दुस्ति-
ताः ॥ यादिभ्राः सदृशी सा स्याद्भ्रासस्तस्य महात्मनः
॥ १२ ॥ अर्थ ॥ ते भ्राम्याडशाने विशे इन्नरो सुरन्नीडाली
साभरी प्रगटे तेवी आपमाने घटे येवुं ये भाहान भानु ईप
॥ १२ ॥ श्लोक ॥ तत्रैकस्थं जगत्कृत्स्नं त्रिविभक्तमनेक-
धा ॥ अपश्येद्देवदेवश्च शरीरे पांडवस्तदा ॥ १३ ॥ अ-

र्थं ॥ अने छेव देवे शान्ता शरीर माते शमने अने ड मंडारे वेहे
 व्याख्ये बु शरव न्गत तेहने अर बु न्ने ती ह्वो ॥ १३ ॥ अतो
 क ॥ ततः सविस्मया विष्टो हृष्टो रोमाधनं जयः ॥ प्रणम्य
 शिरसा देवं कृतं जलिरभाषत ॥ १४ ॥ अर्थ ॥ तार प
 छी ते अर बु न् वि श म्भ य पा नी ने इ वा उ छि त्वां य ज्ये त्वा श्री ह
 ए ने मा भुं न मा नी ने हा य ने ही ने ल य पा म तो थ डो ग ह ग ह
 डं ष्ये त्वा तो ह्वो ॥ १४ ॥ श्लोक ॥ अर्जुन उवाच ॥ पश्या
 मि दे वां स्तं वं दे व दे हे सर्वो स्तथा भू त वि शे ष सं धान् ॥ ब्र
 ह्माण मी शं क म ला स न स्थ मृ षीं च्च स र्वा नु र गां च्च दि व्या
 न् ॥ १५ ॥ अर्थ ॥ अर बु न्ने डे ह छे हे दे व त था शे दे ह ने वि शे षे
 व ता ने शर व त्रा णी भा त्र अ ने ड म त्वा श न भो त्वा दे व्वा अ त्वा
 मा हा दे व न्त् अ ने शर व र्प नी नि दि व्द य ग य ग्रे ज्यो नुं ने हं छ

ઉંખ ॥ ૧૬ ॥ શ્લોક ॥ અનેકવાહુદરત્ત્વક્રનેત્રપરયામિ
ત્વાંસર્વતોડનંતરૂપમ્ ॥ નાંતંનમધ્યનપુનસ્તવાદિપ-
શ્યામિ વિશ્વેશ્વરવિશ્વરૂપમ્ ॥ ૧૬ ॥ અર્થ ॥ તમને હું
શરવેઠેડાણે અનંત રૂપને અનેકબાહુ અનેક ઉદર અનેક આ-
ંખ અનેક મુખ અનેક કીર્તિને ભુગતબહિષ્ણું પરાતપ્રાર્થિઆદિ-
અંતને મધ્યદેખાતું નથી. હે વિશ્વનાઈ શરવરેહ વિશર્વરૂપ
॥ શ્લોક ॥ કિરીટિનંગદિનંચક્રિણંચતેજોરાશિંસર્વતો-
દીપ્તિમંતમ્ ॥ પશ્યામિત્વાદુર્નિરીક્ષ્યંસમેતાદ્વીસાનલ
કેદુર્ધુતિમપ્રમેયમ્ ॥ ૧૭ ॥ અર્થ ॥ તમને કિરીટગદાયક
ધારી અને તે દનાસમૂહને સ્વર્ચઠેડાણે દેદીપ્યમાન અને-
દુષ્પેકીરિતનેવાચે નહીં એવાં ઘણો દીપો અગ્નીને સુરજ
તેની કાંતીની વ્યથાવ્યર કાંતીને પ્રભાણ નહીં એવા તમને બેઈ

छे ॥ १७ ॥ श्लोक ॥ त्वमक्षरं परमं वेदितव्यं त्वमस्य वि-
 श्वस्य परं निधानम् ॥ त्वमव्ययः शाश्वतधर्मगोसासना-
 तनस्त्वं पुरुषो मतो मी ॥ १८ ॥ अर्थ ॥ न्न एवाब्जगर्भे बाप-
 दम अक्षरं तमेछो अविश्वं पदम निधानं तमेछो अनेशा-
 श्वत धरमवारक्ष्य ५ तमेछो तमने पवित्रनेन छिद्यता अवा-
 पुरिष भानुं छुं ॥ १८ ॥ श्लोक ॥ अनादिमध्यांतमनंतवी-
 र्यमनंतबाहु शशिसूर्यनेत्रम् ॥ पश्यामि त्वां दीप्तहुता-
 शवत्कस्य तजसा विश्वमिदं तपतम् ॥ १९ ॥ अर्थ ॥ आ-
 दिमध्यांत रहित अनेत प्राहुमी अनेत हाथने अंखमाने स्तू-
 ररने अछे बनेने घटा छिपता अगनीना नेत्रां मुख अवा-
 ने पोताना तने उरीने आ विश्वने प्रकाश करवा यावा अवा-
 तमने बनें छुं ॥ १९ ॥ श्लोक ॥ द्यावापृथिव्योरिदमंतरं-

हिष्यासं त्ययेकन दिशश्च सर्वाः ॥ दृष्ट्वाद्भुतं रूपमुद्यंत
वेलोक्य त्रयं प्रव्यथितं महात्मनः ॥ २० ॥ अर्थ एतत्तद्वत्
पृथ्वीबुं मध्यने राख दृष्ट्वा तभारे ओटले इरीने पुरा अेली
छे हं पहात भाअदलूनने डिअजेबुं तभारे ईपन्ने छीने थला
लोड अत्यंत पीडा पांमे छे ॥ २० ॥ अलोक ॥ अमी हिलो
सूरसंधा विशंति केचिद्वीताः प्रांजल्यो गृणंति ॥ स्व
स्ती लुत्कामहर्षि सिद्धसंघाः स्तूवंति त्वास्तूतिभिः पु
ष्कलाभिः ॥ २१ ॥ अर्थ एतद्भाटवताना शम्भू तभारे वि
रो र्के छे इदं अलोक इरीने सुआआ अेवात भारिलुनी
हरे छे भद्रिरीने सिद्धनाशम्भू हस्यस्ति अेम इरीने पुपु
लस्तुति इरे छे ॥ २१ ॥ अलोक ॥ रुद्रादित्या वसुवो ये च
साध्या विश्वेऽस्वीनी मरुतश्चोष्मपाश्च ॥ गंधर्वयक्षाः

सुरसीरसंघावीक्षतेत्वा विस्मिता श्रैवसेर्व ॥ २२ ॥

अर्थ ॥ रुहराणु आदित्यगणु यस्तु साध्यगणु विरब-
अश्विनीकुमारभरेतगणुडिस्पागोघरवगणुनक्षत्रदेवता
अने सिधनारानृह विसमथपाभतांछतां सरव तमने सुं-
धेछे ॥ २२ ॥ श्लोक ॥ रूपं महत्ते बहुवत्क्रनेत्रं महाबा-
हो बहुबाहुरुपादम् ॥ बहुदरं बहुदंष्ट्राकरालं दृष्ट्वा-
लोकाः प्रव्यथितास्तथाहम् ॥ २३ ॥ अर्थ ॥ हे महाबा-
हो भीटीउठे अरे डरीने विक्रात्यअनंत मुष्प अनंत आष्यो
अनंत हाथअनंत बन्ध अनंत ग्यरण अनंत पोटा अरेने-
डरीने न्नुगत भारं उपनेछिने माराहे बाहुन अत्यंत पीडा
पामेछे ॥ २३ ॥ श्लोक ॥ नभस्सृशदीप्तमनेकगर्गव्या-
प्ताननं दीप्तविशालनं नमः ॥ इत्यादि वा प्रव्याथिनेन

रात्माधृतिनविंदामिशमंचविष्णो॥ २४ ॥ अर्थ ॥ श्री
 परादे सर्वव्यापी आकाश भाषायेत्येदीप्यमानम्नेक वराश
 विशातारेलु सुष्पम्ने ऐदीप्यमानं भाषानं भग्नेम प्रत्यक्ष
 नेता छतं भदिं यितं धीजने परमेष्ठे भदिं धीरह देहेतु न
 यीं हुं शांतीने परमतो नथी ॥ २४ ॥ श्लोक ॥ दंष्ट्राकराला-
 निचते मुखानि दृष्ट्वैव कालानल संनिभानि दिशो न-
 जानेन लभे च शर्म प्रसीद देवेश जगन्निवास ॥ २५ ॥ अन्
 र्थ ॥ आठो अङ्करीने तंगंडरने डाल्वाप्ती तुल्य अयेवात भारा
 मुष्पन्नेर्धने भने दिशासभनती नथी भने ठेडारो रहेतुं नथी
 भाटे हे देवाधिदेव हे नगना निवाश भाराभायिप्रशन अयेरु
 ॥ श्लोक ॥ अमीचत्वां धृतराष्ट्रस्य पुत्राः सर्वे सहेवा
 वनिपाल संधेः ॥ भीष्मो द्राणः सूतपुत्रस्तथा सोमहा

स्मदीयैरपियोधमुख्यैः ॥ २६ ॥ अर्थ ॥ आद्यतशशर-
ना पुत्रराज्जग्मो सुधा अने लीशभग्नेशतथा इत्युभेपण
उत्तममुप्यग्नेधसुधा ॥ २६ ॥ श्लोक ॥ वल्काणि ते त्व-
रमाणा विशंति दध्ना करालानि भयानकानि ॥ केचि
द्विलम्बादशानांतरेषु सदृश्यंते तूर्णितैरुत्तमंगैः ॥
२७ ॥ अर्थ ॥ जगे अग्नेरीने बिडराव अने लयान इत्येवा
तमादा मुष्पमां उता बला प्रवेशाडरेछे. इद्व्या इतभारा घंत
नाभच्यभाडयरां अंछे. माया अग्नेवां दप्पायछे. ॥ २७ ॥ श्लो
क ॥ यथानदीनां बहवो बुवेगाः समुद्रमेवाभिमुखवाद्
वंति ॥ तथा तवामी नरलो कवीरा विशंति वल्काण्यभि
विज्वलंति ॥ २८ ॥ अर्थ ॥ हे भनदिना तल्लनो प्रवाह स
मुष्टरमान्नयछे. तेम न आनरत्यो कन्यायी से तभारा न्नलव-

तस्मान्मुष्मन्प्रवेशइरेच्छे ॥ २८ ॥ श्लोक ॥ यथाप्रदी
संज्वलनं पतंगाविशंतिनाशाय समृद्धवेगाः ॥ तथैव
नाशायविशंतिलोकास्तवापि चक्राणि समृद्धवेगाः
॥ २९ ॥ अर्थ ॥ देहं परदिपतः खगलीनां पतंगं यथावि
गथी पंछेनेनाशपाप्मेच्छे. तेभ्यः आत्योडघणवेगे इरीने त
मारा मुष्मन्प्रवेशइरेच्छे ॥ २९ ॥ श्लोक ॥ लेलिह्यसे
प्रसमानः समंताल्लोकान् समभ्या नुवदनैर्ज्वलद्भिः ॥
तेजोभिरापर्यजगत्समग्रं भासस्तवीश्वराः प्रतपंति वि
ष्णोः ॥ ३० ॥ अर्थ ॥ तत्रैर्दिव्यभानं मुष्मे इरीने चारे
को रे शरवत्सोऽनेनास्त्वरतां छतां थाप्सोच्छो. ने तेने इ-
रीने तमारिडंती शरवत्सगत्तने पुरए इरीने तपेच्छे ॥ ३० ॥
श्लोक ॥ आख्याहिमेको भवानुग्ररूपो न सोऽस्तु ते देव

वरप्रसीद ॥ विज्ञातु मिच्छामि भवंतमाद्यं नहि भजा
नामितवप्रवृत्तिम् ॥ ३१ ॥ अर्थ ॥ देहेव भेष तमनेन
भस्कर होने प्रशन्था ओ प्रनेति गरुड प्रयेवात्मगवा
न तमेकेषुछोः आदेशेमेवातमने न्नेषाहुं छुं छुं तभा
री आप्रवृत्तीशाभोट छे ते हुं न्नेतो नथी ॥ ३१ ॥ अन्तिक
॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ॥ कालोऽस्मिलोकक्षयकृत्
वृद्धो लोकान् समाहर्तुमिह प्रवृत्ताः ॥ ऋतेऽपित्वा
न भविष्यति सर्वयेऽवस्थिताः प्रत्यनीकेषु योधाः
॥ अर्थ ॥ श्रीकृष्ण देहेछे हुं आलोडनु क्षय डरना रो-
डाहनु छुं अर्नेने आपराशाभा उल्लाछे ते शरवेने अने-
इह मगराश डरवाने परवरतो छुं अने आटे देगे न्यम्माने चा
उल्लाछे ते शरव ताशा विनायक चरगु पाभशे ॥ ३३ ॥

॥३२॥ श्लोकः ॥ तस्मात्त्वमुनिष्ठयसोलभस्व जित्वाश-
त्रून् भुङ्क्ष्वराज्यं समृद्धम् ॥ मयौ वै ते नीहताः पूर्वमेव-
निमित्तमात्रं भवसत्यसाचिन् ॥ ३३ ॥ अर्थः ॥ भारे तु
उदने बुधदर अदले शत्रुने जित्व अने शपत्ती बुगतरान्य-
त्तो गव्यते शत्रुताश भाख्या भारनभे भाख्या छे ह शत्यम-
तगनावात्वा तु निमित्तमात्रयाः ॥ ३३ ॥ श्लोकः ॥ द्रोणं
च भीष्मं च जयद्रथं च कर्णं तथाऽन्यानपियोधवीरान् ॥
मया हतान्स्वजहि मां व्यथिष्टायुध्यस्व जेजासिरणे स-
पन्नान् ॥ ३४ ॥ अर्थः ॥ द्रोणं भीशभन न्यदृश्य इरण-
नेष्ठी बभूवु रवीरने भारे द्वाछे-तेने तु भारने पीडा भपाभी-
श बुधदर अने रणभाशत्रुने जतीश ॥ ३४ ॥ श्लोकः ॥
संजय उवाच ॥ एतच्छ्रुत्वा वचनं के शवस्य दृक्तांजलिं

वैपमानः किरीटिः ॥ नमस्कृत्वाभूय स्वाह कृष्णाय
गङ्गदंभीनभातः प्रणम्य ॥ ३५ ॥ अर्थ ॥ सन्य डेहेंछे
अंबा श्रीकृष्णनावयन सांलकीने अनिलय थीया अङ्क
लथछिने डंपतो छतो हाथ नेडीने नमस्कार डरीने श्रीकृ-
ष्ण भते डरी थीं डंठरोडा अर्थे डे ज्योत्स्न तो हवो ॥ ३५ ॥
क ॥ अर्जुन उवाच ॥ स्थाने दृषीके शूतव प्रकीर्त्या ज
गत्प्रद्वयत्यनुरज्जते च ॥ रक्षांसि भीतानि दिशाद्रवन्ति
सर्वे नमस्यन्ति च सिद्धसंघाः ॥ ३६ ॥ अर्थ ॥ अरर्जुन
डेहेंछे. हे छंदसीयोना छशतभारी डिरती अडेरीने नगत
रोष पांमेछे. नेतभारी सेवामारं बनया अछे. राक्षस ल
अव्याडुलछतां दिशा अयोमानां शेछे. सीत्थनासमुह त
भने नमसा डार डरेछे. ॥ ३६ ॥ अंगीक ॥ कस्माच्च ते न न

मेरन् महात्मन् गरीयसे ब्रह्मणोऽप्यादिकर्त्रे ॥ अनंत
देवेश जगन्निवास स्वमक्षर सदसत्तत्परयत् ॥ ३७ ॥
अर्थ ॥ तेनुगत छे. ते शरवथी मोहा प्रह्लातेनाभ्राधि
हरता अभेवा तभने नभस डार डेम डरे नहीं हे अनंत हे देवेश
हे नृगन्निवास तभने अक्षय्य ब्रह्मछोने शरवतथडी प
रछो ॥ ३७ ॥ श्लोक ॥ त्वमेदिदेवः पुरुषः पुराणत्वम-
स्य विश्वस्य परं निधानम् ॥ वेत्तासि वदं च परं च धाम-
त्वया तत्तं विश्वमनंतरूप ॥ ३८ ॥ अर्थ ॥ तमे आदि दे-
वने पुराण पुरिषछो परछो आ विश्वनु परम निधानछो-
तमे नृगन्ना रछो ने नृगवाग्नेगछो परम धाम मेदयेया
शरवतमेछो हे अनंत इप आ विश्वतमो दामा पुंछे ॥
३८ ॥ श्लोक ॥ वायुर्यमो ग्निर्वरुणः शाशकः प्रजापति

स्त्वं प्रपितामहश्च ॥ नमोनमस्तेस्तु सहस्रच्छलः पुन
 श्वभूः योपिनमोनमस्ते ॥ ३९ ॥ अर्थ ॥ यायुतमेछो
 नभतमेछोः अग्नि तमेछोः वश्रु तमेछोः येऽ तमेछो
 पुन्रपतितमेछोः प्रपितामह तमेछोः तमने हन्नेरोपारन-
 मस्कारछे ॥ ३९ ॥ श्लोक ॥ नमः पुरस्तादयपृष्टतस्ते
 नमोस्तुते सर्वतश्च सर्व ॥ अनंतवीर्यामितविक्रमस्त्व
 सर्वसमाप्नोषिततोऽसि सर्व ॥ ४० ॥ अर्थ ॥ तमने अ-
 गलने पाछलनमस्कार होतमने आरेडोरेममरुडारहो
 हो अनंतवीर्य तमे अभ्रमाएपराइमीछोः अने स्वरव-
 व्यापीछो ॥ ४० ॥ श्लोक ॥ सखेतिमत्वाप्रसभंयदुक्तं-
 हेक्षणा हेयादव हे सखेति ॥ अजानगामिमानतवे
 दमथाप्रमादान्प्रणयेनवापि ॥ ४१ ॥ अर्थ ॥ तमारो

महिमान् अणीने तभने मे भिन्नणीने प्रभादे इरीने
अथवा अने इरीने ते इरीने देहृण दे याहव दे सप्यामे
प्रदारे इहुंछु ॥४१॥ अल्लोक ॥ यच्चावहासार्थमसत्कृतो
सि विहारशय्यासनभाजनेषु ॥ एकाथवाप्यन्युततत्स
मस्तत्कृतमयेत्वा महमप्रमेयम् ॥ ४२ ॥ अर्थ ॥ अने
हिंदाश अन्नभारन लोन्न अर्गेने विशेषे अने इते वास्त
त्वानां नेहृता भश इरी ते वातनीस्माहु तभारे पा
री भांयुंछु ॥ ४२ ॥ अल्लोक ॥ पितासिलोकस्य चराचरस्य
त्वमस्य पूज्यस्वगुरुगरीयान् ॥ नत्वत्समास्त्वप्यधिकः
कुतो न्यालोकत्रयेऽप्यप्रतिमः प्रभावः ॥ ४३ ॥ अर्थ ॥
तभी आशरत्नो इनापितालोने पुनवायेत्यन्ये सुर
तमेछो आलोड अण्मां नभाश समान इठे नथी नो अ

ઘિહિ હાંથી. ફોયેતમે અપ્રતીત પ્રતાપવાન છો. ૧૧૪૩ ૧૧ પ
 શ્લોક ॥ તસ્માદ્ પ્રણમ્ય પ્રણિધાય કાયં પ્રસાદયેત્વામ
 હર્મીશમીડ્યમ્ ॥ પિતેવ પુત્રસ્ય સરવેવ સસ્યુઃ પ્રિયઃ
 પ્રિયાયાર્હસિદેવસોદુમ્ ॥ ૪૪ ॥ અર્થ ॥ તે માટે હું પ્રય
 વીધિ પર હેડવત નમસ્કાર ફરીને તે મોઢે પારો પ્રશાનનાં મા
 મુંછું. હું સ્તુત્ય હે ઈશવરને મુખનો અપરાધ પિતાશ્રમાકરે
 છે. નેમ પ્રિયાનો અપરાધ પતી શ્રમાકરે છે. ને મિત્રનો અપ
 રાધ મિત્રશ્રમાકરે છે. તેમ જ હોયો અપરાધ તથા એ શત્રુન
 કર્યો. ૧૧૪૪ ॥ શ્લોક ॥ અદૃષ્ટપૂર્વક દ્વિષિતો સ્મિદ્ સ્વામ
 યેન ચ પ્રત્યયિતં મનોમે ॥ તદેવમેદર્શયત્વેનુરૂપ પ્ર-
 સીદેવેશજગન્નિવાસ ॥ ૪૫ ॥ અર્થ ॥ ડાઈદાદાડો
 પણ આનું તમારે રૂપ નેયુ નહતું તેને ઈને હું દરખાષા.

भ्यो अने तनयेडरीने भाद्रिभनव्यथा पाभेछे. भाटे हे
देवेश दे नगनिवासरयाडरीने तभाद्रि ते इपभने दे
प्याडो ॥ ४५ ॥ स्त्रीक ॥ किरीटिनंगदिनंच अहस्त
मिच्छामित्वाद्रुमहंतथैव तेनैवरूपेण चतुर्भुजन-
॥ सहस्रबाहो भवविश्वमूर्ते ॥ ४६ ॥ अर्थ ॥ भस्त्र-
डाडिपर कुण्डलने हातने विशंगंधाभ्यक्तने धारगुडरुनार
अवात्मन हुन्नेथानें छिछुछु. हे सहस्रप्याहो हे वि-
श्वमूर्ते ते अतुल्य स्वर्पने धारगुडरो. ॥ ४६ ॥ स्त्रीक
॥ श्रीभगवानुवाच ॥ मया प्रसन्ननेन तवाजुनंदरूपेण
रं दर्शितमात्मयोगात् ॥ तेजोमयं विप्रवमनतमाद्य
यन्मे त्वदन्येन न दृष्टपूर्वम् ॥ ४७ ॥ अर्थ ॥ श्रीहृषग
त्सगवानडेछे. हे अरनुने भे प्रसन्नथदिने पोताने-

सामर्थ्यं इरीने ते न्ने भय विरचात्मडने आहिरुं तरहि
 तप्येबुं मरुदिं इपुतने टेप्पाडियुं ने तारा विनाडो अग्ना
 गळपुला दीकुं नरुतुं ॥ ४७ ॥ श्लोक ॥ न वेदयज्ञाध्ययने
 न दानेन च क्रियाभिर्न तपोभिरुधैः ॥ एवं रूपः श-
 क्य अहं नृलोके द्रष्टुं त्वदन्येन कुरु मवीर ॥ ४८ ॥ अर्थ
 ॥ हे इंदु इवीर तारा विना डीन्नेन आभनुष्य त्योडभोवे
 दन्तगान्त दान इरी आत्मा एबुं उगारत पथ्येणे इरीने पदा-
 मारिंदरीने इरुल्लच्छे ॥ ४८ ॥ श्लोक ॥ माते व्यथा मा-
 च विमूढभावा दृष्ट्वा रूपं घोरमी दृष्ट्वा मे दम् ॥ व्यपे-
 तप्तीः प्रीतमनाः पुनस्त्वं तदेव मे रूपमिदं प्रपश्य ॥
 ४९ ॥ अर्थ ॥ अभेभाश घोर इपने न्ने छीने तुं व्यथा पाभी-
 शन हीतने मूढता भ दंडो इवे ल्प ररहित स तुष्ट यिन्नर्थे

नेंद्रिणीं नुं शिप भाइ हतुं तेवुं ने ॥ ४९ ॥ श्लोक ॥ संज
यउवाच ॥ ॥ इत्युर्जुनवा सुदेव तथोक्ता स्वकं रूपं
दर्शयामास भूयः ॥ आश्वासयामास च भीतिमेनं
भूत्वा पुनः सौम्यवपुर्महात्मा ॥ ५० ॥ अर्थ ॥ संन्यडे
हृच्छे अरन्नुन प्रते लगवान् अंबुं ज्योत्स्नीने पोतानुं रमागल्
नुं ईपेट्पाउता हवा अंप्रहरे तेभाहात्मा अं सुंदर स्वईपधा
रराडरीने त्मये व्याहु व्यंमेवा अरन्नुन नु साशयासनड पुं
॥ ५० ॥ श्लोक ॥ अर्जुन उवाच ॥ दृष्ट्वेदं मानुषं रूपं त
व सौम्यं जनार्दन ॥ इदानीं मस्मिं संपृतः सचेताः प्र-
कृतिंगतः ॥ ५१ ॥ अर्थ ॥ अरन्नुन वाळीं डे हृच्छे दे नना
रहन् तमां हिं रमां सुंदर स्वईप न्नेछिने हवेहुं सयेत न थणेने
प्रडट प्रडरतीने पाभ्यो ॥ ५१ ॥ श्लोक ॥ श्रीभगवानुवा

च॥ ॥ सुदुर्दर्शमिदं रूपं दृष्टवानसियन्मम॥ देवा
 अप्यम्यरूपस्य नित्यदर्शनकाक्षिणः॥ ५२॥ अर्थ
 ॥ श्री दृष्ट्वा देहेछे. हे अरन्धुन अत्यंत दृष्टिं श्रीबुभा
 हरिं अहलुत ईपतं नेछितेरीपना दरशनने द्रवपरा निरं-
 तर छेछेछे५२॥ श्लोक ॥ नाहं वेदेन तपसान्दानेन-
 नचेज्यया ॥ शक्य एव विधो द्रष्टुं दृष्टवानसि मायया॥
 ॥ ५३ ॥ अर्थ ॥ नेवो ते भनेने अतो यो हं वेदे इरीने न पे-
 इरीने दाने इरीने न गने इरीने परा न दपतो नथी ॥
 ॥ ५३ ॥ ॥ श्लोक ॥ भक्त्या त्वनन्यया शक्यम
 हमेव विधोर्जुन॥ ज्ञानं द्रष्टुं च तत्वेनं प्रवेष्टुं च परंतप॥
 ५४॥ अर्थ ॥ पराहं अनन्य लगती आत्रल तत्वे इरीने-
 न्नाएवाने अने दरशन करवाने अने प्रवेश करवाने नेगछु

॥५४॥ श्लोक ॥ मत्कर्मकृन्मत्परममद्भक्तः संगवजि
तः ॥ निर्वैरः सर्वभूतेषु यः समो मेति पांडव ॥ ५५ ॥ अ-
हं सिद्धीमद्गुणवत् ० विश्वरूपदर्शनयोगो नाम एकाद-
शोऽध्यायः ॥ ११ ॥ छ ॥ अर्थ ॥ ने पुद्गलभारी मा-
तीने अर्थ उदर डरेछे अने भने परम मानेछे ने भारी न-
लगती डरेछे ने शंखवरण तेने शरवमाली भात्र वेर रहित
तेमने पाभेछे ॥ ५५ ॥ छ ॥ इति श्री भट्टगवतगीता ० विश्व
इषट्शरानयोगो नाम अष्टादशोऽध्यायः ॥ ११ ॥ छ ॥
॥ श्लोक ॥ अर्जुन उवाच ॥ ॥ एष स तत युक्ताये भक्ता
स्त्वां पर्युपासते ॥ ये चाप्यक्षरमध्यक्तं तेषां के योगवि-
माः ॥ १ ॥ अर्थ ॥ अरजुन पुछेछे अष्टादशे न्येगीने वि-
शे निरंतर युक्तने लगत तभने उपोसिंछे अने इदं त्वाड च

क्षरने अव्यगतेन उपासे छे ते भांये छ योगवेत्ता डेहवा-
 ॥१॥ श्लोक ॥ श्रीरूपगवानुवाच ॥ ॥ मयावेश्यमनो-
 यं मानित्युक्ता उपासते ॥ अह्यापरयोपेनास्ते मेतु-
 क्ततमामताः ॥ २ ॥ अर्थ ॥ श्रीकृष्ण डेह छे नेनीतीयु-
 क्त भारे विशेषे भन राप्पीने धर्मा शरधा यडी भारी उपास-
 ना डेह छे ते भने अत्यंत युगत मान्य छे ॥ २ ॥ श्लोक ॥
 ये त्वक्षरमनिर्द्वैश्यमव्यक्तं पशुपासते ॥ सर्वत्रगमचिं-
 त्यं च कूटस्थमचलं ध्रुवम् ॥ ३ ॥ अर्थ ॥ ने सरवत्र प्रा-
 णीनां लब्धाभां तत्परने छिद्रिय समुदायने नीय भभाराप्पीने
 सरव डेहाले सब पृथ्वी छतो अक्षर अनिरेहय अप्य
 त शरव व्यापक अर्थित्य इह स्थ अमृत ध्रुव केवासे
 छे ते पण भनेन पामे छे ॥ ३ ॥ श्लोक ॥ सन्नियम्येन्द्रिय-

ग्रामं सर्वत्र समबुद्धयः ॥ ते प्राप्नुवन्ति मामेव सर्वभूत-
हिते रताः ॥ ४ ॥ अर्थ ॥ परात्नेनायित् अत्यगतभावा
शगतछे ते मने इत्येव शब्दोच्छेदने पदा देहवानने अभ्यन्-
गतगती दुरत्नलछे ॥ ४ ॥ श्लोक ॥ वलेशो धिक्तरस्ते
षामव्यक्तामक्तचेतसाम् ॥ अव्यक्ताहि गतिदुःखं दे-
हवद्भिरवाप्यते ॥ ५ ॥ अर्थ ॥ मत्ता परायणार्थेने शरव-
डरभभादे विशे अपरीने अनन्यन्नेगेडरीने ध्यान डरतां छतां
मने उपास्ते छे ॥ अवेवा भारे विशे प्रवेशीतयित्त पुदिषने मरत्युसं-
सार सागरार्थी हुंठितावल्पो उच्छार डंछुं ॥ ५ ॥ श्लोक ॥
ये तु सर्वाणि कर्माणि मयि सन्त्यस्य मत्पराः ॥ अनन्येने
वयोगेन माध्यायत उपासते ॥ ६ ॥ तेषामहं समुद्भूत-
मुत्पुससार सागरात् ॥ भवामि न चिरात्पार्थ मय्यावे

शितचेतसाम् ॥ ७ ॥ मय्येवमन आधत्स्वमयि बुद्धिं
 निवेशय ॥ निवसिष्यसिमय्येव अतः कुर्वन्संशयः
 ॥ ८ ॥ अर्थ ॥ भारेन विशेषेण मनःशय्य भारेन विशेषेण पुष्टि
 याम् अनेन भारे विशेषेण मनःशय्य भारेण मनःशय्य ॥ ८ ॥
 श्लोक ॥ अथ चिन्तनं समाधातुं न शक्नोषि मयि स्थिरम् ॥
 अप्यासयोगेन ततो मामिच्छासुं धनं जय ॥ ९ ॥ अर्थ ॥
 हे अरबुन तु मादारे विशेषेण स्थिरमित्तं शय्यवाने शाश्वत
 न होयतो आत्मिन्नापेक्षीने मादारी प्रापतीनीं शिच्छादर ॥
 ९ ॥ श्लोक ॥ अप्यासेष्यसमर्थोऽस्मि त्कर्मपरमो भव
 ॥ मदर्थमपि इमाणि कुर्वन् सिद्धिं सवाप्स्यसि ॥ १० ॥
 अर्थ ॥ अनेन अत्यास इत्यामा अरममय्येत्यनेन भारे प्री
 तीने अरथे इदमभान्ततपरथादेन मादारी प्रीतीने अरथे

इरभइदीने पणसीघीने पाभीश ॥ १० ॥ स्त्रो० क ॥ अथैत
 दप्यशक्तोऽसि कर्तुमद्योगमाश्रितः ॥ सर्वकर्मफल
 त्यागंततः कुरुयतात्मवान् ॥ ११ ॥ अर्थ ॥ ते इरभइर
 वीभा पणअशमरय होय तो भारे विरो अनन्य निशदारा
 घीने तुते छियथछीने शरवइरभइत्यनो त्यागइर ॥ ११ ॥ स्त्रो
 क ॥ अथैहिज्ञानमप्यासाज्ज्ञानात्त्यानां विशिष्यते ॥
 ध्यानात्कर्मफलत्यागरस्यागाच्छांतिरनंतरम् ॥ १२ ॥ अ
 र्थ ॥ अत्यास इतंथनान साइछे गनानथडी ध्यानविशेन
 राछेअने ध्यान इरभइत्यग विशेषछे इने त्यागपछे मो
 हायेछे ॥ १२ ॥ स्त्रो० क ॥ अद्वैदासर्वभूतानां मैत्रः क-
 रुणास्वच ॥ निर्ममो निरहंकारः समदुःखसुखः स-
 मी ॥ १३ ॥ अर्थ ॥ नेने हवेशनथी ने शरवतूनतो भिन्न

दद्यावानस्यत्नावच्यं हं हारं नेमभता अं रहीत नेने शुभ
 दुःप्यसमानेन दग्धावानक्षमावा ॥ १३ ॥ श्लोक ॥ संतु
 छः सततं योगीयतात्मा हृदनिश्चयः ॥ मय्यर्पितमनो-
 बुद्धिर्योमद्भक्तः समेप्रियः ॥ १४ ॥ अर्थ ॥ निरंतरप्र
 स्तन्न, गते स्थि दृष्ट निश्चयने ननीमभपुधीमारे बिरी
 येवाने भारोत्पन्नतं ते मने प्रियछे ॥ १४ ॥ श्लोक ॥ य
 स्मानो द्विजते लोको लोका न्नो द्विजते च यः ॥ हृषीम
 र्षिभयो द्वे गैर्मुक्तो यः सत्त्वमेप्रियः ॥ १५ ॥ अर्थ ॥ ने
 यडीत्वोग डिद्वेग पाततानर्थी नेत्योदुयडि डिद्वेग पाभतो
 नथी ने हृष्य भछरन डिद्वेग रक्षितछे ते मने चालोछे ॥ १५
 ॥ श्लोक ॥ अनपेक्षः शत्रुचिर्दक्षः उदासीनो गतव्यथः
 ॥ सर्वारंभपरित्यागी यो मे भक्तः समेप्रियः ॥ १६ ॥

॥ अर्थ ॥ नेने डोये चातनी अशा नथीने पवित्र अशो
उद्धरसीन पीठा रहीत अने शरव वेपारनी त्याग डरनारो
अबोने मारो लगत तेमने वालो छे ॥ १८ ॥ अशोक ॥ योन
हृष्यति न द्वेष्टि न शोचति न कांक्षति ॥ शक्राशक्तप्रपरि
त्यागी भक्तिमान्यः समेप्रियः ॥ १७ ॥ अर्थ ॥ ने हूर
अपाभतो नथीने दवेश डरतो नथीने आकाक्षा राजतोन
थी अने शारा नर शानो त्याग डरनारने लगती वालो ते म
ने वालो छे ॥ १७ ॥ अशोक ॥ समः शत्रौ च मित्रे च
तथा मानावमानयोः ॥ प्रीतो षण्मुखदुःस्वप्नसमः सं
गविवर्जितः ॥ १८ ॥ अर्थ ॥ शत्रु मित्रने विशे मान-
अपमानने विशे नेटाटगरमी अनेना शुभ दुःप्पने विशे स
नानरे छे अने शंग रहित ॥ १८ ॥ अशोक ॥ तुल्य

निंदास्तुतिर्मौनीसंतुहोयेनकेनचित् ॥ अनिकेत-
 स्थिरमतिर्भक्तिमान्भप्रियोनरः ॥ १९ ॥ अर्थ एते
 ने निंदा अन् अस्तुतीश्रमने भुनिवरद्वाल्बोने ने ईश
 वर छिच्छा अेइरीने प्राप्त यडि तेने शंतोषी घर विनाबुने
 स्थीर व्युधिवाबो लगतीवान पुरीष मने मियछे ॥ १९ ॥
 श्लोक ॥ येतुधर्म्यामृतमिदयथोक्तमर्युपासते ॥ अ-
 दधानामत्परमा भक्तास्तेतीव मे प्रियाः ॥ २० ॥ इ-
 ति श्रीमद्भगवद्गीता • भक्तियोगो नाम द्वादशोऽध्या-
 यः ॥ १२ ॥ छ ॥ ॥ अर्थ एते लगत शरयाब्जु
 गतनेभारे पशयेने अघश्रम ईपी अमरतने डेवा पर
 माये छिपासेछे • तेमने अत्यंतवाबोछे ॥ २० ॥ इति श्री
 भगव • लगतिर्भगोनाम द्वादशाध्यायः ॥ १२ ॥ छ ॥

॥ श्लोक ॥ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ॥ इदं शरीरं कौतये
क्षेत्रमित्यभिधीयते ॥ एतद्यो वेत्ति तं प्राहुः क्षेत्रज्ञ
मिति तद्विदुः ॥ १ ॥ अर्थ ॥ श्रीकृष्ण रेहेछे ह इतैयआ
शरीरने क्षेत्र रेहेछे. अने नेक्षेत्रनो न्गएनारतेने क्षेत्रभेदे
हेछे ॥ १ ॥ श्लोक ॥ क्षेत्रज्ञं चापि मां विद्धि सर्वक्षेत्रेषु
भारत ॥ क्षेत्रक्षेत्रज्ञयोर्ज्ञानं यत्तज्ज्ञानं मतं मम ॥ २ ॥
अर्थ ॥ शरव छेने विरो क्षेत्रग्रने हुंछुं क्षेत्रअने क्षेत्र-
गन अभेभे अनेने न्गएवुं तेनुना भगवान् अभारो
मत छे ॥ २ ॥ श्लोक ॥ तत्क्षेत्रं यच्च यादृकं यद्विकारी
यतश्च यत् ॥ सच यो यत्प्रभावश्च तत्स मां सैन मे
शृणु ॥ ३ ॥ अर्थ ॥ नेते क्षेत्र नेवुने ने विहारवानुने
थईने बिहारवानुने ने थईने प्रकारने ने महिमावानु

ते संक्षेपेऽरीने भाग्ययीशात्मन् ॥ ३ ॥ श्लोकः ॥ अर-
 विभिर्बहुधागीतं छंदोभिर्विविधैः पृथक् ॥ ब्रह्म-
 सूत्रपदैश्चैव हेतुमद्भिर्विनिश्चितैः ॥ ४ ॥ अर्थः ॥
 ने इषी अ अ प्लु प्रडारे वरण्युं छेः ने वेदे प्रतिशाज्जा
 मा अनेऽ प्रडारे गांयुं छे ने ते हेतु गतरत्ने निश्चितारथ
 अवा अह्न सूत्र ने पेदरीयुं छे ते शात्मन् ॥ ४ ॥ श्लो-
 कः ॥ महासूतान्यहं कारो बुद्धिरव्यक्तमेव च ॥ इ-
 द्रियाणि दशैकं च पञ्चैवेन्द्रियगोचराः ॥ ५ ॥ अर्थः ॥
 क्षेत्र अरत्वे पंच महात्मा त अहं इन्द्रियव्यवगत अ-
 ग्यारं छेन्द्रियपांय छेन्द्रियाणां विषय ॥ ५ ॥ श्लोकः ॥ इ-
 च्छाद्वेषः सुखंदुःखं संघातश्चेतना धृतिः ॥ एतस्मि-
 न्नसमासेन सविकारसुदात्ततम् ॥ ६ ॥ अर्थः ॥ छे

यडादेष सुष्म दुःष्य संघातयेतनाद्यति अमेरत्वानो न
भेगेते विडारीक्षत्रत्वे संक्षेपेऽरीने इयु पाद्य ॥ श्लो-
क ॥ अमानित्यमदमित्वमहिंसाक्षातिरार्जवम् ॥
आचार्योपासनं शौचस्थेयमात्मनिविग्रहः ॥ ७
॥ अर्थ ॥ इवेज्ज्ञान उद्धृष्टं ने शोत्नळ अमानी पणु, अ
दंली पणु, अहिंसा शांती निरमद्वयपणु अचारवनी
लगती पवित्र पणुने अतमाने छतवु पाण ॥ श्लोक ॥
इंद्रियार्थेषु वैराग्यं मनहंकार एव च ॥ जन्ममृत्युजरा-
व्याधिदुःखदोषानुदर्शने ॥ ८ ॥ अर्थ ॥ ईदृशीयान्ता
विषयमा वेराग निरहंकार ननम मृत्यु नरा रोगने विरो-
दुःष्य अने दिनता अवेवा र्थे अने धारं चार अने वु पाण
॥ श्लोक ॥ असक्तिसरभिद्यंगः पुत्रदारमहादिषु ॥

नित्यंचसमचित्तत्वमिदानीष्टोपपत्तिषु ॥ ९ ॥ अथ
 एषुअस्मीधरं अटल्याने विरोध्याशङ्कती भमतानहीते
 नेतेकु नहीं अममानवुं प्रियने अप्रिय विरो रूपा अने-
 समन्वित्तपणु एए ॥ श्लोक ॥ मयिचानन्ययोगेनम-
 क्तिरप्यभिचारिणी ॥ विविक्तदेशसेवित्वमरतिर्ज-
 नसंसदि ॥ १० ॥ अर्थ एअनन्यनेगेडरीने मोर वि-
 रो अशायविनानी ल्गती अडेते येवुं ने भागशब्दी-
 शाल्नामां अश्रीती एए ॥ श्लोक ॥ अध्यात्मज्ञान नि-
 त्यत्वं तत्त्वज्ञानार्थदर्शनम् ॥ एतज्ज्ञानमिति प्रोक्तम्
 ज्ञानं यदतो न्यथा ॥ ११ ॥ अर्थ एअध्यातमगलान-
 मां नित्य विचारने तनवगलानना अरथनुं नेवुं अटल्या
 नेगलान अमडे हृदये अविनाने विबुतेने अज्ञानन-

ए॥११॥ श्लोक ॥ ज्ञेयं यत्तत्प्रवक्ष्यामि यज्ज्ञात्वा मू
तमश्नुते ॥ अनादिमत्परब्रह्म न सत्तन्नामदुच्यते ॥
॥ अर्थ ॥ हवेने न्नाणछे तेहुं छुनेने न्नायायी भोस म
लेछे नेने आधीनयी तेन परब्रह्म छे तेने राडत डेह बातुन
यीअयेने अस्तस्य पण देहवातुं नयी ॥ १२ ॥ श्लोक ॥ स
र्वतः पाणिपादं तत्सर्वतोऽसि सिरः सुखम् ॥ सर्वतः
श्रुतिमल्लोके सर्वमावृत्य तिष्ठति ॥ १३ ॥ अर्थ ॥ ने
ने शरवे रेडाणे हाथपगभोटां आप्मो माथाअने ठानये
मछे ते शरवद्वोड मांआपीने रेहुं छुंछे ॥ १४ ॥ श्लोक ॥
सर्वेन्द्रियगुणाभासं सर्वेन्द्रियविवर्जितम् ॥ असक्तं
सर्वभूतैव निर्गुणगुणभोक्तृ च ॥ १५ ॥ अर्थ ॥ ते सर
उंदरीय विनाछे ते शरव उंदरीय तथा विषय अये सरपुंन

त्नासेछे. शङ्कती रहितने शरवणुं धारएङ्गनार निरयु
 न अने गुएनो लोण वनार ते मृच्छिना म्हाहे अने प्पडे
 रछे. तेयर अने अयर छे. ॥ १४ ॥ श्लोक ॥ बहिरं त-
 श्वभूताना मचरं चरमेव च ॥ सूक्ष्मत्वात्तदविज्ञेयं दू-
 रस्थं चांतिके च तत् ॥ १५ ॥ अर्थ ॥ अने घणआण
 पणाली नएणतुं नथी ते चएणुं दूर र्धने पासै एएछे ॥ १५
 ॥ श्लोक ॥ अविभक्तं च भूतेषु विभक्तं मि वचस्थि
 तम् ॥ भूतभर्तृ च तज्ज्ञेयं ग्रसिष्यु प्रभविष्यु च ॥
 १६ ॥ अर्थ ॥ लागविनार र्धने शरव माणी भावपु नी
 पेहं रयुं छे. ते माणी भावनी उत्पत्ती स्थिती अने व्य-
 अने डरनारिं छे ॥ १६ ॥ श्लोक ॥ ज्योतिषामपि तज्ज्ञो
 तिस्तमसः परमुच्यते ॥ ज्ञानं ज्ञेयज्ञानगम्य हृदि स-

वस्यधिष्ठितम् ॥ १७ ॥ अर्थ ॥ तेनेतीवुं न्योतीछे
तेने अंगडा रथी पर अमेभेडेछे तेगलानगनेय नेगलान-
गम्यछे ते शरवना हृदयभोछे ॥ १७ ॥ श्लोक ॥ इति-
क्षेत्रं तथा ज्ञानं ज्ञेयं चोक्तं समासतः ॥ मद्रक्त एतद्दि-
ज्ञाय मद्रावायोपपद्यते ॥ १८ ॥ अर्थ ॥ अमेभरेक्षे
त्रगलानगनेय अमेवोते तमने संक्षेपेडिने नीइपएडरी
उिछे अत्र एने न्नेणीने भादारी त्नागत माहारात्मावनेष
मेछे ॥ १८ ॥ श्लोक ॥ प्रकृतिं पुरुषं चैव विध्यनादि
उभावपि ॥ विकारांश्च गुणांश्चैव विद्धि प्रकृतिसम्भ-
वम् ॥ १९ ॥ अर्थ ॥ प्रकृती अने पुरीष अमेवोने अन्नादि
अमेभन्ने अने सतवरु अने तम अमे अएगुए अने वि
डार डेहेत्ता अएथडिययांने डारु अमेप्रकृती थडी थयां

अग्नेमन्नएग्नने ॥ १९ ॥ श्लोक ॥ कार्यकारणकवृत्ते हे
 वुः प्रकृतिरुच्यते ॥ पुरुषः सुखदुःखानां भोक्तृत्वे
 हेतुरुच्यते ॥ २० ॥ अर्थ ॥ अर्थ ॥ इत्येवमने इत्ये-
 त्वग्नेने विशेषे प्रकृतिरुच्यते ॥ अग्नेः शुष्कः स्वनात्मा
 गववाने विशेषे पुद्गल एव ॥ २० ॥ श्लोक ॥ पुरुषः
 प्रकृतिस्थो हि भुङ्क्ते प्रकृतिजान् गुणान् ॥ कारणं गु-
 णसंगोऽस्य स दसद्यो निजन्मसु ॥ २१ ॥ अर्थ ॥ पु-
 द्गलः प्रकृतिभाक् को ह्यतोऽप्रकृतिः ॥ अतएव गुण-
 पुद्गलं शरीरं स्तीन्नेनीने विशेषे अवतारं नु इत्येव गुण-
 नोऽसंगच्छेत् ॥ २१ ॥ उपद्रष्टानुमंताच्च भर्ता भो-
 क्ता महेश्वरः ॥ परमात्मनि चाप्युक्तो देहः ॥ स्मिन् पुरु-
 षः परः ॥ २२ ॥ अर्थ ॥ पुद्गलः परमात्मानं भवेत् महेश्वर-

रश्मेभर्तेइहेछे नेतेआ देहने विशेषिपइछा अनुभता लर-
ताने ल्गागताछे ॥ २२ ॥ श्लोक ॥ य एवंवेत्तिपुरुषं प्रह्व
तिंचगुणैः सह ॥ सर्वथावर्तमानोपि न स भूयोऽभि
जायते ॥ २३ ॥ अर्थ ॥ अग्रइरे प्रह्वतीअने पुरिषनेगु
एराहित न्गएछे तेइभ ग्याबतो होयतोअपएइरीथीं
ननभनेपामेछे ॥ २४ ॥ श्लोक ॥ ध्यानेनात्मनिपश्यं
तिकेचिदात्मानमात्मना ॥ अन्येसांरव्येन योगेन क
र्मयोगेनचापरे ॥ २५ ॥ अर्थ ॥ इटल्याअइ पोताने-
विशे ध्यानेइरीने ग्यातभाअ ग्यातमानेनुवेछे इट
ल्याअइ सांध्यन्नेगेइरीने इटल्याइइरभन्नेगेइरीने-
इटल्याइनन्गएतो छतां प्यीन्नपास्सीं सांत्वळीने ते-
नेविशे भन राप्पेछे ते पएश्रुतिपएथतां छतां मल्युने

त्रीन्वयेच्छेत् ॥ २५ ॥ श्लोक ॥ अन्ये त्वेव मजानतः शु-
 त्वाऽन्येष्य उपासते ॥ तेऽपि चातितरंत्येव मृदुं शु-
 तिपरायणाः ॥ २६ ॥ यमत्संजायते किंचित्सत्वस्या-
 वरजंगमम् ॥ क्षेत्रक्षेत्रज्ञसंयोगात् तद्विद्विभरत-
 र्षम् ॥ २७ ॥ अर्थ ॥ हे लरतरत श्रेष्ठ नेटत्वा स्थावरलंग-
 म् प्राणी उत पनथायेच्छेते क्षेत्रक्षेत्रज्ञेन ज्ञेगेडरीनेथा-
 येच्छेक्षेत्रज्ञेन ॥ २६ ॥ श्लोक ॥ समं सर्वेषु भूतेषु
 तिष्ठते परमेश्वरम् ॥ विनश्यत्स्वविनश्यंतयः पश्य-
 तिसपश्यति ॥ २७ ॥ अर्थ ॥ शब्द प्राणीमांशमानरे-
 हेनाग्नेतं ज्ञानाशपाप्मनाराग्नेव नन्दे समान नन्दे ॥ २७ ॥
 श्लोक ॥ समं पश्यन्ति सर्वे न समवगच्छन्ति
 मीश्वरम् ॥ न हि नश्नन्ति नाना भेदा यानि परा-

तिम् ॥ २८ ॥ अर्थ ॥ शरवने विशेषे रवेद्या छि शरवनेने
समान् न्नुवेछे. ते पोतपोमानो घातन इरताछता पर
भगतिन पांभेछे. ॥ २८ ॥ श्लोक ॥ प्रकृत्येवचकमा
णि क्रियमाणानि सर्वशः ॥ यः पश्यति तथात्मानं म
कर्तारं स पश्यति ॥ २९ ॥ अर्थ ॥ प्रकृती ब्रह्मस्व इर
मने डरेछे. अने पोते अहर्ता जे भन्नुवेछे. तं देखेछे. ॥ २९ ॥
॥ श्लोक ॥ यदाभूतपृथग्भावमेकस्य मनु पश्यति ॥
तत एव च विस्तारब्रह्मसंपद्यते तथा ॥ ३० ॥ अर्थ ॥
ने डाले प्राणी मात्रान् जो ज्वालावने अडे डे डाले न्नुवे.
छे अने ते नथडी विस्तार न्नुवेछे. ने डाले ते परप्पुर्म ईर
था अवेछे. ॥ ३० ॥ श्लोक ॥ अनादि त्वान्निगुणात्वात् स
रमात्मायमव्ययः ॥ शरीरस्थोपि कौंतेय न करोति

नलिप्यते ॥ ३१ ॥ अर्थ ॥ हे डोंते पद्माग्मव्यय रत्नात
 म्मा शरीर मोर ज्योछे तो पण्डांठं जेड इरतो नथी र्जने
 ते पातो पण नथी. डोंडे ते र्जनादिने निरगुण छे. ॥ ३१ ॥
 श्लोक ॥ यथा सर्वगतं सौक्ष्म्यादाकाशं नोपलिप्य-
 ते ॥ सर्वत्रावस्थितो देह तयात्मानोप लिप्यते ॥
 ३२ ॥ अर्थ ॥ ते मत्सर बहेडाले रेडलो आडाश सूक्ष्म-
 म छे. नेत्से पातुं नथी. ते मत्सर बव्यापड आत भा. हे
 हनी विशेष पातो नथी ॥ ३२ ॥ श्लोक ॥ यथा प्रका-
 शायत्येकः कृत्स्नं लोकमिमं रविः ॥ क्षेत्रं क्षेत्री त-
 था कृत्स्नं प्रकाशयति भारत ॥ ३३ ॥ अर्थ ॥ ते म-
 ज्मेड सुरत्सर बव्ने डोने प्रकाश छे ते म ज्येक्षेत्र ज्ञाश
 रवत्ने डोने प्रकाश छे. ॥ ३३ ॥ श्लोक ॥ क्षेत्रक्षेत्रज्ञा

યોરેવ મંતરં જ્ઞાન ચક્ષુષા ॥ ભૂત પ્રકૃતિ મોક્ષં ચ-
યો વિદુર્યોતિ તે પરમ્ ॥ ૩૪ ॥ ॥ ઇતિ શ્રી મદ્ભ-
ગ ॥ ક્ષેત્ર ક્ષેત્રજ્ઞ યોગોનામત્રયોદશોઽધ્યાયઃ ॥
૧૩ ॥ ૬૭ ॥ ॥ અર્ચ્ય ॥ ભગવાન ચક્ષુઃ એક રીતે-
ક્ષેત્ર ક્ષેત્રજ્ઞાનનું અંતર જ્ઞુવે છે ॥ અન્ને પ્તૂત પ્રકરતી-
થઈ નોક્ષર થાય છે ॥ એ મન્ન એ છે ॥ તે વ્વરમ પદને પા-
મે છે ॥ ૩૪ ॥ ॥ ઇતિ શ્રી મદ્ભગવતઃ ॥ ક્ષેત્ર ક્ષેત્રજ-
ન ભગે ગોનામત્રયોદશોઽધ્યાયઃ ॥ ૧૩ ॥ ૬૭ ॥
શ્રી ભગવાનુવાચ ॥ ॥ પરંભૂયઃ પ્રવક્તૃયા મિદ્જ્ઞાના-
ના જ્ઞાન મુત્તમમ્ ॥ યજ્ઞાત્વા મુનયઃ સર્વે પરાસિ-
દ્ધિમિતો ગતા ॥ ૧ ॥ અર્ચ્ય ॥ શ્રી કૃષ્ણ કેરુ છે દ્રશી-
દે અર્જુન જ્ઞાન મોક્ષિત મગજાન તેને દ્રશીને ભ્રમણી

ने शरत्बलुनीश आशंशारथडी परम सिधीने पा मे
 आछे-॥१॥ ॥ श्लोक ॥ इदं ज्ञानमुपाश्रित्य ममासा-
 धर्म्यमागताः ॥ सर्गेऽपिनोपजायंते प्रलये न व्य-
 थंति च ॥ २ ॥ अर्थ ॥ अंगनानो आशरथ डरीने
 आशानान पणाने पाभेट्या दुईषशरथी भों ॥ १ ॥ न-
 मं धरतानथी-ने प्रत्यमानाश पाभतानथी ॥ २ ॥ ए-
 श्लोक ॥ ममयोनिर्महद्ब्रह्म तस्मिन् गर्भदधाम्य-
 हम् ॥ संप्रभवः सर्वभूतानां ततो भवति प्रारत ॥
 ३ ॥ अर्थ ॥ माशे योनी अटले गरलाघान स्थान भ-
 इत ब्रह्म अटले गुणान भडमाया छे-तेने विशे हुं गर-
 लघा रगुड ईं दुं-तेयडाशरथ श्री लीनी उतपत्ती था-
 अछे-॥ ३ ॥ ॥ श्लोक ॥ सर्वयोनिषु कौंतेय मूर्तयः स-

भवंतियाः ॥ तासांब्रह्म महद्यो निरहं बीजप्रदः पि
ता ॥ ४ ॥ अर्थ ॥ शशव प्राणीने विशेषे नाना प्रकारनी
ने सुरती ओठतपन थायेछे-तेनु ठिपती स्थान भायने
प्रीतकतीहुंछु ॥ ४ ॥ श्लोक ॥ सत्वरजस्तमइति गु-
णाः प्रकृतिसंभवाः ॥ निबध्दंति महाबाहो देहे देहि
नमव्ययम् ॥ ५ ॥ अर्थ ॥ प्रकृतीणी चण्डालथयास
तवरत्नने तभते देहने विशेषे अधिनाशी आतमाने व्यघ
नइरेछे ॥ ५ ॥ श्लोक ॥ तत्र सत्त्वं निर्मलत्वात्प्रकाश
कमनामयम् ॥ स्रवसंगेन बध्नाति ज्ञानसंगेन चान
द्य ॥ ६ ॥ अर्थ ॥ तेमध्ये अनामय अटले रत्नतभर
द्वित निरमल स्वगुण प्रकाराकरनारो तेगनान संगे ड
रीने आतमाने व्यापेछे ॥ ६ ॥ श्लोक ॥ रजोरागा

त्मकं विद्धि तृष्णासंगसमुद्भवम् ॥ तन्निबध्नाति-
 कौंतेय कर्मसंगेन देहि नम् ॥ ७ ॥ अर्थ एतन्नेमुएनेमो
 तीतरराएणासंगतेडरमशगे डरीने देदाल्लिमात्थेनप्या
 चेछे ॥ ७ ॥ ॥ श्लोक ॥ तमस्त्वज्ञानजं विद्धि
 मोहनं सर्वदेहिनाम् ॥ प्रमादालस्य निद्राभिरुत्थि
 बध्नाति भारत ॥ ८ ॥ अर्थ एतन्मोयुए अने अगना
 नथप्पो देशरबलुवने मोहहरनारो अमन्नए ते प्र
 मादालस्य अने निद्रा अडरीने आतमाने अंधन
 डरेछे ॥ ८ ॥ ॥ श्लोक ॥ सत्त्वं सुरे संजयति रजः कर्मा
 णि भारत ॥ ज्ञानमादृस्य तु तमः प्रमादं संजयत्युत ॥
 ॥ ९ ॥ अर्थ एतत्तवमुएनी ब्रह्मी सुप्पने विरोरन्ने
 मुएनी वरधी डरमने विरो तन्मोयुएनी वरधी गनानवुआ

વરણકરીને અજ્ઞાનમાં રહે છે. ॥ ૯ ॥ શ્લોક ॥ રજસ્ત
મશ્વામિષ્ણૂય સત્વં પ્રવતિ ભારત ॥ રજઃ સત્વંતમશ્ચ
વતમઃ સત્વરજસ્તયા ॥ ૧૦ ॥ અર્થ ॥ સતવ ગુણ ર
જસ્તમને પરાત્ન વડે છે - રજ્ને ગુણ સતવ નમને પરાત્ન
વડે છે. તમો ગુણ શતવરજને પરાત્ન વડે છે ॥ ૧૦ ॥ શ્લોક
ક ॥ સર્વદ્વારેષુ દેહે સ્મિન્ પ્રકાશાડપજાયતે ॥ જ્ઞાન
યદાતદાવિદ્યાદિવૃદ્ધં સત્ત્વમિત્યુતઃ ॥ ૧૧ ॥ અર્થ ॥
નેશમે દેહમાં શરવદ્યાર પ્રકાશ અને ગજાન ધ્યાએ છે -
તેશમે સતવ ગુણની વૃદ્ધી ન્નણવી ॥ ૧૧ ॥ શ્લોક ॥
લોભઃ પ્રવૃત્તિરારંભઃ કર્મણામશ્રમઃ સ્મૃહા ॥ રજ-
સ્યેતાનિજાયંતે વિવૃદ્ધે ભરતર્પણ ॥ ૧૨ ॥ અર્થ ॥
રજ્ને ગુણની વરધી ધ્યાએ છે. તારે લોભ પ્રવૃત્તિ કરમ-

नीश्वारं लभ्यते वासनाभ्या यच्छे ॥ १३ ॥ श्लो
क ॥ अत्र काशो प्रवृत्तिश्च प्रसादो मोह एव च ॥ तम
स्येतानि जायंते विवृद्धे कुरुनंदन ॥ १३ ॥ अर्थ ॥
तमो गुणवर्ची यामवाधी अत्र काशश्च प्रवृत्तिश्च
हमोहश्चाभ्येच्छे ॥ १३ ॥ श्लोक ॥ यदा सत्वे प्रवृद्धे तु
प्रलययांति देहभृत् ॥ तदोत्तमविदाल्लोकानवला
भ्यतिपद्यते ॥ १४ ॥ अर्थ ॥ देह यद्वा प्राणोप्याया
यानीव पतत शतव गुणनीवरची छतं उत्तिभेदवताना
निरभलत्वेने धाम्निच्छे ॥ १४ ॥ श्लोक ॥ सजसि प्र
लयगत्वा कर्मसंगेषु जायते ॥ तथा प्रलीनस्तमसि
मूढयोनिषु जायते ॥ १५ ॥ अर्थ ॥ रत्ने गुणे विशे
देहभुङ्छे तदभ्रसंसीदन्नने विशेषेति तपनथाभ्येच्छेने

મોગુણમાદેહુ મુકે છે. તે મૃદ યોનીને વિશે ન્નનભપામે
છે. ॥ ૧૫ ॥ શ્લોક ॥ કર્મણઃ સફુતઃ સ્યાદુઃ સાલ્વિ-
કં નિર્મલં ફલમ્ ॥ રજસૃસ્તુ ફલદુઃ સ્વ મજ્ઞાનં તમ-
સઃ ફલમ્ ॥ ૧૬ ॥ અર્થ ॥ આતવીક રમનુ કલ નિ
રમલ ગનાન વૈરાગ્યાદિક છે. રાતશકરમનુ કલદુઃ પ્ર
છે. તામસરમનુ કલ અજ્ઞાન છે. ॥ ૧૬ ॥ શ્લોક ॥ સ
ત્વાત્સંજાયતે જ્ઞાનં રજસોલોપ એવંચ ॥ પ્રમાદમો હો
તમસો ભવતો જ્ઞાનમેવંચ ॥ ૧૭ ॥ અર્થ ॥ સ્તલ્પુણ-
યકી જ્ઞાન થાય છે. રમેગુણ થકી લોત્પથાય છે. તમો
ગુણ થકી પ્રમાદમો રમે અજ્ઞાન થાય છે. ॥ ૧૭ ॥
શ્લોક ॥ ઋધ્વગચ્છંતિ સત્ત્વસ્થામધ્યે તિષ્ઠંતિ રાજસા
॥ જઘન્યગુણવૃત્તિસ્થા અધોગચ્છંતિ તામસાઃ ॥ ૧૮ ॥

अर्थ ए सतव गुणवाल्यानी ठिरघवगती थायेछे. र
 नेगुणवाल्यानी अमातू लोडनीगती थायेछे. तभोगु
 एवाद्यानी गती नरडभा थायेछे. ॥१८॥ श्लोक ॥ -
 नान्यंगुणेष्यः कृत्तारं यदाद्रक्षोनुपश्यति ॥ गुणेष्य
 अपरवेत्ति मद्भावसोधिगच्छति ॥ १९ ॥ अर्थ ॥ न्न
 रेने नारगुणधीडरतापीनेछे. अमन्नेतो नधी अ
 टले गुणन डरनार अमन्नुवेछे नोव्यातमाने गुणाय-
 डी पटन्नयेछे. तारे ते अरम ल्वावेने पायेछे. ॥ १९ ॥
 ॥ श्लोक ॥ गुणानेतानतीत्यन्नीन्देही देहसमुद्भवा-
 न् ॥ जन्ममृत्युजराव्याधिविमुक्तो मृतमश्नुते ॥
 २० ॥ अर्थ ॥ लव अस्थूल देह न डि पन्नवनाश अण
 गुणने छोडिने नमम मृत्युनराहुः पेडरीनें मुठतथतीछ

तो भोक्षपात्रे छे ॥ २० ॥ श्लोक ॥ अर्जुन उवाच ॥
केलिं गैरुन्मीनू गुणाने तानतीतो भवति प्रभो ॥ किमा-
चारः कथंचैतास्मीनू गुणानतिवर्तते ॥ २१ ॥ अर्थ ॥
अरजुन पुछे छेडे हे भलो त्रिगुण रहितने उभे लक्ष-
णे उरीने अमोक्षपीये-तेमो व्यापार उबो-अने अणु-
एने उये भडारे छोडे ॥ २१ ॥ श्लोक ॥ श्रीभगवानुवाच
॥ प्रकाशं च प्रवृत्तिं च मोहमेव च पादव ॥ न द्वेष्टि सं प्रवृत्ता-
नि न निवृत्तानि कांक्षति ॥ २२ ॥ अर्थ ॥ श्रीकृष्ण डेहे छे
पाउवतानान प्रकाश प्रवृत्ति मोह अछतां अने दोषारे अ-
ने अने छतां अने नीछे छडा करतो नथी ॥ २२ ॥ श्लोक ॥ उ-
दासीनवदासीनो गुणैर्योनि विचात्यते ॥ गुणावर्तत
इत्येव यो वतिष्ठति न गते ॥ २३ ॥ अर्थ ॥ एहे उदासी

नीपेठेरेकेछेनेगुऐउरीनेच्यात्ततोमथी.अनेगुए॥वरत
 छतांयात्ततोमथी.२३॥श्लोक॥समदुःखसुरवःस्व
 स्थःसमलोष्ठाश्मकांचनः॥तुल्यप्रियाप्रियोधीर
 स्तुल्यनिंदात्मसंस्तुतिः॥२४॥अर्थ॥नेपोतानाज
 नानेनेविशेदयोछेनेनेनेसुषुप्तुःप्मसमानछेनेभारीपा-
 एानेशोनुनेनेसमानछेनेनेप्रियअनेअप्रियतुल्यछेने
 नेनिघनेस्तुतीसमानछे.अनेधीरनवानअवे॥२४॥श्लो
 क॥मानापमानयोस्तुल्यस्तुल्योमित्रारिपक्षयोः॥
 सर्वारंभपरित्यागीगुणातीतःसुच्यते॥२५॥अर्थ
 नेमानभाअनेअपमानभाअनेमित्रमानेशत्रुमाशमानपा
 लुंअपेअनेउदियोगनेपरित्यागडरेतेनेगुणातीतडेछे॥२५॥
 ॥श्लोक॥मांचयोव्यभिचारेणभक्तियोगेनसेवते॥

सगुणान् समतीत्येतान् ब्रह्मभूयाय कल्पते ॥ २६ ॥
अर्थ ॥ ते इत्याकांक्षा रही तत्त्वगती योगे इतीने भने रोडे छे
ते अने त्रियुएने अतिक्रमए इतीने लभल्लावने जेग थाये
छे ॥ २६ ॥ श्लोक ॥ ब्रह्मणो हि प्रतिष्ठाहममृतस्या-
व्ययस्य च ॥ शाश्वतस्य च धर्मस्य सुखः स्यैकांति-
कास्य च ॥ २७ ॥ ॥ इति श्रीमद्भगवद्गी० गुण-
त्रयविभागयोगो नाम चतुर्दशोऽध्यायः ॥ १४ ॥ छ
अर्थ ॥ अविनाशी अने मोक्षनुं स्थाधन व्यरभने वेदनी
प्रतिष्ठापरवयनानस्थान हुंहुं अने अव्यत्तियाशी सु-
प्ती प्रतिष्ठा अष्टलेइत्यईप हुंहुं ने प्रकाशवर्से हुंहुं ने शाश-
वत धरमनी प्रतिष्ठानुं इत्यहुंहुं रउ छति श्रीभट्टल्लगवबु
एअत्रयविल्लाग योगो नाम चतुर्दशोऽध्यायः ॥ १४ ॥ ॥

॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ऊर्ध्वमूलमधःशारवमश्वत्थं
 प्रादुरव्ययम् ॥ छंदांसियस्यपर्णाऽनियस्तंवेदसंवेद
 विम्बम् ॥ १ ॥ अर्थः ॥ श्रीकृष्णदेहेनेन भुत्वन्नुभुं जनेश
 प्पानीये वेद्येना पानं छे ज्येवां पीपलना आग्ने अवि
 नाशी देहे छेः तेने न्ने छे ते वेद्ये न्ने छे ॥ १ ॥ भो
 क ॥ अधश्चोर्ध्वप्रसृतास्तस्य शारवा गुणप्रवृद्धा वि
 षयप्रबालाः ॥ अधश्चमूलान्यनुसंततानि क्रमानु
 बंधीनि मनुष्यलोके ॥ २ ॥ अर्थः ॥ अस्य रीप पीप-
 लो तेऽस्य आनास्तपामे ज्येहं न्हाठने तेन भूत्वन्नुं ज्ये
 द्दस्ये प्यरमने तेऽथीथ ज्येनाथाने महत्यने अडायादि
 जने तेजीशाप्माने नीये गुणेश्वरीने वरधी पामेना विशय
 नेनां पानां जनें पीपलानीशाप्मा डिपर जने नीये देत्याणी छे

नेतेना मूल्लङ्घरमानुसारीयतां छतां नीये भनुष्यत्वोऽभां
 विष्कारियांछे ॥ १२ ॥ श्लोक ॥ नरूपमस्ये हूतयोपल-
 भ्यतेनांतोनचांदिर्नचसंप्रतिष्ठा ॥ अश्वत्यमनस्फवि-
 स्त्वरु मूल्लमसंगशस्त्रेण दृढेनछित्वा ॥ ३ ॥ अर्थ ॥
 छिदां अनुदिप अने अत्तादि अंतर्भने मध्यस्थमन्त्रु प
 एनर्थी - अत्यंतउत्तोग्रमेत्वान्नामूल्ल अेवी पीपत्ताने -
 अशंगदिपुडुवाडेछदिने ॥ ३ ॥ श्लोक ॥ ततः पटंतत्परि
 मार्गित्वं व्यंयस्मिन्गताननिवर्ततिभ्रूयः ॥ तमेवचा
 द्यंपुरुषप्रपद्येतः ॥ प्रवृत्तिः प्रसृतापुराणि ॥ ४ ॥
 अर्थ ॥ तानपछीते पदशोधवुने पध्ने विशेषज्येस्वादरीथीप्र
 वृत्तिपामतो नर्थीअने अेवीत्ताबनां राज्जबी डे न्याथीपेत्वा
 प्रवर्त्ति यर्ष तेना अत्तादिपुषणेने शरणा दुल्लिछौं ॥ ४ ॥ श्लोक ॥

નિર્માનમોહાજિતસંગદોષાઅધ્યાત્મનિત્યાવિનિવૃત્તકા-
 માઃ ॥ દ્વંદ્વૈર્વિમુક્તાઃ સુખદુઃસ્વસંજ્ઞૈર્ગચ્છંત્યમૂઢાઃ પદમ-
 વ્યયંતત્ ॥ ૫ ॥ અર્થાન્નેહમ્બાનભોદૃદહિતેભ્યોસંગદોષ
 છત્યાન્નેઅધ્યાનપરને ને નિહામ્બાનીચરતીને પામેછે તે
 મહુષ્પદુઃખાદિદંદ્વંદ્વરિને મુઢાચ્ચાએવાહ્વાની અવિનાશી
 પદ્ધનેપામેછે ॥ ૫ ॥ નતદ્વાસયંતે સૂર્યોનસશો
 કોનપાવકઃ ॥ યદ્ગત્વાનિચર્વંતે તન્દ્વામપરમંમમ ॥
 ૬ ॥ અર્થ ॥ નેપદ્યદ્દીક્રીથી નિવરતી નથી તે પદ્મારું
 ધામ્બછે ॥ નેને સૂરજ ચંદ્રને અગ્નિ પ્રકાશ કરી શકતા નથી
 તે સૂર્ય પ્રકાશ છે ॥ ૬ ॥ શ્લોક ॥ મમેવાંશોજીવલો
 કેજીવમૃતઃ સનાતનઃ ॥ મનઃષણ્ણાં દ્રિયાણિ પ્રહ્લ-
 તિત્થ્યાનિકર્ષતિ ॥ ૭ ॥ અર્થ ॥ જીવલોડને વિશે સના-

તન એવો જીવ પ્રારોહ એ શહે. તેમ કૃતીમાં રયા અવો મન
સુધા ઈંદીયોને આડર શાણકે રહે. શામરથ એવો જીવને
કાલે શરીરને પામે છે ને તેનો ત્યાગ કરે છે. તો નેમ વાણુડુ
ષ્ય આથી સુગંધ બધે ને ન એ છે. તેમ તે ઈંદરીયોને બધે ને
ન એ છે. ૮ ॥ શ્લોક ॥ શરીરં ચ દવામોતીયચ્ચાલુક્ક
મતીશ્વરઃ ॥ ગૃહીત્વેતાનિ સંયાંતિ વાયુર્ગધાનિ યાશ
યાત્ ॥ ૮ ॥ આંત્રં ચક્ષુઃ સ્પર્શનં ચ રસનં ગ્રાણં મેવ ચ ॥ અધિ
ષ્ઠાનમનઃ પ્રાંધ્યં વિષયાનુપસેવતે ॥ ૯ ॥ અર્થ ॥ કાન આ
પ્રધ્યામડી જીલનાક મન એનો આશરો કરીને વિષયને સ્નેહે
છે. ૧૦ ॥ શ્લોક ॥ ઉલ્કામંતં સ્થિતં વાપિ શ્રુંજાનં વાગુણા
ન્વિતમ્ ॥ વિમૂદાનાનુપશ્યંતિ પશ્યંતિ જ્ઞાનં ચ ક્ષણાઃ ॥
૧૧ ॥ અર્થ ॥ મૂઢ ન ન છે તે જીવને ગુણ જીવ ગત છે તામને ર

द्रुतां छतां रूढतां छतां लीगलीगतं छतां नेती न
 धी नेगनली छेते नुवने नुवेछे ॥ १० ॥ श्लोक ॥ यत्त-
 तो यागिन श्वेनं परं यत्प्रात्मन्यवस्थितम् ॥ यत्तं तोप्य
 द्रुतात्मनो नैनं पश्यत चेत्तसः ॥ ११ ॥ अर्थ ॥ न तन-
 द्रुतात्मानेगी पुन्धीने विरो रूढता नुवने नुवेछे नेशेषि
 त्तशोधुनधी श्वेतामूढन न तन द्रुता छतां पएनेनेदे
 ज्ञतानधी ॥ ११ ॥ श्लोक ॥ यदादित्यगतं तेजो जगद्भा-
 सयते खिलम् ॥ यच्चं प्रभासि यच्चाग्नौ तत्तेन विद्धि मा-
 मकम् ॥ १२ ॥ अर्थ ॥ राश्वन्नगतने मडाराडनार्तिं भिंधु
 नेश्वरने यदने यगनी मां रूढने तेन ते तेन मां रूढने ॥ १२
 ॥ श्लोक ॥ गामा विश्वचभूतानि धारयाम्यहमोज-
 सा ॥ पुष्ट्या मित्रैषधीः सर्वाः सोमो भूत्वा रसात्मकः ॥

॥१३॥ अर्थ ॥ हुं पोताने शांभरतेन गतं भां प्रवेशः
रीने प्रथवीभां ये प्रलीने धारण इरेछुं ॥ अने नत्वमयं
इ यछिने शरव ओषधीनु पोषण इरेछुं ॥ १३ ॥ स्तो-
क ॥ अहं वैश्वानरो भूत्वा प्राणिनां देहमाश्रितः ॥
प्राणापानसमायुक्तः पचाम्यन्नं चतुर्विधम् ॥
॥ १४ ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ हुं अगनीयछिने शरवना
वभा अश्रितं जेवाप्राणीने अपानोऽनुगत छतो यतुर
विघ अन्ने पायन इरेछुं ॥ १४ ॥ स्तोत्र ॥ सर्वस्य चाहं
हृदि संनिविष्टो मत्तः स्मृतिज्ञानमप्यो ह न च ॥ वैदेव्यं
सर्वं रहं मेव वेधो वेदांतं ह हृदं विद्वच्चो हम् ॥ १५ ॥ अ-
र्थ ॥ हुं शरवनाहृदयं भां रयो हं शंभर एा ज्ञानने विशंभर
एा अज्ञानं भां यधो यो यो हं ॥ शरवये देहरीने न्न एवा-

न्नेगते हुं वेदोनो डरत्ता ने वेदोनो वेत्ता पएा हुं न छुं ॥ १५५ ॥
 श्लोक ॥ द्वाविमौ पुरुषौ लोके क्षरश्चाक्षर एव च ॥ इति
 रः सर्वाणि भूतानि कूटस्थो क्षर उच्यते ॥ १६ ॥ अर्थ
 ॥ जोडमां व्ये पुरिष प्रसिध्द छे-क्षर अने अक्षर तेभाश
 रव प्राणी क्षर अमेम डेह छे-अने नेनो लाणव बुं अमेवो सेव्ये
 धन्यी तेहेने अक्षर डेह छे- ॥ १६ ॥ श्लोक ॥ उत्तमः पु-
 रुषः स्वयः परमात्मे तु दाहृतः ॥ योलाक त्रय भावि
 प्रथ विभक्त्यव्यय ईश्वरः ॥ १७ ॥ अर्थ ॥ अमे व्येथ ईश्व
 न्यते उत्तम पुरिष नेने परमात्मा डेह छे-ने ईश्वर भो आ-
 डिपाधी छ तो उत्तम मध्यम ने अद्यम शरीर तेभां प्रवेश-
 डरीने नेनु धारण डरे छे तथा पीने अचिनाशी छे ॥ १७ ॥
 श्लोक ॥ यस्मात्क्षरमती तो ह्यमक्षरादपि चोत्तमः ॥

अतास्मिन्लोकेवेदेच प्रथितः पुरुषोत्तमः ॥ १८ ॥ अर्थ ॥ तेभाटे हुंक्षरनेन्नुडीने अक्षरार्थी पणुत्तिमछुं वा शते हुंत्वोडेन विशेषेनेद्वेनेविशे पुरीषोत्तम उरीने विष्या तछुं ॥ १८ ॥ श्लोक ॥ योमामेव समंमूढंजानातिपुरुषोत्तमम् ॥ ससर्वविद्भजतिमां सर्वभावेनभारत ॥ १९ ॥ अर्थ ॥ नेगजानी मनपुईषोत्तम अम न्नेछे तेशखने न्नेछे नेशखन्नावे मने त्नेछे ॥ १९ ॥ श्लोक ॥ इतिगुह्यतमंशास्त्रमिदमुक्तमयानघ ॥ एतदुत्स्वाबुद्धिमान्स्यात्कृतकृत्यश्चभारत ॥ २० ॥ ॥ ईतिथीमद्गवः पुरुषोत्तमगोनामपंचदशोऽध्यायः ॥ १५ ॥ अर्थ ॥ हेत्मारत अमडारे अत्यंतगुह्यशास्त्रमेतन्मनेहुंमने न्नेगरीने पुरीषपुच्छीमान्मने पवित्रधशो ॥

[illegible]

च॥ अज्ञानं चाभिजातस्य पार्थसंपदमासुरीम् ॥ ६ ॥ अर्थः ॥ अमा
सुरीसंपत्तिनालक्षणाङ्कुतेशोऽल्लोहं लघुपद्मं लिम्बान्मेषघडं दुग्धवत्तन
अज्ञानं ॥ ६ ॥ श्लोकः ॥ देवीसंपदिमोऽसायनिबन्धायासु
रीमता ॥ माशुचः संपदं देवीमभिजातोऽसि पांडवा ॥ १ ॥ अर्थ
देवीसंपत्तीमाक्षरावच्छेदने अमासुरीसंपत्तीऽयं धारयच्छेदः हे
पांडव वृंशोऽङ्कुरीशान्हीं ज्ञानं तारोऽन्नमभेदेवीसंपत्तिमांय
योच्छेदः ॥ ६ ॥ श्लोकः ॥ द्वौ भूतसर्गौ लोकेऽस्मिन् देव आ
सुर एव च ॥ देवो विस्तरशः प्राक्त आसुर पार्थ मश्रुणु ॥
अर्थः ॥ अत्र प्रहारे व्याप्नोऽन्मादेवी अने अश्रुरी अवेवाये
प्राणीनां स्वल्पावच्छेदने भां देवीस्वरगविशे विस्तारे हरी
नेऽयोऽमासुरीस्वरगविस्तारे उहुं तेशोऽल्लोहं ॥ ६ ॥ अश्रु
कः ॥ प्रवृत्तिचनिवृत्तिचजनानविदुरसुराः ॥ न शोचन्ना

पिन्वाचारो न सत्यं तेषु विद्यते ॥ ७ ॥ अर्थ ॥ आसुरी
नृन प्रवृत्तिनिवृत्तिर्मेयेने न्न एतान्धीने तेने विशेष
वित्रपशुं आचारने सत्यनधी ॥ ७ ॥ श्लोक ॥ असत्यम-
प्रतिष्ठं ते जगदाहुरनिम्नश्वरं ॥ अपरस्परसंभूतं कि-
दान्यत्कामैर्ह तु कम् ॥ ८ ॥ अर्थ ॥ आनगतन सत्य
सहितने ईश्वर विनानु ईहेछे. नेप्पिन्नु डाछि परस्पर
रणील्लूत अमेवो घट्टन वाशना धिनाशत पट्टा उच्चा तु न
पी अमेव ईहेछे. स्त्रीधुश्वना संन्नेगे इरीनेया अछे. प्पिन्नु-
डाछिनयी. शरवडामेहुतु ईछे. अमेव ईहेछे. ॥ ८ ॥ श्लोक ॥
एतां दृष्टिमवष्टभ्य न द्यात्मो नोऽत्यबुद्धयः ॥ प्रभवन्तु
ग्रकर्मणाः क्षयाय जगतो हिताः ॥ ९ ॥ अर्थ ॥ अस्मा
भन एव ईनेनाश यथोछे. आतमानेनो अमेवा अने अबलपनु

धी अने गिरकर इरनार किंसा इरनार अयेवान थतल हस्य
ने अरये डितपन था अयेछे ॥ ८ ॥ अशोक ॥ काममाश्रित्य
दुष्पुंरं भमानमदान्विताः ॥ मोहाद्गृहीत्वासद्ग्राहान्
वर्त्तते शक्चिब्रताः ॥ १० ॥ अर्थ ॥ ते मोहा इरीने ज्योदीस
मनएने समलनेहुः पुरअेवाडामनो आशशे इरीने हलभा
नमहे इरीने न्नुगतनेना वरत अपवित्र अेवा इरम इरेछे
॥ १० ॥ अशोक ॥ चिंतामपरिमेयांच प्रलयांतामुपाश्रि
ताः ॥ कामोपभोगपरमा एतावदिति निश्चिताः ॥ ११ ॥
अर्थ ॥ ननेनो पारनहीं अेवी थितानो प्ररणपरनंत अरा
रोडरेछे अने डमलीगल पुइषा रथ छे अेवानिशय इरी
ने रेहेछे ॥ ११ ॥ अशोक ॥ आशापाशशतैर्बद्धाः का
मक्रोधपरायणाः ॥ इहंते कामभोगार्थं मन्यायेना-

र्यसंचयान् ॥१२॥ अर्थ ॥ अने अनेक व्यापापसे
करीने जंघायेजोने कामक्रोधने परायण छतो कामलो
गनो अर्थ अन्याये करीने दरय संययनो उदियोग करेछे
॥१२॥ श्लोक ॥ इदमद्य मया लब्ध मिमं प्राप्स्य मनो-
रथम् ॥ इदमस्तीदमपि मे भविष्यति पुनर्धनम् ॥
१३॥ अर्थ ॥ आत्मने ओमेष्ठुने आपनोरथने पामीरा
आटलुं दव्य मोरे पासेछे आटलुं ज्यौनुं मने मात्त थरोप
॥१३॥ श्लोक ॥ असौ मया हतः शत्रुर्हनिष्ये चापरान-
पि ॥ ईश्वरो हमं दुभोगी सिद्धो हं बलवान् सुखी ॥१४॥
अर्थ ॥ अपराशत्रू मे मास्थो अने ज्यौनुं शत्रुने हुं मारी राहु
ओरो कुलीगवाला हुं शीघ्र हुं बलवान हुं सुखी ॥१४॥ श्लो-
क ॥ आढ्यो भिजनवानस्मि को न्योस्ति सदृशो म-

या ॥ यद्वेदास्यामि मोदिष्य इत्यज्ञानविमोहिताः
॥ १५ ॥ अर्थ ॥ इंदुरण्डुलीनज्जिन्नेभारशरज्जोडो
एछे. हुं लगनडरीश अज्ञानं पासीश अये प्रहारे ते अज्ञान
मोहितने ओदेछे ॥ १५ ॥ अश्लोक ॥ अनेकचित्तवि-
भ्रंता मोहजालसमावृताः ॥ प्रसक्ताः कामभोगेषु
पतंति नरकेशुचौ ॥ १६ ॥ अर्थ ॥ अज्ज्ञेयसिद्धिने लोला
ने मोहइ पन्नने डरीने चिठेल्या अने कामलोभां व्याशङ्क
तछतां अपवित्रनरकभांपडेछे. ॥ १६ ॥ अश्लोक ॥ अस्म
संभावितास्तब्धाधनमानमदान्विताः ॥ यज्ञतेना
मयज्ञैस्तेदंभेनाविधिपूर्वकं ॥ १७ ॥ अर्थ ॥ तेस्ते
ताने भोयामानगरवतावात्सने धनमानने भरेडरीने लुग
तछतां एले डरीने नामभा. लहलोथलनडरेछे. विधिपूर्व

उडलोनथी ॥ १७ ॥ श्लोक ॥ अहंकारं बलं दर्पकामं
 क्रोधं च संश्रिताः ॥ मात्मानं परदेहेषु प्राद्विषतोऽप्य
 सूर्यकाः ॥ १८ ॥ अर्थ ॥ अग्ने अलङ्कारं अलङ्करीनां
 न डाम इरोच्ये भक्तो आशरोऽग्ने साशमादग्नीं निहा
 डरेछे. अग्ने पोतानि ने पास्ती देहमांभारोऽवे शडरेछे-एत
 ॥ श्लोक ॥ तानहन् द्विषतः कुरान्न संसारेषु न राधया
 न् ॥ क्षिपाम्यजस्रं भक्तमानासुरीष्वेव योनिषु ॥ १९ ॥
 अर्थ ॥ अयोदधी अग्ने त्वेदा अग्ने अशुलने पुईषभा डुष्ट ते
 ने डुज्जीडमां अस्तुरी योनोभा निरंतरराप्नुछुं ॥ १९ ॥
 श्लोक ॥ आसुरी योनिमापन्ना मूढा जन्मनि जन्मनि
 ॥ मामे प्राप्यैव कौंतेय ततो यात्यधमा गतिम् ॥ २० ॥
 अर्थ ॥ अयोधूठते न न भो न न भो आशुश्रियो नो पाप्मी

ने भशि प्राप्ती नथतां अंते अधप्रगती पामेछे ॥१०॥ अ
क ॥ त्रिविधं नरकस्येदं द्वारं नाशनमात्मनः ॥ कामः
क्रोधस्तथा लोभस्तस्मादतश्चयं त्यजेत् ॥ २१ ॥ अ
र्थ ॥ पोतानो नाशकरनाश अबाडा अइरोच अने लोत्त अ
त्रया प्रडारनुं प्यारगुं मारे अने न एनो त्याग करवो ॥ २१ ॥ अ
क ॥ एतैर्विमुक्तः कोतैर्यतमो द्वारैस्त्रिभिर्नरः ॥ आचा
रत्वात्मनः श्रेयस्ततो याति परंगतिम् ॥ २२ ॥ अर्थ ॥
इने अने न एनरइने प्यारये इने अने अइरोचो पुइष पोतानुं
इत्थ्या ए अचारये छेः अने परिणामे परमगतीनेः पामेछे
॥ २२ ॥ अमो क ॥ यः शास्त्रनिधिमुत्सृज्य वर्तते काम-
कारतः ॥ नससिद्धि मवाप्नोति न सुखं न परंगतिम्
॥ २३ ॥ अर्थ ॥ ते शास्त्र विधी छोडिने पोताने गमे ते म

यात्वेछे ते स्तीघी सुधने परमगतीने पाभती नथी नारद
 ॥ श्लोक ॥ तस्माच्छास्त्रप्रमाणं ते कार्याकार्यव्यव-
 स्थितौ ॥ ज्ञात्वा शास्त्रविधानोक्तं कर्म कर्तुं मिहाहं-
 सि ॥ २४ ॥ ॥ इति श्रीमद्भगवद्गीतायां देवासुस्म-
 पद्भिर्भागयोगो नाम षोडशोऽध्यायः ॥ १६ ॥ छ ॥
 अर्थ ॥ भगवतुं इतरं कर्तुं तेभ्यो शास्त्रप्रमाणं स्थिते
 शास्त्रविधी क्लेशं हर्तुं इत्येवमस्ति ॥ इति श्रीमद्
 भगवतः देवासुरसंपत्तवित्प्राणयोगो नाम षोडशोऽ-
 ध्यायः ॥ १६ ॥ छ ॥ श्लोक ॥ अर्जुन उवाच ॥ ये
 शास्त्रविधिमुत्सृज्य यजंते अद्रूपान्विताः ॥ तेषां नि-
 खातुं का कृष्ण सत्त्वमाहारजस्तमः ॥ १ ॥ अर्थ ॥ अ-
 र्जुन प्रश्नोत्तरं ॥ ते शास्त्रविधी छोडिनि शरणा अन्वृणत छ

તાંચલનડરે છે તેની નિશ્ચયીં સત્વરન અથવા તમતે
 ડહેતા ૧૮ ॥ શ્લોક ॥ શ્રીભગવાનુવાચ ॥ ત્રિવિધાભા
 વતિઅદ્ધાદેહિનાંસાસ્વભાવજા ॥ સાત્વિકીરાજસી
 વૈવતામસીચેતિતાંશ્રુણુ ॥ ૩ ॥ અર્થ ॥ શ્રીભગવાન
 કેહેછે બુવને સાત્વિક રાન્યસીને તામસીઅેવી ત્રિવિધ
 શાસ્ત્રધાથાઅેછે તે સ્વાત્માવથીંનહે તેને સાંલદ ૧૮ ૧૯ ॥
 ॥ શ્લોક ॥ સત્વાનુરૂપાસર્વસ્યઅદ્ધાભવતિભારતા ॥
 અદ્ધામયોયેપુરુષોયન્દુઃસર્ગ્વસઃ ॥ ૩ ॥ અ
 થી ॥ શરવની શરધા સત્યનુ કેપછે આપુરિપ અધ્યામય
 છે નેનીનેઅદ્ધાતેતેનેઅધ્યાનુંરેપથાઅેછે ૧૯ ૧૮ શ્લો
 ક ॥ યજંતેસાત્વિકાદેવાનુયક્ષરક્ષાંસિરાજસાઃ ॥
 પ્રેતાનૃશૂતગણાંધ્વાન્યેયજંતેતામસાજનાઃ ॥ ૪ ॥

॥ अर्थ ॥ सात्विकजन देवलुने राजस यक्ष राक्षसलुने
 लाभसलूत प्रेतलु यनन डरेछे ॥ ४ ॥ श्लोक ॥ अशा-
 स्त्रविहितं वोरतप्यं ते ये तपो जनाः ॥ दंभो हंकारसं-
 युक्ताः कामरागबलान्विताः ॥ ५ ॥ अर्थ ॥ नेशास्त्र-
 भानहीं डहुं अंबुघोर तप डरेछे. दंभ अने कमहंकार अर्थ
 इरीने नुगत अने कामराग व्यभिचारीने नुगत छे ॥ ५ ॥
 ॥ श्लोक ॥ कर्षयतः शरीरस्थं भूतग्राममचेतसः ॥
 माचैवातः शरीरस्थं तान् विद्यासुरनिश्चयान् ॥ ६ ॥
 अर्थ ॥ ते मुग्ध शरीरभारहो ने लूत ग्राम भेदियता स-
 न्नुहने ते अतरभारहो ते वोहु तेने पीडा डरेछे तेने आसुरी
 निश्चय वाळ्कन ॥ ६ ॥ श्लोक ॥ अग्राहारस्त्वपि स-
 वस्य त्रिविधो भवति प्रियः ॥ यज्ञस्तपस्तथादानं ते

पांभेदमिमंश्रुषु ॥ ७ ॥ अर्थ ॥ शरधने त्रय प्रडारनो-
न्माहार प्रियछे ॥ अने नगल तपने दान अने पण अडे-
त्रय प्रडारना छे ॥ तेना लेह सांलन ॥ ७ ॥ श्लोक ॥
आयुः सत्वबलारोग्यसुखप्रीतिविवर्धनाः ॥ रस्याः
स्निग्धाः स्थिराहृद्याभाहाराः सात्विकप्रियाः ॥ ८
॥ अर्थ ॥ आयुष्य सत्यप्यज आरोग्य सुख प्रीति अ-
ने वधारनारा रस्तवान यिडरा स्थीरने रुिह अने प्री-
तिडरनारा अने वा आहार सात्विकने प्रियन्न ॥ ८ ॥
श्लोक ॥ कद्वन्मूलवृथा ॥ तृष्णा तीक्ष्णरूक्षविदाहिनाः
॥ आहाराराजसस्येष्वादुःखशीकामयमदाः ॥ ९ ॥ अ-
र्थ ॥ अत्यंत डडवा प्यारा धण्डिमाती प्याजु प्याललेसां
अने वा दुष्पशुडरोगने देनाराने आहार ते रान अने प्रिय

छे-॥८॥ऽस्त्रोक्त ॥ यातयामंगतरसंप्रूतिपयुषितं
 चयत् ॥ उच्छिष्टमपिचामेध्यंभोजनेतामसप्रियम्
 ॥१०॥अर्थ ॥ अष्ट पोहेदना आगएचं घेव्वाजनवस्व
 रहित दुर्गंधं बुगतडाढं अष्टां अभंगलज्जयां आहए
 तेतामसने प्रियछे-॥१०॥ऽस्त्रोक्त ॥ अफलाकाक्षि-
 मियेज्ञोविधिदोषय ईज्यते ॥ यष्टव्यमिवेतिमनः स
 माधायससात्विकः ॥ ११ ॥ अर्थ ॥ इच्छाछोरी
 ने लगनने ईडस्थां अष्ट निश्चेडरीने ने विधिघीडहा
 परमापेनगनने आयेदेछे तेनन सात्विक छे-॥११॥
 ॥ अमिसंधायतु फलदंभार्यमपिचैवयत् ॥ ईज्य
 तेभरतत्रैष्ठतयज्ञ विधिराजसम् ॥ १२ ॥ अर्थ ॥ न
 द्योनं संधाने ईरीने अथवा दंतारथ ने यजन डेरेछे ते

नगनेनेनानसमनेमन्हा ॥ १२ ॥ श्लोक ॥ विधिही
नमस्तुष्टान्ममबहीनमदक्षिणाम् ॥ अर्थाविरहिते-
यज्ञंतामसंपरिचक्षते ॥ १३ ॥ अर्थ ॥ विधीहीनम्
नेनेमाअनशमसपणुनहीअनेमंत्रदक्षिणाहीनअने
स्वस्वधारहीतअनेवानगनेनेतामस्तडेहेछे ॥ १३ ॥
श्लोक ॥ देवादिजगुरुप्राज्ञाभूजनंशौचमार्जवम् ॥
ब्रह्मचर्यमहिंसाचशरीरं तपउच्यते ॥ १४ ॥ अर्थ
॥ देवपराभूतसुईअनेज्ञानीअनेमनुपुननअनेपवि
त्रताशरत्नतानेअममथर्यअनेअहिंसाअनेहोर्छं
उतंपेढेहेछे ॥ १४ ॥ श्लोक ॥ अनुहंगकरेचाक्यंस
त्यंप्रीयाहितंचयत् ॥ स्वाध्यायाभ्यासनंचैव वाङ्मये
तपउच्यते ॥ १५ ॥ अर्थ ॥ सत्यप्रियदितनेउद्वेगलङ्घना

पुं नार्तिनेत्ताषण्भने वेदाध्ययनं भने वासीडितप
 डेहृछे-॥१५॥ श्लोक ॥ मनः प्रसादः सोम्यत्वं मौन
 मात्मविनिग्रहः ॥ भावसं शक्तिरित्येतत्तपोमानस
 मुच्यते ॥१६॥ अर्थ ॥ भननी भस् नताने ईडापयुंनु
 नीवरत भनवश्य इन्धुं डपट रहित पणुं भने भानसत
 पडेहृछे ॥१६॥ श्लोक ॥ अद्भुतापरया तत्सं तपस्त-
 त्रिविधं नैरं ॥ अफलाकांक्षिभिर्युक्तैः सात्त्विकं परि-
 चक्षते ॥१७॥ अर्थ ॥ अभेन ए प्रहारनो तप इत्येच्छा-
 छोरीने सावधानपणे स्तधाराप्पीने इरेछे. तेने सात्त्वि-
 ड तप डेहृछे-॥१७॥ श्लोक ॥ सत्कारमानपूजार्थं तपो
 दंभेनैव यत् ॥ क्रियते तदिह भोक्तं राजसं चलमभु-
 वम् ॥१८॥ अर्थ ॥ ने सतकार मानपूजने रमयेहल

उरीनें डरेलां तपनें रा त्तरां डेहे छे-ते यत्ने अमु वछे ॥
१८ ॥ श्लोक ॥ मूढग्राहणात्मनो यत्पीडयाक्रियते त
पः ॥ परस्योत्साधनार्थं वा तत्तामसमुदाहृतम् ॥
१९ ॥ अर्थ ॥ अविबेधने दुरादभागे हेडरीने शरीरने
पीडाउरीने पारडानाशने अरधे डरेलां तत्तने तामस
डेहे छे ॥ १९ ॥ श्लोक ॥ दातव्यमिति यद्दादं दीयते
नुपकारिणे ॥ देशकाले च पात्रे च तद्दानं सात्त्विकं स्मृ
तम् ॥ २० ॥ अर्थ ॥ आपवुं अमुधी अडरीने शाभाडि
पडारनु अनुशोधान नडरतां देश कालने पात्रने बिरेजे
अव्य आपवुं तं सातवीड धनछे ॥ २० ॥ श्लोक ॥ अमु-
प्रत्युपकारार्थं फलमुद्दिश्य वा पुनः ॥ दीयते च पारि
क्लिष्टं तद्वाजसमुदाहृतम् ॥ २१ ॥ अर्थ ॥ प्रत्युप-

डार सारि अथवा इलो देशे इरीने अने इले शेरु इरीने
 रय्य अमापवु तेने शानसधान डेहछे ॥ २१ ॥ अश्लोक ॥
 अदेशकालयद्दानं मपात्रेभ्यश्च दीयते ॥ असत्क
 तमवाज्ञानं तत्तामसमुदाहृतम् ॥ २२ ॥ अर्थ ॥ स
 तइर विनाने अना दृष्टं नुगतं तैश्चन अपवित्र देशने
 विरो परावर्णी विना अमनुपात्रनेने दानदेशेते तामस
 दाने डेहछे ॥ २२ ॥ अश्लोक ॥ ओं तत्सदिति निर्देशो-
 ब्रह्मणस्त्रिविधः स्मृतः ॥ ब्राह्मणास्तनवेदाश्च-
 यज्ञाश्च विहिताः पुरा ॥ २३ ॥ अर्थ ॥ अतस्तत्स
 त् अत्र यत्र इरनी अमनी संगना छे ते ए इरीने अ
 रभा अ अमरं लने विशेषाभा ए नगनेने वेदइत्या ए रडा
 अश्लोक ॥ तस्मादोमृत्युदाहृत्य यज्ञदानतपः क्रियाः

॥ प्रवर्तते विधानोक्ताः सततं ब्रह्मवादिना ॥ २४ ॥
अर्थ ॥ भोट द्रव्यवेत्ता वि क्रिया नग्नदानेन तपशास्त्रो
क्तले आग्नेवोडियार इरीने निरंतर प्रचरते छे ॥ श्लोक
॥ यदि त्यनमिसंधाय फलयज्ञतपः क्रियाः ॥ दान
क्रियाश्च विविधाः क्रियंते मोक्षकास्मिभिः ॥ २५ ॥
अर्थ ॥ ते सुभुक्षु दत्तालिसंधाय रक्षित अयोछतातम्
अयोडियार इरीने विविधनग्नदानतप क्रिया करे छे ॥
२५ ॥ श्लोक ॥ सद्भावे साधुभावे च सदित्येतत्समु
ज्यते ॥ प्रशस्ते कर्मणि तथा सच्छब्दः पार्थियुज्यते
॥ २६ ॥ अर्थ ॥ सदभावने विरोने साधुत्वावने बिरो
स्तत्पराब्धनो प्रयोग करे छे तेमहे पारथ्य परास्त इरमने
बिरोस्तत्पराब्धनो प्रयोग करे छे ॥ २६ ॥ श्लोक ॥ च-

ज्ञोतपसिदानेचस्थितिःसदितिनोच्यते ॥ कर्मच
 वतदर्थीयसदित्वेवाभिधीयते ॥ २७ ॥ अर्थ एतन्न
 नष्टान्तापनेविरो न रेपुतेनेस्तडेहे ॥ एतन्नेषरेभ्य
 रती प्रीतिग्नेन्येनपणस्तडेहे ॥ २८ ॥ स्लोक ॥ अ
 ग्रहपादुतदत्तपस्तसिक्तचयत् ॥ असदित्युच्य
 तेपार्थनचतत्प्रेत्यनोइह ॥ २९ ॥ इति श्रीमद्भ
 अद्वात्रयविभागयोगेनामसप्तदशोऽध्यायः ॥ १७
 ॥ अर्थ ॥ होमदानतपन्नेडांटेने अशरथायेड
 देहोये तोतेने अस्तडेहे ॥ आलोडने विशेषांछडा
 भुंनूनी ॥ २८ ॥ इति श्रीभट्टन० अद्वात्रयविला
 गयेनामशपत्तदशोऽध्यायः ॥ १७ ॥ छ ॥
 ॥ अष्टुनउदय ॥ ॥ सत्यासत्यमहाबाहोत

स्वमिच्छामिवोदितम् ॥ त्यागस्य च तृणीकेशपृथ-
क्के शिनिवृद्धन ॥ १ ॥ अर्थ एकरन्ध्रन डुछे छे हे महा
ज्याहे हे महादूरी केश हे डेशी हे त्यने मारनार स्न्यास
अने त्यागरीनु तळनुं भुगवुं न्नरावाने छिच्छुं छु ॥ १ ॥
श्लोक ॥ श्रीमगवानुवाच ॥ कौत्स्यानां कर्तृणां न्या
सं संन्यासकवयो विदुः ॥ सर्वकर्मफल त्यागो ब्राह्म
स्त्यागवि च क्षणा ॥ २ ॥ अर्थ ए श्री कृष्ण हे हे छे-डा
भनाना डरभ छोडवाने स्न्यास न्नेगवि हवाने हे छे-अ
ने राव डरभनो डेत्य त्यागने त्याग अने हे छे-॥ २ ॥
श्लोक ॥ त्याज्यं दोषवदित्येके कर्म माहुर्मनीषिणः
॥ यज्ञदानतपः कर्म न त्याज्यमिति चापर ॥ ३ ॥ अ
र्थ ॥ डेत्या अडेष्पुर्गी भान डरभ होपनी पेहे डोछ छोड

पुं येम डेहेछे. डेट्वा जेड नग्न छान तप अने डर
 म अनेन छोडवा जेम डेहेछे. त्यागी विरो भारो निश्चय
 छुंते शालज्वाड ए श्लोक ॥ निश्चय मृगुमेतत्र-
 त्यागेलर तसत्तम ॥ त्यागो हि पुरुष व्याघ्र त्रिविधः
 संप्रकीर्तितः ॥ ४ ॥ यज्ञ दान तपः कर्म न त्याज्यं का-
 र्यमेव तत् ॥ यज्ञो दान तपश्चैव पावनानि मनीषिणा
 म् ॥ ५ ॥ अर्थ ॥ त्याग अणु प्रकार जे डेहेछे. ते नग-
 न छान तपने डर न जे छोडवा जे नही ते डरवा न डेहेछे
 नग्न छान तपने डर म अने ज्वाभ पुई छेने डर म यत्ती
 शोध डेहेछे ॥ ५ ॥ श्लोक ॥ एतान्यपि तु कर्माणि स-
 गंत्यल्पा फलानि च ॥ कर्तव्यानीति मे पार्थ निश्चि-
 तं मतमुत्तमम् ॥ ६ ॥ अर्थ ॥ तरे जे न डर म संग

अने इत्त छोडीने इरवां अभाभाई निअ उत्तम मतछे
॥ ६ ॥ श्लोक ॥ नियतस्य तु सन्यास कर्मणो नोपप-
द्यते ॥ मोहात्तस्य परित्यागस्तामसः परिकीर्तितः
॥ ७ ॥ अर्थ ॥ नित्य इरमनो त्याग योग्य नथी अज्ञा-
ने इरीने नते इरमनो त्याग इरे तेने तामस त्याग डेहेछे-
॥ ७ ॥ श्लोक ॥ दुःखमित्येव यत्कर्म कायकेशभया-
त्यजेत् ॥ सकृत्त्वारजसं त्यागं न व त्याग फलं लभे-
त् ॥ ८ ॥ अर्थ ॥ इरम दुःख इपछे अमभानीने तेने शरी-
र इवे शालयडी त्याग डेहेछे ते त्याग शनसछे ते इरीने
पुईप त्याग मुइत पाभनार नथी ना ८ ॥ श्लोक ॥ कार्य-
नित्येव यत्कर्म नियतं क्रियते क्षुण्णं ॥ संगत्यत्काफ-
लं चैव स त्यागः सात्त्विको मतः ॥ ९ ॥ अर्थ ॥ इरम

અયયડરતપ્ય છે એવન્નાળીને નિયતડરન્નરોગઅ
 ને દુલ્લ છોડીનેં ડરે છે તેત્યાગસાત્વિક માન્યો છે. ॥૮૮॥
 ॥શ્લોક ॥ નદ્દલ્યકુશલેકર્મ કુશલેનાનુષજ્જતે ॥
 ત્યાગીસત્વસમાધિદ્વોમેધાપૌષ્ઠિન્નસંશયઃ ॥૮૯॥
 અર્થ ॥ તે જાટે બેપુરૂપ સાત્વિક તે ત્યાગી છે. તે બુ-
 ઘ્ધીમાનને વિનાશ દેહછતો અસુષ્પદેષ્પન્નારોકરમ-
 નો દેશકરનો નથી. ॥૮૯॥ શ્લોક ॥ નહિવેહ મૃતા
 શક્યંત્યક્તે કર્માણ્યશેષતઃ ॥ યસ્તુકર્મ ફલત્યા-
 ગીસત્યાગીત્યામિધીયતે ॥ ૧૧ ॥ અર્થ ॥ દેહધારિ
 પુરૂષને શરવે કરમનો ત્યાગ અશક્ય છે. તે જાટેનેડર
 મદ્ભવનો છોડનારો તેનેત્યાગી અનેમયધારથ દેહ છે. ॥૧૧॥
 ॥શ્લોક ॥ અનિદ્રમિદ્ધં મિશ્રં ચ ત્રિવિધં કર્મ પાઃ ફલ

॥भवत्सुत्यागिनां प्रेत्यननुसन्यासिनां क्वचित् ॥१२
 ॥ अर्थ ॥ इरमन्ता त्रिविध इत्युक्तेने स्तन अनि सने
 मिशरीत इत्यनेन त्यागन इत्यनेन भरण पछी प्राप्त्या-
 न्मेच्छेने त्याग इत्यनेन उद्योगी प्राप्त यतान् यी-ना परण
 श्लोक ॥ पंचैतानि महाबाहो कारणानि निबोध मे ॥
 सौरव्ये कृतानि प्रोक्तानि सिद्ध्ये सर्व कर्मणाम् ॥
 १३ ॥ अर्थ ॥ हे माहाबाहो न्ते मध्ये इरमनी परीसभा
 पतीछे ॥ अवा वेद्यंत शस्त्रांश शर व इरमनी सीधी
 ने अर्थे पोय इत्युक्तेने तेषां तत्त्व-ना १३ ॥ श्लो-
 क ॥ अधिष्ठानं तथा कर्ता करणं च पृथक् विधम् ॥
 विविधांश्च पृथक् चेष्टादैर्वचैवात्र पंचमम् ॥ १४ ॥
 अर्थ ॥ हे इरमन्तार उदियो नाना प्रकारनी व्यापारने

पंग्मंभुटेव ॥ १४ ॥ श्लोक ॥ शरीरवाद्भनो भिर्य-
 त्कर्मप्रारंभतेनरः ॥ न्याय्यं वा विपरीतं वा पंचैत-
 स्य हेतवः ॥ १५ ॥ अर्थ ॥ मनुष्य इच्छति वायिड भन-
 स्तीडने चरुभइपडभग्माग्यरेछे-तेनेअपेअय हेतुछे-
 ॥ १५ ॥ श्लोक ॥ तत्रैवं सति कर्तारमात्मानं कालं
 पुयः ॥ पश्यत्यल्लुततबुद्धित्वान्नसपश्यति दुर्मति-
 ॥ १६ ॥ अर्थ ॥ अवेवापायडारणेडरीनेडरुमथ ॥
 छतं अगानथडीनेपोताने न्करता नलेछे ते दुःभ-
 नीडांछनन्नएतो नथी ॥ १६ ॥ श्लोक ॥ यस्य नाहं-
 कृतो भावो बुद्धिर्यस्य न लिप्यते ॥ हत्वापि स इमां-
 श्लोकान्न हति न निबध्यते ॥ १७ ॥ अर्थ ॥ नेहेनेअ
 हुडारनथीअनेनेनीपुच्छीनीपतनथी-तेतुरपमा

लोडने भारीनें पण भारतो नथी ज्मने ज्येष्ठ पाभतो न
थी ॥ १७ ॥ श्लोक ॥ ज्ञानं ज्ञेयं परिज्ञाता त्रिविधा क
र्मचोदना ॥ कारणं कर्म कर्तेति त्रिविधः कर्मसंग्रहः
॥ १८ ॥ अर्थ ॥ गलानगनेथने परिज्ञाता अत्र एडरम
प्रवरत डरेछे- तेम डरम संग्रह पण डर डर डरम ज्मने
डरता अत्र ए प्रडरनुंछे ॥ १८ ॥ श्लोक ॥ ज्ञानं वर्मच
कर्ता च त्रिविधे वगुणामेदतः ॥ प्रोच्यते गुणसंख्यनेय
थावच्छृणुतान्यपि ॥ १९ ॥ अर्थ ॥ गलानगने
डरता अत्र एने शाप्यशास्त्रभा गुणलेखे डरीनें विवि
ध डयांछे- ते पण यथास्थित सांख्य ॥ १९ ॥ श्लोक
॥ सर्वभूतेषु येनैकं भावमव्ययमीदत ॥ अविषक्तं
विभक्तैषु तज्ज्ञानविद्धिसालिकम् ॥ २० ॥ अर्थ ॥

वेयांओला ओवां स्वरवल्लूतने विशे नथी वेया ओओ
 वो ओइ अविनाशी पदार्थ नलो इरीने न्नुवेछे. तेगना
 न्नास्त्रीडन्नण् ॥२०॥ श्लोक ॥ पृथत्केन तु यज्जानं
 नानाभावा नृयग्विधान् ॥ वेत्ति सर्वेषु भूतेषु तज्ज्ञा
 नं विद्धि राजसम् ॥ २१ ॥ अर्थ ॥ नृणो इरीने प्राणी
 मान्नान्नाप्रकारन्नापदार्थ देख्वाथछे तेगलान्ना रान्नास्
 न्नाण् ॥२०॥ श्लोक ॥ यस्तु क्लृप्त्स्ववद् कस्मिन्
 कायसक्तमैह तु कम् ॥ अतत्त्वाथ वदत्य च तनाम
 समुदाहृतम् ॥ २२ ॥ अर्थ ॥ न्नेअत्पने ओइ इर
 न्ने विशे पूरणवत्तज्जाणुं अने ततवारथ रहित तेग
 नानताभस्स इहुछु ॥ २२ ॥ श्लोक ॥ नियतं संगुरहि
 तमरागः द्वेषतः कृतम् ॥ अयं क्लृप्त्स्वना कर्मयत्त

त्सात्त्विकं मुच्यते ॥ २३ ॥ अर्थ ॥ इत्यनी छिछानस्य
पुनराशे संगने राग द्वेष छोलीने नियत करम डरेते करम
ने सात्त्विक करम डेहछे ॥ २३ ॥ यत्तु कामेष्मना कर्म
साहंकारेण वा पुनः ॥ क्रियते बहुलायासतद्राजः
समुदाहृतम् ॥ २४ ॥ अर्थ ॥ सकल अथवा अह
कार नुगतने अत्यंत भेहेनतने नुगत पुईषने करम
आयेरेछे तेरात्मस करम डेहछे ॥ २४ ॥ श्लोक ॥ अ
नुबंधद्वयं हि सामन्येद्वयच पौरुषम् ॥ मोहादार
भ्यते कर्म यत्तत्तामसं मुच्यते ॥ २५ ॥ अर्थ ॥ नेडर
म भोहे डरीने परनाशपरचीडा अने पुईषातन अये
ने विचारनेहरता आरंल्यु तेने तामस डेहछे ॥ २५ ॥
॥ श्लोक ॥ मुक्तसंगो न हं वादी धृत्युत्साहसमन्वि

तः ॥ सित्थ्यसिःध्योर्निर्विकारः कर्ता सात्त्विक उच्य-
 ते ॥ २६ ॥ अर्थ ॥ अमृसंगग्रहंडारेडरीने नेज्जोवन्नार
 धेरत्तनेउच्छाह्मरीने न्नुगत सिध्दीअने अशायिने विशेष
 निरविडार अहेव्वाडरताने सात्त्विक उहेछेना ॥ २६ ॥ अस्लो
 क ॥ रागीकर्मफलप्रेप्सुर्लुब्धो हिंसात्मकोऽशुचिः
 ॥ हर्षरोगान्वितः कर्त्ता राजसः परिकीर्तितः ॥ २७
 ॥ अर्थ ॥ विषयलेपटअनेडरमइत्यनी छच्छाडरत्तरी
 नेलोत्तीनेप्पीन्ननेहुः पेटेनारो अमंगल अये अयोनेछी
 छ अमनी दण्नी प्राप्तीने विशेषे हरप्पराड पाप्मनारो अये
 वाडरताने राजस् उहेछे ॥ २७ ॥ अस्लोक ॥ अयुक्तः
 प्राकृतः स्तब्धः शठो नै कृति को लसः ॥ विषादी-
 दीघसूत्री च कर्त्ता तामस उच्यते ॥ २८ ॥ अर्थ ॥

विनासावधानेने संशयकारविनानीषु घीने स्तब्ध
घट्टेष्यने इगम्मानरीदीएगम्मेदीरघस्तुत्रीये-
वाडरताने तामसङ्गेछे-॥२८॥ श्लोक ॥ बुद्धेर्मेदेष्टु
ते श्वैवगुणं स्त्रिविधंभृणु ॥ प्रोच्यमानमशेषिण
पृथक्केनधनंजया ॥ २९ ॥ अर्थ ॥ बुद्धीगम्मेदीरनं
नामुगोडरीने तएप्रडरनाग्मेदेतेनेन लुब्धवाङ्गुछु
तेशाब्ज ॥ २८ ॥ श्लोक ॥ प्रवृत्तिंच निवृत्तिंच का
र्यकार्ये प्रयाप्रये ॥ बंधमोक्षंचयावेत्तिबुद्धिः सा
पार्थ सात्विकी ॥ ३० ॥ अर्थ ॥ प्रवृत्तीने निवृत्ती-
ने डरनेने अडरनभयेने अलथंघन भोक्षभने
नेन्नाणैछे ते बुद्धी सात्विकीन्नएवी ॥ ३० ॥ श्लोक
॥ यथाधर्ममधर्मंच कार्यंचाकार्ये मेवच ॥ अथया

વસ્ત્રજાનાતિબુદ્ધિઃ સાપાર્થરાજસી ॥ ૩૧ ॥ અર્થો ॥
 નેપ્પુઘી ધરમ અધરમ ડારન અડારન એને નેને છે
 તેમ ન્તણતી નથી તે રાન સ્તી છે ॥ ૩૧ ॥ સ્લોક ॥ અ
 ધર્મે ધર્મે મિતિયા મન્યતે તમ સાવૃતાઃ ॥ સર્વાયી
 નુ વિપરીતોશ્વબુદ્ધિઃ સાપાર્થતામસી ॥ ૩૨ ॥ અર્થ
 ॥ તેમ મોગુણે ર્ષોદી છતી અધરમને ધરમને રાત્રવખ
 રથને વિપરીત માને છે નેપ્પુઘી તામસી છે ॥ ૩૨ ॥
 ॥ સ્લોક ॥ ધૃત્યાયયા ધારયતે મનઃ પ્રાણેંદ્રિયઃ
 ક્રિયાઃ ॥ યોગેનાવ્યભિચારિણ્યાધૃતિઃ સાપાર્થસા
 લ્લિકી ॥ ૩૩ ॥ અર્થ ॥ ને અમ્પલ ધારણા એડરીને મ
 ન પ્રાણને ઈદરીય એમની ક્રિયાને એકાગ્રતા એ ધારણ
 હેર છે તે ધારણ સાલીડ છે ॥ ૩૩ ॥ સ્લોક ॥ યયાન

तु धर्म कामार्थान् धृत्याधारयतेजुन ॥ प्रसेगेन
फलाकांक्षी धृतिः सापार्थ राजसी ॥ ३४ ॥ अर्थ ॥
ने धारणा अे इरीने धरमडांमने अर्थ अेनु धारणा
इरेछे-अेने तेनेते संप्रध इरीने इवने ईच्छे छे ते घा
रणा यत्नसीछे ॥ ३४ ॥ श्लोक ॥ यथास्वप्नमये शो
कं विषादं मदमेव च ॥ न विमुचति दुर्मेधा धृति सा
पार्थतामसी ॥ ३५ ॥ अर्थ ॥ नरे इरीने इरमति
पुईषनी डा लय शोड विषाद मने छोडतो नथी ते-
धारणा तामसीछे- ॥ ३५ ॥ श्लोक ॥ सुरवंत्विदा
नीं त्रिविधं शृणु मे भरत वर्षभ ॥ अपया सा ब्रमते
यत्र दुःखा ते च निगच्छति ॥ ३६ ॥ अर्थ ॥ इवे-
त्रा सुप्रडरना सुप्पसात्तलने सुप्पने बिशे अलयासे

કડીને રમેછે અનેદુઃખના અંતને પામેછે ॥ ૩૬ ॥
 શ્લોક ॥ યત્તદગ્રેવિષમિવ પરિણામે સુતોપમમ્ ॥
 તત્સુરવંસાલિકં પ્રોક્તમાત્મબુદ્ધિપ્રસાદજમ્ ॥
 ૩૭ ॥ અર્થ ॥ નેઆરંભાઞ્જરનેબુઞ્જને પરિણામે
 અનૃતસરખું એવું પોતાની બુદ્ધિની પ્રસન્નતાથી
 થયેલું નેસ્તુષ્પતેને સાતવીડ કહેછે ॥ ૩૭ ॥ શ્લોક ॥
 વિષયૈર્દ્રિયસંયોગાદ્યતદગ્રેઽસુતોપમમ્ ॥ પરિ
 ણામે વિષમિવ તત્સુરવંરાજસે સ્મૃતમ્ ॥ ૩૮ ॥ અ
 ર્થ ॥ નેસ્તુષ્પવિષયને ઈદરીયનાન્નેગે કડીને થાયમેછે
 નેઆરંભા અનૃત સરખું ને પરિણામે વિષનેવું સુ
 ખરાજ સહે ॥ ૩૮ ॥ શ્લોક ॥ યદગ્રેવાનુબંધેચસુ
 રવંમોહનમાત્મનઃ ॥ નિદ્રાલસ્ય પ્રમાદાલ્યતત્તા-

मसमुदाहृतम् ॥ ३९ ॥ अर्थ ॥ अरंजने परिश्रमे
जुषीने मोह डारड अने निदरा आत्मस्य प्रत्नाद अने
थडी थडीने सुषते ताभस इहुंछु ॥ ३९ ॥ श्लोक ॥
नतदस्ति पृथिव्यां वा दिवि देवेषु वा पुनः ॥ सत्त्वप्र
कृतिजैर्मुक्तं यदेभिः स्यात्त्रिभिर्गुणैः ॥ ४० ॥ अ
र्थ ॥ आत्मोदने विशेष अथवा परलोडने विशेष देवताओ
ना ओभाया थडीं थयाने त्रय गुणतेने इरीने मुडा अ
त्यो डोछे मुईषनथी ॥ ४० ॥ श्लोक ॥ ब्राह्मणश्च त्रिय
विशाशूद्राणां च परंतप ॥ कर्माणि प्रविभक्तानि
स्वभावप्रभैर्गुणैः ॥ ४१ ॥ अर्थ ॥ ब्राह्मणश्च त्रि
य वैश्यने शूद्र अमना डरभने अत्र कृती थडी त्रय गुणो
डरीने वंया अत्वांछे ॥ ४१ ॥ श्लोक ॥ शमोदमः तपः

शौचं क्षांतिरार्जवमेव च ॥ ज्ञानं विज्ञानमास्ति क्यं
 ब्रह्म कर्म स्वभावजम् ॥ ४२ ॥ अर्थ ॥ शान्तमनस्तप
 पवित्रताशांती आरतवर्गमानने अस्ति इत्ता अस्व
 स्वावीड आह्म ए उरमछे ॥ ४२ ॥ श्लोक ॥ शौचं तेजो
 धृतिर्दाह्ययुद्धे चार्थपलायनम् ॥ दानमीश्वरभा
 वश्च ज्ञानं कर्म स्वभावजम् ॥ ४३ ॥ अर्थ ॥ शूची
 रपशु तेन चीरतः ॥ हापयुं नु पक्षे विशेषागबलं दानने
 नियमे राप्पवुं ॥ अस्वत्वाविड क्षत्रीयनु उरमछे ॥ ४४ ॥
 श्लोक ॥ कृषिगोरक्षवाणिज्यं वैश्यं कर्म स्वभाव
 जम् ॥ परिचर्यात्मकं कर्म शूद्रस्यापि स्वभावज-
 म् ॥ ४४ ॥ अर्थ ॥ अतीगाग्नी रक्षता अने व्यापार
 अस्वत्वावतः नित्यं वैश्य उरमछे ॥ रत्ने शूद्रनु स्वात्मा

विड्डरुमसेवाछे ॥ ४४ ॥ श्लोक ॥ स्वेस्वकर्मण्य-
मिरतः संसिद्धिं लभते नरः ॥ स्वकर्मनिरतः सि-
द्धिं यथा विंदति तच्छृणु ॥ ४५ ॥ अर्थ ॥ पोतपा-
तानुहरमभारहेजो पुईप सिधीने पाभेछे ते सिधी-
नो प्रडारशा लज्ज ॥ ४५ ॥ श्लोक ॥ यतः प्रवृत्तिभू-
तानां येन सर्वमिदं ततम् ॥ स्वकर्मणा तमप्यच्यसि-
द्धिं विंदति मानवः ॥ ४६ ॥ अर्थ ॥ नेथडी प्राणीनी
प्रवृत्तिअनेनेले आस्सरव्यापेछे तेने पोताना डरभे-
डरीने आयाधीने सीधीपाभेछे ॥ ४६ ॥ श्लोक ॥ अ-
यान् स्वधर्मो विगुणः परधर्मात्स्वनुष्ठितात् ॥ स्व-
भावनियतं कर्म कुर्वन्नाप्नोति किल्बिषं ॥ ४७ ॥
अर्थ ॥ ने परधर्म उत्तम प्रडारे आयस्थोने नेस्व-

ઘરમ જગારે અંગહિન છે તથાપી તે તે નાડરતો અત્ય
 ત સરે સ્થ છે ॥ ૪૭ ॥ સ્ત્રોક ॥ સહજં કર્મ કૌતેય સ-
 દોષમપિ નત્યજેત્ ॥ સર્વાં ભાહિદોષેણ ધૂમેના-
 ગ્નિરિવાવૃતાઃ ॥ ૪૮ ॥ અર્થ ॥ પુરૂષ સ્વભાવનીય ત-
 ડરતો છંતો દોષ પામતો નથી સ્વભાવી ડરમ સંધે પ-
 દોયતો પણ છોડવું નહીં પુંવાડે નેમ અગની વિરાગ્યેતો
 છંતેમ મરવ ડરમ દોષ વિદ્યાએ લાહે ॥ સ્ત્રોક ॥ અ-
 સંતક બુદ્ધિઃ સર્વત્ર જિતાત્મા વિગત સ્પૃહઃ ॥ નૈશ્કમ્ય
 સિદ્ધિપરમાં સન્યાસેનાધિગચ્છતિ ॥ ૪૯ ॥ અર્થ
 ॥ શરવે દેડાણે આરાડતી વિનાની પુધીને ની આ-
 મ મોને નુતેલ એવો નેડે એ માં સ્પૃહા નહીં એવો પુરૂષ
 એન્યાસે ડરીને ઘરમ નિઃકરમ સિધીને પામે છે ॥ ૪૯ ॥

श्लोक ॥ सिद्धिं प्राप्तो यथा ब्रह्म तथा मोतिनि-
 बोधमे ॥ समाम्नेनेव कौंतेय निष्ठाज्ञानस्य यापरा
 ॥ ५० ॥ अर्थ ॥ ते सीधीने पाप्मीने ते ते प्रडारे अह्म
 मां भवेच्छे ते प्रडार संक्षेपे इरीने मारथीं न्मृगुलेगना
 ननी निष्ठाडित भच्छे ॥ ५० ॥ श्लोक ॥ बुद्ध्या विरुद्धं
 यायुक्तो धृत्यात्मानं नियम्य च ॥ शब्दादीन् विषया
 स्तयत्का रागद्वेषौ व्युदरय च ॥ ५१ ॥ अर्थ ॥ विशुद्ध
 पुचि स्नेहरीने नुगत येवो घेरये इरीने ईरीयने नि
 यम मोरप्पीने शब्दादी विषयने रागद्वेष छेडीने ॥ ५१ ॥
 श्लोक ॥ विविक्तसेवी लब्धाशीयतवाक्क्रियमानसः
 ॥ ध्यानयोगपरो नित्यं वैराग्यं समुपाश्रितः ॥ ५२ ॥
 अर्थ ॥ कोडात भारे दे नारने थोऽ न भनारने चाली दे

हुने मनने नियमभां शब्दे अर्धे, निरंतर ध्यान योग
 वाली ते वैराग योग्वात्मानो आशरी उरी ओ छे ओ
 वोपुईषाएर ॥ श्लोक ॥ अहंकार बलं दर्पकाम-
 क्रोधं पंरिग्रहम् ॥ विमुच्य निर्ममः शांता ब्रह्मभू-
 याय कल्पते ॥ ७३ ॥ अर्थ ॥ अहंकार व्यभव हरपडा
 म क्रोध परिग्रह उरीने मनता रहित शीत यतो-
 छतो आह्वार पणने योग्य थापछे ॥ ७३ ॥ श्लोक
 ॥ ब्रह्मभूतः प्रसन्नात्मान शोचति न कांक्षति ॥ स-
 मः सर्वेषु भूतेषु मद्भक्तिं भूते पराम् ॥ ७४ ॥ अर्थ
 ॥ ते ब्रह्मभूतैव प्रशान्ति यत्त यना छतो श्लोक अने छिछा
 डरतो छतो अर्धे अने शरव प्राणीनां शम अर्धे पर अने
 वी आधिपत्यतीने पामीने ॥ ७४ ॥ श्लोक ॥ भक्त्या

मामभिजानाति यावान्यश्चास्मि तत्त्वतः ॥ नतो
मा तत्त्वतो ज्ञात्वा विशते तदन्तरम् ॥ ५५ ॥ अर्थः ॥
ते आयोगे इरीने मरि व्यापडत्व तथा स्थिष अने तत्व
थडी ब्नलेछे तारपछी मारामय थायछे ॥ ५५ ॥ श्लो
क ॥ सर्वकर्माण्यपि सदा कुर्वाणो मद्भाषा श्रयः ॥
मत्प्रसादादवाप्नोति शाश्वतं पदमव्ययम् ॥ ५६ ॥
अर्थ ॥ मनुष्यभारो न आशरय इरीने निरंतरस्वरण
उरम उरतो छतो पदमारि प्रशन्नता अे इरीने शा-
श्वत अेवुं पदमपदने पावेछे ॥ ५६ ॥ श्लोक ॥ चे-
तसा सर्वकर्माणि मयि संन्यस्य मत्परः ॥ बुद्धियो-
गमुपाश्रित्य मच्चित्तः सततं भव ॥ ५७ ॥ अर्थ ॥
न्नीते इरीने शरव उरमनुं मारे बिरो अरपए ठरनेमा

रापययथतोछतो. जुघीयोगनो अथाय इरीने नि.
 रंतरमपित्तापा५७ ॥ श्लोक ॥ मच्चित्तः सर्वदुर्गा-
 णिमल्रसादात्तरिष्यसि॥ अथचेत्वमहंकारान्न-
 श्रोष्यसि विनंद्यसि ॥ ५८ ॥ अर्थ ॥ ऊंडे अभेभइरा
 यीं तुभारि प्रशन्नता अइरीने सरवसेडटने तरीशने
 तुंभारोवचन अहंउरेइरीने नहीं भानतो नाश पाभी
 रा५८ ॥ श्लोक ॥ यदहंकारमाश्रित्यनयोत्स्यइति
 मन्यसे ॥ मिथैपव्यवसायस्तप्रकृतिस्त्वांनियोक्ष्य
 ति ॥ ५९ ॥ अर्थ ॥ ने अहंकारनो आशरो इरीनेबु
 घनहीं ईंभभभानीशतो अंतरो निशयय निध्या
 छे ॥ ५९ ॥ श्लोक ॥ स्वभावजेनकै नैवनिबद्धः स्वे
 नकर्मणा ॥ कर्तुंनेच्छसि यन्मादां कथिष्यस्यवशो

पितॄन् ॥ ६० ॥ अर्थ ॥ इंने स्वत्मावर्तने तेन रङ्गवत्त्वा
वशे ओह डरीने नेमलवाने छिछुतोनथी तेह स्यत्मा
वीड अवेवा पोतानाडरमे डरीने जंघाअेल अवेबोने परव
श थतो छतो डरीश ॥ ६० ॥ श्लोक ॥ ईश्वरः सर्वभू-
तानां तद्देवोऽर्जुन तिसृति ॥ भ्रामयन्सर्वभूताना-
यं त्रास्तृणानि मायया ॥ ६१ ॥ अर्थ ॥ ईश्वर मायाय
डरीने सरव प्राणीने डालयच्छुडिपरचंडलां अवेबलेल्व
माण्डराबलाछतो तेभना तदय देवभा रहुछे ॥ ६१ ॥
श्लोक ॥ तमेव शरणं गच्छ सर्वभाविन भारत ॥ त-
त्प्रसादात्पराशांतिं स्थानं प्राप्स्यसि शान्तिम् ॥
६२ ॥ अर्थ ॥ हे लारन तेनेन सरव लोवे डरीने शरण
नमोडतेनी प्रस्नता अवे डरीने परमगतीने अवेबेला

श्वत स्थानने पीभीश ॥ ६२ ॥ श्लोक ॥ इति ते ज्ञा-
 नमाख्यातं गुह्या दुह्यतरं मया ॥ विमृष्यै तदशेषेण
 यथेच्छसितयाकुरु ॥ ६३ ॥ अर्थ ॥ अंबु च गुहा
 ना माछानुं गजान मेतने दुहु अशरवना विचार डरप
 छेतने साधिं देष्या अने भडर ॥ ६४ ॥ श्लोक ॥ सर्वगु-
 ह्यतमं मयः शृणु मे परमं वचः ॥ द्रष्टो सिमदृढम-
 तिस्ततो वक्ष्यामि ते हितम् ॥ ६५ ॥ अर्थ ॥ शरवगु-
 ह्यमां अति गुह्य अंबु मां शरवस्त वचन इरीथीः स्तो-
 लवतुं भारोऽर्शदछेने मित्र छे अंबां तारा हितने-
 अरथे इदं छुं ॥ ६६ ॥ श्लोक ॥ मनमना भव मद्भू-
 को मद्याजीमां नमस्कुरु ॥ मामेवैष्यसि सत्यं ते-
 प्रतिजाने प्रियोसि मे ॥ ६७ ॥ अर्थ ॥ भारे विशेषि

तु अनेवो महारो त्मगतथाने भदि नयतप डरने मने न
नोमस्कारडर अनेरले मने पाभी शरनेतने हुं मतज्ञातु
पंडन सत्य डहुं छो छो डंडे तु भारो प्रिय छो ॥ ५ ॥ ॥ श्री
क ॥ सर्वधर्मान्परित्यज्य मामेकं शरणं व्रज ॥ अ
हं त्वां सर्वपापेभ्यो मोक्षयिष्यामि मा शुच ॥ ६६ ॥
अर्थ ॥ सख धरमने छो डीने मने अने डने शरणपो
महुतने शख पापभडी मुडत डरी शशो ड डरी शनही
॥ ६६ ॥ श्रीलोक ॥ इदं तेना तपस्कायनाभक्ताय-
कदाचन ॥ नचा सुश्रूषवे वाच्यं न च मां योष्यसूय-
ति ॥ ६७ ॥ अर्थ ॥ अने आगले डहुं ते गजान तपश्रु
तने अने अलगतने रने गुरसेवान डरनारने भशि
रस्या डरनारने अबातु रपने तुं डछ अने डरी शनही ॥

॥ ६७ ॥ श्लोक ॥ यद्गुदं परमं गुह्यं मद्रक्तेष्वभि-
धास्यति ॥ भक्तिमयि परां कृत्वामामैवैष्यत्यसंश-
यः ॥ ६८ ॥ अर्थ ॥ न पुंश्चिद् अथ परमं गुह्यं भाहारा-
त्संगतने डेहछे ते भारे विशेषे परमत्संगतो अडरीने निः-
संशयभने पात्रशे ॥ ६८ ॥ श्लोक ॥ न च तस्मान्मनु-
ष्येषु कश्चिन्मे प्रियकृत्तमः ॥ भवितान च मे तस्मा-
दन्यः प्रियतरो भुवि ॥ ६९ ॥ अर्थ ॥ ते विनाभने न
बुध्यभाडोय अत्यंत प्रियडरनारनथोनेते विनाभने
प्रथवीभां प्रियअत्यंत जिन्नेडोयनथी ॥ ६९ ॥ श्लोक
॥ अध्येष्यते च यद्मधर्म्यं संवादमावधौः ज्ञानय-
ज्ञानतेनाह निष्ठस्यामिति मे मतिः ॥ ७० ॥ अर्थ ॥
अज्ञानात्तदा धरमं संवात्तेन अन्धनडरशे ते पुंश्चि-

ज्ञान नगनेडरीने भदिथनन उइअेवीभारी भतीछे ॥
७० ॥ श्लोक ॥ अन्धावान नसूयश्च शृणुयादपियो न
रः ॥ सोऽपि मुक्तः शतभान् लोकान् त्राभुयात् पुण्यकर्म
णाम् ॥ ७१ ॥ अर्थ ॥ ने पुइष दाष दही रहित सरचा
अेडरीने आशवाधनुं शभरए भात्र इअे ते पए भुडत अे
वो छतो पुन्य इरना नाशु ललोडने पाभशे ॥ ७१ ॥ श्लोक
॥ कश्चिदेतन्विद्धुतं पार्थ त्वयै का ग्रेण चितसा ॥ कञ्चि
दज्ञानसंमोहः प्रनष्टस्ते धनजय ॥ ७२ ॥ अर्थ ॥ हे
अरन्तुन भेने डहु ते अेडाग्रथिते शांल दुं छे हे धनेन
य तारा अज्ञाननो शभूहगयोशु ॥ ७३ ॥ श्लोक ॥
अर्जुन उवाच ॥ नष्टो मोहस्मृतिर्लब्ध्वा त्वत्प्रसादा
न्मया इत्युत स्थितोऽस्मि गतसंदेहः करिष्ये वचनं तव

॥ ७३ ॥ अर्थ ॥ अरन्तुन डेहेछे. हेअभ्युत तभारी
परशान ताअे भारो मोहेनारा पाभ्यो भनेरामरती-
आ वीढुंगशेहेथआइवे तमेडेहरोतेभइरीशाण्ड
॥ श्लोक ॥ संजयउवाच ॥ इत्यहं वासुदेवस्य-
पार्थस्यचमहात्मनः ॥ संवादमिममश्रोषमद्भु-
तंरोमहर्षणम् ॥ ७४ ॥ अर्थ ॥ संनय डेहेछे. हे रा-
न अेप्रडारेभाफातभाअेया वासुदेव अने अरन्तुन
अेओनो अरन्तुतरिवाडोने इशथाअे अेयो संचा-
दतेनेभे सात्त्व्यो एण्ड ॥ श्लोक ॥ व्यासप्रसादा-
च्छ्रुतवानेतद्ब्रह्ममहंपरं ॥ योगयोगेश्वरात्कु-
णासाक्षात्कथयतः स्वयम् ॥ ७५ ॥ अर्थ ॥ व्या-
सलुनी प्रसन्नताअेडरीने अेउमंछानो सादरात्

श्री इषाना मुष्पथडी भारेडाने पडोअने भेलगावान
बुं विरवईप पडाने छिछेअण्ड ॥ श्लोक ॥ राजन्सं-
स्मृत्यसंस्मृत्यसंवाद मिम महुतम् ॥ केशवाऽनु-
नयोः पुण्यं दृष्यामिचमुहुमुहुः ॥ ७६ ॥ अर्थ ॥
देवान् अने पवित्रने अष्टल्लत अवा श्री इषाने अरन्तु
ना संवाधने वारंवार शमर एडरीने हुं वारंवार हरण्पान
मुंछु ॥ ७६ ॥ श्लोक ॥ तृच्च संस्मृत्यसंस्मृत्य रूपम-
त्यहुतं हरेः ॥ विस्मयोमिमहान् राजन् दृष्यामिच
पुनः पुनः ॥ ७७ ॥ अर्थ ॥ अने ते हरीने अष्टल्लुतरी
पं वारंवार शमर एडरीने भोटो विरमय थायछे. ने वा
रंवार हरण्पान मुंछु ॥ ७७ ॥ श्लोक ॥ यत्र योगेश्वरः
कृष्णो यत्र पार्थी धनुर्धरः ॥ तत्र श्री विजयोभूत-

ત્વાધ્રુવાણીતિર્મતિર્મમ ॥ ૭૮ ॥ ॥ ઇતિ શ્રી મ
દ્ભગવદ્ગીતાં સન્યાસ યોગો નામાષ્ટાદશોઽધ્યાયઃ
॥ ૧૮ ॥ ૬૭ ॥ અર્થ ॥ નહાંને ગેશ્વર કૃષ્ણને
હાં પંચરુદ્ર અરબ્ધુન તહો નત્વક્ષ્મી વિનયને ઐશ્વરી
ય અંને અમ્પત્ન નીતી રહે છે. એવી ખારી ખતી છે. ॥
૭૮ ॥ ॥ ઇતિ શ્રી મહત્ત્વગવત્ ગીતા રથ દિવીડાયામ્
મોક્ષ સન્યાસને ગોનામ અશરાદશોઽધ્યાયઃ ॥ ૧૮
॥ ॥ શ્રી ગોપાલકૃષ્ણા પર્ણામસ્તુ ॥ શ્રી રસ્તુ ॥
અપુસ્તકને હનુમાન ગત્વીમા વ્યાપુસ્થાશીવશેટ શેત્યે શ્રી વર્ધનક
ર યને પંડીત સીવ છાત્રાગચંદ્ર યને પાન્તે તયારકરીને હૃદયુધાત્પર્ષને
સને પદ્મજના અઘાકટકદ્ધ્રુમાયુ રત્નિષ્ઠર કરે વ્યા છે. મિતિ પીષવાડ રવી
અર શુક્રે પદ્મ તારિ પ્યરુઠ્ઠને બારી સન પદ્મ ઈસવી.

॥ अथ चतुर्श्लोकी ॥ सर्वदा सर्वभावेन भजनीयो ब्रज-
धिपः ॥ स्वस्यायमेव धर्मो हि नान्यः क्वापि कदाचन ॥
१ ॥ येन सदात्मकर्तव्यं स्वयमेव करिष्यति ॥ प्रभुः सर्वस-
मर्थो हिततो निश्चितं तवां व्रजेत् ॥ २ ॥ यदि श्रीगोकुलाधी-
शो धृतः सर्वात्मना हृदि ॥ ततः किमपरं ब्रूहि लोके क्व-
चिदपि ॥ ३ ॥ अतः सर्वात्मा शस्वत् गोकुलेश्वरपादयो-
स्मरणं भजनं चापि न त्याज्यमिति मे मतिः ॥ ४ ॥ इ-
ति श्रीबल्लभाचार्यविरचितं चतुर्श्लोकी समाप्तम् ॥ आ-
स्तोत्रलिष नारव्यास शिवजी भाग्यचंद ॥ ॥

हिन्दू मङ्गलवद्नीता सदीक गुजराथी समाप्तः

आ पुस्तकना सर्व प्रकारनाइड आ
फरेस्वायीनरूपीलाछे-

